ASIMOV

ZEII ÎNȘIȘI

1

Teora

Odeen, care le ignorase dintotdeauna pe Emoţionale, era destul de fericit că poate vorbi. Tritt, care le privea tăcut, zi după zi, era acum vizibil agitat. Brusc, veni lîngă Odeen, formînd atît de iute un apendice, încît şocă în mod neplăcut simţul formei Raţionalului. Îl aşeză pe un ovoid superior al lui Odeen, unde o pîlpîire uşoară permitea un binevenit curent de aer cald ca desert. Apendicele lui Tritt se subţie cu un efort vizibil şi se afundă în orificiile pielii lui Odeen, înainte ca acesta să sară într-o parte, extrem de stînjenit. Desigur, Odeen făcuse asemenea lucruri cînd era copil, dar de atunci nu le mai repetase.

DEDICAȚIE

Omenirii

Și speranței că războiul împotriva prostiei va fi totuși cîștigat, într-o bună zi

ISAAC ASIMOV

ZEII ÎNŞIŞI

Traducere de Dan Mihai Pavelescu

Editura Teora

... După legile nostre fizice, e imposibil ca o stea atît de mică, cum e Soarele, să devină o supernovă. Dar, cu legile alterate, nu se ştie. Mă îndoiesc că vor fi semne de avertizare. Soarele va exploda şi după opt minute dumneavoastră şi cu mine vom fi morţi, iar Pămîntul se va transforma rapid într-un norişor de vapori.

Titlul original: THE GODS THEMSELVES
Copyright (c) 1972, by Isaac Asimov
Published by arrangement with Doubleday, a division of Bantam Doubleday Dell Publishing Group, Inc.

© 1994 Editura **Teora**
CP 7-54, cod 75300 Bucureşti
Tel.: 619.30.04/210.38.28/635 14 41
Fax: 210.38.28

Coperta: Valentin TĂNASE
ISBN: 973-601-052-0
Format: 54x84/16
Coli de tipar: 19
Tiparul executat la POLSIB S.A. Sibiu
Printed in Romania

PARTEA ÎNTÎI

împotriva prostiei ....

PARTEA A DOUA

... zeii înșiși ...

PARTEA A TREIA

... luptă în zadar?

Notă

Cartea începe cu capitolul 6. Aceasta nu este o greșeală.
Am propriile mele motive subtile. Așa că citiți, și sper să vă placă.

împotriva prostiei ...

6

- Nu-i bine! se răsti Lamont. N-ajung nicăieri! Părea gînditor, atitudine ce se potrivea cu ochii afundaţi în orbite şi cu uşoara asimetrie a bărbiei prelungi. Aerul acela meditativ îl avea cînd era în formă, dar acum nu putea fi vorba de aşa ceva. A doua întrevedere oficială cu Hallam fusese un eşec chiar mai mare decît prima.

- Nu dramatiza, îl calmă Myron Bronowski. De fapt, nici nu te aşteptaseşi la altceva. Chiar tu mi-ai spus-o. Arunca alune în aer şi le prindea din zbor între buzele sale cărnoase. Nu dădea greş niciodată. Era un bărbat nu prea înalt, şi nici zvelt.

- Asta nu înseamnă că-mi place. Dar ai dreptate, nu contează. Pot face alte lucruri şi vreau să le fac, şi în plus depind de tine. Dacă ai putea măcar să afli ...

- Tu ai putea să te opreşti, Pete. Am mai auzit toate astea. Tot ce am de făcut este să descifrez gîndirea unei inteligenţe non-umane.

- O inteligenţă *superioară* celei umane. Fiinţele acelea din para-Univers *încearcă* să se facă înţelese.

- Posibil, suspină Bronowski, dar încearcă s-o facă prin intermediul inteligenţei *mele*, despre care gîndesc că-i mai bună decît cea umană, dar nu cu mult. Uneori, stau noaptea şi mă întreb dacă, la urma urmei, inteligenţe diferite pot comunica; sau, atunci cînd am avut o zi a naibii de proastă, dacă expresia "inteligenţe diferite" are vreun sens ...

- Are, izbucni violent Lamont încleştînd pumnii în buzunarele halatului. Înseamnă Hallam şi cu mine. Înseamnă eroul-şi-nebunul, Dr. Frederik Hallam-şi-cu-mine. Sîntem inteligenţe diferite pentru că atunci cînd îi vorbesc, el nu mă înţelege. Faţa lui idioată se înroşeşte, ochii i se holbează şi urechile i se astupă. Aş zice că mintea i se opreşte din funcţionare, dar n-am dovezi că realmente funcţionează în restul timpului.

- Ce manieră de a vorbi despre Părintele Pompei de Electroni, murmură Bronowski.

- Aşa-i. Celebrul Părinte al Pompei de Electroni! Nici că se putea un copil mai nelegitim. Contribuţia lui a fost cea mai umilă. Ştiu precis!

- Şi eu o ştiu. Mi-ai spus-o de nenumărate ori. Bronowski prinse o altă alună din zbor fără să greşească.

1

Totul începuse cu treizeci de ani în urmă. Frederick Hallam era un radiochimist cu teza de doctorat abia tipărită şi nu dădea nici un semn că avea să zguduie lumea.

Zguduiturile au fost declanşate de o sticluţă prăfuită, purtînd eticheta "Tungsten", care stătea pe biroul lui. Nu-i aparţinea; n-o utilizase niciodată. Era o amintire dintr-un trecut îndepărtat, cînd un fost locuitor al încăperii avusese nevoie de ea pentru un motiv de mult uitat. Nici măcar nu mai era tungsten. Se zăreau doar nişte cocoloaşe micuţe, acoperite cu un strat gros de oxid, cenuşiu şi prăfuit. De nici un folos nimănui.

Într-o bună zi, Hallam intră în laborator (ca să fim mai precişi, era 3 octombrie 2070), se apucă de lucru, se opri cu puţin înainte de ora 10 A.M., privi fix sticluţa şi o ridică. Era aceeaşi sticluţă prăfuită şi cu eticheta decolorată, dar Hallam zbieră:

- La naiba! Cine *dracu* a umblat aici?

Cel puţin aşa afirma Denison, care auzise remarca şi avea să o povestească lui Lamont după aproape o generaţie. Relatarea oficială a descoperirii, aşa cum este prezentată în cărţi, elimină detaliile. Se creează imaginea unui chimist inteligent, conştient de o modificare, gata imediat să concluzioneze profund.

Nu fusese aşa. Hallam nu avea nevoie de tungsten; pentru el era lipsit de valoare şi dacă cineva ar fi umblat cu sticluţa, aceasta nu l-ar fi afectat cu nimic. Detesta însă orice intervenţie pe masa lui (ca mulţi alţii) şi-i suspecta pe unii colegi că ar fi făcut aşa ceva din simplă răutate.

Nimeni nu ştia ce se putuse întîmpla. Benjamin Allan Denison, care-l auzise răcnind, avea biroul pe cealaltă parte a coridorului, iar ambele uşi erau deschise. Ridică ochii şi întîlni privirea acuzatoare a lui Hallam.

Nu-l prea înghiţea pe acesta (de altfel nu era singurul) şi dormise destul de agitat cu o noapte în urmă. Era, după cum pricepu mai tîrziu, destul de încîntat să aibă asupra cui să-şi descarce nervii, iar radiochimistul era un candidat perfect.

Cînd Hallam îi băgă flaconul sub nas, Denison se retrase dezgustat.

- Ce dracu mă interesează pe mine, sau pe oricare altul, tungstenul tău? exclamă el. Dacă te-ai uita mai bine, ai vedea că sticla n-a fost deschisă de douăzeci de ani şi, dacă nu ţi-ai fi pus labele pe ea, ţi-ai fi dat seama că n-a mai atins-o nimeni.

Hallam se înroşi la faţă şi rosti crispat:

- Ascultă, Denison, cineva a schimbat conţinutul. Ăsta nu-i tungsten.

Denison îşi permise un pufnit.

- De unde ştii *tu?*

Din asemenea fleacuri-certuri şi replici prosteşti - se face istoria.

În tot cazul, fusese o remarcă nefericită. Cariera universitară a lui Denison, deşi tot atît de lungă cît a lui Hallam, era mult mai impresionantă, iar el era tînărul de viitor al laboratorului. Hallam ştia asta, ba chiar mai rău, Denison o ştia şi el şi n-o ascundea. "De unde ştii *tu?*", cu accentuarea clară şi distinctă a lui "tu" era un motiv suficient pentru tot ceea ce urmase. Altfel, Hallam n-ar fi devenit niciodată cel mai celebru şi mai respectat savant din toate timpurile, ca să folosim sintagma utilizată mai tîrziu de către Denison, în întrevederea cu Lamont.

Oficial, în acea dimineaţă celebră, Hallam observase dispariţia cocoloaşelor cenuşii - în interior nu rămăsese nici măcar praful - înlocuite de un metal cu aspectul fierului. Evident, analizase.

Dar să privim din alt unghi versiunea oficială. Factorul-cheie fusese Denison. Dacă s-ar fi mulţumit cu un răspuns negativ, sau cu o simplă ridicare din umeri, s-ar fi putut ca Hallam să-i fi întrebat şi pe alţii, apoi, eventual, nemulţumit de ciudata întîmplare, să fi abandonat flaconul, lăsînd destinul, subtil sau brusc (în funcţie de întîrzierea descoperirii finale), să hotărască viitorul. În tot cazul, nu Hallam ar fi suit pe culmile gloriei.

Însă cu acel "De unde ştii *tu?*" izbindu-l în plin, radiochimistul răcnise înfuriat:

- Am să-ţi arăt că *ştiu!*

Din clipa aceea nimic nu-l mai putu opri. Analiza metalului din sticluţă deveni prioritate absolută, iar ţelul său era de a şterge dispreţul de pe chipul ascuţit al lui Denison, precum şi veşnicul zîmbet de pe buzele sale palide.

Denison nu uitase niciodată scena respectivă, deoarece propria lui remarcă îl conducsce pe Hallam spre premiul Nobel, iar pe el sprc uitare .

Nu ştia (sau dacă ştia, nu-i păsa) că radiochimistul avea o încăpăţînare extraordinară, nevoia înspăimîntată a mediocrităţii de a-şi apăra mîndria, care avea să-l poarte mai departe decît strălucirea inteligenţei lui Denison.

Hallam acţionă imediat şi direct. Duse metalul la secţia de spectografie masică. Fiind radiochimist, era o mutare normală. Îi cunoştea pe tehnicienii de acolo, lucrase cu ei şi avea autoritate. Izbuti chiar ca problema lui să capete prioritate faţă de alte lucrări de real interes.

În cele din urmă, tehnicianul încuviinţă:

- Mda, nu este tungsten.

Chipul lat şi sobru al lui Hallam se încreţi într-un rînjet.

- Perfect. O să-i spunem asta băiatului-minune, Denison. Vreau...

- Staţi o clipă, Dr. Hallam. V-am spus că nu-i tungsten, dar asta nu înseamnă că ştiu ce anume este.

- Cum adică nu ştii ce este?

- Rezultatele sînt absurde. Tehnicianul reflectă o clipă: Ba chiar imposibile. Raportul masă-sarcină nu-i în regulă.

- Ce vrei să spui?

- E prea mare. Aşa ceva nu poate exista.

- Atunci, rosti Hallam (şi, indiferent de motivul care-l îndemnase s-o facă, următoarea remarcă îl situă pe drumul spre premiul Nobel - pe carc, deşi se poate contesta, îl merita), află frecvenţa radiaţiei X caracteristice şi determină-i sarcina. Nu sta şi bate cîmpii.

Peste cîteva zile, în laboratorul lui Hallam intra un tehnician agitat.

Radiochimistul îi ignoră expresia preocupată - nu era atent la oameni - şi întrebă:

- Ai aflat... Trase apoi cu ochiul spre laboratorul lui Denison şi închise uşa. Ai aflat sarcina nucleară?

- Da, dar e greşită.

- Bine, Tracy. Mai fă-o o dată.

- Am făcut-o de zece ori. E greşită.

- Dacă ai măsurat-o, asta-i. Nu poţi contrazice faptele.

Tracy se scărpină după ureche şi rosti:

- Nu se poate. Dacă le consider corecte, atunci ceea ce mi-aţi dat era plutoniu-186.

- Plutoniu-186? *Plutoniu*-186?

- Sarcina este +94. Masa: 186.

- Imposibil. Izotopul ăsta nu există. Nu poate exista.
- Asta v-am zis şi eu. Dar aşa ies analizele.
- Păi o astfel de situaţie lasă nucleul cu peste cincizeci de neutroni în minus. Nu poţi avea plutoniul-186. Nu poţi îngrămădi nouăzeci şi patru de protoni într-un nucleu care are doar nouăzeci şi doi de neutroni şi să te aştepţi să stea laolaltă măcar o trilionime de trilionime de secundă.
- Asta spuneam şi eu, aprobă răbdător Tracy.

Hallam se opri să se gîndească. Tungstenul dispăruse, iar izotopul său, tungsten-186, era stabil. Tungstenul-186 avea în nucleu 74 de protoni şi 112 neutroni. Putea ceva să schimbe douăzeci de neutroni în douăzeci de protoni? Cu siguranţă, era imposibil.

- Sînt semne de radioactivitate? întrebă el, căutînd un drum care să-l scoată din labirint.
- Mă gîndisem şi eu, replică tehnicianul, dar e stabil. Perfect stabil.
- Atunci nu poate fi plutoniu-186.
- Asta vă spuneam şi eu, doctore.
- Ia dă-mi-l şi mie, rosti resemnat Hallam.

Rămas singur, se aşeză şi privi stupefiat flaconul. Izotopul de plutoniu cel mai apropiat de stabilitate era plutoniul-240, unde 146 de neutroni aveau nevoie de 94 de protoni ca să stea laolaltă cu o stabilitate parţială.

Ce putea face acum? Situaţia îl depăşea şi-i părea rău că o declanşase. La urma urmei, avea realmente treabă de făcut, iar misterul acesta nu era de competenţa lui. Probabil Tracy făcuse vreo greşeală stupidă, sau spectometrul era defect, sau...

Ei şi? Trebuia să uite totul!

Hallam însă nu putea face asta. Mai devreme sau mai tîrziu, Denison avea să intre în biroul lui şi, cu surîsul acela enervant, avea să întrebe de tungsten. Ce să-i spună atunci? Putea răspunde: "Nu-i tungsten, exact aşa cum ţi-am zis!"

Cu siguranţă, Denison ar fi întrebat: "Da? Şi atunci, ce este?" şi nimic de pe lume nu l-ar fi făcut pe Hallam să se expună ironiilor care ar fi urmat afirmaţiei că este plutoniu-186. Trebuia să afle ce anume era şi trebuia să se descurce singur. Evident, nu se putea încrede în nimeni.

Aşa încît, peste două săptămîni, intră în laboratorul lui Tracy, cuprins de ceva similar unei furii nebune.

- Ascultă, nu mi-ai zis că metalul ăla nu-i radioactiv?
- Care metal? replică automat Tracy, înainte să-şi reamintească.
- Metalul căruia îi ziceai plutoniu-186.

- Aha.Da, era stabil.

- La fel de stabil ca starea ta mentală. Dacă ăsta nu-i radioactiv, te poţi apuca de altă meserie.

- Bine, doctore, se încruntă laborantul. Dă-l încoace, să-l testăm. Lua-m-ar naiba! Este radioactiv. Nu mult, dar este. Nu-mi dau seama cum de n-am observat...

- Şi atunci, cum să mă încred în povestea cu plutoniul-186?

Misterul îl prinsese pe Hallam. Devenise atît de exasperant încît reprezenta un afront personal. Cel care schimbase flacoanele sau conţinutul lor, fie le mai schimbase încă o dată, fie descoperise un metal cu scopul precis de a-şi bate joc de el. Oricum, era gata să răstoarne lumea ca să rezolve chestiunea, dacă aşa trebuia...şi dacă putea.

Era încăpăţînat şi avea o perseverenţă greu de descurajat.

Se duse direct la G.C. Kantrowitsch, aflat în ultimul an al remarcabilei sale cariere. Sprijinul lui era greu de obţinut, dar odată convins, nimic nu-l mai putea opri.

De fapt, peste două zile, Kantrowitsch excitat năvăli în laboratorul lui Hallam.

- Ai atins cu mîna conţinutul sticluţei?

- Nu.

- Nici să n-o faci. Emite pozitroni.

- Ce?

- Cei mai energici pozitroni pe care i-am văzut... Iar calculele tale asupra radioactivităţii obţin valori prea mici.

- Mici?

- Absolut. Ceea ce mă intrigă este că radioactivitatea creşte de la o măsurătoare la alta.

6 (continuare)

Bronowski scoase un măr din buzunarele fără fund ale jachetei şi muşcă din el.

- Bun, l-ai văzut pe Hallam şi te-a dat afară, după cum te aşteptai. Ce urmează?

- Încă nu m-am hotărît. Orice ar fi, o să primească un şut în fundul ăla gras. Ştii, îl mai întîlnisem o dată, cu ani în urmă, cînd am venit întîia oară aici; cînd credeam că-i un mare om. Un mare om... E cel mai mare escroc din istoria ştiinţei! A rescris istoria Pompei, a rescris-o aici... Lamont îşi atinse tîmpla. A ajuns să creadă propriile fantezii şi luptă pentru ele cu o furie bolnavă. Este un pigmeu cu un singur talent, abilitatea de a convinge pe ceilalţi că-i un gigant.

Lamont privi chipul lătăreţ şi indiferent al lui Bronowski şi emise un hohot de rîs forţat.

- Bine, *asta* nu ajută la nimic şi oricum ţi le-am mai povestit.

- De multe ori, încuviinţă Bronowski.

- Dar mă-nnebuneşte că toată lumea...

2

Cînd Hallam privise întîia oară tungstenul modificat, Peter Lamont nu avea decît doi ani. La douăzeci şi cinci de ani, cu cerneala tezei de doctorat încă umedă, se alătură Staţiei Pompă Unu şi, simultan, acceptă un post la facultatea de fizică a universităţii.

Era o realizare deosebită pentru un tînăr. Staţia Pompă Unu nu avea strălucirea celorlalte, dar era străbunica lor, a întregului lanţ ce înconjura acum planeta, deşi tehnologia respectivă abia împlinise vîrsta de douăzeci de ani. Nici o altă descoperire tehnologică importantă nu fusese introdusă atît de rapid şi de complet. Dar, la urma urmei, de ce nu? Însemna energie gratuită, fără limite sau probleme. Era Moş Crăciun şi Lampa lui Aladin a întregii lumi.

Lamont fusese angajat pentru soluţionarea unor probleme teoretice, abstracte; treptat însă deveni interesat de uimitoarea istorie a apariţiei Pompei de Electroni. Istoria respectivă nu fusese redactată niciodată de cineva care să fi înţeles cu adevărat principiile teoretice (în măsura în care puteau fi înţelese) şi care să posede capacitatea de a le explica marelui public. Mai exact, Hallam însuşi scrisese o serie de articole de popularizare, însă acestea nu constituiau o istorie unitară şi ştiinţifică - adică ceea ce dorea Lamont să facă.

Începu cu articolele lui Hallam, trecu apoi la alte publicaţii - să zicem aşa, documente oficiale - ajungînd la intervenţia lui Hallam ce zguduise lumea, Marea Intuiţie cum era denumită (invariabil cu majuscule).

Desigur, ulterior, după primele deziluzii, începu să scormonească mai adînc şi-şi puse întrebarea dacă remarca lui Hallam îi aparţinuse cu adevărat acestuia. Fusese rostită la conferinţa care însemnase adevăratul început al Pompei de Electroni şi totuşi, după cum se dovedi, era foarte greu să afli detaliile acelei sesiuni şi aproape imposibil de obţinut înregistrarea sonoră.

Treptat, Lamont începu să suspecteze că ceaţa care învăluia urmele lăsate pe nisipul Timpului nu era chiar întîmplătoare. Punînd laolaltă cîteva informaţii, se părea că există o şansă reală ca John F.X. McFarland să fi spus ceva apropiat de declaraţia crucială făcută de Hallam - şi s-o fi făcut înaintea acestuia.

Lamont îl căută pe McFarland, care nu figura pe lista oficială a conferinţei şi care se ocupa acum de cercetări asupra straturilor superioare ale atmosferei, avînd ca principal subiect vîntul solar. Nu era o muncă de vîrf, dar avea satisfacţiile ei şi destule puncte comune cu efectele Pompei. În mod clar, McFarland evitase să împărtăşească soarta uitării care-l afectase pe Denison.

Fusese destul de politicos cu Lamont şi era dispus să discute orice, cu excepţia amănuntelor legate de sesiunea cu pricina. Nu şi le mai amintea.

Lamont insistase, citînd din mărturiile adunate.

McFarland luă o pipă, o umplu, o examină atent şi rosti:

- Nu vreau să-mi amintesc, pentru că nu contează; realmente, nu contează. Să zicem că voi pretinde că am spus ceva. Nimeni nu va crede. Voi fi privit ca un megaloman idiot.

- Iar Hallam va avea grijă să vă pensioneze?

- Nu spun asta, dar nici nu cred că-mi va face vreun bine. Oricum, care-i diferenţa?

- Este o problemă de adevăr istoric!

- Rahat! Adevărul istoric este că Hallam n-a abandonat nici o clipă. I-a pus pe toţi să cerceteze, indiferent dacă doreau sau nu. Fără el, probabil că tungstenul ar fi explodat în cele din urmă, cu cine ştie cîte victime. S-ar fi putut să nu mai existe altă mostră, şi să nu fi avut niciodată Pompa. Hallam trebuie creditat pentru ea, chiar dacă n-ar merita, iar dacă asta ţi se pare lipsit de sens, n-am ce-ţi face, pentru că istoria însăşi e lipsită de sens.

Lamont nu era satisfăcut cu atît, dar trebui să se resemneze, pentru

că McFarland nu mai adăugă nimic.

Adevărul istoric!

O parte a adevărului istoric, ce părea mai presus de orice îndoială, era faptul că radioactivitatea adusese în atenţia generală "tungstenul lui Hallam" (cum era denumit pe atunci). Nu conta dacă era, sau nu, tungsten; dacă fusese, sau nu, schimbat din flacon; nici chiar dacă era sau nu un izotop imposibil. Totul dispăruse înaintea uluirii că exista ceva care emitea o radiaţie permanent crescătoare, şi asta în condiţiile, ştiute pe atunci, ce nu acceptau existenţa unei emisii radioactive în trepte.

După o vreme, Kantrowitsch murmurase: "Mai bine am divide materialul. Dacă îl păstrăm în cantităţi prea mari, se va vaporiza sau va exploda, contaminînd jumătate din oraş."

De aceea l-au pisat, pulverizat şi amestecat, la început cu tungsten obişnuit, iar apoi, cînd şi acela a devenit radioactiv, cu grafit, care avea penetrabilitatea mai scăzută.

La mai puţin de două luni după ce Hallam constatase transformarea din sticluţă, Kantrowitsch anunţa existenţa plutoniului-186 într-o comunicare din *Nuclear Review*, cu Hallam în calitate de coautor.

Se confirmau în acest fel analizele lui Tracy, dar numele acestuia n-a fost menţionat nici atunci, şi nici mai tîrziu. După aceea, tungstenul lui Hallam începu să capete tot mai multă importanţă, iar Denison constată o serie de schimbări ce aveau să se încheie prin transformarea lui într-un nimic.

Existenţa plutonului-186 era suficient de interesantă în sine. Faptul că izotopul fusese iniţial stabil, ca ulterior să manifeste o ciudată radioactivitate crescătoare, complica şi mai mult situaţia.

Pentru analiza problemei s-a organizat o conferinţă. Kantrowitsch era preşedintele; amănunt interesant, deoarece pentru ultima dată în istoria Pompei de Electroni se ţinea o reuniune importantă, în legătură cu ea, care să nu fie prezidată de Hallam. De fapt, Kantrowitsch avea să moară după cinci luni şi, astfel, dispărea singura personalitate cu suficient prestigiu pentru a-l ţine pe Hallam în umbră.

Reuniunea a fost lipsită de rezultate fructuoase, pînă cînd Hallam şi-a anunţat Marea Intuiţie, deşi în versiunea reconstituită de Lamont, adevăratul moment de răscruce se petrecuse în decursul pauzei de prînz. Atunci, McFarland, necreditat cu vreo luare de cuvînt în stenogramele oficiale, deşi fusese invitat, spusese: "Ştiţi, ar trebui să visăm puţin. Închipuiţi-vă ..."

Se adresa lui Diderick van Klemens, şi acesta rezumase discuţia în jurnalul său. Van Klemens murise cu mult înainte ca Lamont să afle toate amănuntele şi, cu toate că însemnările sale îl convinseseră pe tînăr, el trebuia să admită că, fără alte elemente de sprijin, nu constituiau argumente decisive. În plus, nu se putea dovedi că Hallam asistase la discuţie. Lamont era gata să parieze oricît că radiochimistul trăsese cu urechea, dar bănuielile lui nu reprezentau dovezi satisfăcătoare.

Şi chiar presupunînd că ar fi existat asemenea dovezi, ele ar fi rănit mîndria ieşită din comun a lui Hallam, dar fără a-i putea zdruncina poziţia. S-ar fi spus că, pentru McFarland, ipoteza fusese un simplu joc al fanteziei. Hallam fusese cel care o luase în serios. Hallam fusese cel care se ridicase în faţa participanţilor la conferinţă şi vorbise, riscîndu-şi prestigiul în cazul unui eşec. Cu siguranţă, McFarland n-ar fi visat niciodată să apară într-un document oficial cu "fanteziile" sale.

Lamont ar fi replicat că McFarland era un bine cunoscut fizician nuclear, care nu-şi putea risca reputaţia, pe cînd Hallam nu era decît un tînăr radiochimist şi putea afirma orice despre fizica nucleară fără să păţească nimic.

În tot cazul, iată, conform documentelor oficiale, cuvintele sale: "Domnilor, nu ajungem nicăieri. De aceea, voi încerca să fac o sugestie, nu pentru că ar fi adevărată, ci pentru că reprezintă o absurditate mai mică decît tot ceea ce am auzit ... Sîntem confruntaţi cu o substanţă, plutoniu-186, care, dacă legile naturale ale Universului sînt cît de cît adevărate, pur şi simplu nu poate exista, cu atît mai puţin ca substanţă stabilă. Dar, pentru că ea există fără putinţă de tăgadă, iar în plus este şi stabilă, înseamnă că provine dintr-un spaţiu, sau timp, sau condiţii, unde legile naturale ale Universului sînt altele decît cele cunoscute de noi. Adică substanţa pe care o studiem nu e originară din Universul nostru, ci din altul - un Univers paralel sau alternativ.

Ajunsă aici - şi nu pretind că ştiu cum a ajuns - era încă stabilă, deoarece continua să se conformeze legilor Universului ei. Faptul că treptat a devenit radioactivă poate însemna că legile Universului nostru au fost asimilate de ea, dacă înţelegeţi ce vreau să spun.

Subliniez că, în aceeaşi perioadă în care a apărut plutoniul-186, a dispărut o mostră de tungsten, alcătuită din cîţiva izotopi stabili, inclusiv tungsten-186. Poate a trecut în Universul paralel. La urma urmei, e logic de presupus că-i mai simplu de efectuat un schimb de mase decît un transfer unidirecţional. În Universul paralel,

tungstenul-186 poate fi la fel de ciudat pe cît este plutoniul-186 aici. Poate că iniţial a fost o substanţă stabilă şi apoi a devenit tot mai radioactivă. Poate că slujeşte acolo ca sursă de energie, aşa cum va fi plutoniul-186, aici."

Audienţa trebuie să fi ascultat cu o considerabilă uimire, pentru că nu este înregistrată nici o intervenţie sau întrerupere, cel puţin pînă la ultima frază de mai sus, cînd se pare că Hallam s-a oprit să-şi tragă răsuflarea şi, poate, să se minuneze de temeritatea sa.

Cineva din auditoriu (probabil Antoine-Jerome Lapin, deşi înregistrarea nu e limpede) a întrebat dacă profesorul Hallam sugerează că o persoană inteligentă din para-Univers realizase în mod deliberat acel schimb, pentru a obţine o sursă de energie. Astfel a intrat în limbaj expresia "para-Univers", inspirată aparent de abrevierea expresiei "Univers paralel". Această întrebare conţinea prima consemnare oficială a termenului.

A urmat o pauză, apoi Hallam, mai îndrăznc ţ ca oricînd, a rostit şi acesta a fost miezul Marii Intuiţii:

"- Exact, aşa cred. În plus, avansez ipoteza că sursa de energie nu poate fi realizată practic dacă Universul şi para-Universul nu lucrează laolaltă, fiecare la cîte un capăt al pompei, împingînd energia de la ei spre noi şi de la noi spre ei, exploatînd astfel diferenţele dintre legile naturale ale celor două Universuri."

Hallam adoptase termenul "para-Univers" şi-l transformase în ideea lui. Mai mult, devenise primul care să utilizeze cuvîntul "pompă" (de atunci, cu majuscule) în legătură cu acest subiect.

În documentele oficiale există tendinţa de a arăta că sugestia lui Hallam a făcut imediat vîlvă, dar în realitate n-a fost aşa. Cei care au discutat ideea s-au mulţumit să spună că reprezintă o speculaţie amuzantă. În particular, Kantrowitsch n-a spus nimic. Acest lucru a fost crucial pentru cariera radiochimistului.

Hallam se putea descurca cu greu printre implicaţiile teoretice şi practice ale ipotezei sale. A fost solicitată şi alcătuită o echipă, dar niciunul dintre membrii ei nu i-a susţinut teoria.

Atunci cînd succesul devenise clar, lumea se obişnuise s-o considere numai şi numai opera lui Hallam. El descoperise primul substanţa, el concepuse şi expusese Marea Intuiţie; deci el era Părintele Pompei de Electroni.

Astfel, în nenumărate laboratoare au fost preparate mostre de tungsten. Transferul se producea numai într-un caz din zece şi aşa au fost produse rezerve noi de plutoniu-186. Alte elemente oferite ca momeală au fost refuzate... Indiferent însă de locul unde apărea

plutoniul-186 sau de persoana care-l aducea la sediul cercetătorilor ce analizau fenomenul, pentru marele public era tot "tungstenul lui Hallam".

Tot el a fost cel care a prezentat, cu succes maxim, unele aspecte ale teoriei sale. Spre propria lui surpriză (după cum declara mai tîrziu), descoperi că scria cu uşurinţă şi era atras de lucrările de popularizare. În plus, succesul are o inerţie aparte şi lumea nu mai accepta informaţii referitoare la proiect decît dacă proveneau direct de la Hallam.

Intr-un articol, rămas faimos, din săptămînalul *North American Sunday Tele-Times*, el scrisese: "Nu putem spune în cîte feluri diferă legile para-Universului de legile noastre, dar putem presupune cu destulă siguranţă că forţele nucleare tari - cele mai puternice forţe cunoscute în Universul nostru - sînt şi mai puternice în para-Univers; poate chiar de o sută de ori mai mari. Asta înseamnă că protonii sînt mai uşor ţinuţi laolaltă împotriva atracţiei electrostatice proprii, iar un nucleu are nevoie de mai puţini neutroni pentru a fi stabil.

Plutoniul-186, stabil în Universul lor, conţine prea mulţi protoni sau prea puţini neutroni pentru a fi stabili în condiţiile noastre, cu forţe nucleare mai puţin eficiente. Odată ajuns în universul nostru, plutoniul-186 începe să emită pozitroni, eliberînd energie şi, cu fiecare pozitron emis, un proton dintr-un nucleu e transformat într-un neutron. În cele din urmă, douăzeci de protoni din fiecare nucleu au fost transformaţi în neutroni şi plutoniul-186 a devenit tungsten-186, care e stabil după legile universului nostru. În decursul procesului, au fost eliminaţi cîte douăzeci de pozitroni din nucleu. Aceştia s-au întîlnit, s-au combinat şi s-au anihilat cu douăzeci de electroni, eliberînd altă energie, aşa încît, pentru fiecare nucleu de plutoniu-186 trimis nouă, universul nostru sărăceşte cu douăzeci de electroni.

Între timp, tungstenul-186 ce intră în para-Univers e instabil acolo, din considerente similare. După legile para-Universului, are prea mulţi neutroni sau prea puţini protoni. Nucleul de tungsten-186 începe să emită electroni, eliberînd energie în acest timp şi, cu fiecare electron emis, un neutron se transformă într-un proton pînă cînd este iarăşi plutoniu-186. Cu fiecare nucleu de tungsten-186 trimis în para-Univers, acesta se îmbogăţeşte cu douăzeci de electroni.

Acest ciclu plutoniu-tungsten poate pendula la nesfîrşit între para-Univers şi universul nostru, producînd energie la început într-unul, apoi în celălalt, cu efectul net al transferului a douăzeci de electroni din universul nostru într-al lor la fiecare nucleu ciclat.

Ambele părţi pot cîştiga energie din ceea ce este, de fapt, o Pompă de Electroni între universuri."

Convertirea acestei noţiuni în realitate şi construirea Pompei de Electroni ca sursă efectivă de energie au urmat cu rapiditate, iar fiecare treaptă a succesului a sporit prestigiul lui Hallam.

* * *

3

Lamont nu avusese nici un motiv să pună la îndoială bazele acestui prestigiu şi, cu un soi de adoraţie faţă de erou (a cărei amintire îl făcea să se ruşineze mai tîrziu, şi pe care încercase-fără a reuşi pe deplin - să şi-o elimine din minte), solicită o întrevedere cu Hallam în legătură cu istoria detaliată pe care o plănuia.

Hallam păruse înţelegător. În treizeci de ani , poziţia lui în ochii publicului urcase într-o asemenea măsură, încît te puteai întreba dacă nu va suferi de rău de altitudine. Din punct de vedere fizic, îmbătrînise impresionant, dar lipsit de graţie. Silueta corpului său dădea impresia unei mase distribuite pe circumferinţă şi, deşi trăsăturile chipului se îngroşaseră, părea capabil să le confere un aer de repaus intelectual. Se înroşea la fel de repede, iar sensibilitatea lui faţă de orice posibilă rănire a propriului orgoliu era binecunoscută.

Parcursese iute dosarul lui Lamont înainte de intrarea acestuia.

- Doctore Peter Lamont, începu el, mi s-a spus că ai făcut treabă bună în domeniul para-teoriei. Îmi amintesc lucrările tale. Despre para-fuziune, nu?

- Da, domnule.

- Reîmprospătează-mi memoria. Spune-mi despre ce e vorba. Evident, simplificat, ca şi cum ai vorbit cu un profan. De fapt, şi aici chicotise, într-un fel sînt un profan. După cum ştii, sînt doar un radiochimist şi nu un mare teoretician, dacă nesocotim unele concepte, cînd şi cînd.

Lamont acceptase, atunci, spusele ca pe o declaraţie cinstită, şi, într-adevăr, cuvintele nu fuseseră atît de pline de o dezgustătoare

condescendenţă, cum i se păruse mai tîrziu. Deşi, după cum află el ulterior, sau cel puţin susţinu, era o metodă tipică pentru Hallam de a culege esenţialul cercetărilor făcute de alţii. După aceea, putea face referire la subiect, fără să intre în nici un fel de amănunte.

Dar, pe atunci, Lamont era mai mult decît flatat, şi începu imediat, cu acea siguranţă volubilă pe care o are cineva cînd îşi explică propriile descoperiri:

- Nu pot spune că am făcut multe, doctor Hallam. Deducerea legilor fizice ale para-Universului - para-Legile - e o treabă grea. Avem puţine elemente de pornire. Am început de la ceea ce cunoaştem, dar n-am abordat căi noi pentru care nu avem dovezi. Cu o interacţiune nucleară şi mai puternică, pare evident că fuziunea nucleelor mici va avea loc mai repede.

- Para-fuziunea, îl corectă Hallam.

- Da, domnule. Mai greu a fost cu determinarea detaliilor. Metodele matematice au fost cam complicate, dar, după o serie de transformări, dificultăţile au dispărut. De exemplu, am demonstrat că hidratul de litiu poate fi făcut să-şi coboare punctul de fuziune la temperaturi de patru ori mai mici decît cele de aici. Aici, pentru explozia hidratului de litiu, sînt necesare temperaturi similare celor din bombe de fisiune, dar o simplă încărcătură de dinamită, ca să zic aşa, ar fi suficientă în para-Univers. E foarte posibil ca, în para-Univers, hidratul de litiu să poată fi aprins cu un chibrit, deşi nu-i prea probabil. După cum ştiţi, le-am oferit hidrat de litiu, deoarece energia de fuzionare ar putea fi naturală la ei, dar nu l-au acceptat.

- Da, ştiu asta.

- În mod clar, ar fi prea riscant pentru ei; ca şi cum noi am folosi nitroglicerină în motoarele de rachetă... ba mai rău.

- Perfect. Am auzit că scrii şi o istorie a Pompei.

- Una neoficială, domnule. Cînd manuscrisul va fi gata, v-aş ruga să-l lecturaţi, dacă se poate, astfel încît să am şi comentariul dvs. asupra evenimentelor. De fapt, dacă aveţi timp, aş apela chiar acum pentru lămurirea unor aspecte.

- Îmi pot face timp. Ce doreşti să ştii? Hallam zîmbea. O făcea pentru ultima oară în prezenţa lui Lamont.

- Realizarea efectivă a unei Pompe eficiente a fost extrem de rapidă, domnule doctor, începu Lamont. Odată ce proiectul Pompei a ...

- Proiectul Pompei de Electroni Inter-Universuri, îl corectă Hallam, continuînd să surîdă.

- Da, desigur, îşi drese glasul Lamont. Foloseam doar denumirea populară. Odată cu începerea proiectului, detaliile de construcţie au fost definitivate foarte rapid şi cu puţine erori.

- Aşa-i, încuviinţă Hallam cu o undă de mulţumire. Mulţi mi-au spus că meritul e al meu, că i-am condus în forţă şi cu imaginaţie, dar n-aş dori să insişti prea mult în direcţia asta în carte. Adevărul este că la proiect au participat mulţi oameni de talent şi n-aş vrea ca strălucirea lor să fie umbrită de o exagerare a rolului meu.

Lamont scuturâ din cap uşor surprins. Comentariul era lipsit de rost.

- Nu mă refeream la asta, spuse el. Mă gîndeam la cei de dincolo, la para- oameni, ca să utilizez termenul popular. Ei au început totul. Noi i-am descoperit după primul transfer putoniu- tungsten; însă pentru a-l putea efectua, ei ne descoperiseră dinainte, pe baze pur teoretice, fără să beneficieze de nici un alt indiciu. Mai este apoi şi foiţa de fier pe care ne-au trimis-o...

Zîmbetul lui Hallam dispăruse pentru todeauna. Se încruntă şi rosti apăsat:

- Simbolurile nu au fost niciodată înţelese. Nimic...

- Figurile geometrice au fost înţelese, domnule. Le-am văzut şi eu, şi e clar că descriau Pompa. Mi se pare că ...

Hallam îşi împinse scaunul înapoi, furios:

- Lasă astea, tinere. Noi am făcut treaba, nu ei.

- Da...dar nu-i adevărat că ei...

- Că ei, ce?

Lamont devenise acum conştient de furtuna stîrnită, dar nu-i putea înţelege cauzele. Rosti nesigur:

- Că sînt mai inteligenţi ca noi... că ei sînt adevăraţii autori. Există îndoială în privinţa asta, domnule?

Roşu la faţă, Hallam se ridicase în picioare:

- Există nu numai o îndoială, strigă el. N-am vreme de misticisme aici. Ajunge! Ascultă, tinere, se reaşeză el pe scaun şi întinse un deget gros către Lamont, dacă istoria ta va îmbrăţişa această părere, precum că noi am fost nişte marionete în mîinile acelor para-oameni, ea nu va fi tipărită aici; ba chiar nicăieri, dacă ar fi după mine. Nu vreau ca omenirea şi inteligenţa ei să fie subestimate şi nu doresc para-oamenii în rolul zeilor!

Lamont plecă, zăpăcit şi extrem de necăjit pentru cele întîmplate, cu atît mai mult cu cît el fusese de bună credinţă.

Apoi constată că sursele istorice deveneau, pe rînd, inaccesibile. Cei care, cu numai o săptămînă în urmă, fuseseră guralivi, acum nu-şi

mai aminteau nimic şi nu aveau timp de interviuri.

La început fusese doar iritat, apoi în el începu să se strîngă mînia. Privea dintr-un unghi nou informaţiile adunate, căutînd să insiste acolo, unde, înainte, se mulţumise cu o întrebare. Cînd se întîlni cu Hallam la o sesiune ştiinţifică, acesta se încruntă şi-l ignoră, iar Lamont începu să-l privească cu dispreţ.

Rezultatul a fost că Lamont şi-a văzut blocată cariera iniţială, de para-teoretician, şi a abordat tot mai ferm a doua lui opţiune: de istoric al ştiinţei.

* * *

6 (continuare)

- Idiotul, murmură Lamont. N-ai fost acolo, Mike, să-l fi văzut cum intrase în panică la ideea că ceilalţi sînt forţa conducătoare. Îmi reamintesc şi mă întreb... cum de-am putut solicita audienţa fără să ştiu că va reacţiona aşa. Fii fericit că n-a trebuit să lucrezi cu el.

- Sînt, făcu Bronowski indiferent, deşi uneori nici tu nu eşti un îngeraş.

- Nu te plînge. Cu ceea ce faci, n-ai nici o problemă.

- Dar nici n-am vreun interes. Cui îi pasă de ceea ce fac eu, cu excepţia mea şi a altor cinci din lume? Poate şase... dacă-ţi aminteşti.

Lamont îşi amintise.

- Mda, făcu el.

* * *

4

Aparenta placiditate a lui Bronowski nu păcălea pe nimeni dintre cei care ajunseseră să-l cunoască cît de cît. Era strălucit şi analiza o problemă pînă îi găsea soluţia, sau pînă cînd ştia că nu există soluţie.

De pildă, inscripţiile etrusce pe care îşi clădise reputaţia. Etrusca fusese o limbă vie în secolul unu e.n., dar imperialismul cultural al romanilor nu iertase nimic şi astfel ea dispăruse. Inscripţiile ce supravieţuiseră ostilităţii - sau, şi mai rău, indiferenţei romane - erau scrise cu litere greceşti, astfel încît puteau fi pronunţate, dar numai atît. Etrusca părea să nu fi avut nici o legătură cu graiurile vecine; părea foarte veche şi nici măcar indo-europeană.

Astfel, Bronowski trecuse la o altă limbă care aparent nu avea nici o legătură cu graiurile vecine, ce părea foarte veche şi nici măcar indo-europeană, dar care era o limbă încă vie şi vorbită într-o regiune nu foarte îndepărtată de locul unde odinioară trăiseră etruscii.

Ce-o fi cu vorbirea bascilor? se întrebase Bronowski. Şi o folosise pe aceasta drept ghid. Înaintea lui mai încercaseră şi alţii, dar renunţaseră. Bronowski nu renunţă.

Era o muncă grea pentru că basca, un dialect extrem de dificil în sine, îl ajuta prea puţin. Pe măsură ce lucra, Bronowski găsea tot mai multe motive de a bănui legături culturale între locuitorii nordului Italiei antice şi ai nordului Spaniei antice. Putea chiar susţine o invazie de proporţii în Europa vestică a pre-celţilor, ce vorbeau o limbă din care etrusca şi basca erau dialecte supravieţuitoare şi înrudite. Totuşi, în două mii de ani, basca evoluase, asimilînd elemente spaniole. Încercarea de a-i regăsi mai întîi structura din timpul romanilor, iar apoi de-a o compara cu etrusca, era o problemă intelectuală imposibil de abordat, iar Bronowski ului filologii întregii lumi cînd izbuti această performanţă.

Traducerile etrusce în sine erau miracole de banalitate şi n-aveau nici o semnificaţie; în majoritate, simple inscripţii funerare. Traducerea, însă, era uluitoare şi, după cum se dovedi, avea să joace un rol extrem de important pentru Lamont.

Nu din capul locului. Ca să respectăm adevărul, traducerile fuseseră făcute cu cinci ani înainte ca Lamont să fi aflat că existaseră asemenea oameni ca etruscii. Cu cinci ani în urmă însă, Bronowski sosise la universitate pentru a ţine o conferinţă şi Lamont, care de obicei evita sarcina plictisitoare de a-i primi pe invitaţi, fusese prezent. Nu pentru că-i recunoscuse importanţa, sau că l-ar fi interesat, dar avea o prietenă, studentă la Limbi Romanice, şi trebuia să aleagă între conferinţă şi un festival muzical, pe care se străduia cu disperare să-l ocolească. Prietenia respectivă fusese neînsemnată, puţin satisfăcătoare din punctul de vedere al lui Lamont şi doar temporară, dar îl adusese la conferinţă.

Întîmplător, fusese interesat. Civilizaţia etruscă i-a pătruns în minte ca un subiect de interes general, iar problema descifrării unei limbi necunoscute l-a fascinat. În copilărie, se amuzase rezolvînd criptograme, dar le abandonase, laolaltă cu celelalte lucruri copilăreşti, în favoarea întrebărilor mult mai măreţe puse de natură, aşa încît sfîrşise în para-teorie.

Ei bine, conferinţa lui Bronowski îi readuse bucuria copilărească de a găsi sensul unei însuşiri ciudate de simboluri şi, în plus, avea o dificultate suficient de mare, ce adaugă muncii o anumită onoare. Bronowski era un criptolog de cea mai înaltă clasă şi Lamont fu încîntat să-l audă descriind încleştarea aspră a raţiunii cu necunoscutul. Totul ar fi fost o înlănţuire de coincidenţe - apariţia lui Bronowski la universitate, entuziasmul adolescentin al lui Lamont pentru criptograme, presiunea socială exercitată de o studentă frumoasă dacă, a doua zi, Lamont n-ar fi avut discuţia cu Hallam în urma căreia îl plasase pe acesta, ferm şi permanent, pe una din ultimile trepte valorice.

La o oră după sfîrşitul întrevederii, Lamont se hotărî să-l vadă pe Bronowski. Cauza era aceea care lui i se păruse atît de evidentă, dar care-l ofensase pe Hallam. Deoarece era cenzurat, Lamont se simţea ispitit să răspundă cu un atac - în legătură chiar cu obiectul cenzurii. Para-oamenii *erau* mult mai inteligenţi decît oamenii. Lamont crezuse tot timpul acest lucru, dar într-un mod mai degrabă firesc decît vital. Acum devenise vital. Faptul trebuia dovedit şi întors împotriva lui Hallam, în aşa fel încît să-l rănească adînc.

Lamont se distanţase deja de veneraţia cu care-şi începuse cercetările.

Bronowski nu părăsise universitatea şi Lamont îl căută, insistînd pentru o întrevedere.

Încolţit, în cele din urmă, Bronowski îşi păstră politeţea.

Lamont abandonă politeţurile, se prezentă cu bruscheţe şi spuse:

- Dr. Bronowski, sînt încîntat că v-am putut prinde înainte de plecare. Sper să vă conving să vă prelungiţi şederea.

- N-ar fi prea greu, aprobă Bronowski. Mi s-a oferit deja un post aici.

- Îl veţi primi?

- Tocmai mă gîndeam... Cred că da.

- Trebuie. Mai ales după ce mă veţi asculta. Domnule doctor, cu ce vă ocupaţi acum, după rezolvarea inscripţiilor etrusce?

- Aceea n-a fost singura mea ocupaţie, tinere. (Era cu cinci ani mai în vîrstă decît Lamont). Sînt arheolog şi pe lîngă inscripţii mai există şi cultura etruscă, apoi cea italică preclasică.

- Dar sînt convins că nu pot fi la fel de pasionante şi provocatoare cum au fost inscripţiile etrusce.

- Cu asta sînt de acord.

- Deci, aţi primi cu plăcere ceva şi mai pasionant, şi mai provocator şi în plus de un milion de ori mai important, decît acele inscripţii?

- La ce te gîndeşti, doctore... Lamont?

- Sîntem în posesia unor inscripţii care nu aparţin unei culturi moarte, nici Pămîntului, nici chiar Universului. Sînt denumite para-simboluri.

- Am auzit de ele. Mai exact, le-am şi văzut.

- Cu siguranţă, atunci, că problema vă atrage. Nu doriţi să le descifraţi?

- Absolut de loc, pentru că nu există nici o problemă.

- Adică le puteţi citi? întrebă suspicios Lamont.

- M-ai înţeles greşit, clătină din cap Bronowski. Vreau să spun că nici eu şi nici altcineva nu le poate citi. Nu există o bază. În cazul limbilor pămîntene, chiar moarte, există întodeauna şansa de a găsi un dialect viu sau unul mort, dar descifrat deja, cu care să aibă o relaţie cît de mică. Chiar dacă n-ar exista, e cel puţin sigur că orice limbă pămîntească a fost scrisă de fiinţe omeneşti cu căi de gîndire umane. Asta poate constitui un început, cît de mic. Nu există însă aşa ceva în cazul para-simbolurilor, deci ele sînt o problemă ce nu are soluţie. O imposibilitate de rezolvare nu reprezintă o problemă.

Lamont se abţinuse cu greu să nu intervină, dar acum izbucni:

- Greşiţi, domnule doctor. Nu vreau să vă dau sfaturi, dar nu cunoaşteţi unele din descoperirile noastre recente. Ne ocupăm de para-oameni, în legătură cu care nu ştim aproape nimic. Nu ştim cum arată, cum gîndesc, pe ce planetă trăiesc; aproape nimic fundamental. Pînă aici aveţi dreptate.

- Dar ceea ce ştiţi e neglijabil, nu-i aşa? Bronowski nu părea

impresionat. Scoase din buzunar un pachet de smochine uscate, îl deschise şi începu să mănînce. Îi oferi lui Lamont, dar acesta refuză:

- Exact. Ştim un singur lucru, dar de o importanţă crucială. Sînt mult mai inteligenţi decît noi. Unu: pot efectua schimbul între universuri, în vreme ce rolul nostru este doar pasiv.

Îşi întrerupse ideea ca să pună o întrebare:

- Ştiţi ceva despre Pompa de Electroni Inter-Universuri?

- Puţin, răspunse arheologul. Atît cît să te pot urmări dacă nu devii prea tehnic.

- Doi: Ne-au trimis instrucţiuni cum să construim partea noastră de Pompă. Nu le-am putut înţelege, deşi am priceput unele diagrame. Trei: Se pare că ne pot simţi. De exemplu, şi-au dat seama cînd le-am lăsat mostre de tungsten ca să le preia. Au ştiut unde sînt şi au putut acţiona asupra lor. Noi nu putem face nimic comparabil. Mai sînt şi alte aspecte, dar asta ajunge pentru a demonstra că para-oamenii sînt realmente mai inteligenţi decît noi.

- Îmi închipui totuşi, rosti Bronowski, că aici eşti în minoritate. Colegii tăi nu acceptă toate astea...

- Corect. Cum v-aţi dat seama?

- Deoarece am impresia că n-ai dreptate.

- Faptele sînt exacte. Atunci, cum pot greşi?

- Dovedeşti numai că tehnologia para-oamenilor e mai avansată decît a noastră. Ce legătură e între asta şi inteligenţă? Uite - Bronowski se ridică pentru a-şi scoate haina, apoi se aşeză, puţin lăsat pe spate, rotunjimea domoală a trupului său părînd că se relaxează şi se destinde, ca şi cum comoditatea fizică îl ajuta să gîndească - acum vreo două sute cincizeci de ani, amiralul american Matthew Pery şi-a condus flotila în portul Tokio. Japonezii, pe atunci izolaţi, s-au văzut confruntaţi cu o tehnologie mult superioară şi au decis că e riscant să opună rezistenţă. O naţiune de milioane de războinici era neajutorată în faţa cîtorva nave străine. Dovedeşte asta că americanii erau mai inteligenţi decît japonezii, sau doar că societatea occidentală luase o altă direcţie? Evident, aşa era, deoarece, peste cincizeci de ani, japonezii imitaseră cu succes tehnologia occidentală şi peste alţi cincizeci de ani erau o putere industrială majoră, deşi fuseseră învinşi în mod dezastros în război.

Lamont ascultă cu gravitate şi rosti:

- M-am gîndit şi eu la asta, dr. Bronowski, deşi nu ştiam despre japonezi... îmi pare rău că n-am avut timp să citesc istorie. Totuşi analogia este greşită. E mai mult decît o superioritate tehnică; e o chestiune de diferenţă între grade de inteligenţă.

- Cum poţi fi sigur că nu-i o presupunere greşită?

- Din simplul fapt că ne-au trimis instrucţiuni. Erau doritori să ne construim partea noastră de Pompă; *trebuiau* să ne convingă s-o facem. Nu puteau să vină fizic, chiar şi foiţele lor subţiri din fier pe care au fost gravate mesajele (substanţa cea mai stabilă în ambele lumi) au devenit cu încetul prea radioactive pentru a fi ţinute laolaltă - bineînţeles nu înainte de-a face copii după ele.

Se opri să răsufle, simţindu-se prea agitat, prea nerăbdător. Nu trebuia să-şi facă atîta reclamă.

Bronowski îl privi curios:

- Bine, ne-au trimis mesaje. Ce vrei să deduci de aici?

- Că se aşteptau ca noi să înţelegem. Puteau fi atît de mărginiţi încît să ne trimită mesaje complicate şi lungi, dacă ar fi ştiut că nu le înţelegem?... Dacă n-ar fi fost diagramele, n-am fi putut face nimic. Atunci, dacă *se aşteptau* să le înţelegem, rezultă că ei credeau că orice fiinţe ca noi, cu o tehnologie aproape tot atît de avansată cît a lor (şi cred că sînt capabili să estimeze cumva asta, deci alt punct în favoarea convingerii mele), trebuie să fie cam la fel de inteligente ca ei şi, deci, n-ar fi avut nici o dificultate în a le înţelege simbolurile.

- Putea fi o naivitate din partea lor.

- Vreţi să ziceţi că ei cred că există un singur limbaj vorbit şi scris şi că o altă inteligenţă, din alt univers, vorbeşte şi scrie ca şi ei? Fiţi serios!

- Chiar dacă aş fi de acord cu tine, făcu Bronowski, ce-ai vrea să fac? Am văzut para-simbolurile; cred că fiecare arheolog sau filolog de pe Pămînt le-a văzut. Nu ştiu ce aş putea face; şi cred că nici altcineva nu ştie. De peste douăzeci de ani, nu s-a înregistrat nici un progres.

- Adevărul este, rosti apăsat Lamont, că de douăzeci de ani nu se încearcă nici un progres. Autorităţile Pompei nu doresc descifrarea simbolurilor.

- De ce?

- Datorită posibilităţii stînjenitoare ca o eventuală comunicare cu para-oamenii să-i arate pe aceştia *mai* inteligenţi. Pentru că astfel s-ar dovedi că oamenii au fost marionete în privinţa Pompei şi asta le-ar răni mîndria. Şi, în special (se strădui Lamont să-şi elimine veninul din glas), pentru că Hallam şi-ar pierde creditul de Părinte al Pompei de Electroni.

- Să presupunem că ei *sînt* interesaţi de progres. Ce s-ar putea face? Să vrei nu înseamnă să şi poţi.

- S-ar putea obţine colaborarea para-oamenilor. S-ar putea trimite

mesaje în para-Univers. Nu s-a încercat niciodată, dar se poate. Un mesaj pe foiţă de metal, plasat sub o mostră de tungsten.

- Aha! Mai caută încă mostre de tungsten, deşi Pompele funcţionează?

- Nu, dar vor remarca tungstenul şi vor bănui că încercăm să le atragem atenţia. Putem folosi chiar o foiţă de tungsten. Dacă vor lua mesajul şi vor izbuti să înţeleagă ceva, indiferent cît, ne vor trimite un altul, conţinînd ce au putut ei descifra. Se poate folosi un tabel de echivalenţă între cuvintele lor şi ale noastre, sau o combinaţie între cele două limbi. Ar fi un fel de împingere alternativă: întîi ei - apoi noi - ei - şi tot aşa.

- Ei făcînd principalul, rosti Bronowski.

- Da.

- Nu i prea distractiv, nu-i aşa? clătină din cap arheologul. Pe mine nu mă atrage.

Lamont îl privi enervat.

- De ce nu ? Nu vă oferă destulă faimă? Ce sînteţi, un cuceritor al gloriei? La dracu, ce glorie aţi avut din inscripţiile etrusce? Aţi învins pe alţi cinci din lume. poate şase. Lor le sînteţi cunoscut şi, pentru că aţi avut succes, vă urăsc. Ce altceva? Ţineţi conferinţe pentru cîteva zeci de spectatori care vă uită numele a doua zi. Asta vreţi?

- Nu dramatiza.

- Bine. N-o s-o fac. O să caut pe altcineva. S-ar putea să dureze mai mult, dar, după cum aţi zis, oricum para-oamenii vor duce greul. Eventual, o să-ncerc singur.

- Ţi s-a încredinţat acest proiect?

- Nu. Ce contează? Sau ăsta e alt motiv pentru a mă refuza? Nu există nici o lege care să oprească încercarea descifrării şi oricînd îmi pot pune tungsten pe masă. Nu voi raporta mesajele primite în locul tungstenului şi astfel voi încălca normele interne. Dar cînd traducerea va fi efectuată cine se va plînge? Vreţi să lucraţi cu mine dacă vă garantez siguranţa? O să vă pierdeţi faima, dar poate că ţineţi mai mult la securitatea proprie. În fine, ridică Lamont din umeri. Dacă o să lucrez singur, există avantajul că n-o să mă mai preocupe securitatea altuia.

Se ridică să plece. Amîndoi bărbaţii erau furioşi şi se purtau cu acea curtoazie rigidă, adoptată atunci cînd te adresezi unui duşman manierat.

- Presupun, adăugă Lamont, că cel puţin veţi privi această conversaţie ca strict profesională.

Bronowski se ridicase şi el:

- Poţi fi convins de asta, rosti cu răceală. Cei doi îşi strînseră scurt mîinile.

Lamont nu se aştepta să mai audă de arheolog. Începuse să se autoconvingă să încerce de unul singur descifrarea.

Totuşi, peste două zile, Bronowski apăru în laboratorul lui şi rosti destul de brusc:

- Plec azi din oraş, dar mă întorc în septembrie. Am acceptat postul aici şi, dacă mai eşti interesat, o să văd ce pot face în legătură cu problema menţionată.

Lamont abia avusese timp să îngaime o exclamaţie uluită de mulţumire, înainte ca Bronowski să iasă aparent furios pentru faptul că cedase.

Cu timpul deveniră prieteni şi, tot cu timpul, Lamont află ce-l convinsese pe Bronowski. La o zi după discuţia lor, acesta prînzise la clubul universităţii cu un grup de oficialităţi de vază, inclusiv preşedintele. Bronowski anunţase că va accepta postul şi trimisese o scrisoare formală de mulţumire.

Preşedintele spusese:

- Va fi o mîndrie pentru noi să-l avem aici pe renumitul traducător al inscripţiilor itascane. Sîntem onoraţi.

Evident, eroarea nu fusese corectată şi zîmbetul lui Bronowski, deşi forţat, nu se ştersese. După aceea, şeful catedrei de istorie antică explicase că preşedintele era mai mult un fiu al Minnesotei decît un savant clasic şi, deoarece lacul Itasca era locul de obîrşie al puternicului Mississippi, greşeala era scuzabilă.

Dar, adăugată ironiei cu care Lamont îi tratase faima, Bronowski găsise expresia intolerabilă.

Cînd Lamont auzise în celc din urmă povestea, se amuzase:

- Nu-i nimic, făcuse el. Am mers şi eu pe drumul ăsta. Ţi-ai spus: "Să mă ia naiba dacă n-o să fac ceva, de pînă şi idiotul ăsta o să înţeleagă despre ce-i vorba."

- Cam aşa ceva, încuviinţă Bronowski.

* * *

5

Totuşi, într-un an de muncă nu avansaseră prea mult. În cele din urmă schimbaseră şi mesaje, dar zadarnic.

- Încearcă la-ntîmplare! explodă Lamont. Orice! Încearcă!

- Asta şi fac, Pete. De ce eşti atît de nerăbdător? M-am chinuit doisprezece ani cu inscripţiile etrusce. Te aştepţi ca asta să ne ia mai puţin?

- Dumnezeule, Mike! E prea mult!

- De ce ? Pete, am impresia că se-ntîmplă ceva cu tine. De vreo lună ai devenit imposibil. Credeam că ne-am înţeles de la început că asta nu-i ceva care să meargă repede şi că trebuie să fim răbdători. Credeam că ai înţeles că am şi eu treburile mele în cadrul universităţii. Te-am mai întrebat pînă acum de cîteva ori şi te întreb din nou. Acum de ce te grăbeşti?

- Pentru că aşa-i felul meu. Pentru că vreau să terminăm odată.

- Felicitări, făcu Bronowski, şi eu vreau acelaşi lucru. Te aştepţi să mori? Ţi-a spus doctorul că ai cancer?

- Nu.

- Atunci?

- Las-o baltă, zise Lamont şi plecă grăbit.

Iniţial, cînd încercase să-l convingă pe Bronowski să i se alăture, furia lui Lamont era cauzată doar de încăpăţînarea stupidă a lui Hallam în faţa ideii că para-oamenii sînt mai inteligenţi decît pămîntenii. Acesta era singurul motiv pentru care se zbătea el. Nu voia nimic în plus...la început.

Însă, în cursul lunilor următoare, fusese supus la nenumărate şicane. Cererile sale pentru aparatură, asistenţă tehnică sau programare la calculator întîrziau pe drum; solicitările de fonduri pentru deplasări erau respinse; opiniile lui la reuniunile ştiinţifice erau ignorate.

Paharul se umpluse în momentul cînd Henry Garrison, tînăr stagiar, primise o însărcinare plină de prestigiu care, după toate normele, ar fi trebuit să-i revină lui Lamont. În momentul acela, ura

lui ajunsese în punctul unde nu-i mai era suficient să aibă dreptate. Voia să-l zdrobească pe Hallam, să-l distrugă definitiv.

Sentimentul sporea cu fiecare zi, aproape cu fiecare oră, prin atitudinea personalului de la Staţia Pompă. Caracterul dur al lui Lamont nu atrăsese multe simpatii, totuşi cîteva existaseră.

Însuşi Garrison era stînjenit. Era un tînăr amabil, cu vorba înceată, care, în mod evident, nu dorea necazuri, iar acum stătea în uşa laboratorului lui Lamont, cu o expresie vădit îngrijorată.

- Hei, Pete, îl interpelă el, ai vreme pentru o discuţie?

- Bineînţeles, se încruntă Lamont, evitînd să-l privească în ochi.

Garrison intră şi se aşeză.

- Pete, spuse el, nu pot refuza proiectul, dar să ştii că n-am tras sforile pentru el. A fost realmente o surpriză.

- Cine ţi-a cerut să-l refuzi? Mie nici nu-mi pasă de el.

- Pete! E vorba de Hallam. Dacă o să-l refuz, n-o să ţi-l dea ţie, ci altcuiva. Ce i-ai făcut bătrînului?

- *Tu* ce crezi despre Hallam? contraatacă Lamont. După părerea ta, ce fel de om este?

Garrison fu surprins de întrebare. Îşi umezi buzele şi-şi frecă nasul.

- Păi..., făcu el şi rămase aşa.

- Om mare? Savant strălucit? Conducător înzestrat?

- Păi...

- Să-ţi spun eu atunci. E un sonat şi un impostor! A obţinut reputaţia şi poziţia asta, iar acum e înspăimîntat. Ştie că văd prin el şi de asta e pornit contra mea.

Garrison rîse nesigur:

- Doar nu te-ai dus la el şi i-ai spus...

- Nu, nu i-am spus nimic în mod direct. Cîndva o voi face. Dar el ştie. Ştie că sînt unul dintre cei pe care nu-i poate prosti, chiar dacă nu spun nimic.

- Dar, Pete, de ce să-l laşi să ştie? Nici *eu* nu zic c-ar fi cel mai mare din lume, dar de ce să strig asta în gura mare. Cariera ta e-n mîinile lui.

- Oare? Eu am reputaţia lui în mîinile mele. Am să-i arăt eu!

- Cum?

- Treaba mea, murmură Lamont, care în acel moment n-avea nici cea mai mică idee cum s-o facă.

- E ridicol, spuse Garrison. Nu poţi învinge. Are să te desfiinţeze. Chiar dacă, într-adevăr, nu-i un Einstein sau un Oppenheimer, în ochii lumii e mai mult decît atît. Pentru populaţia Pămîntului, el este Părintele Pompei de Electroni şi nu poţi face nimic atît timp cît

Pompa de Electroni este cheia paradisului omenirii. Cîtă vreme o să fie aşa, Hallam nu poate fi atins şi eşti nebun dacă crezi altfel. Ce naiba, Pete, spune-i că e cel mai mare şi vezi-ţi de treabă. Nu fii un alt Denison.

- Ştii ce, Henry? izbucni Lamont. Poate ai treabă şi eu te reţin. Garrison se ridică brusc şi ieşi, fără nici un cuvînt. Lamont îşi făcuse alt duşman; sau cel puţin pierduse alt prieten. Preţul era totuşi cinstit, hotărî el în cele din urmă, căci o remarcă a lui Garrison deschisese o direcţie nouă.

În esenţă, Garrison spusese: "... cîtă vreme Pompa de Electroni este cheia paradisului omenirii ... Hallam e invulnerabil."

Cu această replică sunîndu-i în minte, Lamont îşi luă pentru prima dată gîndul de la Hallam şi se opri asupra Pompei de Electroni.

Era Pompa de Electroni Cheia paradisului omenirii? Sau exista vreo neregulă?

În istorie n-a existat nimic perfect. Ce se întîmpla cu Pompa?

Lamont cunoştea destul din istoria para-teoriei ca să ştie că problema unei "hibe" nu fusese ignorată. Cînd se anunţase că principiul de funcţionare al Pompei de Electroni era tocmai pomparea electronilor din Univers în para-Univers, nu puţini au fost cei care au întrebat: "Dar ce se va întîmpla cînd toţi electronii vor fi pompaţi?"

Răspunsul era simplu. Considerînd un consum maxim al Pompei, rezerva de electroni avea să dureze cel puţin un trilion de trilioane de ani - şi întregul Univers, chiar la un loc cu para- Universul, n-avea să reprezinte decît o parte infimă din acest timp.

Cealaltă obiecţie era mai sofisticată. Nu era posibil să se pompeze toţi electronii. Pe măsură ce ei erau pompaţi, para- Universul cîştiga sarcini negative, iar Universul sarcini pozitive. Cu fiecare an, pe măsură ce diferenţa dintre sarcini creştea, avea să fie tot mai greu să se pompeze electroni împotriva forţei sarcinii de semn opus. Desigur, în realitate se pompau atomi neutri, dar distorsiunea traiectoriei electronilor orbitali în decursul procesului crea o sarcină efectivă, care creştea extraordinar odată cu schimbările de radioactivitate ce urmau.

Dacă sarcina concentrată rămînea în punctele de pompare, efectul asupra atomilor cu orbite distorsionate, ce erau pompaţi, avea să oprească aproape imediat întregul proces; dar, desigur, trebuia luată în considerare şi difuzia. Sarcina concentrată difuza deasupra Pămîntului şi efectul asupra procesului de pompare se calculase ţinînd seama de aceasta.

În general, sarcina pozitivă crescătoare a pămîntului obliga vîntul solar, încărcat tot pozitiv, să ocolească planeta la distanţă tot mai mare, iar magnetosfera se extindea. Datorită cercetărilor lui Mc Farland (adevăratul autor al Marii Intuiţii, în versiunea lui Lamont), se demonstra că avea să se atingă un punct de echilibru pe măsură ce vîntul solar mătura tot mai multe dintre particulele pozitive smulse din atmosfera Pămîntului şi purtate în exosferă. Cu fiecare creştere în intensitate a pompării, cu fiecare Staţie Pompă nou construită, sarcina pozitivă a Pămîntului creştea puţin şi magnetosfera se mărea cu cîţiva kilometri. Totuşi schimbarea era neînsemnată şi, în cele din urmă, sarcina pozitivă era măturată de vîntul solar şi răspîndită în toate colţurile sistemului solar.

Chiar aşa - chiar acceptînd cea mai rapidă difuzie a sarcinii - avea să vină un timp cînd diferenţele locale de sarcină între univers şi para-univers, la capetele Pompei, vor creşte pînă la oprirea procesului, iar asta avea să însemne doar o fracţiune din timpul de consum al tuturor electronilor - aproximativ o trilionime din acel timp.

Prin urmare, Pompa avea să mai funcţioneze un trilion de ani. Un *singur* trilion de ani, dar asta era suficient. Un trilion de ani reprezenta mai mult decît avea să dureze omul, sau sistemul solar. Iar dacă totuşi omul avea să mai existe pînă atunci (sau altă fiinţă, succesor şi înlocuitor al omului), fără îndoială că se va fi inventat ceva pentru a corecta situaţia. Într-un trilion de ani se puteau face multe lucruri.

Lamont trebuia să fie de acord cu asta.

Atunci îşi aminti altceva, de care se ocupase însuşi Hallam într-un articol de popularizare. Căută revista respectivă cu dispreţ. Înainte de a merge mai departe, era important să vadă ce afirmase Hallam.

"Din cauza forţei gravitaţionale mereu prezentă, s-a asociat expresia <la vale> cu schimbarea inevitabilă folosită pentru a produce energie ce poate fi apoi trecută în lucru mecanic. În secolele trecute, apa care curgea la vale învîrtea roţi care, mai departe, acţionau maşini precum pompele şi generatoarele. Dar ce se întîmplă cînd toată apa a curs la vale?

Evident, totul se opreşte, pînă cînd apa este readusă sus - iar asta înseamnă muncă, nu glumă. De fapt, se consumă, mai mult împingînd apa în sus decît s-a acumulat prin curgerea ei la vale. Lucrăm cu pierdere de energie. Din fericire, Soarele munceşte pentru noi.

Apa din oceane se evaporă, vaporii urcă în atmosferă, formează nori şi eventual revin sub formă de ploaie sau zăpadă. Acestea

pătrund în sol, alimentează izvoarele şi pîraiele şi menţin curgerea apei la vale.

Nu însă pentru totdeauna. Soarele poate ridica vaporii de apă numai pentru că, într-un sens nuclear, şi el curge la vale. Curge la vale imens, mai mult decît ar face-o orice rîu de pe Pămînt, iar cînd se va termina, nu ştim cum l-am putea readuce sus.

Toate sursele de energie din universul nostru se epuizează. Nu putem face nimic. Totul curge la vale într-o singură direcţie şi putem forţa o temporară urcare înapoi, doar folosind avantajul unei < adîncimi > mai mari în vecinătate. Dacă vrem energie folositoare şi veşnică, avem nevoie de un drum care s-o ia la vale în ambele sensuri. Acesta e un paradox în universul nostru; este logic ca atunci cînd cobori într-o direcţie, să urci în direcţie opusă.

Trebuie oare să ne rezumăm doar la universul nostru? Să ne gîndim la para-univers. Şi el are drumuri care coboară într-o direcţie şi urcă în cealaltă. Ele însă nu se potrivesc cu drumurile noastre. Este posibil să existe un drum coborîtor din para-univers spre noi, care atunci cînd e parcurs de la noi spre para-univers, să coboare din nou, deoarece universurile au legi diferite de comportare.

Pompa de Electroni exploatează avantajele unui drum care coboară în ambele direcţii. Pompa de Electroni..."

Lamont reciti titlul articolului: "Drumul ce coboară în ambele direcţii."

Căzu pe gînduri. Desigur, conceptul îi era familiar, ca şi consecinţele sale termodinamice. Dar de ce să nu examineze ipotezele? Orice teorie are un punct slab. Dacă ipotezele, prin definiţie considerate corecte, erau greşite? Care ar fi fost consecinţele dacă pornea de la alte ipoteze? Contradictorii?

Începu orbeşte, dar peste o lună încercă senzaţia aceea cunoscută oricărui savant - nesfîrşitul clic-clic, pe măsură ce piese neaşteptate cad la locul lor, iar anomaliile se limpezesc... Era senzaţia Adevărului.

Din acel moment, începu să exercite presiuni asupra lui Bronowski.

- Mă duc iarăşi la Hallam, îi spuse într-o bună zi.
- De ce? ridică din sprîncene arheologul.
- Ca să mă refuze.
- Da, ăsta eşti tu, Pete. Eşti nefericit dacă n-ai necazuri.
- Nu-nţelegi! E important să refuze să mă asculte. Mai tîrziu, să nu poată să spună că l-am evitat, că ignora problema...
- Ce problemă? A descifrării para-simbolurilor? Nici nu există încă.

Nu întinde coarda, Pete.

- Nu, nu-i vorba de asta - şi nu mai adăugase nimic.

Evident, Hallam nu-i veni în ajutor; abia peste cîteva săptămîni găsi vreme să-l primească. Însă nici Lamont nu intenţiona să-l ierte. Intră în cabinet, îmbufnat şi pus pe harţă. Hallam îl primi cu chipul împietrit şi-l atacă direct:

- Despre ce criză este vorba?

- A apărut ceva, domnule, rosti plat Lamont, inspirat de unul din articolele dumneavoastră.

- Aha. Care anume?

- "Drumul ce coboară în ambele direcţii." Cel prevăzut pentru revista *Teen-age Life.*

- Despre ce-i vorba?

- Consider că Pompa de Electroni nu coboară în ambele direcţii, dacă pot folosi metafora dumneavoastră, care, întîmplător, nu este o descriere corectă a celei de-a doua legi a termodinamicii.

- Ce vrei să spui? se încruntă Hallam.

- Vă pot explica cel mai bine, scriind ecuaţiile de cîmp pentru cele două universuri şi demonstrînd o interacţiune neglijată pînă acum în mod nefericit, după părerea mea.

Lamont se îndreptă direct spre tabla-thixo şi scrise ecuaţiile, în timp ce vorbea cu rapiditate. Ştia că Hallam va fi umilit şi iritat de o asemenea procedură, deoarece nu putea pricepe formulele. Lamont se bizuia pe asta.

- Ascultă, tinere, mormăi Hallam. N-am timp să mă angajez într-o discuţie amănunţită asupra unor aspecte din para-teorie. Trimite-mi un raport complet; acum, dacă poţi rezuma ceea ce vrei să spui, dă-i drumul!

Lamont se îndepărtă de tablă cu o expresie de vădit dispreţ pe chip şi rosti:

- Perfect. A doua lege a termodinamicii descrie un proces care, inevitabil, retează extremele. Apa nu curge la vale; ceea ce se întîmplă în realitate este egalarea extremelor de potenţial gravitaţional. Apa iese la fel de uşor şi în sus, dacă se află prinsă în subteran. Poţi obţine lucru mecanic din juxtapunerea a două nivele de temperatură diferite, dar rezultatul final va fi egalarea temperaturilor la un nivel intermediar; corpul cald se răceşte, iar cel rece se încălzeşte. Atît răcirea cît şi încălzirea sînt aspecte egale ale celei de-a doua legi şi, în condiţii optime, la fel de spontane.

- Nu mă învăţa pe mine termodinamică elementară, tinere. Ce doreşti? N-am timp de pierdut.

Fără grabă, Lamont continuă:

- Lucrul mecanic se obţine din Pompa de Electroni prin egalarea extremelor. În cazul acesta, extremele sînt legile fizice ale celor două universuri. Condiţiile care fac posibile aceste legi, indiferent de natura lor, trec de la un univers la celălalt şi finalul procesului va consta în două universuri în care legile naturale vor fi identice şi intermediare, comparîndu-le cu situaţia de acum. Deoarece acest lucru va produce schimbări necunoscute, dar fără îndoială masive, în acest univers, trebuie privită cu toată seriozitatea oprirea Pompelor şi anularea definitivă a tuturor operaţiilor.

La acest punct, Lamont se aştepta ca Hallam să explodeze, retezîndu-i orice încercare de explicaţie ulterioară. Într- adevăr, nu se înşelase. Hallam sări din scaunul care se răsturnă. Lovindu-l cu piciorul, făcu doi paşi spre Lamont.

Precaut, acesta se ridică.

- Idiotule, zbieră Hallam, clocotind de furie. Nu crezi că toţi cei de la staţie cunosc egalizarea legilor naturale? Îmi iroseşti timpul, spunîndu-mi lucruri pe care le ştiam de pe cînd tu n-aveai habar să citeşti! Cară-te de-aici şi oricînd vrei să-ţi dai demisia, consider-o acceptată.

Lamont ieşi. Obţinuse exact ceea ce dorise, totuşi era iritat de comportarea lui Hallam.

6 (sfîrşit)

- Oricum, rosti Lamont, asta limpezeşte lucrurile. Am încercat să-i spun, n-a vrut să asculte. Aşa că fac următorul pas.

- Care anume? întrebă Bronowski.

- Mă duc la senatorul Burt.

- Preşedintele Comitetului pentru Tehnologie şi Mediu Înconjurător?

- Exact. Deci ai auzit de el...

- Cine n-a auzit? Dar în ce scop, Pete? Ce-i poţi oferi ca să-l intereseze? Nu descifrarea. Pete, te întreb din nou: Ce-ai de gînd?

- Nu-ţi pot explica. Nu cunoşti para-teoria.

- Şi senatorul Burt o cunoaşte?
- Mai mult decît crezi.
- Pete, oftă arheologul, hai să dăm cărţile pe faţă. Poate că ştiu lucruri de care tu n-ai habar. Nu putem lucra împreună, dacă nu sîntem uniţi. Ori sînt membru al acestei echipe de două persoane, ori nu mai sînt. Spune-mi ce ai de gînd şi, în schimb, am să-ţi spun şi eu ceva. Altfel, terminăm toată colaborarea.
- Bine, ridică din umeri Lamont. Cum vrei... Acum, dacă am trecut de Hallam, nu mai contează. Chestiunea este că Pompa de Electroni transferă legi naturale. În para-Univers, cea mai puternică interacţiune e de o sută de ori mai puternică decît aici, ceea ce înseamnă că fisiunea nucleară e mai probabilă aici, iar fuziunea nucleară e mai probabilă acolo. Dacă Pompa de Electroni mai funcţionează multă vreme, va rezulta un echilibru final în care interacţiunea nucleară va fi la fel de puternică în ambele universuri, fiind de zece ori mai mare decît e acum la noi şi de zece ori mai mică decît la ei.
- Nu ştie nimeni asta?
- A, ba da, o ştiu cu toţii. Era evident încă de la început. Chiar şi Hallam şi-a dat seama. De asta s-a înfuriat atît de rău. Am început să-i povestesc în detaliu, de parcă nu m-aş fi gîndit că a mai auzit de ea şi asta l-a făcut să explodeze.
- Atunci, ce vrei? Faptul că interacţiunea capătă o valoare intermediară este periculos?
- Desigur. Tu ce crezi?
- Nimic. Cînd va deveni intermediară?
- După rata actuală, peste vreo 10^{30} ani.
- Cît înseamnă asta?
- Timp suficient pentru ca un trilion de trilioane de universuri ca acesta să se nască, să trăiască, să îmbătrînească şi să moară, unul după altul.
- La naiba, Pete. Atunci?
- Ca să se ajungă la această cifră, care este cea oficială, rosti încet şi apăsat Lamont, s-au făcut anumite ipoteze pe care eu le consider greşite. Iar dacă se vor face alte ipoteze, pe care eu le consider *corecte*, ne găsim în încurcătură *chiar acum*.
- Ce fel de încurcătură?
- Presupune că Pămîntul se transformă într-un norişor de gaz în mai puţin de cinci minute. Cam asta ar fi încurcătura.
- Din cauza pompării?
- Din cauza pompării!

- Dar lumea para-oamenilor? Şi ei vor fi în pericol?
- Sînt convins. Un pericol de alt tip, totuşi pericol.
Bronowski se ridică şi începu să umble prin încăpere. Purta părul lung, şi-şi trecea mîinile prin el. În cele din urmă, spuse:
- Dacă para-oamenii sînt mai inteligenţi decît noi, de ce mai funcţionează Pompa? Evident, ei ar fi aflat înaintea noastră că e periculoasă.
- M-am gîndit la asta, replică Lamont. Cred că este prima lor experienţă în domeniul pompării şi, aidoma nouă, au fost atraşi de avantajele pe care le aduce, pentru ca abia mai tîrziu să înceapă să înţeleagă consecinţele.
- Totuşi tu afirmi că ştii deja consecinţele. Înseamnă că sînt mai lenţi decît tine?
- Depinde dacă şi cînd le-au analizat. Pompa e prea atrăgătoare ca să renunţi la ea. Nici eu n-aş fi căutat consecinţele, dacă... De fapt, la *ce* te gîndeşti, Mike?
Bronowski se opri, îl privi pe Lamont şi rosti:
- Cred că am prins un fir.
Lamont îl privi mirat, apoi sări şi-l apucă de mînecă:
- Para-simbolurile? Spune-mi Mike!
- Pe cînd erai la Hallam... Chiar atunci. N-am ştiut ce să fac, deoarece nu eram sigur ce se întîmplă. Acum...
- Acum?
- Tot nu sînt sigur. A sosit una din foiţele lor cu cinci simboluri...
- Da?
- ... în alfabetul latin. Şi se poate pronunţa.
- Ce?
- Uită-te.
Bronowski scoase foiţa, cu un aer conspirator. Gravate pe ea, destul de diferite de spiralele delicate şi complicate ale para-simbolurilor, erau cinci majuscule tremurate: F-H-I-C-A.
- Ce crezi că poate însemna asta? întrebă Lamont.
- Bănuiesc că F-R-I-C-Ă, scris greşit.
- De asta mă întrebai? Credeai că cineva din para-Univers e înfricoşat?
- Şi în plus, m-am gîndit că ar putea avea legătură cu agitaţia ta sporită din ultima lună. Să fiu cinstit, Pete, nu-mi place să fiu ţinut în beznă.
- În regulă. Totuşi, să nu ne grăbim cu concluziile. Tu eşti cel cu experienţă în fragmente de mesaje. N-ai spune că para-oamenii au început să se teamă de Pompa de Electroni?

- Nu neapărat, răspunse Bronowski. Nu ştiu cît de mult pricep ei din universul nostru. Dacă simt tungstenul pe care îl lăsăm, dacă simt prezenţa noastră, poate că ne simt şi gîndurile. Poate că încearcă să ne liniştească, spunîndu-ne că nu-i nici un motiv de frică.

- Atunci de ce n-au spus: N-U F-H-I-C-A.

- Pentru că deocamdată nu ne cunosc atît de bine graiul.

- Hm. Atunci, nu pot să i-o arăt lui Burt.

- Aşa-i. E ceva ambiguu. De fapt, eu n-aş merge la Burt pînă nu mai primim ceva de la ei. Cine ştie ce încearcă să ne spună.

- Nu mai pot aştepta, Mike. *Ştiu* că am dreptate şi că nu mai avem timp.

-Bine, dar dacă te duci la Burt, îţi distrugi orice altă legătură. Colegii tăi n-or să te ierte niciodată. Te-ai gîndit să vorbeşti cu fizicienii de aici? De unul singur nu-l poţi impresiona pe Hallam, dar un grup...

Lamont scutură energic din cap.

- Nu! oamenii din staţia asta supravieţuiesc datorită calităţilor lor de cameleoni. Nimeni nu i se poate împotrivi lui Hallam. E inutil să-i conving să-l forţeze.

Chipul calm al lui Bronowski era neaşteptat de aspru.

- S-ar putea să ai dreptate.

- Ştiu că am dreptate, răspunse Lamont, îndîrjit.

7

Fixarea unei întrevederi cu senatorul dura destul de mult, iar Lamont era disperat că pierde atîta timp, mai cu seamă că de la para-oameni nu mai sosise nimic. Nici un fel de mesaj, deşi Bronowski trimisese vreo şase, fiecare cu combinaţii selectate atent de para-simboluri şi cuprinzînd atît F-H-I-C-A, cît şi F-R-I-C-A.

Lamont nu era sigur de semnificaţia acestor variaţii, dar Bronowski păruse plin de speranţe.

Totuşi nu se întîmplase nimic şi fizicianul urma să fie primit de Burt.

Senatorul era în vîrstă, cu chip ascuţit şi ochi pătrunzători. Fusese

președinte al Comitetului pentru Tehnologie și Mediu Înconjurător vreme de o generație. Își lua munca în serios și o dovedise de multe ori.

Se juca acum cu cravata de modă veche (care îi devenise renumită) și spuse:

- Îți pot acorda o jumătate de oră, fiule. Își privi ceasul.

Lamont nu era îngrijorat. Se aștepta să capteze atenția senatorului suficient ca să-l facă să uite de timp. Nici nu intenționa s-o ia de la început; aici intențiile sale erau destul de diferite de cele care-l priveau pe Hallam.

- N-o să vă deranjez cu matematica, domnule senator, dar presupun că știți că prin pompare legile naturale ale celor două universuri se amestecă.

- O interferență, continuă senatorul, al cărei echilibru se va atinge peste 10^{30} ani. Asta e cifra? Sprîncenele sale arcuite confereau chipului un permanent aer de surpriză.

- Este, încuviință Lamont, dar s-a considerat că legile străine ce intră în universul nostru și al lor se răspîndesc cu viteza luminii de la punctul de intrare. Aceasta e doar o ipoteză, iar eu o consider greșită.

- De ce?

- Singura măsurătoare a vitezei de interferență este pentru plutoniul-186 trimis în acest univers. Viteza este extrem de mică la început, deoarece, probabil, materia este densă, apoi crește în timp. Dacă plutoniul este amestecat cu o substanță mai puțin densă, viteza de interferență crește mai repede. Din cîteva măsurători de acest gen s-a calculat că, în vid, viteza de pătrundere va atinge viteza luminii. Va trece destul timp pînă cînd legile străine vor intra în atmosferă, ceva mai puțin pentru a ajunge în vîrful atmosferei și de acolo în spațiu, în fiecare direcție, cu 300.000 kilometri pe secundă, devenind inofensive.

Lamont se opri un moment, gîndindu-se cum să continue și senatorul interveni imediat cu tonul unui individ care n-are timp de irosit:

- Totuși...

- Aceasta e o ipoteză convenabilă, aparent adevărată și care nu face nici un rău, dar dacă nu materia e cea care se opune pătrunderii legilor străine, ci chiar structura de bază a universului?

- Ce este structura de bază?

- Nu o pot exprima prin cuvinte. Există o expresie matematică ce cred că o reprezintă, dar n-o pot exprima în cuvinte. Structura de bază a universului este ceea ce dictează legile naturii. Structura de

bază a universului nostru face necesară conservarea energiei. Tot structura de bază a para-universului, cu o ţesătură, ca să zic aşa, oarecum diferită de a noastră, face ca interacţiunea lor nucleară să fie de o sută de ori mai puternică decît a noastră.

- Şi?

- Dacă structura de bază este străpunsă, atunci prezenţa materiei, densă sau nu, poate avea doar o influenţă secundară. Viteza de pătrundere este mai mare în vid decît într-o masă densă, dar nu cu foarte mult. Viteza de pătrundere în cosmos poate fi mai mare în termeni pămînteni, totuşi reprezintă numai o mică fracţiune din viteza luminii.

- Ce înseamnă asta?

- Că structura străină nu se risipeşte atît de repede pe cît credem noi şi astfel se adună, ca să zic aşa, în sistemul solar, fiind mult mai concentrată decît se presupunea.

- Am priceput, încuviinţă senatorul. Şi cît va trece pînă cînd spaţiul din sistemul solar va ajunge la echilibru? Presupun că mai puţin de 10^{30} ani.

- Mult mai puţin, domnule. Chiar mai puţin de 10^{10} ani.În jur de cincizeci de miliarde de ani.

- În comparaţie cu situaţia anterioară, nu-i prea mult, aşa-i? Totuşi suficient, nici un motiv imediat de alarmă, nu?

- Mă tem că există un motiv imediat de alarmă, domnule. Pericolul va apărea cu mult mai înaintea echilibrului. Din cauza pompării, interacţiunea nucleară e tot mai puternică în universul nostru, cu fiecare clipă.

- Suficient de puternică pentru a fi măsurată?

- Poate că nu, domnule.

- Nici după douăzeci de ani de pompare?

- Poate că nu, domnule.

- Atunci, de ce te temi?

- Deoarece de tăria interacţiunilor nucleare se leagă viteza cu care hidrogenul se transformă în heliu, în miezul soarelui. Dacă interacţiunea creşte chiar infinitezimal, viteza de fuziune a hidrogenului în soare creşte considerabil. Soarele menţine balanţa între radiaţie şi gravitaţie cu mare delicateţe şi a înclina balanţa în favoarea radiaţiei, aşa cum facem noi acum...

- Da?

- ... va provoca o explozie uriaşă. După legile noastre fizice, e imposibil ca o stea atît de mică cum e soarele să devină o supernovă. Dar cu legile alterate, nu se ştie. Mă îndoiesc că vor fi semne de

avertizare. Soarele va exploda şi după opt minute dumneavoastră şi cu mine vom fi morţi iar Pămîntul se va transforma rapid într-un norişor de vapori.

- Şi nu se poate face nimic?

- Dacă este prea tîrziu pentru a evita disturbarea echilibrului, nu. Dacă însă nu-i prea tîrziu, atunci trebuie oprită pomparea.

Senatorul îşi drese glasul.

- Înainte de a accepta să te primesc, tinere, m-am interesat asupra ta, deoarece nu te cunoşteam personal. Printre cei cu care am vorbit a fost şi Dr. Hallam. Îl cunoşti, nu-i aşa?

- Da, domnule. Un colţ al gurii lui Lamont zvîcnea, dar vocea îi era neschimbată. Îl cunosc bine.

- El mi-a spus, reluă senatorul, privind o hîrtie de pe birou, că eşti o persoană generatoare de necazuri, cu o sănătate mintală îndoielnică, şi mi-a cerut să-ţi refuz întrevederea.

- Acestea au fost cuvintele sale, domnule? rosti Lamont cu un glas ce încerca să fie calm.

- Exact cuvintele sale.

- Atunci de ce aţi acceptat să mă primiţi, domnule?

- În mod obişnuit, dacă aş fi primit o astfel de recomandare de la Hallam, nu te-aş fi primit. Timpul meu e preţios şi bunul Dumnezeu ştie că văd mai mulţi indivizi cu o sănătate mintală îndoielnică decît îţi poţi închipui, chiar printre cei ce vin cu recomandări speciale. Totuşi, în acest caz, nu mi-a plăcut "cererea" lui Hallam. Nu-l obligi ceva pe un senator, şi Hallam ar trebui să înveţe lucrul ăsta.

- Atunci mă veţi ajuta, domnule?

- Să te ajut la ce?

- Să...să aranjaţi oprirea pompelor.

- Asta? În nici un caz. E imposibil.

- De ce? Sînteţi preşedintele Comitetului pentru Tehnologie şi Mediu Înconjurător şi în mod precis este sarcina dumneavoastră de-a opri pomparea, sau orice alt procedeu tehnologic care ameninţă integritatea mediului. Nu poate exista pericol mai mare şi mai inevitabil decît pomparea.

- Bineînţeles. Bineînţeles. *Dacă* ai dreptate. Dar se pare că toată istoria ta se rezumă la faptul că ai emis nişte presupuneri diferite de cele recunoscute. Cine poate spune de partea cui este dreptatea?

- Domnule, versiunea mea explică o serie de lucruri neclarificate de versiunea oficială.

- Bine, atunci colegii tăi ar fi trebuit să-ţi accepte modificările şi, bănuiesc, în cazul acesta n-ai mai fi venit la mine.

- Colegii mei nu vor crede, domnule. Propriul lor interes le stă în cale.

- După cum propriul tău interes stă în calea recunoaşterii de către tine că s-ar putea să n-ai dreptate... Tinere, pe hîrtie puterile mele sînt uriaşe, dar pot reuşi doar cînd oamenii vor să mă lase. Lasă-mă să-ţi ofer o lecţie de politică practică.

Îşi privi ceasul, se lasă pe spate şi zîmbi. Propunerea nu era ceva obişnuit pentru el dar, în dimineaţa aceea, un editorial din *Terrestrial Post* se referise la el ca fiind "un politician desăvîrşit, cel mai talentat din Congresul Internaţional" şi mîndria care-l cuprinsese încă mai dăinuia.

- E o greşeală, începu el, să presupui că oamenii doresc ca mediul să fie protejat sau vieţile lor salvate, şi că ar fi recunoscători unui idealist care ar lupta pentru astfel de ţeluri. Oamenii doresc confort personal. Ştim asta suficient de bine din experienţa crizei mediului din secolul douăzeci. Odată ce se ştia că ţigările sporesc riscul cancerului pulmonar, remediul evident era oprirea fumatului, dar remediul dorit era o ţigare care să nu provoace cancer. Cînd a devenit clar că motorul cu ardere internă poluează în mod periculos atmosfera, remediul evident era abandonarea acestor motoare, iar remediul dorit a fost construcţia de motoare nepoluante.

Atunci, tinere, nu-mi cere să opresc pomparea. Economia şi confortul întregii planete depind de ea. Mai bine, spune-mi cum se poate evita explozia soarelui?

- Nu există o cale, domnule senator, răspunse Lamont. Ne ocupăm de ceva care este atît de fundamental încît nu ne putem juca. Trebuie oprită!

- Aha, şi poţi doar sugera să ne reîntoarcem la situaţia existentă înainte de pompare.

- Trebuie.

- În cazul ăsta, ai nevoie de dovezi puternice în sprijin.

- Cea mai bună dovadă, răspunse Lamont apăsat, este explozia soarelui. Cred că nu vreţi să ajungem pînă acolo.

- Poate că nu-i necesar. De ce nu poţi obţine sprijinul lui Hallam?

- Deoarece este un individ mărunt care s-a trezit Părintele Pompei de Electroni. Cum să admită că odrasla lui va distruge pămîntul?

- Înţeleg la ce te gîndeşti, dar pentru întreaga lume el rămîne Părintele Pompei de Electroni şi numai cuvîntul său are suficientă greutate în acest domeniu.

- Nu va renunţa niciodată, clătină din cap Lamont. Mai degrabă ar prefera explozia soarelui.

- Atunci, forţează-i mîna. Ai o teorie, dar în sine o teorie nu înseamnă nimic. Trebuie să existe o cale de verificare a ei. Durata de înjumătăţire a uraniului, să zicem, depinde de interacţiunile din nucleu. S-a schimbat ea conform teoriei tale?

Lamont clătină iar din cap.

- Radioactivitatea obişnuită depinde de forţele nucleare slabe şi, din păcate, astfel de experienţe ar oferi numai rezultate limită. Atunci cînd efectele se vor arăta cu precizie, va fi prea tîrziu.

- Altceva, atunci?

- Există anumite interacţiuni pionice ce pot oferi rezultate exacte, în această fază. Încă şi mai bune sînt combinaţiile quark-quark care, recent, au produs rezultate surpriză pe care sînt convins că le pot explica...

- Atunci, dă-i drumul.

- Da, dar pentru a obţine aceste rezultate, trebuie să folosesc cel mai mare sincrotron protonic aflat pe Lună, domnule. Am verificat şi nu va fi disponibil ani de zile, dacă nu trage cineva sforile.

- Adică eu?

- Da, domnule senator.

- Nu atît timp cît Dr. Hallam spune aşa ceva despre tine, fiule. Senatorul bătu cu degetul în hîrtia de pe masă. Nu pot face nici un pas.

- Dar existenţa pericolului...

- *Dovedeşte-l.*

- Treceţi peste Hallam şi-l voi dovedi.

- Dovedeşte-l şi voi trece peste Hallam.

- Domnule senator, răsuflă adînc Lamont. Să presupunem că există o şansă infimă ca să am dreptate. Nu merită să luptaţi pentru şansa aceea? Înseamnă totul: omenirea, planeta...

- Vrei să lupt de partea binelui? Mi-ar place. Există o anumită dramă în respingerea unei cauze drepte. Orice politician decent e suficient de masochist ca să se viseze din cînd în cînd prăbuşindu-se în flăcări, în vreme ce îngerii cîntă. Dar, Dr. Lamont, pentru aşa ceva trebuie să existe o şansă de luptă. Trebuie să ai pentru ce lupta, ca să poţi - doar *să poţi* - cîştiga. Dacă te sprijin, nu reuşesc nimic doar punînd cuvîntul tău împotriva dorinţei unanime pentru pompare. Să cer oamenilor să renunţe la confortul şi bogăţia cu care s-au obişnuit, graţie Pompei, doar pentru că un ins a strigat "Prăpăd", în vreme ce toţi ceilalţi savanţi se ridică împotriva lui, iar celebrul Hallam îl numeşte idiot? Nu, băiete, nu pot să mă arunc în flăcări pentru *nimic.*

- Atunci, ajutați-mă să-mi găsesc dovada. Nu fățiș, dacă vă temeți...
- Nu mă tem, rosti brusc Burt. Sînt practic. Dr. Lamont, jumătatea de oră a trecut de mult.

Lamont îl privi frustrat pentru o clipă, dar chipul lui Burt era în mod vădit intransigent. Se ridică și plecă.

Senatorul nu-l introduse imediat pe următorul solicitant. Trecură minute bune, timp în care privi în gol și-și mîngîie cravata. Era posibil ca tipul să fi avut dreptate? Exista cea mai mică șansă de a avea dreptate?

Trebuia să admită că i-ar fi făcut plăcere să-l calce pe Hallam, să-l bage cu capul în mocirlă și să-l lase acolo - dar asta n-avea să se întîmple. Individul era intangibil. O singură dată se confruntase cu el, cu aproape zece ani în urmă. Avusese dreptate, dreptate absolută și Hallam greșise extraordinar, iar între timp evenimentele o dovediseră. Totuși, atunci Burt fusese umilit și drept rezultat fusesc gata să piardă realegerea.

Burt clătină din cap, admonestîndu-se. Poate că ar risca realegerea pentru o cauză bună, dar nu mai putea risca umilirea. Se ridică și-și privi următorul vizitator cu o față calmă și impenetrabilă.

8

Poate că Lamont ar fi ezitat, dacă ar fi simțit că mai are ceva de pierdut, din punct de vedere profesional. În mod clar, Joshua Chen era nepopular și oricine avea de a face cu el risca să fie privit nefavorabil în învățămînt. Chen era un revoluționar singuratic, a cărui voce putea fi totuși auzită mereu, pentru că își susținea cauzele cu o intensitate extraordinară și pentru că își alcătuise o organizație mai unită decît orice partid politic din lume.

Fusese unul dintre factorii importanți care contribuiseră la viteza cu care Pompa rezolvase problemele energetice ale planetei. Avantajele Pompei erau limpezi și vădite, limpezi ca și non-poluarea și vădite ca și gratuitatea, deși mai existau unii ce luptau pentru energia nucleară, nu pentru că ar fi fost mai bună, ci pentru că fusese visul copilăriei lor.

De aceea, cînd Chen bătea toba, lumea era ceva mai atentă.

Acum stătea aici, cu obrajii laţi şi chipul rotund purtînd dovezile unei origini pe trei-sferturi chineză.

- Să ne înţelegem, rosti el. Vorbeşti doar în numele tău?

- Da, spuse apăsat Lamont. Hallam nu mă sprijină. De fapt, Hallam spune că sînt nebun. Trebuie să ai aprobarea lui înainte de a acţiona?

- N-am nevoie de aprobarea nimănui, decretă arogant Chen, apoi continuă gînditor: Spui că para-oamenii sînt mai avansaţi tehnologic decît noi?

Lamont acceptase acest singur compromis. Evita să spună că erau mai inteligenţi. "Mai avansaţi tehnologic" era mai puţin ofensiv, dar la fel de adevărat.

- Aşa-i, răspunse el, chiar numai pentru faptul că pot trimite materiale între universuri, iar noi nu putem.

- Atunci, de ce au pornit Pompa dacă este periculoasă? De ce continuă?

De acum, fizicianul învăţase arta compromisurilor. Ar fi putut spune că auzise de multe ori întrebarea aceea, dar ar fi părut condescendent, poate chiar plictisit, aşa încît evită să o facă.

- Erau tot atît de nerăbdători ca şi noi, spuse el, să înceapă cu ceva, aparent foarte rîvnit ca sursă de energie. Presupun că, în acest moment, ei sînt la fel de neliniştiţi ca şi mine.

- Asta e totuşi părerea ta. N-ai nici o dovadă a gîndirii lor.

- Nimic ce să pot arăta acum.

- Atunci, nu ajunge.

- Ne putem permite să riscăm...

- Nu ajunge, profesore. Nu sînt dovezi. Nu mi-am clădit o reputaţie ochind ţinte la întîmplare. Proiectele mele au dus adevărul spre ţintă de fiecare dată, pentru că ştiam ce fac.

- Dar cînd voi avea dovezile...

- Atunci am să te sprijin. Dacă dovezile mă vor satisface, te asigur că nici Hallam, nici Congresul nu vor putea rezista valului. Obţine dovezile şi revino cu ele.

- Va fi prea tîrziu.

- Poate, ridică din umeri Chen. Dar e mult mai probabil să afli că n-ai avut dreptate şi că nu există nici o dovadă.

- *Am* dreptate! Lamont răsuflă adînc şi rosti pe un ton confidenţial: Domnule Chen! E foarte probabil că în univers există trilioane şi trilioane de planete locuite şi, printre ele, miliarde cu viaţă inteligentă şi tehnologii dezvoltate. Probabil acelaşi lucru se poate spune şi despre para-univers. Se poate ca în istoria celor două universuri să fi

existat multe perechi de lumi care au intrat în contact şi au început să pompeze. Pot fi zeci sau chiar sute de Pompe răspîndite între cele două universuri.

- Pure speculaţii. Şi ce dacă?

- Se poate ca, în zeci sau sute de cazuri, interferenţa legilor fizice să fi avansat suficient, pe plan local, pentru a exploda soarele unei planete. Efectul s-ar fi putut răspîndi mai departe. Energia unei supernove, adăugată la schimbarea legilor naturale, putea să fi produs explozii printre stelele vecine, care la rîndul lor au produs altele. Cu timpul, poate întregul nucleu al unei galaxii, sau al unui braţ de galaxie, va exploda.

- Toate astea sînt doar fantezii.

- Oare? În univers există sute de quasari; corpuri de mărimea cîtorva sisteme solare, dar care strălucesc cu lumina a cîteva sute de galaxii obişnuite.

- Vrei să-mi spui că quasarii sînt ceea ce a mai rămas din planetele care au pompat înainte?

- E doar o sugestie. Deşi au fost descoperiţi acum o sută cincizeci de ani, astronomii *tot* n-au reuşit să le definească sursa energetică. Nimic din acest univers n-o justifică. Atunci, nu-nseamnă că...

- Dar para-universul? Şi el este plin de quasari?

- Nu cred. Acolo sînt alte condiţii. Para-teoria e destul de sigură că fuziunea are loc mult mai uşor acolo şi astfel stelele trebuie să fie, în medie, mult mai mici decît ale noastre. Va fi deci necesară o rezervă mai mică de hidrogen uşor fuzibil pentru a produce energia soarelui nostru. O cantitate de mărimea lui ar exploda spontan. Dacă legile noastre străpung para-universul, hidrogenul devine ceva mai greu fuzibil; para-stelele ar începe să se răcească.

- Asta nu-i prea rău, rosti Chen. Pot folosi pomparea pentru a-şi asigura energia necesară. După aceste speculaţii, sînt perfect în regulă.

- Nu tocmai, răspunse Lamont. Pînă atunci nu se prea gîndise la situaţia din para-univers. Pompa se porneşte în clipa cînd capătul nostru explodează. Nu pot s-o menţină fără noi şi asta înseamnă că vor avea o stea în răcire fără energia Pompei. Ar fi poate şi mai rău; noi vom dispare fără dureri, într-o clipă, în vreme ce agonia lor va fi prelungită.

- Ai o imaginaţie bună, profesore, dar nu sînt de acord. Nu văd nici o şansă de a opri pompatul doar pe baza imaginaţiei tale. Ştii ce înseamnă Pompa pentru omenire? Nu-i vorba doar de energie gratuită, nepoluantă şi din belşug. Priveşte dincolo de asta. Înseamnă

că omenirea nu mai trebuie să muncească pentru a trăi. Înseamnă că, pentru prima dată în istorie, omenirea se poate întoarce, ca un creier colectiv, către problema mult mai importantă a dezvoltării adevăratului ei potenţial.

De pildă, nu toate cuceririle medicale a peste două sute şi cincizeci de ani au reuşit să prelungească durata medie a vieţii omului cu mult peste o sută de ani. De nenumărate ori, gerontologii ne-au spus că, teoretic, nu există nimic care să stea în calea imortalităţii omului dar, deocamdată, nu s-a acordat suficientă atenţie problemei.

- Imortalitatea! exclamă furios Lamont. Astea sînt basme.

- Poate că eşti un judecător al basmelor, profesore, răspunse Chen, dar doresc să văd începutul cercetărilor în această direcţie. Nu poate începe dacă pomparea se opreşte. Atunci, vom reveni la energia costisitoare, limitată şi poluantă. Populaţia pămîntului va trebui să muncească pentru a trăi şi basmul imortalităţii va rămîne doar un basm.

- Oricum, aşa va fi. Nimeni nu va fi nemuritor. Nimeni nu va apuca nici măcar să-şi trăiască viaţa.

- Mda, dar asta doar după teoria ta.

Lamont cîntări posibilităţile şi se hotărî să rişte.

- Domnule Chen, puţin mai înainte v-am spus că doresc să explic ştiinţa mea asupra gîndirii para-oamenilor. O să încerc acum. Am primit mesaje.

- Da, dar le puteţi interpreta?

- Am primit un cuvînt în limba noastră.

Chen se încruntă uşor. Băgă mîinile în buzunare, îşi întinse picioarele scurte şi se lăsă pe spate în scaun.

- Şi care este acest cuvînt?

- Frică! Lamont nu mai consideră necesar să menţioneze scrierea greşită.

- Frică, repetă Chen. Şi ce crezi că înseamnă?

- Nu-i clar că le e teamă de fenomenul pompării?

- Deloc. Dacă le era teamă, ar fi oprit pomparea. Ai dreptate, cred că le e teamă, dar ca nu cumva să oprim pomparea de la noi. Le-ai transmis intenţia ta şi dacă ne oprim, aşa cum doreşti, şi ei vor fi nevoiţi să se oprească. Ai spus singur că nu pot continua fără noi. Nu-i învinovăţesc că le este frică.

Lamont rămase tăcut.

- Văd, continuă Chen, că nu te-ai gîndit la asta. Atunci, vom lupta pentru nemurire. Cred că va fi o cauză mult mai populară.

- Da, cauzele populare, rosti încet Lamont. N-am înţeles ce e

important pentru dumneavoastră. Cîți ani aveți, domnule Chen?

O clipă, Chen rămase nemișcat, apoi se răsuci pe călcîie. Părăsi încăperea repede, cu pumnii încleștați.

Mai tîrziu, Lamont îi căută biografia. Chen avea șaizeci de ani, iar tatăl său murise la șaizeci și doi. Dar asta nu conta.

9

- Nu pari să fi avut noroc, spuse Bronowski.

Lamont stătea în laborator, privindu-și vîrfurile pantofilor și observînd visător că arătau neașteptat de uzați.

- Nu, clătină el din cap.

- Pînă și marele Chen te-a refuzat?

- Nu vrea să facă nimic pînă nu are dovezi. Toți vor dovezi, dar resping ceea ce le ofer. În realitate, vor fie blestemata lor de Pompă, fie reputație, fie un loc în istorie. Chen vrea nemurirea.

- Tu ce vrei, Pete? întrebă încet arheologul.

- Siguranța omenirii. Nu mă crezi?

- Ba da. Dar ce vrei, *de fapt?*

- Bine, atunci, și Lamont izbi cu palma în masa dinaintea lui. Vreau să *fie dreptate*, iar eu *am* dreptate.

- Ești sigur?

- Sînt sigur! Și nu mă tem de nimic pentru că vreau să cîștig. Știi, cînd am plecat de la Chen, aproape că m-am disprețuit.

- Tu?

- Da, eu. De ce nu? Mă gîndeam: la fiecare cotitură, Hallam mă oprește. Cît timp Hallam mă respinge, oricine are o scuză ca să nu mă creadă. În timp ce el stă ca o stîncă, eu trebuie să cad. De ce, atunci, n-am lucrat prin intermediul lui; de ce nu l-am periat; de ce nu l-am manevrat ca să mă ajute, în loc să-l împung mereu?

- Crezi că ai fi putut?

- Nu, niciodată. Dar, în disperare, m-am gîndit...la tot felul de lucruri. Că, poate, o să merg pe Lună. Desigur, cînd l-am înfuriat la început, nu era nici vorbă de sfîrșitul Pămîntului, dar am înrăutățit lucrurile cînd s-a ridicat această problemă. Dar, după cum îți dai

seama, nimic nu l-ar fi ridicat împotriva Pompei.

- Dar, acum, mi se pare că nu-l mai dispreţuieşti.

- Nu. Deoarece conversaţia cu Chen a adus un avantaj. Mi-a arătat că-mi pierdeam timpul.

- Aşa se pare.

- Da, dar inutil. Soluţia nu se găseşte aici, pe Pămînt. I-am spus lui Chen că soarele nostru poate exploda, dar para-soarele nu, deşi asta nu-i va salva pe para-oameni, căci atunci cînd soarele nostru va exploda, şi capătul nostru de Pompă se va opri, deci şi al lor. Nu pot continua fără noi, înţelegi?

- Da, înţeleg.

- Atunci, de ce nu gîndim invers? Noi nu putem continua fără ei. În cazul acesta, cui îi pasă dacă noi oprim sau nu Pompa? Lasă-i pe para-oameni să o facă.

- Aha, dar o vor face?

- Au spus F-H-I-C-A. Asta înseamnă că le e teamă. Chen spunea că le e teamă de noi; de faptul că noi vom opri Pompa; dar nu cred o clipă lucrul ăsta. Le *este* frică. Am tăcut cînd Chen a spus asta. A crezut că m-a convins. Greşea; mă gîndeam că trebuie să-i facem pe para-oameni s-o oprească. Trebuie! Mike, abandonez totul, cu excepţia ta. Tu eşti speranţa omenirii. Comunică cu ei, într-un fel sau altul.

Bronowski rîse cu o bucurie copilărească.

- Pete, spuse el, eşti un geniu.

- Aha! Ţi-ai dat seama.

- Nu, vorbesc serios. Ai ghicit ceea ce voiam să-ţi spun. Am trimis mesaj după mesaj, folosind simbolurile lor într-un mod despre care presupun că poate reprezenta Pompa, dar folosind şi termenul nostru. Iar din informaţiile acumulate în atîtea luni, am făcut tot posibilul să folosesc simbolurile lor într-un mod care să semnifice dezaprobarea, utilizînd iarăşi, în paralele, şi termenul terestru. N-aveam habar dacă voi reuşi ceva sau apucasem pe o cale greşită şi, deoarece n-am primit un răspuns, avem puţine speranţe.

- Nu mi-ai spus că asta încercai...

- A fost secretul meu.

- Şi ce s-a întîmplat?

- Ieri am trimis doar două cuvinte, în limba noastră. Am scris: P-O-M-P-A- R-E-A.

- Şi?

- Azi dimineaţă, am primit un răspuns la fel de simplu şi direct. Era: D-A P-O-M-P-A R-E-A R-E-A R-E-A . Asta-i.

Mîinile lui Lamont tremurau cînd apucă foiţa.

- Nu-i nici o greşeală, nu ? Asta-i o confirmare, aşa-i?

- Aşa mi se pare. Cui vrei s-o arăţi?

- Nimănui, rosti hotărît Lamont. Nu mă mai cert. O să-mi spună că am falsificat mesajul şi atunci nu mai pot face nimic. Lasă-i pe para-oameni să oprească Pompa; atunci se va opri şi la noi şi nu va putea fi pornită iarăşi, decît din partea noastră. Atunci, cei din Staţie nu vor şti cum să dovedească mai repede faptul că am avut dreptate şi că Pompa e periculoasă.

- De ce crezi asta?

- Pentru că va fi unicul mod de-a scăpa de furia mulţimii care va cere, fără succes, redeschiderea Pompei... Nu crezi?

- Da, poate. Mă deranjează însă ceva.

- Ce anume?

- Dacă para-oamenii sînt convinşi că Pompa e periculoasă, de ce n-au oprit-o deja? M-am interesat, şi merge strună.

- Poate că nu vor o oprire unilaterală, se încruntă Lamont. Ne consideră partenerii lor şi doresc un acord bilateral de oprire. Ce zici?

- Se poate. Dar e posibilă şi o imperfecţiune de comunicare; poate ei n-au înţeles semnificaţia cuvîntului R-E-A. Poate că, în mesajul meu, le-am încurcat simbolurile şi acum ei consideră că R-E-A înseamnă de fapt B-U-N-Ă.

- Nu !

- Asta-i speranţa ta, dar speranţele nu fac doi bani.

- Mike, continuă să trimiţi mesaje. Utilizează cît mai multe din cuvintele folosite de ei. Tu eşti expertul şi totu-i în mîinile tale. În cele din urmă, vor învăţa suficiente cuvinte pentru a spune ceva clar şi evident, şi atunci vom explica că dorim să oprim Pompa.

- N-avem autoritatea unei asemenea declaraţii.

- Da, dar ei nu ştiu asta şi în final vom fi eroii omenirii.

- Chiar dacă vom fi mai întîi linşaţi?

- Chiar aşa... E-n mîinile tale, Mike, şi sînt convins că nu va mai dura.

10

Totuşi n-a fost aşa. Au trecut două săptămîni fără nici un mesaj şi tensiunea creştea.

Entuziasmul de moment al lui Bronowski se destrămase şi cînd intră în laboratorul lui Lamont, era posac.

Se priviră şi, în cele din urmă, Bronowski spuse:

- Toţi vorbesc că vei fi chemat să dai socoteală.

Lamont era nebărbierit. Laboratorul său arăta părăsit şi parcă gata de-a fi abandonat.

- Şi ce dacă? ridică el din umeri. Nu mă deranjează. Ce mă supără cu adevărat este că *Physical Reviews* mi-a respins articolul.

- Spuneai că te aştepţi la aşa ceva.

- Da, dar credeam că-mi vor oferi motive. Puteau explicita ce anume consideră ei că sînt erori, sau presupuneri nefondate. Ceva care putea fi discutat.

- Şi n-au făcut-o?

- Nici un cuvînt. Referenţii lor consideră că articolul nu-i potrivit pentru publicare. Exact aşa. N-o să se atingă de el... Pur şi simplu, te-mbolnăveşte prostia universală. Cred că nu mi-ar păsa dacă omenirea s-ar sinucide, pur şi simplu din răutate sau nechibzuinţă. Este însă îngrozitor de lipsit de demnitate să mergi spre distrugere prin simpla prostie a unor minţi înguste. Ce rost are să fii om, dacă mori în felul ăsta?

- Prostie, murmură Bronowski.

- Cum altfel să-i spui? Şi ei vor să le demonstreze de ce n-ar trebui să fiu concediat pentru teribila crimă de-a avea dreptate.

- Toţi par să ştie că l-ai consultat pe Chen.

- Da! Lamont îşi duse degetele la rădăcina nasului, şi-şi frecă obosit ochii. Se pare că l-am enervat suficient ca să se ducă la Hallam, iar acum sînt acuzat că am încercat să sabotez proiectul Pompei, folosind metode de intimidare ilegale, şi de aceea nu mai pot continua să-mi desfăşor activitatea în Staţie.

- Le este uşor s-o dovedească, Pete.

- Şi eu cred la fel. Nu contează.

- Ce vei face?

- Nimic, răspunse fizicianul. Lasă-i să încerce tot ce pot. Voi nega totul. În felul ăsta va dura săptămîni, luni, iar între timp tu vei continua să lucrezi. Vom mai primi veşti de la para- oameni.

- Pete, rosti jalnic Bronowski. Dacă n-o să mai primim? Gîndeşte-te şi la asta.

- Ce vrei să spui? îl privi atent Lamont.

- Spune-le că ai greşit. Calcă-ţi pe inimă. Renunţă.

- Niciodată! Mike, ce naiba e-n joc soarta lumii şi a fiecărei fiinţe vii de pe pămînt.

- Da, dar ce înseamnă asta pentru tine ? Nu eşti căsătorit. N-ai copii. Ştiu că tatăl tău e mort. N-ai pomenit niciodată de mama ta, sau de alte rude. Mă îndoiesc că pe Pămînt există vreo fiinţă omenească de care să fii ataşat sentimental. Aşa că vezi-ţi de drumul tău şi dă-i dracu' pe toţi!

- Şi tu?

- O să fac la fel. Sînt divorţat şi n-am copii. Am o prietenă cu care întreţin relaţii, atît cît mai pot. Trăieşte! Bucură-te!

- Şi ziua de mîine?

- O să se descurce singură. Atunci cînd va veni, moartea va fi rapidă.

- Nu pot trăi cu filozofia asta...Mike. *Mike!* Ce înseamnă toate astea? Vrei să-mi spui că nu vom reuşi? Nu crezi în para-oameni?

- Pete, rosti Bronowski privind într-o parte, am primit un răspuns. Aseară tîrziu. M-am gîndit să aştept pînă azi şi să-l analizez, dar ce rost are?... Uite-l.

Ochii lui Lamont scînteiau de întrebări. Luă foiţa şi o privi. Nu exista nici un semn de punctuaţie:

POMPA NU STOP NU STOP NOI NU STOP POMPA NOI NU AUDE PERICOL NU NU AUDE VOI STOP TREBUIE STOP VOI STOP CA NOI STOP TREBUIE VOI STOP PERICOL PERICOL PERICOL STOP STOP STOP VOI STOP POMPA.

- La naiba, murmură arheologul, par disperaţi.

Lamont continua să privească mesajul în tăcere.

- Cred, continuă Bronowski, că undeva, de cealaltă parte, e cineva ca tine - un para-Lamont. Şi nici el nu-şi poate convinge para-Hallamii săi să oprească pompa. În timp ce îi imploram s-o oprească, ei ne roagă să facem noi primul pas.

- Dar dacă arătăm asta..., începu Lamont.

- Vor spune că minţi, că totul e o farsă regizată de tine pentru a-ţi salva coşmarul de psihopat.

- Despre mine ar putea s-o facă., dar nu şi despre tine. Tu o să mă sprijini, Mike. O să confirmi primirea mesajului.

- La ce bun? se înroşi Bronowski. Vor zice că undeva în para-univers există un nebun ca tine. Vor zice că mesajul dovedeşte că autorităţile din para-univers sînt convinse de inexistenţa pericolului.

- Mike, luptă împreună cu mine!

- N-are rost, Pete. Ai spus chiar tu: prostie! Poate că para-oamenii sînt mai avansaţi decît noi, poate chiar mai inteligenţi, aşa cum susţii, dar e dureros să vezi că sînt la fel de mărginiţi ca şi noi şi că aici e sfîrşitul. Schiller a spus-o, şi-l cred.

- Cine?

- Schiller. Un dramaturg german de-acum trei secole. Într-o piesă despre Ioana D'Arc, a spus: "Împotriva prostiei, zeii înşişi luptă în zadar". Nu sînt zeu şi nu voi mai lupta. Las-o, Pete, şi vezi-ţi de drum. Poate că lumea va dura cît mai trăim noi şi, dacă nu, oricum nu putem face nimic. Îmi pare rău, Pete. Ai luptat pentru o cauză dreaptă, dar ai pierdut, iar eu abandonez.

Ieşi. Lamont rămase singur. Stătea pe scaun, bătînd darabana cu degetele. Undeva, în soare, protonii se îngrămădeau tot mai lacomi şi, cu fiecare clipă, această lăcomie sporea, iar după un timp balanţa delicată avea să se dezechilibreze...

- Şi nimeni de pe pămînt nu va trăi ca să afle c-am avut dreptate! strigă Lamont şi clipi, o dată, şi încă o dată, stăvilindu-şi lacrimile.

... zeii înșiși...

1 a

Dua nu întîmpinase mari greutăţi părăsindu-i pe ceilalţi. Se aştepta întotdeauna la necazuri, totuşi n-avea parte de aşa ceva. Niciodată.

Şi de ce să fi avut? Odeen obiectase în felul său superior. "Stai cuminte", spunea el. "Ştii că-l superi pe Tritt." Nu vorbea niciodată de enervarea sa; Raţionalii nu se enervau din nimicuri. Totuşi, plutise ameninţător deasupra lui Tritt, aproape la fel cum făcea acesta cu copiii.

Odeen însă o lăsa întotdeauna în pace, dacă era destul de insistentă, ba i-ar fi luat şi apărarea pe lîngă Tritt. Uneori, recunoştea chiar, era mîndru de iscusinţa ei, de independenţa ei... Nu era un stîngal tocmai rău, se gîndi ea afectuoasă.

Tritt era mai dificil de manevrat şi avea un fel ursuz de-a o privi cînd ea era... ei bine era cum dorea să fie. Dar aşa se comportau întotdeauna dreptalii. Era dreptalul ei, însă Parentalul copiilor, şi ultima funcţie avea mereu întîietate... Asta era bine, pentru că ea putea conta oricînd pe unul din copii să-l ia, atunci cînd lucrurile deveneau neplăcute.

Totuşi, Dua nu-şi bătea capul prea mult cu Tritt. Exceptînd topirea, tindea să-l ignore. Odeen era altceva. La început, fusese excitant; simpla lui prezenţă făcea ca silueta ei să tremure şi să se destrame. Iar faptul că era un Raţional îl făcea cumva şi mai interesant. Ea nu-şi înţelegea deloc reacţiile; se datorau excentricităţii ei. Aproape că se obişnuise cu aceste bizarerii.

Dua suspină.

Pe cînd era copil, cînd însă se mai considera unică, o singură fiinţă, şi nu parte a unei triade, era mult mai conştientă de această particularitate. Şi ceilalţi o atenţionau mai des în legătură cu ea. Un lucru la fel de neînsemnat ca suprafaţa la înserare...

Îi plăcea suprafaţa seara. Celelalte Emoţionale o considerau rece şi sumbră şi se înfioraseră, coagulîndu-se, cînd le-o descrisese. Erau gata să iasă în căldura amiezii, să se întindă şi să se hrănească, dar asta era exact ceea ce făcea amiaza neinteresantă. Nu-i plăcea să stea

pe lîngă pălăvrăgitoarele acelea.

Desigur, trebuia să mănînce, dar îi plăcea mai mult seara, cînd era foarte puţină hrană, însă totul era de un roşu profund şi ea era singură. Evident, le-o descrisese celorlalte ca fiind mai rece şi mai sumbră decît în realitate, ca să le vadă cum îşi creşteau muşchii tari, imaginîndu-şi frigul, sau cît de tari puteau fi tinerele Emoţionale. După un timp, începeau să şuşotească şi să rîdă de ea - şi o lăsau singură.

Soarele micuţ era acum la orizont, cu roşeaţa aceea tainică pe care numai ea o putea vedea. Dua se extinse în lateral şi se îngroşă dorso-ventral, absorbind urmele vagi de căldură. Le molfăi leneşă, savurînd uşoara aciditate, gustul fără de substanţă al lungimilor de undă mari. (Nu mai întîlnise altă Emoţională care să admită că-i place. Nu-şi putea explica de ce o asocia cu libertatea; libertatea de ceilalţi, cînd putea fi singură).

Chiar acum, singurătatea, frigul şi roşul profund îi readuceau zilele dinainte de triadă; ba chiar mai mult, pe propriul ei Parental, care o urmărea greoi, temîndu-se mereu să n-o vadă rănită.

Îi fusese pe deplin devotat, aşa cum sînt întotdeauna Parentalii; mai grijulii faţă de micii lor mijlocali, decît faţă de ceilalţi doi. O irita şi visa mereu ziua cînd avea s-o părăsească. Toţi Parentalii procedau aşa în cele din urmă; şi cît de mult îi simţise lipsa cînd într-o zi, o părăsise!

Venise s-o anunţe, cît mai grijuliu, în ciuda dificultăţilor Parentalilor de a-şi exprima sentimentele în cuvinte. În ziua aceea ea îl evitase; nu din răutate, nici pentru că bănuise ce avea să-i spună, ci pur şi simplu, de bucurie. Izbutise să-şi găsească un loc special la amiază şi se îndopase în singurătate, cuprinsă treptat de o senzaţie ciudată, de mîncărime, care solicita mişcare şi activitate. Lunecase peste stînci, lăsîndu-şi marginile peste muchiile lor. Ştia că era o faptă extrem de indecentă pentru oricine, cu excepţia copiilor, dar în acelaşi timp o excita şi o alina.

În cele din urmă, Parentalul o prinsese şi rămăsese înaintea ei, tăcut, micşorînd şi opacizînd ochii, de parcă ar fi vrut să oprească fiecare rază de lumină reflectată de la Dua; să o vadă cît mai mult posibil.

La început, ea îl privise gîndindu-se zăpăcită că fusese văzută frecîndu-se de stînci şi se ruşinase. Dar nu captă nici o aură de ruşine şi în cele din urmă rostise supusă:

- Ce este, tăticule?

- E timpul, Dua. Îl aşteptam. Cred că şi tu.

• - Ce timp? Acum că era aici, Dua se încăpăţîna să nu afle. Dacă refuza să afle, nu era nimic de aflat. (Nu scăpase niciodată de acest obicei. Odeen spunea că toate Emoţionalele erau aşa, cu vocea aceea superioară pe care o folosea uneori cînd era copleşit de importanţa de a fi Raţional).

- Trebuie să plec, spusese Parentalul ei. N-o să mai fiu cu tine. Apoi se oprise şi o privise, iar ea nu putuse rosti nimic.

- Să le spui şi celorlalţi, adăugase el.

- De ce ?

Dua se întorsese revoltată, cu silueta tot mai vagă, încercînd să se disipeze. *Dorise* să se disipeze complet şi desigur nu se putea.

După un timp, o duruse şi atunci se întărise iarăşi. Parentalul nici măcar n-o dojenise, spunîndu-i că era ruşinos dacă o vedea cineva astfel lăţită.

- *Lor* n-o să le pese, spusese şi imediat îi păruse rău, căci Parentalul avea să sufere. *El* încă le spunea "mic-stîng" şi "mic-drept", dar mic-stîngul era afundat în studiile lui şi mic- dreptul vorbea într-una despre formarea unei triade. Dua era singura din cei trei care mai simţea.. De fapt, ea era şi cea mai tînără. Întotdeauna Emoţionalii erau mai tineri şi cu ei lucrurile se petreceau diferit.

- Oricum le vei spune, rostise Parentalul şi rămaseră privindu- se.

Ea nu dorise s-o facă. Deja, nu mai erau apropiaţi. Fusese altfel în copilărie, erau nedespărţiţi pe atunci; fratele-stîng de fratele-drept şi de sora-mijlocie. Erau firişoare şi se împleteau între ei, trecînd unul prin altul şi ascunzîndu-se în ziduri.

Asta nu scandaliza pe nimeni cînd erau mici; pe nici un adult. Apoi însă fraţii se îngroşară, deveniră serioşi şi distanţi. Iar cînd ea se plîngea Parentalului, el îi răspundea blînd: "Acum eşti prea mare ca să te subţiezi, Dua".

Dua încercase să nu asculte, dar fratele-stîng continua să se îndepărteze spunînd: "Termină cu prostiile; n-am timp pentru tine". Iar fratele-drept începuse să stea destul de dur tot timpul şi devenise tăcut şi ursuz. Ea nu prea înţelegea pe atunci şi tăticul nu izbutise s-o lămurească. Spunea din cînd în cînd, ca pe o lecţie învăţată cîndva: " Stîngii sînt Raţionali, Dua. Drepţii sînt Parentali. Fiecare creşte în felul lui."

Ei nu-i plăcea felul lor. Nu mai erau copii,însă ea se simţea tot aşa, încît se amesteca cu celelalte Emoţionale. Toate se plîngeau de fraţii lor. Toate vorbeau despre triadele care se apropiau. Toate se întindeau la soare şi mîncau. Toate creşteau la fel şi spuneau aceleaşi lucruri în fiecare zi.

Dua ajunsese să le deteste şi pleca de una singură ori de cîte ori putea, iar ele o părăsiră şi-i spuseră: "Em-stîng". (Trecuse mult timp de cînd se auzise strigată aşa, dar de cîte ori se gîndea la poreclă îşi amintea perfect glasurile subţiri şi aspre, care strigau după ea cu o insistenţă răutăcioasă, deoarece ştiau că ca suferă).

Dar Parentalul continua s-o iubească chiar şi atunci cînd era evident că toţi rîd de ea. Încerca, în felul său stîngaci, s-o protejeze de ceilalţi. Uneori o urma la suprafaţă, deşi nu-i plăcea acolo, numai ca s-o ştie în siguranţă.

Odată îl găsise discutînd cu un Tare. Pentru un Parental era destul de greu să discute cu un Tare; ştia şi ea asta, deşi era tînără. Cei Tari vorbeau doar cu Raţionalii.

Fusese înspăimîntată şi dispăruse, dar nu înainte de a-şi auzi Parentalul spunînd: "Am mare grijă de ea, domnule".

Oare Cel Tare se interesase de ea? Pesemne întrebase despre ciudăţeniile ei. Totuşi Parentalul nu se scuzase. Povestise despre grijile lui pentru ea chiar şi unui Tare. Dua simţi o mîndrie vagă.

Acum însă el pleca şi, brusc, toată independenţa pe care o căutase ea îşi pierdea forma minunată, întărindu-se în steiul ascuţit al singurătăţii.

- Dar *de ce* pleci? îl întrebă.

- *Trebuie,* micuţa mea.

Trebuia. Şi ea ştia asta. Toţi, mai devreme sau mai tîrziu, trebuiau. Urma să vină o zi cînd şi ea avea să suspine şi să spună: "Trebuie".

- Dar ce te face să ştii cînd trebuie să pleci? Dacă îţi poţi alege momentul, de ce nu-ţi alegi un altul, să mai rămîi?

- Aşa a hotărît tatăl tău stîng, răspunse el. Triada trebuie să-l asculte.

- *De ce?* Ea îşi vedea rar tatăl-stîng sau mama-mijlocie. Ei nu mai contau. Doar tatăl ei drept, Parentalul ei, tăticul ei, care stătea acolo turtit şi cu suprafaţa plană. Nu era făcut din curbe line precum un Raţional, nici neregulat ca o Emoţională şi ea putea ghici întotdeauna ce avea să zică. Aproape întotdeauna. Era sigură că va zice: " Nu-i pot explica unei micuţe Emoţionale".

Aşa şi spuse.

Într-o explozie de durere, Dua rosti:

- O să-mi lipseşti. Ştiu că tu crezi că nu te bag în seamă şi că nu te plac pentru că-mi spui mereu să nu fac una sau alta. Dar mai degrabă nu te-aş place pentru asta, decît să-mi lipseşti.

Tăticul continua să stea locului. Nu putea răspunde unei asemenea izbucniri decît apropiindu-se şi extinzînd o mînă. Îl costă un efort

vizibil dar o menţinu tremurînd, iar conturul ei era uşor înceţoşat.

- Oh, tăticule, făcu Dua şi-şi lăsă propria ei mînă să plutească deasupra, aşa încît mîna lui se zărea ceţoasă şi tremurătoare prin substanţa ei; dar avu grijă să nu-l atingă, pentru că asta l-ar fi tulburat nespus.

După aceea el şi-o retrase şi rosti:

- Aminteşte-ţi de Cei Tari, Dua. Ei te vor ajuta. Acum eu... eu plec.

Plecă şi ea nu-l mai revăzu niciodată.

Acum stătea în asfinţit şi-şi amintea, conştientă că în curînd, Tritt avea să se îngrijoreze de absenţa ei şi să-l sîcîie pe Odeen.

Apoi Odeen avea s-o dăscălească despre îndatoririle pe care le avea.

Nu-i păsa.

1 b

Odeen era uşor conştient de faptul că Dua se afla la suprafaţă. Fără să se gîndească realmente la asta, îi putea aprecia direcţia şi chiar distanţa. Dacă s-ar fi gîndit mai profund, s-ar fi simţit neplăcut, pentru că această semi-conştienţă se diminua permanent şi, fără să fie sigur care era motivul, o considera un fel de împlinire. Aşa trebuia să se întîmple; era semnul permanentei dezvoltări a trupului, odată cu vîrsta.

Semi-conştienţa lui Tritt nu se micşora, ci se orienta tot mai mult spre copii. Evident, aceasta era calea dezvoltării utile, totuşi rolul Parentalului, deşi important, era simplu. Raţionalul era mult mai complex şi Odeen simţi o satisfacţie tristă la acest gînd.

Desigur, adevăratul semn de întrebare era Dua. Nu semăna deloc cu celelalte Emoţionale. Asta îl deruta şi-l nemulţumea pe Tritt, provocîndu-i bîlbîieli şi mai accentuate. Uneori îl deruta şi-l nemulţumea şi pe Odeen, totuşi el era conştient de capacitatea infinită a Duei de-a găsi satisfacţie în viaţă şi nu se părea că una era independentă de cealaltă. Ocazionalele iritări pe care le producea constituiau un preţ mic pentru fericirea intensă.

Şi poate că felul de viaţă ciudat al Duei era chiar parte a ceea ce

trebuia să fie. Cei Tari păreau interesaţi de ea, deşi de obicei dădeau atenţie numai Raţionalilor. Se simţea mîndru de asta; cu atît mai bine pentru triadă că pînă şi Emoţionala merita atenţie.

Lucrurile erau aşa cum trebuiau să fie. Aici era fundul stîncos şi era exact ceea ce voia el să simtă, pînă la capăt. Într-o zi, va şti că-i timpul să plece şi o va dori. Cei Tari îl asiguraseră de asta, aşa cum făceau cu toţi Raţionalii, dar îi mai spuseseră că propria lui conştiinţă interioară va aprecia fără greşeală momentul, şi nu alte sfaturi permite din exterior.

- Cînd *îţi* spui, îi zisese Losten - în stilul acela clar şi grijuliu cu care întotdeauna un Tare îi vorbea unui Moale, de parcă Cel Tare se chinuia să se facă înţeles -, că ştii că trebuie să pleci, atunci vei pleca şi triada ta va pleca odată cu tine.

- Nu pot spune că aş vrea să plec acum domnule, rostise Odeen. Mai am multe de învăţat.

- Desigur, dragule. Simţi aşa pentru că nu eşti încă gata.

Odeen se gîndise: Cum voi putea vreodată să mă simt gata, cînd niciodată n-o să simt că nu mai am ce învăţa?

Dar nu spusese nimic. Era sigur că va sosi timpul şi atunci va înţelege.

Îşi coborî privirea spre sine, şi neatent extinse un ochi pentru a face asta- existau întotdeauna impulsuri copilăreşti chiar şi în cel mai matur dintre Raţionali. Desigur, nu fusese ceva necesar. Se putea simţi pe de-a întregul, menţinîndu-şi ochiul la locul lui, şi se simţea grozav de tare; cu contururi frumoase, distincte, netede şi curbate în ovoide graţios îmbinate.

Trupului său îi lipsea neregularitatea ciudat atractivă a Duei şi butucănozitatea reconfortantă a lui Tritt. Îi iubea pe amîndoi, dar nu şi-ar fi schimbat corpul cu niciunul. Şi, bineînţeles, nici mintea. Fără îndoială, n-ar fi spus asta niciodată, ca să nu-i jicnească, dar tot timpul se simţea recunoscător că nu avea înţelegerea limitată a lui Tritt sau (mai rău) pe cea stranie a lui Dua. Presupunea că lor nu le păsa, pentru că nu ştiau că poate exista şi altceva.

Deveni iarăşi vag conştient de Dua şi, în mod deliberat, înăbuşi senzaţia. În acel moment, nu-i simţea nevoia. Nu că ar fi dorit-o mai puţin, dar tot mai frecvent era interesat de alte aspecte. Pentru maturizarea unui Raţional era tipică această satisfacţie sporită pe care o găsea în exersarea minţii, fie solitară, fie împreună cu Cei Tari.

Se obişnuise tot mai mult cu Cei Tari şi se ataşase de ei. Simţea că e bine şi corect, deoarece el era un Raţional şi într-un fel Cei Tari erau super-Raţionali. (Îi spusese asta odată lui Losten, cel mai

prietenos dintre Tari şi, aşa i se părea lui Odeen, cel mai tînăr. Losten radiase amuzare, dar nu spunea nimic. Iar asta însemna că nu negase).

Amintirile cele mai timpurii ale lui Odeen erau populate de Tari. Parentalul său îşi concentra tot mai mult atenţia asupra ultimului său copil: Emoţionala. Era ceva normal. Şi Tritt avea să procedeze la fel cu ultimul copil, dacă acesta avea să mai vină vreodată. (Odeen auzise remarca respectivă chiar de la Tritt, care o folosea constant ca un reproş adus Duei).

Fusese însă mai bine aşa. Cu Parentalul său ocupat atîta vreme, Odeen îşi putuse începe educaţia de timpuriu. Îşi pierduse atributele copilăreşti şi învăţase multe, chiar înainte de a-l întîlni pe Tritt.

Totuşi, întîlnirea aceea n-avea s-o uite niciodată. Parcă ar fi fost chiar ieri, nu cu o jumătate de viaţă în urmă. Desigur, văzuse Parentalii din generaţia sa; tineri care, cu mult înainte de a incuba copii ce făceau din ei adevăraţii Parentali, nu dădeau semne ale viitoarei nepăsări. Pe cînd era copil, se jucase cu fratele său drept şi nu simţise între ei vreo diferenţă intelectuală (deşi, acum cînd îşi amintea îşi dădea seama că existase, chiar şi atunci).

Cunoştea, în mod vag însă, rolul unui Parental într-o triadă. De copil auzise şuşotindu-se poveşti despre topire.

Cînd Tritt apăruse întîia oară, cînd Odeen îl văzuse întîia oară, totul se schimbase. Pentru prima dată în viaţă, Odeen simţise o căldură interioară şi se gîndi că exista ceva pe care-l dorea şi care era complet rupt de gîndire. Chiar şi acum, putea retrăi senzaţia de stînjeneală ce-l cuprinsese.

Desigur, Tritt nu fusese stînjenit. Parentalii nu erau niciodată jenaţi de activităţile triadei, iar Emoţionalele aproape niciodată. Doar Raţionalii aveau problema asta.

- Prea multă gîndire, îi spuse odată un Tare, cînd Odeen discutase problema cu el, şi răspunsul nu-l mulţumise. În ce fel putea gîndirea să fie "prea multă"?

Bineînţeles, cînd se întîlniseră întîia oară, Tritt era tînăr. Încă era atît de copilăros, de stîngaci şi nesigur încît reacţia sa în momentul întîlnirii fusese stînjenitoare de limpede. Devenise aproape transparent pe margini.

- Nu te-am mai văzut, nu-i aşa, dreptule? rosti ezitant Odeen.

- N-am mai fost aici, răspunse Tritt. Am fost adus.

Amîndoi ştiau cu precizie ce li se întîmplase. Întîlnirea fusese aranjată, deoarece cineva (atunci Odeen crezuse că era vorba de un Parental, dar acum ştia că fusese unul din Tari) credea că se vor

potrivi şi presupunerea fusese corectă.

Între cei doi nu exista nici un raport intelectual. Cum să existe cînd Odeen dorea să înveţe cu o intensitate ce depăşea totul, în afară de existenţa triadei, iar lui Tritt îi lipsea însăşi conceptul învăţatului? Ceea ce trebuia să ştie, Tritt ştia cu sau fără învăţătură.

Aţîţat de tot ceea ce afla despre lume şi Soare, despre istorie şi mecanismul vieţii, despre toate din Univers, Odeen se trezea uneori (în acele prime zile laolaltă) povestindu-i lui Tritt.

Acesta îl asculta blajin, evident fără să înţeleagă, dar mulţumit să asculte în timp ce Odeen, fără să transmită ceva, era mulţumit să vorbească.

Tritt fusese cel care făcuse primul gest, împins de nevoile sale speciale. După scurtul prînz de la amiază, Odeen povestea ce învăţase în cursul zilei. (Substanţa lor mai groasă absorbea hrana atît de rapid încît se mulţumea cu o simplă plimbare la soare, în timp ce Emoţionalele se hrăneau ore întregi, încolăcindu-se şi subţiindu-se parcă special pentru a prelungi momentul).

Odeen, care le ignorase dintotdeauna pe Emoţionale, era destul de fericit că poate vorbi. Tritt care le privea tăcut, zi după zi, cra acum vizibil agitat.

Brusc, veni lîngă Odeen, formînd atît de iute un apendice încît şocă în mod neplăcut simţul formei Raţionalului. Îl aşeză pe un ovoid superior al lui Odeen, unde o pîlpîiere uşoară permitea un binevenit curent de aer cald ca desert. Apendicele lui Tritt se subţie cu un efort vizibil şi se afundă în orificiile pielii lui Odeen, înainte ca acesta să sară într-o parte, extrem de stînjenit.

Desigur, Odeen făcuse asemenea lucruri cînd era copil, dar de atunci nu le mai repetase.

- Nu face asta, Tritt, rosti el tăios.

Apendicele lui Tritt rămasese extins, bîjbîind.

- Aşa vreau.

Odeen se menţinu cît putu mai compact, străduindu-se să întărească suprafaţa pentru a opri intrarea.

- Eu *nu* vreau.

- De ce? întrebă Tritt. Nu-i nimic în asta.

- Doare, rosti Odeen primul lucru care-i venise în minte. (Nu era aşa. Fizic, nu durea. Dar Cei Tari evitau întotdeauna atingerea Moilor. O întrepătrundere neatentă *îi* durea, dar ei erau altfel alcătuiţi decît Cei Moi, cu totul altfel).

Tritt nu se lăsase păcălit. Instinctul său nu dădea greş.

- Nu doare.

- De fapt, nu-i bine aşa. Ne trebuie o Emoţională.
- Vreau indiferent cum, făcu Tritt încăpăţînat.

Era inevitabil să nu se repete, după cum era inevitabil ca Odeen să nu cedeze. Aşa făcea întotdeauna; era ceva ce se întîmpla şi celui mai conştient Raţional. Bineînţeles ori recunoşteau că o fac, ori minţeau.

După asta, Tritt era mereu pe lîngă el; dacă nu cu un apendice, atunci muchie lîngă muchie. În cele din urmă, Odeen, atras de plăcere, începu să coopereze şi încercă să strălucească. La asta era mai bun decît Tritt. Sărmanul Tritt, deşi mai doritor, sforţîndu-se şi chinuindu-se, abia lucea ici-colo, în cîteva locuri.

Spre deosebire de el, Odeen putea deveni transparent pe toată suprafaţa şi îşi învinse jena, lăsîndu-se să plutească lipit de Tritt. Era o penetrare la nivelul pielii, şi dedesubtul ei Odeen putea simţi pulsînd suprafaţa dură a lui Tritt. Era o plăcere combinată cu vinovăţie.

Totuşi, cînd se termina, Tritt era întotdeauna obosit şi oarecum furios.

- Tritt, îi spusese Odeen, ţi-am zis: ca să facem lucrurile cum trebuie, avem nevoie de o Emoţională. N-are rost să te înfurii; asta-i situaţia.
- Să găsim o Emoţională, spuse Tritt.

Să găsim o Emoţională! Pornirile simple ale lui Tritt îl duceau totdeauna la acţiunea directă. Odeen nu era sigur că-i putea explica celuilalt complexităţile vieţii.

- Nu-i atît de uşor, dreptalule, începu cu blîndeţe el.
- Cei Tari pot, îl întrerupse Tritt. Eşti prieten cu ei. Întreabă-i.
- *Nu pot* întreba, se cutremură îngrozit Odeen. Încă n-a venit momentul, urmă el adoptînd inconştient tonul explicativ, altfel aş şti cu siguranţă. Deocamdată...

Tritt nu-l asculta.

- O să întreb *eu*, rosti hotărît.
- *Nu!* exclamă speriat Odeen. Tu nu te băga! Îţi spun, încă nu-i momentul. Am destule probleme cu studiile. E foarte uşor să fii un Parental şi să nu ştii nimic, dar...

În aceeaşi clipă îi păru rău de cele spuse; oricum era o minciună. Pur şi simplu, nu dorea să facă ceva ce i-ar fi putut ofensa pe Tari, dăunînd relaţiei utile cu ei. Tritt însă nu arătă că s-ar fi supărat şi Odeen bănui că celălalt nu considera cunoaşterea un merit, şi deci nu considera remarca lui drept o insultă.

Totuşi, problema Emoţionalei continua să persiste. În cîteva rînduri, încercaseră întrepătrunderi. De fapt, impulsul se intensifica

odată cu trecerea timpului. Niciodată nu erau pe deplin satisfăcuţi, deşi era plăcut, şi de fiecare dată Tritt solicita o Emoţională. De fiecare dată, Odeen se cufunda tot mai mult în studiile sale, aproape ferindu-se de problemă.

Alteori însă era tentat să-i povestească totul lui Losten.

Losten era Cel Tare pe care-l cunoştea cel mai bine; deoarece se interesase cel mai mult de persoana lui. Cei Tari erau teribil de uniformi, pentru că nu se modificau niciodată, forma lor rămînea mereu fixă. Aveau ochii întotdeauna în acelaşi loc, în aceeaşi poziţie pentru toţi. Pielea lor, fără să fie dură, era permanent opacă, niciodată strălucitoare, niciodată transparentă. niciodată penetrabilă de altă piele de acelaşi tip.

Nu erau cu mult mai mari decît Cei Moi, dar erau grei. Substanţa lor era mai densă şi trebuiau să fie grijulii cu ţesuturile fragile ale Celor Moi.

Odată pe cînd era mic, mic cu adevărat, şi trupul lui plutea aproape la fel de uşor precum al surorii sale, un Tare se apropiase de el. Nu ştiuse niciodată care anume fusese, dar mai tîrziu află că pe toţi îi interesau copiii-Raţionali. Pur şi simplu din curiozitate, Odeen se întinsese spre el. Acesta sărise înapoi, iar mai tîrziu, Parentalul lui Odeen îl dojenise pentru că încercase să atingă un Tare.

Dojana fusese suficient de aspră pentru ca Odeen să n-o uite niciodată. Cînd mai crescu, află că ţesuturile Celor Tari, formate din atomi strînşi laolaltă simţeau durere la încercarea de pătrundere. Odeen se întrebase dacă şi Cei Moi simţeau durere. Un alt tînăr Raţional îi spusese cîndva că se ciocnise de un Tare, iar acesta se chircise de durere dar el nu simţise nimic - Odeen nu era însă sigur că nu fusese o simplă lăudăroşenie.

Existau şi alte lucruri pe care nu le putea face. Îi plăcea să se frece de pereţii grotelor. Încerca o senzaţie plăcută, de căldură, cînd îşi permitea să pătrundă în stîncă. Copiii o făceau deseori, dar pe măsură ce îmbătrîneai era tot mai dificil. Mai reuşea s-o facă, doar pe grosimea pielii, şi-i plăcea, însă Parentalul îl surprinsese şi-l mustrase. El replicase că sora lui făcea acelaşi lucru tot timpul, o văzuse.

- Asta-i altceva, spusese Parentalul. Ea este o Emoţională.

Altă dată, pe cînd Odeen absorbea o înregistrare - era deja mai mărişor - formase în joacă un cuplu de proeminenţe cu vîrfurile atît de subţiri încît puteau trece una prin cealaltă. Simţise o plăcută senzaţie de furnicare, ce uşura audierea şi determina un somn bun.

Parentalul îl prinsese şi de această dată, iar amintirea vorbelor sale îl durea şi acum pe Odeen.

Pe atunci, nimeni nu-i spusese ceva concret despre topire. Îl pompau cu cunoştinţe şi-l educau, dar nu-i spuneau ce era triada. Nici lui Tritt nu i se spusese. Însă el era un Parental şi nu-i trebuiau explicaţii. Desigur, cînd, în cele din urmă, sosi Dua, totul devenise clar chiar dacă ea părea că ştie şi mai puţine decît Odeen.

Ea nu venise însă ca urmare a eforturilor lui Odeen. Tritt rezolvase chestiunea; Tritt care, de obicei, se temea de Cei Tari şi-i evita; Tritt care nu avea auto-încrederea unui Raţional, cu această notabilă excepţie; Tritt care trebuia să fie condus; Tritt ... Tritt ... Tritt ...

Odeen suspină. Tritt îi copleşea gîndurile, pentru că se apropia. Îl putea simţi: sever, solicitînd, permanent solicitînd. În ultimele zile, Odeen avusese prea puţin timp pentru sine, tocmai cînd simţea că trebuie să se gîndească mai mult ca oricînd, să-şi pună ordine în idei.

- Ce este, Tritt? întrebă el.

1 c

Tritt era conştient de masivitatea sa. Nu se considera urît. Nu se gîndea de loc la sine. Dacă ar fi făcut-o, s-ar fi considerat frumos. Trupul său era destinat unui scop şi construit perfect pentru asta.

- Unde-i Dua? întrebă el.

- Afară pe undeva, mormăi Odeen, de parcă nu i-ar fi păsat. Pe Tritt îl enerva o triadă dezbinată. Dua era extrem de dificilă, iar Odeen indiferent.

- De ce ai lăsat-o să plece?

- Cum o pot opri, Tritt? Şi, de fapt, ce rău face?

- Ştii şi tu! Avem doi copii. E nevoie de al treilea. În zilele astea e greu să faci un mijlociu. Pentru asta, Dua trebuie să se hrănească bine. Acum iar hoinăreşte în Amurg. Cum se poate hrăni?

- Nu-i prea mîncăcioasă.

- Iar noi nu avem un mijlociu. Odeen, rosti Tritt cu blîndeţe, cum să te iubesc aşa cum trebuie fără Dua?

- Păi..., bolborosi Odeen şi Tritt se simţi iarăşi derutat de stînjeneala celuilalt faţă de o simplă declaraţie.

- Ţii minte, continuă Tritt, eu am găsit-o primul pe Dua. Oare

Odeen îşi amintea asta? Oare se gîndea vreodată la triadă şi la ce însemna ea? Uneori, Tritt se simţea atît de frustrat încît îi venea... îi venea... De fapt, nu ştia ce era de făcut, doar că se simţea frustrat. Ca în zilele de demult cînd el dorea o Emoţională, iar Odeen nu făcea nimic.

Tritt ştia că nu avea talent să vorbească în fraze lungi şi complicate. Dar dacă Parentalii nu vorbeau, ei gîndeau. Gîndeau la lucruri importante. Odeen vorbea într-una despre atomi şi energie. Cui îi păsa de atomi şi energie? Tritt se gîndea la triadă şi la copii.

Mai demult, Odeen îi spusese că numărul Celor Moi scădea lent dar continuu. Lui nu-i păsa? Celor Moi nu le păsa? Cu excepţia Parentalilor cui îi mai păsa?

Pe întreaga planetă existau doar două forme de viaţă: Cei Moi şi Cei Tari. Şi hrana strălucind deasupra lor.

Cîndva, Odeen îi spusese că soarele se răcea. Drept urmare, hrana era mai puţină, iar numărul indivizilor scădea. Tritt nu credea asta. Nu simţea soarele mai rece decît pe vremea cînd era copil. Adevărul era că nimeni nu se preocupa de triade; prea mulţi Raţionali preocupaţi; prea multe Emoţionale prostuţe.

Cei Moi trebuiau să se concentreze asupra lucrurilor importante din viaţă. Aşa făcuse Tritt. El avea grijă de triadă. Întîi apăru copilul-stîng, apoi copilul-drept. Creşteau şi se dezvoltau. Totuşi, trebuiau să aibă şi un copil-mijlociu. Acesta era cel mai greu de început, iar fără el nu putea exista o nouă triadă.

Ce o făcea pe Dua să fie aşa? Dintotdeauna fusese dificilă, dar acum situaţia se înrăutăţea.

Tritt simţea un fel de furie împotriva lui Odeen. Raţionalul vorbea mereu cu cuvintele acelea grele. Iar Dua îl asculta. Odeen îi putea vorbi la nesfîrşit, pînă cînd erau aproape doi Raţionali. Asta nu era bine pentru triadă.

Odeen trebuia să fie mai atent.

Întotdeauna, Tritt era cel care îşi făcea griji. Întotdeauna, Tritt trebuia să facă ceea ce era de făcut. Odeen era prietenul Celor Tari şi totuşi nu spunea nimic. Aveau nevoie de o Emoţională, dar Odeen nu făcea nimic. Le vorbea despre energie, nu despre nevoile triadei.

Tritt fusese cel care făcuse pasul hotărîtor. Şi-l amintea cu mîndrie. Îl văzuse pe Odeen vorbind cu un Tare şi se apropiase. Îi întrerupsese şi fără tremur în voce rostise:

- Ne trebuie o Emoţională.

Cel Tare se întoarse să-l privească. Tritt nu mai fusese niciodată atît de aproape de un Tare. Era tot dintr-o bucată. Toate părţile lui

trebuiau să se întoarcă, atunci cînd una singură se mişca. Avea nişte proeminenţe ce se puteau mişca singure, dar nu îşi schimbau niciodată forma. Nu pluteau, erau neregulaţi şi urîţi. Nu le plăcea să fie atinşi.

- Aşa e, Odeen? întrebase Cel Tare. Nu vorbea cu Tritt.

Odeen se turtise şi se lipise de pămînt; mai turtit decît îl văzuse vreodată Tritt.

- Dreptalul meu, răspunse, e prea zelos. Dreptalul meu e... e... Se bîlbîia, pufnea şi nu putea vorbi.

Tritt însă putea:

- Nu ne putem topi fără o Emoţională, spusese el.

Ştia că Odeen era atît de stînjenit încît nu mai putea vorbi, dar nu-i păsa. Sosise timpul.

- Dragă stîngule, vorbi Cel Tare către Odeen, şi tu consideri la fel? Cei Tari vorbeau la fel cu Cei Moi, dar mai aspru şi mai puţin nuanţat. Erau greu de ascultat. Tritt îi găsea foarte obositori, deşi Odeen părea obişnuit cu ei.

- Da, încuviinţase Odeen în cele din urmă.

În sfîrşit, Cel Tare se răsucise spre Tritt.

- Aminteşte-mi, tinere-drept. De cît timp eşti împreună cu Odeen?

- De suficient timp, răspunse Tritt, ca să merităm o Emoţională.

Se străduia să-şi păstreze colţurile ferme. Nu-şi permitea să se lase înspăimîntat. Era prea important.

- Mă cheamă Tritt, adăugase el.

Cel Tare păruse amuzat.

- Da, alegerea a fost bună. Tu şi cu Odeen vă înţelegeţi bine, dar asta face dificilă alegerea unei Emoţionale. Noi aproape ne-am hotărît. Cel puţin *eu* m-am hotărît de mult, dar ceilalţi trebuie convinşi. Mai aşteaptă, Tritt.

- Sînt obosit de aşteptare.

- Ştiu, oricum aşteaptă. Era din nou amuzat.

După ce plecase, Odeen se ridicase, subţiindu-se furios.

- Cum ai putut face asta, Tritt? Ştii cine era?

- Era un Tare.

- Era Losten. Învăţătorul meu. Nu vreau să se supere pe mine.

- De ce să se supere? Am fost politicos.

- Bine, lasă. Odeen revenea la forma normală. Asta însemna că se calmase. (Tritt se simţise uşurat, deşi încercă să nu se trădeze). E foarte jenant, continuase el, ca dreptalul meu să vină şi să vorbească cu Cel Tare care mă educă.

- Atunci, de ce n-ai făcut-o tu?

- Preferam să aştept momentul potrivit.
- După tine, nu mai venea niciodată.

Dar apoi îşi frecaseră suprafeţele şi nu se mai certară, iar nu mult după aceea sosise Dua.

Losten o adusese. Tritt nici nu ştiuse; nu-l privise pe Cel Tare. Doar pe Dua. Odeen îi spusese, mai tîrziu, cine o adusese.

- Vezi? făcuse Tritt. Eu i-am vorbit. De asta a adus-o.
- Nu, răspunse Odeen. Sosise timpul. Ar fi venit cu ea chiar dacă niciunul dintre noi n-ar fi zis nimic.

Tritt nu-l crezuse. Era convins că prezenţa Duei se datora în întregime intervenţiei sale.

Cu siguranţă, niciodată nu mai existase cineva precum Dua. Tritt văzuse multe Emoţionale. Toate erau atrăgătoare. Ar fi acceptat-o pe oricare pentru topire. Cînd o văzu însă pe Dua, îşi dădu seama că nici una dintre ele nu s-ar fi potrivit. Numai Dua. Numai Dua.

Iar Dua ştia exact ce avea de făcut. Exact. Mai tîrziu le spusese că nimeni nu-i arătase cum s-o facă. Nimeni nu-i vorbise măcar o dată despre asta. Nici chiar celelalte Emoţionale, pentru că le evitase.

Totuşi, cînd toţi trei erau laolaltă, fiecare ştia ce să facă. Dua se subţia. Se subţia mai mult decît oricine văzut vreodată de Tritt. Se subţia mai mult decît Tritt ar fi crezut posibil. Devenea un fel de fum colorat ce umplea odaia şi-l zăpăcea. El se mişca fără să ştie că se mişcă. Se afunda în aerul care era Dua.

Nu exista nici o senzaţie de pătrundere, absolut nici una. Tritt nu simţea nici o rezistenţă, nici o frecare. Era doar o plutire spre înăuntru şi o fluturare rapidă. Se simţea subţiindu-se drept răspuns, şi fără eforturile extraordinare dintotdeauna. Cu Dua umplîndu-l, se putea subţia fără greutate într-un fum dens.Subţierea devenea precum curgerea, un curent uriaş şi lin.

Vag, îl putea zări pe Odeen apropiindu-se din cealaltă parte, din stînga Duei. Şi el se subţia.

Apoi, ca toate şocurile de contact din lume, se întinsese spre Odeen. În realitate, nu fusese un şoc. Tritt simţea în afara simţurilor, cunoştea fără să ştie. Alunecă în Odeen, şi Odeen alunecă în el. Nu putea spune dacă el îl înconjura pe Odeen, sau era înconjurat de acesta, sau amîndouă, sau niciuna.

Era doar...plăcere.

Simţurile slăbiră odată cu intensitatea plăcerii iar în momentul în care crezu că nu mai putea rezista, ele dispărură complet.

După aceea se separară şi se priviră. Stătuseră topiţi zile întregi. Desigur, topirea dura mult. Cu cît era mai bună, cu atît dura mai mult

deşi, cînd se termina, părea că durase numai o clipă şi n-o mai ţineau minte. Mai tîrziu, rareori avea să dureze mai mult decît întîia dată.

- A fost minunat, spusese Odeen.

Tritt se mulţumise s-o privească pe Dua, fără care n-ar fi fost posibil.

Ea condensa, învolburîndu-se şi mişcîndu-se tremurător. Părea cea mai afectată dintre ei.

- O s-o mai facem, vorbise precipitată, dar tîrziu, mai tîrziu. Acum, lăsaţi-mă să plec.

Fugise. Ei n-o opriseră. Erau prea obosiţi ca s-o facă. Dar aşa avea să se întîmple mereu. Întotdeauna, după topire, Dua pleca. Indiferent cît de bine fusese, pleca. În ea exista ceva care avea nevoie de singurătate.

Asta îl nemulţumea pe Tritt. Sub toate aspectele, Dua se deosebea de celelalte Emoţionale. Şi nu trebuia să fie aşa.

Odeen simţea altceva. Adesea, spunea:

- De ce n-o laşi în pace, Tritt? Nu-i ca celelalte, iar asta înseamnă că-i mai bună decît ele. Topirea n-ar fi aşa de minunată, dacă ea ar fi precum celelalte. Vrei să cîştigi fără să plăteşti nimic? Tritt nu prea înţelegea. Ştia doar că Dua trebuie să facă ceea ce trebuia făcut.

- Vreau să facă ce este corect.

- Ştiu, Tritt, ştiu. Totuşi, las-o în pace.

Adesea, Odeen o dojenea pe Dua pentru comportarea ei, dar nu voia să-l lase pe Tritt s-o facă.

- Îţi lipseşte tactul, Tritt, explica el. Tritt nu ştia exact ce înseamnă tact. Şi acum... Trecuse mult de la prima topire, dar copilul-Emoţional nu se născuse încă. Cît va mai dura? Era deja prea mult. Iar dacă ar fi fost după Dua, şi-ar fi petrecut tot timpul singură.

- Nu mănîncă suficient, făcu Tritt.

- Cînd va sosi timpul..., începu Odeen.

- Întotdeauna vorbeşte despre sositul timpului. După tine, nici s-o căutăm pe Dua nu sosise timpul. Acum nu soseşte timpul să avem un copil-Emoţional. Dua ar trebui...

Odeen se întoarse şi rosti:

- E pe afară, Tritt. Dacă vrei să ieşi şi s-o aduci, ca şi cum i-ai fi Parental şi nu dreptal, n-ai decît. Dar eu îţi spun: Las-o în pace.

Tritt bătu în retragere. Avea multe de spus, dar nu ştia cum s-o facă.

2 a

Într-un mod vag şi îndepărtat, Dua era conştientă de agitaţia stînga-dreapta referitoare la ea şi se revoltă şi mai mult.

Dacă unul sau celălalt, sau amîndoi, ar fi venit s-o ia, totul s-ar fi terminat printr-o topire, iar gîndul acesta o înfuria la culme. Tritt nu ştia altceva decît copiii; Tritt nu-şi dorea altceva decît un al treilea şi ultim copil; şi totul se învîrtea în jurul copiilor,şi al celui care lipsea. Iar atunci cînd Tritt dorea o topire, o obţinea.

Atunci cînd se încăpăţîna, Tritt domina triada. Se crampona de o idee simplă, nu renunţa şi în cele din urmă Odeen şi Dua trebuiau să cedeze. Totuşi, acum, nu va ceda; nu *va*...

Nu era o poziţie trădătoare. Niciodată nu se aşteptase să simtă pentru Odeen sau Tritt dorul acela intens pe care cei doi îl împărtăşeau între ei. Se putea topi singură; însă ei se puteau topi doar prin intermediul Duei (atunci, de ce nu era mai preţuită?). Simţea o plăcere intensă la topirea în trei; bineînţeles că da, ar fi fost stupid să nege; dar era o plăcere înrudită cu cea simţită cînd traversa vreun perete de piatră, aşa cum mai făcea uneori în secret. Pentru Tritt şi Odeen, senzaţiile erau însă absolut unice.

Deşi nu era chiar aşa. Odeen avea plăcerea învăţăturii; ceea ce el numea dezvoltarea intelectuală. Uneori, Dua o încercase şi ea, atît ca să ştie ce poate însemna; şi, deşi era atît de diferită de topire, putea servi drept înlocuitor, cel puţin cît să-l mulţumească pe Odeen uneori.

Nu însă şi în cazul lui Tritt. Pentru el existau numai topirea şi copiii. Atît. Iar cînd mintea lui se concentra complet asupra acestor probleme, Odeen ceda, iar apoi şi Dua trebuia să-l urmeze.

Odată, ea se revoltase:

- Dar ce se întîmplă în timp ce ne topim? Trec ore, uneori zile, pînă revenim la normal. Ce se întîmplă în tot acel timp?

- Întotdeauna a fost aşa, se enervase Tritt. Aşa *trebuie* să fie.

- Nu-mi plac lucrurile care *trebuie* să fie. Vreau să ştiu, de ce?

Odeen păruse stînjenit. Jumătate din viaţă o petrecuse cu expresia

aceea.

- Dua, spusese el, trebuie. Din cauza ... copiilor. Cînd rostise cuvîntul, parcă pulsase.

- Nu mai tremura, se răstise Dua. Nu mai sîntem mici, ne-am topit de nu mai ştiu cîte ori şi ştim cu toţii că în felul acesta vom avea copii. Poţi s-o spui liniştit. Mă întreb de ce durează aşa mult?

- Pentru că e un proces complicat, răspunse Odeen, continuînd să pulseze. Deoarece necesită energie. Dua, trebuie mult timp pînă să începi un copil şi, chiar dacă o facem mult timp, nu întotdeauna copilul porneşte. Şi e şi mai rău... Nu numai cu noi, adăugase grăbit.

- Mai rău? se sperie Tritt, dar Odeen tăcuse.

Avură în cele din urmă un copil, un stîng-Raţional, care zbura şi se subţia aşa încît toţi trei erau în extaz, ba chiar şi Odeen îl ţinea şi-l lăsa să-şi schimbe forma în mîinile lui, atunci cînd îl lăsa Tritt. Desigur, Tritt îl incubase în timpul lungii pre-formări şi-l separase, atunci cînd putuse trăi independent; şi tot Tritt avea permanent grijă de el.

De aceea, Parentalul apărea mai rar alături de ei, iar Dua simţea o ciudată încîntare. Obsesia lui Tritt o irita, dar cea a lui Odeen -curios - o atrăgea. Devenea tot mai conştientă de ... importanţa lui. Era ceva să fii un Raţional şi să poţi răspunde la întrebări, iar Dua avea în permanenţă ceva de întrebat. Odeen era mai dispus să-i răspundă cînd Tritt nu era de faţă.

- *De ce* durează aşa de mult, Odeen? Nu-mi place să mă topesc şi apoi să nu ştiu ce s-a întîmplat zile întregi.

- Sîntem în perfectă siguranţă, Dua, o liniştea el. Ia spune, ni s-a întîmplat ceva? Ai auzit să se fi întîmplat vreodată ceva unei triade? Şi apoi, n-ar trebui să pui întrebări.

- Pentru că sînt o Emoţională? Pentru că alte Emoţionale nu pun întrebări? Dacă vrei să ştii, nu le suport pe celelalte Emoţionale, şi *vreau* să pun întrebări.

Era perfect conştientă că Odeen o privea de parcă nu mai văzuse nimic atît de atrăgător şi, dacă Tritt ar fi fost prezent, topirea ar fi început imediat. Chiar se subţie puţin; nu mult, dar perceptibil, cochetînd intenţionat.

- S-ar putea să nu înţelegi implicaţiile, Dua, răspunse Odeen. Trebuie multă energie pentru a porni o scînteie nouă de viaţă.

- Mereu pomeneşti de energie. Ce e asta? Exact.

- Ceea ce mîncăm.

- Atunci de ce nu-i spui hrană?

- Deoarece hrana şi energia nu sînt chiar acelaşi lucru. Hrana

noastră vine de la soare şi e un fel de energie, dar există şi alte tipuri de energii, care nu sînt hrană. Cînd mîncăm, trebuie să ne lăţim şi absorbim lumina. Pentru Emoţionale e mai greu, deoarece ele sînt mult mai transparente; adică, lumina are tendinţa să treacă prin ele în loc să fie absorbită...

Era minunat să ţi se explice, se gîndi Dua. De fapt, ştia tot ce auzea; dar nu ştia cuvintele exacte; lungii termeni ştiinţifici, cunoscuţi de Odeen. În plus, făcea totul mai exact şi mai plin de înţelesuri.

Ocazional acum, în viaţa adultă, cînd nu se mai temea de tachinările copilăreşti; cînd avea de partea ei prestigiul de-a face parte din triada lui Odeen; încerca să se amestece printre celelalte Emoţionale şi să suporte înghesuiala şi flecăreala. La urma urmei, uneori simţea nevoia unei mese mai consistente decît de obicei, care ajuta şi la o topire mai bună. Exista o satisfacţie - uneori aproape simţea plăcerea celorlalte - în întinderea şi manevrele pentru expunerea la razele soarelui, în contracţiile voluptoase de absorbire a căldurii cu maximă eficienţă, prin îngroşare.

Totuşi, pentru Dua numai o mică parte urma această cale, pe cînd celelalte păreau că nu se mai satură. Aveau un fel de şerpuială lacomă pe care Dua n-o putea reproduce şi pe care, în cele din urmă, n-o suporta.

De aceea Raţionalii şi Parentalii veneau atît de rar la suprafaţă. Grosimea lor îi ajuta să mănînce repede şi să plece. Emoţionalele se răsuceau la soare ore întregi, căci, deşi mîncau mai încet, în realitate aveau nevoie de mai multă energie decît ceilalţi... cel puţin pentru topire.

Emoţionalele asigurau energia, îi explicase Odeen (pulsînd atît de tare încît abia îl înţelegea), Raţionalii sămînţa, Parentalii incubatorul.

Atunci cînd Dua înţelesese toate astea, dezaprobarea ei, cînd le vedea pe celelalte Emoţionale înghiţind pur şi simplu razele soarelui, începu să fie dublată de amuzament. Pentru că ele nu puneau niciodată întrebări, era convinsă că nu ştiau de ce o fac şi nu puteau înţelege latura obscenă a condensărilor lor chinuite, sau a chicotelilor cu care coborau sub suprafaţă - îndreptîndu-se desigur către o topire bună, cu o mulţime de energie la dispoziţie.

Putea, de asemenea, înfrunta nervozitatea lui Tritt cînd ea cobora fără opacitatea învolburată care însemna o masă pe cinste. Totuşi de ce s-ar fi plîns ei? Subţirimea menţinută de Dua însemna o topire grozavă. Nu confuză şi vîscoasă, aşa cum o reuşeau poate alte triade, ci eterică aşa cum simţea ea că era cel mai bine. Şi, în plus, micul-stîng şi micul-drept apăruseră, nu?

Desigur, mai era Emoţionala, micul mijlociu, care era cheia. Însemna mai multă energie decît ceilalţi doi, iar Dua nu avea niciodată suficientă.

Pînă şi Odeen începuse să-i atragă atenţia.

- Nu stai destul la soare, Dua.

- Ba da.

- Triada Geniei, continua Odeen, a început o Emoţională.

Dua n-o plăcea pe Genia. N-o plăcuse niciodată. Era proastă chiar şi după standardele Emoţionalelor.

- Bănuiesc că se laudă, rosti răutăcioasă Dua. N-are pic de delicateţe. Cred că spune: "N-ar trebui să-ţi zic, dragă, dar n-o să ghiceşti niciodată ce au făcut stîngalul şi dreptalul meu. Uite aşa..." imita perfect semnalele tremurătoare ale Geniei, şi Odeen se amuză.

- Poate că e prostuţă, reluă el, dar *a început* o Emoţională iar Tritt e agitat. Noi sîntem de mai multă vreme împreună decît ei...

- Iau cît soare pot, replicase Dua. O fac pînă cînd sînt prea plină ca să mai mă pot mişca. Nu înţeleg ce mai vreţi.

- Nu te enerva. I-am promis lui Tritt că am să-ţi vorbesc. El crede că pe mine mă asculţi...

- Oh, Tritt crede că-i ciudat că-mi explici ştiinţa. El nu înţelege... Vreţi o mijlocală ca toate celelalte?

- Nu, rosti serios Odeen. Nu eşti ca celelalte şi asta mă bucură. Iar dacă eşti interesată de cunoştinţele Raţionalilor, atunci să-ţi explic ceva. Soarele nu mai dă hrana de altădată. Energia luminoasă e mai puţină; necesită expuneri mai lungi. Rata naşterilor scade mereu şi populaţia planetei e doar o părticică din ce a fost cîndva.

- Eu nu pot ajuta cu nimic, făcu Dua cu încăpăţînare.

- Cei Tari ar putea. Şi numărul lor e în descreştere...

- Şi ei pleacă? Dua devenise interesată. Crezuse întotdeauna că erau nemuritori; că nu se năşteau şi nu mureau. De pildă, cine văzuse vreodată un copil Tare? Nu aveau copii. Nu se topeau. Nu mîncau.

- Cred că şi ei pleacă, rosti Odeen gînditor. Nu vorbesc niciodată despre ei. Nu sînt sigur nici cum mănîncă, pentru că trebuie s-o facă. Şi să se reproducă. Uite, a apărut unul nou; nu l-am mai văzut încă... În sfîrşit, asta nu contează. Principalul este că au realizat o hrană artificială...

-Ştiu, îl întrerupse Dua. Am gustat-o.

- Cum? N-am ştiut!

- Nişte Emoţionale vorbeau despre asta. Spuneau că un Tare a solicitat voluntari ca s-o guste şi proastelor le era frică. Spuneau că poate le va întări permanent şi n-au să se mai poată topi niciodată.

- Asta-i o prostie, exclamă Odeen.

- Ştiu. M-am oferit eu voluntară. Asta le-a închis gura. *Abia* le mai suport, Odeen.

- Cum a fost hrana?

- Oribilă. Acră şi amară. Bineînţeles,nu le-am spus nimic celorlalte.

- Şi eu am gustat-o, spuse Odeen. Nu era *chiar* atît de rea.

- Vouă nu vă pasă ce gust are mîncarea.

- Oricum, e doar un experiment. Cei Tari se străduiesc s-o îmbunătăţească. În special, Estwald - cel nou de care ţi-am spus, pe care nu l-am văzut încă. Din cînd în cînd, Losten pomeneşte de el ca despre cineva deosebit; un foarte mare savant.

- Cum de nu l-ai văzut niciodată?

- Sînt un Moale. Doar nu crezi că-mi arată şi spun chiar totul? Presupun că într-o zi am să-l întîlnesc. A creat o nouă sursă de energie, care ne-ar putea salva pe toţi, deşi ...

- Nu vreau hrană artificială, rosti Dua şi-l părăsi brusc pe Odeen.

Discuţia avusese loc cu puţin în urmă, iar Odeen nu mai pomenise de acel Estwald, însă ea ştia că o va face şi se gîndea la asta aici, în amurg.

Zărise odată hrana aceea artifcială; o sferă strălucitoare de lumină, ca un soare mititel, într-o peşteră artificială construită de Cei Tari. Îi putea încă simţi gustul amar.

O puteau îmbunătăţi? Puteau să-i dea un gust mai bun? Chiar delicios? Şi ea avea s-o mănînce, îndopîndu-se pînă cînd senzaţia de plin urma să-i dea o dorinţă aproape incontrolabilă de topire?

Se temea de această dorinţă auto-generată. Era altceva cînd apărea ca urmare a febrilei stimulări combinate a dreptalului şi stîngalului. Auto-generarea însemna că ea era gata pentru începerea micului-mijlociu. Şi ... şi ea n-o dorea!

Trecu mult timp pînă acceptă, adevărul. Nu dorea să înceapă o Emoţională! După naşterea celor trei copii, inevitabil, venea timpul de plecare, şi ea nu voia. Îşi amintea ziua cînd Parentalul ei o părăsise pentru totdeauna şi nu mai dorea să repete acele clipe. De asta era atît de hotărîtă.

Celorlalte Emoţionale nu le păsa, pentru că erau prea stupide să se gîndească la aşa ceva, dar ea era diferită. Era Dua cea ciudată, Em-stînga, cum îi spuneau celelalte; şi *avea* să fie altfel. Cît timp nu începea al treilea copil, nu trebuia să plece; continua să trăiască.

Aşa încît nu va avea un al treilea copil. Niciodată. *Niciodată!*

Dar cum să împiedice lucrurile? Şi cum să-l oprească pe Odeen să descopere totul? Ce avea să se întîmple dacă afla?

2 b

Odeen aştepta ca Tritt să facă ceva. Era destul de sigur că Parentalul nu va sui la suprafaţă după Dua. Ar fi însemnat să lase copiii şi întotdeauna îi venea greu s-o facă. Tritt aşteptă o vreme, fără nici un cuvînt, apoi plecă spre nişa copiilor.

Raţionalul fu aproape mulţumit de plecarea lui. Nu pe de-a întregul, căci Tritt fusese furios şi retras aşa încît contactul interpersonal slăbise şi apăruse bariera neplăcerii. Odeen nu putea face altceva decît să se resemneze melancolic. Era aidoma încetinirii pulsului vieţii.

Uneori se întreba dacă şi Tritt simţea la fel... Nu, ar fi fost incorect!

Cît despre Dua, cine ar fi putut spune ce simţea? Cine ar fi putut spune ce simţea orice Emoţională? Erau atît de diferite încît dreptul şi stîngul păreau identici, cu excepţia minţilor. Chiar şi acceptînd comportarea stranie a Emoţionalelor, cine putea spune ce simţea Dua... mai ales ea?

De aceea, Odeen fusese aproape bucuros cînd Tritt plecă, deoarece era vorba despre Dua. Întîrzierea începerii celui de-al treilea copil devenea într-adevăr prea lungă, iar Dua era tot mai refractară la orice convingeri. Odeen însuşi se simţea tot mai agitat; o agitare pe care n-o putea identifica şi pe care trebuia s-o discute cu Losten.

Coborî către peşterile - Tari, iuţindu-şi mişcările într-o vibrare continuă, mult mai demnă decît strania combinaţie aţîţătoare de unduiri şi zvîcniri ce le caracteriza pe Emoţionale, şi mai puţin amuzantă decît stîngacile schimbări de greutate ale Parentalilor...

(Vedea clar în minte imaginea lui Tritt chinuindu-se în urmărirea micului-Raţional care la vîrsta lui era tot atît de alunecos cît o Emoţională, şi pe cea a Duei oprind copilul şi aducîndu-l unui Tritt nehotărît dacă să-l certe sau să-l învăluiască în substanţa lui. De la început, Tritt se putuse subţia mai mult pentru copii decît pentru Odeen; iar atunci cînd Odeen îl întrebase care e cauza, Tritt îi răspunse grav, căci n-avea pic de umor: "Bine,dar copiii au mai multă

nevoie.")

Odeen era încîntat de propria sa unduire pe care o considera graţioasă şi impresionantă. Odată se lăudase şi faţă de Losten căruia, fiindu-i dascăl, îi mărturisise totul, iar acesta răspunsese:

- Nu crezi că şi o Emoţională sau un Parental simt la fel despre plutirea lor? Dacă fiecare din voi gîndiţi şi acţionaţi diferit, nu-i firesc să aveţi şi plăceri diferite? Ştii bine, triada nu exclude individualitatea.

Odeen nu era sigur că înţelesese ce-i cu individualitatea. Era totuna cu a fi singur? Desigur, Cei Tari erau singuri. Printre ei nu existau triade. Cum oare puteau rezista?

Raţionalul era destul de tînăr cînd îşi pusese problema aceea. Relaţiile cu Cei Tari abia începuseră, cînd deodată îşi dăduse seama că nu era sigur dacă ei aveau triade. Printre Cei Moi circulau zvonuri în această privinţă, dar cît de adevărate erau ele? Odeen se gîndise şi hotărîse să întrebe, nu să accepte lucrurile ca atare.

- Sînteţi un stîng sau un drept, domnule? întrebase el. (Mai tîrziu, avea să pulseze la amintirea întrebării. Cît de naiv fusese să întrebe aşa ceva; prea puţin îl consola faptul că toţi Raţionalii puneau această întrebare unui Tare, mai devreme sau mai tîrziu - de obicei, mai devreme).

- Niciuna, micuţule stîng, răspunse destul de calm Losten. Printre Cei Tari nu există stîngi sau drepţi.

- Dar mijl... Emoţionale?

- Mijlocale? Cel Tare îşi schimbă forma permanentei sale zone senzoriale într-un mod pe care Odeen îl asocia cu amuzament sau plăcere. Nu, continuă el. Nici mijlocale. Cei Tari sînt de un singur fel.

Odeen trebuia să întrebe. Fără să vrea, aproape împotriva dorinţei lui.

- Dar cum rezistaţi?

- Cu noi e altfel, micuţule-stîng. Noi sîntem obişnuiţi.

Oare el s-ar fi putut obişnui? Pînă atunci triada Parentalului îi umpluse viaţa şi ştia cu siguranţă că nu peste peste mult timp avea să-şi formeze o triadă proprie. Cum putea fi viaţa fără aşa ceva? Uneori se concentra asupra acestei întrebări. De fapt, se concentra asupra oricărei noi probleme. Cîteodată izbutea să întrevadă ce ar fi putut însemna. Cei Tari se aveau doar pe ei; nici fraţi-stîngi, nici fraţi-drepţi, nici soră-mijlocie, nici topire, nici copii, nici Parentali. Ei aveau doar mintea, doar cercetarea Universului.

Poate că le era suficient. Pe măsură ce crescu, Odeen înţelese anumite lucruri despre bucuriile cercetării. Ele ar fi putut reprezenta

totul - sau aproape totul - dar îşi amintea de Tritt şi Dua şi hotăra că pe lîngă ei nici întregul Univers n-ar fi reprezentat totul.

Numai dacă... Ciudat, dar la răstimpuri i se părea că putea veni o vreme, o situaţie, nişte circumstanţe cînd... Apoi pierdea viziunea sau mai degrabă viziunea viziunii şi scăpa totul. Deşi cu timpul, ea revenea, ba chiar în timpul din urmă i se părea mai puternică şi se menţinea îndeajuns pentru a fi prinsă.

Acum însă nu trebuia să-l preocupe aşa ceva. Trebuia să vadă de Dua. Porni pe drumul binecunoscut, pe care fusese dus întîia oară de Parentalul său (aşa cum Tritt, în curînd, avea să-l ia pe micul lor Raţional, copilul-stîng).

Şi, bineînţeles, se pierdu de îndată în amintiri.

Fusese înspăimîntător. Erau şi alţi raţionali tineri, pulsînd, strălucind şi schimbîndu-şi forma, în ciuda semnalelor Parentalilor de-a rămîne nemişcaţi, ca să nu facă de ruşine triada. Un stîng micuţ, tovarăş de joacă a lui Odeen, se turtise, aşa cum făceau copii, şi nu mai voia să-şi reia forma în ciuda eforturilor Parentalului său, teribil de stînjenit. (Mai tîrziu, devenise un student perfect normal... Totuşi nu un Odeen, se gîndi el extrem de mulţumit).

În acea primă zi de şcoală, întîlnise mulţi Tari. Se opreau la fiecare pentru ca amprenta vibraţiilor tînărului Raţional să fie înregistrată în cîteva moduri şi să se adopte o decizie: fie era acceptat pentru instrucţie, fie trebuia să mai aştepte un interval. În cazul acceptării, se stabilea şi felul instrucţiei.

Cu un efort disperat, Odeen reuşise să se menţină neted, atunci cînd se apropiase un Tare.

- Iată un Raţional ferm, rosti Cel Tare (şi sunetul ciudat al glasului său aproape că anulă dorinţa lui Odeen de-a ajunge cît mai repede adult). Cum te prezinţi, stîngule?

Era prima dată că Odeen fusese numit "stîng", nu printr-un diminutiv, şi se simţi mal solid ca nicicînd, răspunzînd:

- Odeen, domnule.

Îşi reamintea vag cum fusese purtat prin peşterile Celor Tari, cu echipamentele lor, maşinăriile, bibliotecile şi aglomeraţiile neînţelese de sunete şi imagini. Mai presus de percepţiile senzitive, îşi amintea disperarea ce-l cuprinsese. Ce aveau să-i facă?

Parentalul său îi spusese că va învăţa, dar el nu ştia ce însemna "a învăţa", iar cînd îşi întrebase Parentalul se dovedise că nici acesta nu ştia.

Trecu un timp pînă cînd înţelese, iar experienţa fusese plăcută, extrem de plăcută, deşi nu lipsită de aspecte neliniştitoare.

Cel Tare, care îi spusese întîia oară "stîng", fusese primul său învăţător. Îl învăţase să interpreteze înregistrările undelor, aşa încît, după o vreme, ceea ce păruse un cod neinteligibil se transformase în cuvinte tot atît de clare precum cele formate cu propriile sale vibraţii.

După aceea îl preluase un alt Tare. Odeen nu-şi dăduse seama de la început. În acele prime zile, îi deosebea cu greutate pe Cei Tari între ei. Dar apoi deveni tot mai sigur. Tot mai sigur şi mai îngrijorat. Nu înţelegea semnificaţia schimbării profesorului.

Adunîndu-şi tot curajul, întrebase:

- Unde este profesorul meu, domnule?

- Gamaldan?... Nu va mai fi cu tine, stîngule.

Odeen amuţise pentru cîteva clipe, apoi îngăimase:

- Dar Cei Tari nu pleacă ...

Celălalt rămăsese tăcut, fără să-i ofere vreo explicaţie.

Odeen avea să afle că aşa se petrecea mereu. Cei Tari nu vorbeau niciodată despre ei. Orice alt subiect era discutat pe larg. Despre ei, însă ... nimic.

Din zeci de amănunte, Odeen ajunse la concluzia că şi Cei Tari plecau; nu erau nemuritori (un lucru pe care atîţia Moi îl considerau axiomatic). Totuşi, nici Cel Tare nu oferise vreun indiciu. Uneori, Odeen şi alţi studenţi Raţionali discutau chestiunea, ezitînd, nesiguri. Fiecare aducea o mică dovadă ce susţinea mortalitatea Celor Tari şi se minunau, neîndrăznind să tragă concluziile evidente.

Cei Tari nu păreau deranjaţi de existenţa unor dovezi ale mortalităţii lor. Nu încercau să le ascundă. Dar, nici nu le menţionau vreodată. Iar atunci cînd erau întrebaţi direct (uneori era inevitabil) nu răspundeau; nici nu negau, nici nu aprobau.

Dar dacă plecau, trebuiau să se nască, deşi nu pomeneau niciodată de asta, iar Odeen nu văzuse niciodată un Tare tînăr.

Odeen credea că Cei Tari îşi luau energia din roci, nu de la soare - că încorporau în trupuri pulberea unei pietre negre. Şi alţi studenţi gîndeau la fel. Alţii, însă , refuzau cu îndîrjire ipoteza. Totuşi nu se putea trage o concluzie reală, deoarece nimeni nu-i văzuse vreodată pe Cei Tari hrănindu-se, iar ei nu vorbeau despre asta.

În cele din urmă, Odeen le luă rezerva ca atare - ca parte a lor. Poate, se gîndi el, că tocmai individualitatea lor nu le permitea formarea de triade. Forma o carapace în jurul lor.

Tot atunci, Odeen află lucruri mult mai grave şi mai importante decît întrebările referitoare la viaţa particulară a Celor Tari. Află, de exemplu, că întreaga planetă se vestejea ... stingîndu- se ...

Noul său profesor, Losten, îi explicase.

Odeen îl întrebase despre peşterile nelocuite ce se întindeau la nesfîrşit în măruntaiele pămîntului, şi Losten păruse încîntat:

- Ţi-e teamă să întrebi asta, Odeen?

(Acum devenise Odeen; nu mai era denumit prin termenii generali adresaţi unui stîng. Era întotdeauna mîndru să audă un Tare chemîndu-l pe nume. Mulţi o făceau. El era foarte receptiv şi folosirea numelui său părea o recunoaştere a faptului. Nu doar o dată, Losten îşi exprimase satisfacţia de a-l avea elev.)

Într-adevăr, lui Odeen îi era teamă şi, după o ezitare, o recunoscu. Întotdeauna era mai uşor să-ţi mărturiseşti slăbiciunile Celor Tari decît colegilor Raţionali; era mai uşor să se destăinuie lor decît lui Tritt; era inimaginabil să se confeseze lui Tritt ... Asta se întîmpla înainte de apariţia Duei.

- Atunci, de ce întrebi?

Odeen ezită din nou, apoi rosti încet:

- Mi-e teamă de peşterile nelocuite deoarece, pe cînd eram tînăr, mi s-a spus că acolo există monştri. Nu cunosc însă nimic în mod direct; ştiu doar ce mi-au spus alţii, tot tineri, care nici ei n-o puteau şti direct. Doream să aflu adevărul, şi dorinţa a crescut în mine pînă cînd curiozitatea a depăşit spaima.

- Bravo! exclamă încîntat Losten. Curiozitatea e folositoare, pe cînd spaima nu. Dezvoltarea ta interioară e excelentă, Odeen, şi ţine minte că doar ea contează în problemele importante. Ajutorul nostru e numai marginal. Deoarece vrei să ştii, mi-e foarte uşor să-ţi spun că peşterile nelocuite sînt într-adevăr nelocuite. Sînt goale. În ele nu există nimic, cu excepţia obiectelor neimportante părăsite de demult.

- Părăsite de cine, domnule? În mod neplăcut, Odeen se simţea obligat să folosească apelativul de cîte ori afla de lucruri necunoscute lui, dar pe care Losten le cunoştea.

- De cei care le-au ocupat în trecut. A existat o vreme, acum mii de cicluri, cînd existau mii de Tari şi milioane de Moi. Acum sîntem mult mai puţini ca înainte. Nu sînt nici măcar trei sute de Tari şi aproape zece mii de Moi.

- De ce? întrebă şocat Odeen. (Doar trei sute de Tari! Cu siguranţă asta era o recunoaştere a faptului că şi Cei Tari treceau, dar nu era momentul să se gîndească la asta).

- Pentru că energia scade. Soarele se răceşte. În fiecare ciclu e tot mai greu să naşti şi să trăieşti.

(Ei bine, asta nu înseamnă că şi Cei Tari năşteau? Nu înseamnă că şi ei depindeau de soare pentru hrană, iar nu de roci? Odeen reţinu ideea şi-o păstră pentru mai tîrziu).

- Şi va continua? întrebă el.
- Într-o bună zi, soarele se va epuiza şi nu va mai da hrană.
- Asta înseamnă că toţi, şi Cei Tari şi Cei Moi, vor trece?
- Ce altceva poate însemna?
- Nu putem trece cu toţii. Dacă avem nevoie de energie şi soarele se va stinge, trebuie să găsim alte surse. Alte stele.
- Odeen, toate stelele au un sfîrşit. Şi Universul are un sfîrşit.
- Iar dacă stelele se sting, nu mai există hrană altundeva? Nu există alte surse de energie?
- Nu; toate sursele de energie din întregul Univers se sting.

Odeen căzu pe gînduri, apoi rosti:

- Atunci, alte Universuri. Nu putem abandona pentru că Universul se sfîrşeşte. Palpita, vorbind aşa. Se lăţise, de-a dreptul nepoliticos, ajungînd transparent şi mult mai întins decît Cel Tare.

Losten era însă extrem de încîntat:

- Minunat, scumpul meu stîng. Trebuie să-i anunţ şi pe ceilalţi.

Odeen revenise la mărimea iniţială, stînjenit dar şi încîntat de a fi fost numit "scumpul meu stîng", expresie pe care nu i-o mai adresase nimeni - evident, cu excepţia lui Tritt.

Nu mult după aceea, Losten le-o aduse pe Dua. Odeen se întrebase visător dacă există vreo legătură, dar după o vreme abandonase ideea. Tritt repetase atît de frecvent că numai datorită intervenţiei sale pe lîngă Losten aveau parte de Dua, încît devenise inutil să se gîndească la altceva. Totul era prea confuz.

Acum însă venea iarăşi la Losten. Trecuse mult de la acele prime zile cînd aflase că Universul se stingea şi că (după cum se dovedise) Cei Tari căutau soluţii de continuare a vieţii. El însuşi devenea competent în cîteva domenii, şi Losten îi mărturisise că în fizică nu-l mai putea învăţa multe lucruri. În plus, erau şi alţi tineri Raţionali care trebuiau instruiţi, aşa încît nu-l mai vedea pe Losten la fel de frecvent ca în trecut.

Îl găsi pe Cel Tare cu doi Raţionali pe jumătate dezvoltaţi în Camera Radiaţiilor. Losten îl zărise prin sticlă şi ieşi, închizînd grijuliu uşa după el.

- Scumpul meu stîng, rosti el întinzîndu-şi membrele într-un gest de prietenie (iar Odeen, precum deseori în trecut, simţi o dorinţă perversă să-l atingă, dar se controlă). Ce mai faci?
- N-am vrut să vă întrerup, domnule.
- Să mă întrerupi? Cei doi se vor descurca perfect şi singuri.

Sînt probabil fericiţi că am plecat, pentru că i-am plictisit cu atîta vorbărie.

- Nu-i adevărat, replică Odeen . M-aţi fascinat dintotdeauna şi sînt convins că-i fascinaţi şi pe ei.

- Da, da. Mă bucur că gîndeşti aşa. Te văd des prin bibliotecă şi aud de la alţii că te descurci în cursul pentru avansaţi, iar asta face să-mi pierd cel mai bun student. Ce face Tritt? E acelaşi Parental încăpăţînat?

- Tot mai încăpăţînat pe zi ce trece. El dă putere triadei.

- Şi Dua?

- Dua? Am venit... Ştiţi, e foarte neobişnuită.

- Da, ştiu, încuviinţă Losten. Avea o atitudine pe care Odeen o asociase întotdeauna cu melancolia.

Odeen aşteptă o clipă, apoi hotărî să intre direct în subiect.

- Domnule Losten, rosti el, Dua ne-a fost adusă doar pentru că era neobişnuită?

- Te-ar surprinde? Şi tu eşti neobişnuit, Odeen, şi mi-ai spus de mai multe ori că şi Tritt e la fel.

- Da, aprobă Odeen, este.

- Atunci, triada n-ar fi trebuit să includă o Emoţională mai aparte?

- Există multe moduri de a fi aparte, vorbi gînditor Odeen. Uneori comportarea Duei îl nemulţumeşte pe Tritt, iar pe mine mă pune pe gînduri. Vă pot cere părerea?

- Întotdeauna.

- Nu-i place ... topirea.

Losten asculta grav; aparent, fără să fie stînjenit.

- De fapt, continuă Odeen, îi place atunci cînd ne topim, dar nu întotdeauna poate fi convinsă să o facă.

- Şi Tritt, el ce părere are despre topire? întrebă Losten. Dincolo de plăcerea imediată a actului? Ce înseamnă pentru el, în afară de plăcere?

- Copiii, bineînţeles, răspunse Odeen. Îmi plac şi mie, îi plac şi Duei, dar Tritt e Parentalul. Înţelegeţi? (Brusc, lui Odeen i se păruse că Losten nu putea pricepe toate subtilităţile triadei).

- Încerc să înţeleg. Atunci, mi se pare că Tritt cîştigă din topire mai mult decît topirea însăşi. Dar tu? Ce ai pe lîngă plăcere?

- Credeam că ştiţi, răspunse Odeen. Un fel de stimulare mentală.

- Da, ştiam, dar am vrut să mă conving că ştii şi *tu*. Voiam să fiu sigur că n-ai uitat. Mi-ai spus deseori, cînd veneai aici după o perioadă de topire, cu ciudata ei pierdere de timp - trebuie să recunosc că datorită ei nu te-am văzut perioade de timp îndelungate - că ai început pe neaşteptate să înţelegi multe lucruri care îţi păreau de neînţeles înainte.

- Parcă mintea îmi rămînea activă în răstimpul acela. Parcă ar fi existat un timp care, deşi nu-i sesizam scurgerea, îmi era necesar; în decursul lui puteam gîndi mai profund şi mai intens, fără să fiu distrat de partea mai puţin intelectuală a vieţii.

- Exact, aprobă Losten, şi reveneai cu un progres în cunoaştere. E ceva normal printre Raţionali, deşi trebuie să recunosc că nici unul n-a făcut salturile tale. O spun cu toată sinceritatea, în toată istoria n-a mai existat unul asemănător ţie.

- Chiar aşa? întrebă Odeen, străduindu-se să-şi ascundă fericirea.

- S-ar putea să greşesc, făcu Losten, amuzîndu-se de brusca pierdere a transparenţei Raţionalului, dar nu cred. Principalul este că atît tu cît şi Tritt obţineţi din topire ceva în plus, pe lîngă topirea însăşi.

- Da. Cu siguranţă.

- Dar ce obţine Dua în plus?

Urmă o pauză lungă.

- Nu ştiu, răspunse Odeen.

- N-ai întrebat-o niciodată?

- Nu.

- Atunci, dacă ea nu obţine nimic, pe cînd tu şi cu Tritt cîştigaţi ceva, de ce s-o intereseze la fel de mult ca pe voi?

- Alte Emoţionale nu par să..., începu Odeen.

- Alte Emoţionale nu sînt ca Dua. Mi-ai spus asta de multe ori, şi mi-ai spus-o mulţumit.

- Mă gîndeam că ar putea fi altceva, rosti Odeen ruşinat.

- Ce anume?

- E greu de explicat. În triadă ne cunoaştem, ne simţim; în anumite feluri, sîntem părţi ale unui singur individ. Un individ care apare şi dispare. De cele mai multe ori, e ceva inconştient. Dacă ne concentrăm prea mult asupra acestui gînd, îl pierdem aşa încît n-avem niciodată detaliile exacte. E greu de explicat triada cuiva... Odeen se opri neajutorat.

- Nu-i nimic, încerc să înţeleg. Crezi că ai prins o porţiune a minţii lui Dua, pe care ea încearcă s-o ţină în secret?

- Nu sînt sigur. E doar o impresie, ce-mi apare uneori într-un ungher al minţii.

- Ei bine?

- Uneori cred că Dua nu vrea să aibă un copil - Emoţional.

Losten îl privi grav.

- Mi se pare că aveţi, pînă acum, doar doi copii. Un stîng şi un drept.

- Da, numai doi. Ştiţi, Emoţionala e mai dificil de iniţiat.

- Ştiu.

- Iar Dua nu se străduieşte să absoarbă energia necesară. Nici măcar nu încearcă. Are unele motive, dar eu nu cred în ele. Cred că pur şi simplu, nu doreşte o Emoţională. După mine dacă nu doreşte să-l aibă - aş lăsa-o în pace. Dar Tritt e un Parental şi doreşte copilul; trebuie să-l aibă, iar eu nu-l pot dezamăgi.

- Dacă Dua ar avea un motiv raţional ca să nu înceapă copilul, ţi-ai schimba părerea?

- Da, dar nu şi Tritt. El nu înţelege asemenea lucruri.

- Dar ai încercat să-l potoleşti?

- Atît cît aş putea.

- Te-ai gîndit vreodată, spuse Losten, că nici un Moale nu... nu trece înainte de a se naşte copiii - toţi trei, cu Emoţionala ultima?

- Ştiu asta, răspunse Odeen, mirîndu-se că Losten îi spunea asemenea lucruri elementare.

- Atunci naşterea unui copil - Emoţional echivalează cu momentul plecării.

- De obicei, abia cînd Emoţionala e suficient de mare...

- Oricum, însă, momentul plecării e aproape. Poate că Dua nu doreşte să plece...

- Cum aşa, Losten? Cînd vine momentul să pleci, e ca atunci cînd vine momentul să te topeşti. Cum să nu vrei? (Cei Tari nu se topeau; poate că nu înţelegeau).

- Dar că Dua nu vrea să plece niciodată? Ce spui atunci?

- Că totuşi *trebuie* să plecăm. Dacă Dua vrea să-şi întîrzie ultimul copil, n-am nimic împotrivă şi poate că-l conving chiar şi pe Tritt. Dar ca să nu-l aibă... asta nu poate fi permis.

- De ce?

Odeen făcu o pauză, gîndindu-se.

- Nu pot spune, domnule, dar ştiu că trebuie să plecăm. O ştiu şi o simt tot mai mult cu fiecare ciclu, şi cîteodată cred că înţeleg de ce.

- Uneori cred că eşti un filozof, Odeen, remarcă Losten. Ia să vedem. Atunci cînd al treilea copil va apare şi va creşte, Tritt va avea toţi copiii şi va fi gata să plece după o viaţă împlinită. Tu însuţi vei avea satisfacţia învăţăturii şi vei putea pleca. Dar Dua?

- *Nu ştiu*, recunoscu Odeen. Alte Emoţionale se adună laolaltă toată viaţa şi par mulţumite să flecărească între ele. Dua, însă, nu face aşa.

- Am spus că e neobişnuită. Nu-i place chiar nimic?

- Îi place să mă asculte povestindu-i despre munca mea, mormăi Odeen.

- Nu trebuie să fi ruşinat de asta. Fiecare Raţional vorbeşte despre munca sa cu dreptul şi mijlocia lui. Nu recunoaşteţi, dar aşa este.

- Dua însă *ascultă*, domnule.

- Sînt convins. Nu-i precum celelalte Emoţionale. Ţi s-a părut vreodată că înţelege mai bine după o topire?

- Da, am remarcat asta uneori. Totuşi, n-am dat multă importanţă...

- Pentru că eşti convins că Emoţionalele nu pot realmente înţelege aceste lucruri. Totuşi Dua pare să aibă multe din caracteristicile unui Raţional.

(Odeen îl privi pe Losten, consternat. Odată, Dua îi povestise despre copilăria nefericită; o singură dată; strigătele ascuţite ale celorlalte Emoţionale; poreclele răutăcioase; Em - stîng. Oare auzise Losten despre toate astea?... Continua să-l privească liniştit pe Odeen.)

- M-am gîndit şi eu, spuse Odeen, apoi izbucni: Pentru aşa ceva, sînt *mîndru* de ea.

- Nimic rău în toate astea. De ce nu-i spui şi ei? Dacă îi place raţionalismul, las-o. Învaţ-o ceea ce ştii. Răspunde-i la întrebări. Triada va fi dizgraţiată dacă faci aşa ceva?

- Nici nu-mi pasă... Şi de ce să fie? Tritt va zice că-i o pierdere de timp, dar mă descurc cu el.

- Explică-i că dacă Dua îşi va simţi viaţa împlinită, nu va mai avea spaima plecării şi va fi pregătită pentru un copil- Emoţional.

Odeen simţi că o greutate uriaşă i se ridică de pe suflet.

- Aveţi dreptate, se repezi el. Simt că aveţi dreptate. Cît de multe înţelegeţi, domnule Losten. Dacă-i veţi conduce pe Cei Tari, cum să eşuăm în proiectul găsirii altui Univers?

- Eu? rosti Losten amuzat. Ai uitat că Estwald ne conduce în momentul de faţă? El este eroul proiectului. Fără el n-am fi ajuns nicăieri.

- Ah, da, încuviinţă Odeen, oprit din avînt. Încă nu reuşise să-l vadă pe Estwald. De fapt, nu cunoscuse nici un Moale care să-l fi întîlnit, deşi unii spuneau că-l văzuseră de la distanţă. Estwald era un Tare nou; oricum, pe vremea tinereţii sale, Odeen nu auzise pomenindu-se de el. Nu înseamnă asta că Estwald era un tînăr Tare, care fusese copil în această perioadă ca şi Raţionalul?

Amănuntul era lipsit de importanţă. Acum, Odeen dorea să se întoarcă acasă. Nu-l putea atinge pe Losten drept recunoştinţă, dar îi putea mulţumi şi apoi să se grăbească fericit.

Mulţumirea lui avea şi o latură egoistă. Nu era doar posibilitatea viitoare a unui copil-Emoţional şi gîndul bucuriei lui Tritt. Nu era nici

gîndul la împlinirea Duei. Ceea ce-l copleşea în acel moment era faptul că avea să poată învăţa pe un altul. Nici un alt Raţional nu putuse avea în triadă o Emoţională ca Dua.

Ar fi fost minunat dacă şi Tritt ar fi putut înţelege acest lucru. Trebuia să vorbească cu el şi să-l convingă cumva să fie răbdător.

2c

Tritt nu se simţise niciodată mai puţin răbdător. Nu pretindea că înţelege motivul comportării Duei. Nu voia să încerce. Nu-i păsa. Nu ştiuse niciodată de ce Emoţionalele făceau ceea ce făceau. Iar Dua nici măcar nu se purta precum celelalte Emoţionale.

Nu se gîndea niciodată la lucrul important. Prefera să privească soarele. Dar se subţia într-atît încît lumina şi hrana treceau prin ea. Apoi spunea că era minunat. Nu asta era important. Important era să se hrănească. Ce era frumos în hrănire? Ce era frumuseţea?

Întotdeauna voia să se topească astfel. Odată spusese:

- Hai să vorbim mai tîrziu. Niciodată nu vorbim despre asta. Nu ne gîndim niciodată la asta.

- Să facem cum vrea ea, Tritt, spunea întotdeauna Odeen. E mai bine.

Odeen era răbdător. Se gîndea mereu că lucrurile sînt mai bune cînd ei aşteptau. Altfel, voia mai întîi să se gîndească...

Tritt nu era sigur că ştia ce înţelege Odeen prin "a se gîndi mai întîi". Lui i se părea că însemna că Raţionalul nu face nimic.

Cum fusese şi cu Dua...Odeen ar fi continuat şi acum să se gîndească. Însă Tritt mersese şi o ceruse. Aşa trebuia să se facă.

Acum Odeen nu făcea nimic. Ce era cu copilul-Emoţional, singura problemă importantă? Tritt trebuia să facă ceva, dacă Odeen nu voia.

De fapt, făcea ceva. Cobora coridorul lung, chiar în vreme ce-şi spunea toate lucrurile acelea. Nu-şi dădea seama cînd coborîse atît. Asta însemna "să gîndeşti mai întîi"? Nu-i nimic, n-avea să se lase înspăimîntat. N-avea să bată în retragere.

Privi impasibil în jur. Era drumul spre peşterile Celor Tari. Ştia că nu peste foarte mult timp, avea să coboare pe aici cu micuţul său

stîng. Odeen îi arătase cîndva drumul.

Acum însă nu ştia ce avea să facă odată ajuns acolo. Totuşi, nu-i era teamă. Voia un copil-Emoţional. Era dreptul lui să aibă un copil-Emoţional. *Nimic* nu era mai important ca asta. Cei Tari aveau să-i rezolve problema. Nu le-o aduseseră ei pe Dua cînd le-o ceruse?

Dar pe cine să întrebe? Orice Tare? Cumva, decise că nu. Trebuia să caute pe unul anume şi să vorbească doar cu *acela.*

Îşi aminti numele. Îşi aminti chiar şi ocazia în care îl auzise întîia oară. Era pe vremea aceea cînd micul-stîng crescuse suficient ca să înceapă să-şi schimbe forma din proprie iniţiativă. (Ce zi minunată! "Vino, Odeen, repede! Annis e complet oval şi tare. Singur a făcut-o, Dua priveşte!" Se grăbiseră cu toţii. Pe atunci, Annis era unicul copil. Aşteptaseră atîta clipa. Aşa încît se grăbiseră, iar el era lipit într-un colţ. Se curbase şi atîrna peste locul său de odihnă ca lutul umed. Odeen plecase pentru că era ocupat. Dua spusese: "A, o s-o mai facă Tritt." Aşteptaseră ore întregi, dar n-o mai făcuse).

Tritt era supărat că Odeen nu mai aşteptase. L-ar fi mustrat dar Raţionalul părea obosit. Pe ovoidul său apăruseră zbîrcituri clare, şi nu făcea nici un efort să le netezească.

- S-a întîmplat ceva, Odeen? întrebase Tritt, neliniştit.

- Am avut o zi grea şi nu sînt sigur că voi obţine ecuaţiile diferenţiale înainte de viitoarea topire. (Tritt nu-şi amintea exact cuvintele tari, dar cam aşa sunase. Odeen folosea întotdeauna cuvinte tari).

- Vrei să ne topim acum?

- Nu, nu. Am văzut-o pe Dua că merge la suprafaţă şi ştii cum reacţionează dacă am încerca s-o oprim. De fapt, nu-i nici o grabă. A apărut un nou Tare.

- Un nou Tare? întrebă Tritt cu o vădită lipsă de interes. Odeen era foarte interesat de tot ce era în legătură cu Cei Tari, dar Tritt ar fi vrut ca acest interes să nu fi existat. Odeen era mai preocupat de propria educaţie, cum o numea, decît oricare alt Raţional din jur. Nu era cinstit. Odeen se ocupa de această problemă prea mult. Dua se ocupa prea mult de incursiunile la suprafaţă. Nimeni, cu excepţia lui Tritt, nu era realmente interesat de triadă.

- Se numeşte Estwald, continuase Raţionalul.

- Estwald? Tritt deveni *ceva* mai atent. Poate că se tulburase, sesizînd sentimentele lui Odeen.

- Nu l-am văzut niciodată, dar toţi vorbesc despre el. Ochii lui Odeen se turtiseră, ca întotdeauna cînd cădea pe gînduri. Lui i se datorează lucrul acela nou.

- Care lucru?

- Pompa de Pozi... N-ai putea înţelege, Tritt. E o invenţie nouă. Va revoluţiona întreaga lume.

- Ce înseamnă a revoluţiona?

- A schimba totul.

- N-ar trebui să se schimbe totul, se alarmă Tritt.

- Vor face totul *mai bine.* A schimba nu înseamnă mai rău. Oricum, Estwald e autorul. E foarte inteligent. Simt asta.

- Atunci de ce nu-ţi place?

- N-am spus că nu-mi place.

- Te *simt* că nu-ţi place.

- Nici vorbă, Tritt. Cumva... cumva..., rîse Odeen, sînt gelos. Cei Tari sînt atît de inteligenţi încît un Moale nici nu se poate compara cu ei, totuşi eu m-am obişnuit cu asta, pentru că Losten îmi spune într-una cît de inteligent sînt - pentru un Moale presupun. Acum însă a apărut acest Estwald, şi chiar Losten pare copleşit de admiraţie, iar eu sînt *cu adevărat* un nimic.

Tritt îşi bombă suprafaţa frontală, încît să-l atingă pe Odeen care ridică privirea şi zîmbi:

- Asta-i o prostie din partea mea. Cui îi pasă cît de deştept este un Tare? Niciunul din ei n-are un Tritt.

După aceea, amîndoi plecară s-o caute pe Dua. În mod surprinzător, ea îşi terminase pregătirile şi se întorcea. Urmă o topire minunată, deşi dură numai o zi. Tritt era într-una îngrijorat. Cu Annis atît de mic, chiar şi o absenţă scurtă era riscantă, deşi existau întotdeauna alţi Parentali care să aibă grijă de el.

De atunci, Odeen se mai referi uneori la Estwald. Îl denumea întotdeauna "Cel Nou", chiar după ce trecuse destul de mult timp; totuşi nu-l zărise niciodată.

- Cred că-l evit, le spuse odată cînd era şi Dua de faţă, pentru că ştie atît de multe despre noua invenţie. Nu vreau să ştiu totul dintr-o dată. E mult mai plăcut să înveţi.

- Pompa de Pozitroni? întrebase Dua.

Aceea era particularitatea Duei, se gîndise Tritt. Îl irita. Ea putea folosi cuvintele tari aproape la fel de bine ca Odeen. Unei Emoţionale n-ar fi trebuit să-i placă asta.

Tritt se hotărîse să-l întrebe pe Estwald, pentru că Odeen spusese că era deştept. În plus, Odeen nu-l întîlnise niciodată. Estwald nu putea spune: "Nu te îngrijora, Tritt, am vorbit cu Odeen despre asta."

Toţi credeau că dacă vorbeşti cu Raţionalul, vorbeşti cu Triada. Nimeni nu dădea atenţie Parentalilor. Acum însă aveau s-o facă.

Se afla în peşterile Celor Tari şi totul părea diferit. Nimic nu

semăna cu ceva ce Tritt ar fi putut înţelege. Totul era altfel şi înspăimîntător. Cu toate acestea, era nerăbdător să-l găsească pe Estwald şi astfel îşi domina teama. Îşi repeta: "Vreau un mic-mijlociu". Asta îi dădea suficientă putere să meargă înainte.

În cele din urmă, văzu un Tare. Era singur şi făcea ceva, aplecat deasupra unui obiect. Cîndva, Odeen îi spusese că Cei Tari lucrează întotdeauna la... ceva al lor. Tritt nu-şi amintea, dar nu-i păsa.

Se opri lîngă el.

- Domnule, i se adresă.

Cel Tare privi în sus şi aerul vibră în jurul său, aşa cum spusese Odeen că se întîmplă cînd doi Tari discută între ei. Apoi, Cel Tare păru că-l zăreşte pe Tritt.

- Ce-i asta, un drept? Ce faci aici? Ai luat micul-stîng cu tine? Azi începe un nou semestru?

- Unde îl pot găsi pe Estwald, domnule? îi ignoră Tritt întrebările.

- Pe cine?

- Pe Estwald.

Cel Tare rămase tăcut un timp, apoi spuse:

- Ce treabă ai cu Estwald, dreptule?

- E important să vorbesc cu el, se încăpăţînă Tritt. *Dumneavoastră* sînteţi Estwald, domnule?

- Nu, nu sînt... Cum te numeşti dreptule?

- Tritt, domnule.

- Aha. Eşti dreptul triadei lui Odeen, nu?

- Da.

Glasul Celui Tare îşi pierdu din asprime:

- Mă tem că nu-l poţi vedea acum pe Estwald. Nu-i aici. Te poate ajuta altcineva?

Tritt nu ştia ce să răspundă. Rămăsese ţintuit locului.

- Atunci, du-te acasă, zise Cel Tare. Vorbeşte cu Odeen. El te va ajuta. Da? Du-te acasă, dreptule.

Cel Tare se întoarse. Părea că-l preocupă alte probleme decît prezenţa lui Tritt, iar Parentalul continua să stea locului nesigur. Trecu apoi într-o altă secţiune, încetişor, plutind fără zgomot. Cel Tare nu-şi ridică privirea.

La început, Tritt nu ştiu de ce pornise în direcţia aceea. Simţise doar că aşa era bine. Apoi îşi dădu seama. Înaintea lui era o undă călduţă de hrană şi ciugulea din ea.

Nu-i fusese foame, totuşi acum se hrănea şi era fericit.

Soarele nu era nicăieri. Instinctiv, privi în sus, dar, desigur, era într-o peşteră. Totuşi hrana era mai bună decît o găsise vreodată la

suprafață. Privi în jur, minunîndu-se. Se minuna cel mai mult de uimirea sa...

Adeseori fusese nemulțumit de Odeen pentru că acesta pierdea timpul cu atîtea chestiuni neimportante. Acum el însuși - Tritt! - pierdea timpul întrebîndu-se. Dar el o făcea în legătură cu probleme *importante.* Brusc, își dăduse seama de *importanța* lor. Într-o străfulgerare, înțelesese că nu și-ar fi pierdut vremea dacă ceva din interiorul lui nu i-ar fi șoptit că *era important.*

Se mișcă rapid, mirat de curajul său. După un timp se reîntoarse pe propriile urme. Trecu din nou pe lîngă Cel Tare cu care vorbise.

- Am plecat, domnule, îl anunță.

Cel Tare mormăi ceva incoerent. Continua să-și vadă de lucru, aplecat peste ceva, făcînd lucruri prostești fără să le zărească pe cele importante.

Dacă Cei Tari erau atît de deștepți, măreți și atotputernici, se gîndi Tritt, cum puteau fi atît de proști?

3 a

Dua se pomeni plutind spre peșterile Celor Tari. Pe de o parte, pentru că n-avea ce face acum cînd soarele apusese, ceva care să-i mai întîrzie întoarcerea acasă unde trebuia să asculte insistențele lui Tritt și sugestiile jumătate stînjenite, jumătate resemnate ale lui Odeen. Pe de altă parte, însă, era și atracția exercitată de Cei Tari.

O simțise de multă vreme, pe cînd era copil încă, și renunțase să pretindă că nu era așa. Emoționalele n-ar fi trebuit să aibă asemenea sentimente. Totuși, micuțele Emoționale mai le aveau uneori - Dua era destul de experimentată ca s-o știe - dar dispăreau repede, sau erau repede dezaprobate dacă nu dispăreau destul de repede.

Ea însă, cînd fusese mică, continuase cu încăpățînare, curioasă despre lume, soare, peșteri și... absolut orice, pînă cînd Parentalul ei îi spunea: "Ești tare ciudată, Dua, dragă. Ești o mică mijlocie nostimă. Ce se va alege de tine?"

Dua nu avea nici cea mai vagă idee ce anume era atît de ciudat și nostim în dorința ei de a cunoaște. Află însă, destul de repede, că

Parentalul ei nu-i putea răspunde la toate întrebările. Îşi încercase odată tatăl-stîng, dar acesta nu dovedise mirarea blîndă a Parentalului. "De ce întrebi, Dua? "se răstise el şi privirea îi părea tăioasă.

Fugise speriată şi nu-l mai întrebă niciodată. Într-o zi însă, o altă Emoţională de vîrsta ei ţipase "Em-stîngo", cînd ea îi spusese - nu-şi mai amintea ce anume - ceva ce i se părea perfect natural atunci. Dua se ruşinase fără să ştie de ce şi-l întrebase pe fratele ei stîng, mult mai în vîrstă, ce înseamnă o Em-stîngă. Acesta se retrăsese stînjenit - evident stînjenit - bolborosind: "Nu ştiu", deşi era evident că ştia.

După ce reflectase , ea se dusese la Parental:

- Sînt o Em-stîngă, tăticule?

- Cine ţi-a spus aşa, Dua? Nu trebuie să repeţi asemenea cuvinte.

Ea cursese deasupra colţului său cel mai apropiat, şi continuase:

- E ceva rău?

- O să treci peste asta, răspunsese el şi se bombase puţin ca s-o legene şi s-o facă să vibreze în gama care îi plăcuse dintotdeauna. Acum însă nu-i plăcu, deoarece era evident că acela nu putea fi un răspuns. Se îndepărtă gînditoare. Îi spusese: "O să treci *peste* asta", aşa încît era acum *în faţa* unui obstacol, dar *care* anume?

De pe atunci avusese puţine prietene printre celelalte Emoţionale. Le plăcea să şuşotească şi să chicotească împreună, pe cînd ea prefera să curgă peste stîncile sfărîmate, înfiorîndu-se de senzaţia asprimii lor. Existau, totuşi, cîteva mijlocii mai prietenoase decît altele, şi pe care le găsea mai puţin provocatoare. Doral, de pildă, era tot atît de prostuţă cît şi restul, dar uneori era amuzantă cu bîrfele ei. (Doral ajunsese într-o triadă cu fratele drept al Duei şi un stîng din altă reţea de grote, un stîng care nu-i prea plăcea Duei. Doral iniţiase foarte repede un copil-stîng şi unul drept, şi nu mult după aceea, un mijlociu. Devenise atît de densă încît triada părea că are doi Parentali, iar Dua se întreba dacă se mai puteau topi... Asta îi repeta şi Tritt într-una, fără succes, ce triadă bună se făcuse cu ajutorul Doralei.)

Într-o zi, ea şi Doral stăteau singure şi Dua şoptise:

- Doral, tu ştii ce e o Em-stîngă?

Doral se chircise şi se comprimase de parcă n-ar fi vrut să fie văzută şi răspunsese:

- O Emoţională care se poartă ca un Raţional: adică, un stîng. Ai înţeles? Emoţional - stîng... Em stîng! Ai înţeles?

Desigur, Dua înţelesese. Era evident, odată ce i se explicase. Şi-ar fi dat seama şi singură, dacă şi-ar fi putut imagina asemenea lucruri.

- De unde ştii? întrebă Dua.

- Mi-au spus fetele mai mari. Substanţa Doralei se învolbură şi Dua găsi mişcarea neplăcută. E urît, continuă Doral.

- De ce?

- Pentru că e *urît.* Emoţionalele nu trebuie să se poarte ca Raţionalii. Dua nu se gîndise niciodată la lucrul ăsta.

- *De ce* nu trebuie? insistă ea.

- *De aia!* Vrei să ştii şi alt lucru urît?

- Care? nu-şi putu ascunde Dua curiozitatea.

Doral nu rosti nimic, dar o parte a ei se întinse brusc şi o atinse pe Dua, înainte ca aceasta să se poată contracta. Duei nu-i plăcu. Se trase înapoi şi spuse:

- Nu mai face aşa.

- Vrei să ştii şi alt lucru urît? Poţi intra într-o stîncă.

- Nu poţi face aşa ceva, pufni Dua. Era o minciună, căci pătrunsese adesea în stratul de la suprafaţă al stîncilor şi-i plăcuse. Dar acum în contextul batjocurii Doralei, se simţea revoltată şi nega totul, chiar şi faţă de sine.

- Ba poţi. Se numeşte frecatul stîncii. Emoţionalele o pot face foarte uşor. Stîngii şi dreptii pot doar cînd sînt copii. Cînd cresc, o fac între ei.

- Nu cred. Astea le născoceşti tu.

- Zău că aşa fac. O ştii pe Dimil?

- Nu.

- Ba o ştii. Cea cu colţul gros din grota C.

- Cea care pluteşte ciudat?

- Da. E din cauza colţului. Despre ea e vorba. Odată a intrat cu totul într-o stîncă... mai puţin colţul acela. Fratele ei stîng a văzut-o şi-a spus-o Parentalului lor. Ce a încasat pentru *asta!* N-a mai făcut-o niciodată.

Dua plecase destul de tulburată. Multă vreme nu mai vorbi cu Doral, şi niciodată nu mai reluă prietenia cu ea, totuşi curiozitatea îi fusese stîrnită.

Curiozitatea? De ce să nu zică Em-stîngismul?

Într-o zi, cînd era sigură că Parentalul ei nu era în apropiere se lăsă să se topească într-o stîncă, încetişor, puţin cîte puţin. De cînd fusese copil, era prima dată că încerca aşa ceva şi nu credea că îndrăznise vreodată să pătrundă atît de adînc. Încerca o senzaţie de căldură, dar cînd ieşise avea impresia că toţi o văzuseră, de parcă stînca lăsase o pată pe ea.

Mai încercă în cîteva rînduri, cu mai multă îndrăzneală şi-i plăcu

tot mai mult. Desigur, nu se scufundase niciodată cu adevărat adînc.

În cele din urmă, fusese prinsă de Parentalul ei, care plescăi nemulţumit, şi după aceea Dua fu mult mai precaută. Acum crescuse şi, în ciuda ironiilor Doralei, ştia că nu era ceva neobişnuit. Practic fiecare Emoţională o făcea din cînd în cînd, iar unele recunoşteau deschis.

Cu cît creşteau, se întîmpla mai puţin frecvent şi Dua nu credea că vreuna din Emoţionalele cunoscute ei mai făcea aşa ceva după ce se alătura unei triade şi începeau adevăratele topiri. Faptul că ea continua, ba chiar că încercase de cîteva ori şi după formarea triadei, constituia unul dintre secretele ei. (Cînd o făcuse, se gîndise: Dacă află Tritt?... Răspunsul la întrebare era atît de neplăcut încît îi strica tot cheful.)

Derutată, se autojustifica prin convieţuirea dificilă cu celelalte. Strigătul "Em-stîngă" începu s-o urmărească peste tot ca un fel de umilire publică. Existase chiar o perioadă cînd, pentru a scăpa, recursese la o adevărată sihăstrie. Dacă la început avusese o atracţie către singurătate, acum şi-o confirmase. Fiind singură, îşi găsise consolarea în stînci. Frecatul-de-stînci, murdar sau nu, era un act solitar-şi ele o forţau să fie solitară.

Cel puţin aşa se auto-convingea.

Odată încercase să le răspundă. Strigase: "Sînteţi o adunătură de Em-drepte, o adunătură de Em-drepte împuţite."

Ele rîseră şi Dua fugise, zăpăcită şi furioasă. *Aşa* erau! Aproape fiecare Emoţională, cînd ajungea la vîrsta formării unei triade, devenea interesată de copii, agitîndu-se în jurul lor într-o imitaţie Parentală pe care Dua o găsea dezgustătoare. Ea nu simţise niciodată asemenea interes. Copiii erau doar copii; era datoria fraţilor-drepţi să se ocupe de ei.

Porecla dispăru pe măsură ce Dua crescu. O ajută şi faptul că îşi păstrase o structură rarefiată de fetiţă şi putea curge ca un vîrtej de fum, pe care nu-l putea reproduce nimeni. Iar cînd tot mai mulţi stîngi şi drepţi îşi manifestaseră interesul faţă de ea, celelalte Emoţionale nu mai avură ce să mai ironizeze.

Totuşi - totuşi - acum cînd nimeni nu îndrăznea să-i vorbească nerespectuos (deoarece se ştia în toate grotele că Odeen era cel mai capabil Raţional al generaţiei, iar Dua era mijlocala lui), ea ştia mai presus de orice îndoială că era o Em-stîngă.

Nu i se părea ceva imoral - nu tocmai - dar uneori se trezea visîndu-se Raţional şi se ruşina. Se întreba dacă şi alte Emoţionale o făceau... măcar uneori... şi dacă de asta... parţial... nu-şi doreau un

copil-Emoţional... pentru că nu era o adevărată Emoţională... şi nu-şi respecta rolul din triadă...

Pe Odeen nu-l deranja că era o Em-stîngă. Nu-i spunea niciodată aşa, dar îi plăcea că o interesa viaţa lui, îi plăceau întrebările ei, le explica şi-i plăcea că înţelege. Ba chiar o apăra cînd Tritt devenea gelos - de fapt, nu tocmai gelos - dar manifestînd o reacţie total nepotrivită datorită concepţiei sale limitate şi încăpăţînate asupra lumii.

De cîteva ori, Odeen o dusese la grotele Celor Tari, dornic să-şi arate ştiinţa, şi vădit încîntat că Dua era impresionată. Ea fusese *realmente* impresionată, nu atît de evidentele sale cunoştinţe şi de inteligenţa lui, cît de faptul că nu-i displăcea să împartă cu alţii ceea ce ştia. (Îşi amintea încă răspunsul aspru al tatălui-stîng). Nu-l iubise niciodată pe Odeen atît de mult ca atunci cînd o introdusese în activitatea lui - şi chiar şi asta era o trăsătură a Em-stîngismului ei.

Poate că (asta îi revenea într-una în minte) fiind Em-stîngă se apropiase mai mult de Odeen, îndepărtîndu-se de Tritt, iar din acest motiv o scîrbeau insistenţele Parentalului. Odeen nu-i făcuse niciodată vreo aluzie, dar poate că Tritt simţea totul intuitiv, fără nici o certitudine, şi de aceea era nefericit şi nu înţelegea de ce anume.

Prima dată cînd fusese într-o grotă Tare, auzise doi Tari vorbind între ei. Bineînţeles, nu ştiuse că vorbeau. Erau vibraţii ale aerului, foarte rapide, schimbătoare, provocînd un zumzet neplăcut în ea. Trebuia să se subţieze, ca să le lase să treacă.

- Vorbesc, spusese Odeen. Apoi adăugase rapid, anticipîndu-i obiecţia: E felul *lor* de a vorbi. Aşa se înţeleg ei.

Dua izbutise să priceapă conceptul. Era şi mai încîntător să înţeleagă repede pentru că asta îl bucura pe Odeen. (Odată, el îi spusese: "Niciunul din Raţionalii pe care i-am cunoscut vreodată nu crede că Emoţionalele au ceva în cap. Sînt norocos." Ea îi răspunsese: "Mi se pare însă că celorlalţi Raţionali le plac aşa cum sînt. Tu de ce eşti altfel? "Odeen nu negase faptul că celorlalţi Raţionali le plăceau Emoţionalele prostuţe. Spusese doar atît: "Nu m-am gîndit niciodată la asta şi nu cred că-i ceva important. Sînt mulţumit de tine şi sînt mulţumit că sînt mulţumit.")

- *Tu* poţi înţelege graiul Celor Tari? îl întrebase ea.

- Nu tocmai, răspunsese Odeen. Pot sesiza schimbările suficient de rapid. Uneori simt ceea ce-şi spun, deşi nu înţeleg, în special după ce ne-am topit. Totuşi, numai uneori. Să simţi aşa ceva e de domeniul Emoţionalelor, numai că o Emoţională nu-şi poate explica impresiile senzitive. *Tu* însă, ai putea.

- Mi-ar fi frică. S-ar putea să nu le placă.
- Ei, încearcă. Sînt curios. Încearcă să vezi dacă înţelegi ce discută.
- Să încerc? Cu adevărat?
- Da. Dacă vor observa şi vor fi nemulţumiţi, voi spune că eu te-am pus.
- Promiţi?
- Promit.

Simţindu-se emoţionată, Dua se lăsă să-i simtă pe Cei Tari şi adoptă pasivitatea totală ce permitea influxul senzaţiilor.

- Agitaţie, spusese ea. Sînt excitaţi. E ceva nou.
- Poate-i Estwald, comentă Odeen.

Atunci auzise Dua pentru prima dată numele.

- Curios, făcu ea.
- Ce anume?
- Am avut senzaţia unui soare mare. Un soare foarte mare.
- S-ar putea să vorbească despre asta, rosti gînditor Odeen.
- Dar cum poate exista aşa ceva?

Exact atunci Cei Tari îi zăriră. Se apropiaseră prietenoşi şi-i salutară în maniera Celor Moi. Dua era extrem de fîstîcită şi se întreba dacă ştiau ce făcuse ea. Nu spuseseră însă nimic.

(După aceea, Odeen îi explicase că rareori îi putea găsi pe Tari discutînd în maniera lor. Se fereau totdeauna de Moi şi-şi întrerupeau lucrul cînd aceştia erau în preajmă. "Ne plac foarte mult", spusese Odeen." Sînt extrem de amabili").

Din cînd în cînd, o ducea cu el în grotele Celor Tari - de obicei cînd Tritt era foarte ocupat cu copiii. Totuşi nu-i zicea acestuia că o lua. Era absolut sigur că putea stîrni un răspuns referitor la pierderea de timp a lui Odeen, care o încuraja pe Dua să nu stea la soare, determinînd astfel ineficienţa topirii... Era greu să vorbeşti cu Tritt mai mult de cinci minute fără ca topirea să nu apară în conversaţie.

Coborîse şi singură, o dată sau de două ori. De fiecare dată fusese speriată, deşi Cei Tari pe care-i întîlnise erau întotdeauna prietenoşi, întotdeauna "amabili" cum spusese Odeen. Dar nu păreau să o ia în serios. Erau încîntaţi, şi totuşi amuzaţi - simţea asta cu certitudine - cînd ea le punea întrebări. Iar cînd îi răspundeau, o făceau într-un mod simplu, lipsit de informaţii. "O simplă maşină, Dua" spuneau ei. "Odeen ţi-o poate explica".

Se întreba dacă ea îl întîlnise vreodată pe Estwald.

N-avea curajul să-i întrebe pe Tari cum îi chema (Cu excepţia lui Losten, căruia îi fusese prezentată de Odeen, şi despre care auzise multe). Uneori i se părea că Estwald fusese chiar unul din cei întîlniţi.

Odeen vorbea despre el cu veneraţie şi puţină invidie.

Aflase că era prins în treburi extrem de importante şi de aceea nu apărea în grotele accesibile Celor Moi.

Punînd cap la cap cele aflate de la Odeen, descoperise că lumea avea mare nevoie de hrană. Odeen spunea rareori "hrană". Folosea cuvîntul "energie", motivînd că acela era termenul folosit de Tari.

Soarele pălea şi murea, dar Estwald descoperise cum putea fi găsită energia departe, dincolo de soare şi dincolo de cele şapte stele ce străluceau pe cerul întunecat al nopţii. (Odeen zicea că cele şapte stele erau şapte sori foarte îndepărtaţi şi că existau multe alte stele ce erau şi mai îndepărtate şi nu puteau fi văzute. Tritt îi auzise povestind, întrebase ce rol aveau stelele acelea dacă nu puteau fi văzute, şi nu crezuse absolut nimic. "Ei, Tritt", oftase Odeen răbdător. Dua fusese gata să spună ceva asemănător cu întrebarea lui Tritt, dar după aceea se răzgîndise).

Acum se părea că va fi suficientă energie pentru totdeauna; suficientă energie - cel puţin pînă ce Estwald şi ceilalţi Tari reuşeau să-i dea gust bun noii energii.

Cu cîteva zile în urmă îl întrebase pe Odeen.

- Îţi aminteşti cînd m-ai dus pentru prima dată la grotele Celor Tari, cînd i-am probat pe cei doi care vorbeau şi ţi-am spus că am avut senzaţia unui soare uriaş?

- Nu prea, răspunsese el nesigur. Dar, continuă. Ce-i cu asta?

- M-am gîndit. Soarele acela este sursa noii energii?

- Bravo, Dua! exclamase fericit Odeen. Nu-i chiar aşa, dar e o intuiţie nemaipomenită pentru o Emoţională.

Acum Dua se mişca încet, amintindu-şi. Fără să-şi dea seama de scurgerea timpului sau a spaţiului, ajunsese în grotele Celor Tari şi începu să se întrebe dacă într-adevăr întîrziase suficient, şi dacă nu trebuia să se întoarcă acasă, suportînd inevitabilele cicăleli ale lui Tritt cînd - de parcă gîndul acela îl adusese în preajmă - îl simţi pe Parental.

Senzaţia era atît de puternică încît avu un moment de confuzie, în care crezuse că îşi amintea de el aşa cum era acasă.

Dar *nu!* Se afla aici, în grotele Celor Tari.

Ce putea oare face aici? O urmărea? Voia să se certe cu ea *aici?* Făcea prostia să ceară ajutorul Celor Tari? Dua nu credea că putea să îndure aşa ceva...

Apoi fiorul spaimei o părăsi, înlocuit de uimire. Tritt nu se gîndea deloc la ea. Nu-i sesizase prezenţa, Îi simţea hotărîrea puternică, combinată cu teamă şi nelinişte în legătură cu ceva ce voia să facă.

Dua ar fi putut pătrunde mai adînc pentru a afla cel puţin despre ce este vorba, dar nici prin gînd nu-i trecea una ca asta. Deoarece Tritt nu ştia de prezenţa ei în apropiere, dorea să se asigure de un lucru - că n-avea să-şi dea seama nici mai tîrziu.

Făcu apoi, aproape numai din reflex, ceva ce mai înainte ar fi fost gata să jure că nu va face, indiferent ce s-ar fi întîmplat.

Cauza poate că fusese (se gîndi mai tîrziu) amintirile discuţiilor ei cu Doral, în copilărie, sau propriile ei experimentări cu frecatul-de-stînci. (Adulţii foloseau un cuvînt complicat dar mult mai jenant, pentru ea, decît cel utilizat de copii.)

În orice caz, fără să ştie prea bine ce face sau, pentru scurt timp după aceea, ce făcuse, se topi grăbită în cel mai apropiat perete.

Înăuntru! Cu totul!

Oroarea faptei era diminuată de modul perfect în care o executase. Tritt trecu pe lîngă ea, aproape atingînd-o, fără să- şi dea seama cît de aproape era propria lui mijlocală.

În clipa aceea, Dua nu mai avea timp să se întrebe ce făcea Tritt în grotele Celor Tari, dacă n-o căuta pe ea.

Uitase complet de Tritt.

Era pur şi simplu uluită de acţiunea ei. Nici în copilărie nu se topise pe de-a întregul în stîncă, şi nici nu întîlnise pe cineva care să recunoască că o făcuse (deşi inevitabil existau o sumedenie de istorii). Evident, nici o Emoţională adultă nu făcuse şi nici nu *putuse* face aşa ceva. Dua era neobişnuit de rarefiată chiar şi pentru o Emoţională (Odeen era mîndru să i-o spună) iar faptul că evita hrana îi accentua starea (după cum zicea adeseori Tritt).

Ce făcuse acum indica gradul ei de rarefiere mai mult decît orice observaţie a dreptalului şi, pentru o clipă, se simţi ruşinată şi-i păru rău pentru Tritt.

Apoi o copleşi o ruşine mai adîncă. Dacă era prinsă? Ea, o adultă...

Dacă trccea un Tare şi zăbovea? Nu putea ieşi dacă era cineva de faţă, dar cît timp putea sta înăuntru şi ce s-ar fi întîmplat dacă o descopereau *în* stîncă?

Pe cînd se întreba, îi simţi pe Cei Tari şi apoi - nu ştia nici ea cum - îşi dădu seama că erau departe.

Făcu o pauză, încercînd să se calmeze. Stînca din jur conferea percepţiilor ei o nuanţă cenuşie, fără să le diminueze. Ba chiar simţea mai acut. Continua să-l simtă pe Tritt în coborîrea lui permanentă, cu atîta acuitate de parcă ar fi fost lîngă ea. Îi simţea pe Tari deşi se aflau în alt sistem de grote. Îi *zărea* pe Cei Tari, pe fiecare dintre ei, fiecare la locul său, şi le simţea conversaţia vibratorie în cel mai mic detaliu,

iar uneori înţelegea ce spuneau.

Simţea cum nu visase niciodată că o va putea face.

Aşa încît, deşi acum putea părăsi stînca, fiind sigură că nu o putea observa nimeni, rămase pe loc; parţial uimită şi parţial exaltată şi curioasă, înţelegîndu-şi dorinţa de a experimenta mai departe.

Sensibilitatea ei era atît de acută, încît ştia *de ce* era sensibilă. Adesea Odeen remarcase cît de bine înţelegea ceva după o perioadă de topire, deşi nu pricepuse nimic. Topirea amplifica extraordinar sensibilitatea; se absorbea mai mult; se folosea mai mult. Odeen spunea că la topire creşte densitatea atomilor.

Deşi Dua nu prea ştia ce înseamnă "densitatea atomilor", era ceva ce însoţea topirea; iar situaţia actuală nu era tot o topire? Dua nu se topise cu stînca?

Cînd triada se topea, Odeen beneficia de întreaga sensibilitate. Raţionalul o absorbea, cîştiga înţelegerea şi o menţinea şi după separare. Acum însă, Dua era singura conştiinţă din topire. Creşterea "densităţii atomilor" (oare?) se făcea doar în beneficiul ei.

(Oare din cauza aceasta frecatul-de-stînci era considerat ceva pervers? De asta erau oprite Emoţionalele? Sau totul era numai pentru că Dua era atît de rarefiată? Sau pentru că era o Em-stîngă?)

Apoi Dua opri orice speculaţie şi doar simţi...fascinată. Doar mecanic fu conştientă de întoarcerea lui Tritt, care trecu pe lîngă ea, înapoi în direcţia din care venise. Doar mecanic fu conştientă-abia dacă simţi o vagă surpriză - că şi Odeen venea dinspre grotele Celor Tari. Îi simţea pe Tari, numai pe ei şi încerca să deducă mai multe din aceste percepţii, încerca să scoată cît mai mult din ele.

Trecu destul pînă se detaşă din stîncă. Iar cînd o făcu, nu mai era atît de preocupată de a nu fi văzută. Era încrezătoare în sensibilitatea ei ca să ştie că nu va fi.

Se întoarse acasă, cufundată în gînduri.

3 b

Revenind acasă, Odeen îl găsise pe Tritt aşteptîndu-l, dar Dua nu sosise încă. Tritt nu părea neliniştit. Era agitat, însă nu pentru

întîrzierea Duei. Emoţia sa era atît de puternică încît Odeen o putea citi clar, dar nu insistă. Absenţa Duei îl tulbura pe Raţional; ba chiar îl irita prezenţa lui Tritt, doar pentru că acesta nu era Dua.

Sentimentul îl surprinse. Nu putea nega faţă de sine însuşi că din cei doi, Tritt îi era cel mai drag. Ideal, membrii unei triade erau unul, şi oricare dintre ei trebuia să-i trateze în mod egal pe ceilalţi doi. Totuşi, Odeen nu întîlnise niciodată o asemenea triadă; cu atît mai puţin la cei care îşi proclamau triada ideală. Unul din cei trei era întotdeauna lăsat puţin pe afară şi, în general, o ştia.

Rareori acesta era Emoţionala. Emoţionalele se ajutau între ele, dincolo de triade, la un nivel niciodată atins de Parentali sau Raţionali. Un proverb spunea că Raţionalul îşi are profesorul, iar Parentalul îşi are copiii - dar Emoţionala le avea pe toate celelalte Emoţionale.

Emoţionalele discutau între ele şi dacă una se pretindea neglijată, sau putea fi făcută să se plîngă, era trimisă înapoi cu instrucţiunile clare de-a rămîne fermă, pe poziţie! Şi pentru că topirea depindea atît de mult de Emoţională şi de atitudinea ei, era de obicei răsfăţată, atît de stîng cît şi de drept.

Dua însă era o Emoţională foarte ne-Emoţională! Nu părea să-i pese că Odeen şi Tritt erau atît de apropiaţi, şi nu avea prietene printre Emoţionale care să-i atragă atenţia. Desigur, asta era; era o Emoţională ne-Emoţională.

Odeen era încîntat că ea se interesa de munca lui; îi plăcea că o preocupa şi pricepea extraordinar de repede; dar aceasta era o iubire intelectuală. Sentimentele mai profunde se îndreptau către Tritt cel încăpăţînat şi stupid, care-şi cunoştea cu precizie locul şi nu oferea mai nimic în afară de ceea ce conta - securitatea unei rutine.

Acum însă, Odeen se simţea nerăbdător:

- Ştii ceva despre Dua, Tritt? întrebă el.

Tritt nu-i răspunse în mod direct.

- Sînt ocupat. Discutăm mai tîrziu. Am avut treabă.

- Unde sînt copiii? Şi tu ai fost plecat? O simt în tine.

În glasul lui Tritt se strecură o undă vizibilă de iritare.

- Copiii sînt bine crescuţi. Ştiu destule ca să se integreze în grija comunităţii. Zău, Odeen, nu mai sînt mici.

Nu negase însă aura de "plecare" ce o degaja.

- Iartă-mă. Eram nerăbdător s-o văd pe Dua.

- Ar trebui să simţi asta mai des, rosti Tritt. Îmi spui întotdeauna s-o las în pace. Caut-o singur, încheie el şi se afundă în grota casă.

Odeen privi surprins în urma dreptalului său. În aproape orice altă

ocazie, l-ar fi urmat încercînd să descifreze tulburarea neobişnuită ce răzbătea chiar şi prin indiferenţa unui Parental. Ce făcuse Tritt?

Acum însă o aştepta pe Dua şi, tot mai neliniştit, îl lăsă pe Tritt să plece. Neliniştea sporea sensibilitatea lui Odeen. Printre Raţionali exista o mîndrie aproape vicioasă în legătură cu relativa sărăcie a percepţiei lor. Asemenea percepţii nu caracterizau mintea, mai degrabă erau specifice Emoţionalelor. Odeen era un Raţional între Raţionali, mîndria lui era să judece, nu să simtă, totuşi acum extinse cît putu mai mult plasa percepţiilor lui emoţionale; şi dori, numai o clipă, să fi fost Emoţional ca să şi-o poată transmite cît mai departe şi cît mai bine.

Totuşi îi fu de folos. Reuşi să detecteze apropierea Duei la o distanţă neobişnuită - pentru el - şi se grăbi să-i iasă înainte. Pentru că o simţise la asemenea distanţă, era mult mai conştient de rarefierea ei decît de obicei. Era o ceaţă delicată, doar atît.

Tritt avea dreptate, se gîndi el îngrijorat. Dua *trebuia* obligată să mănînce şi să se topească. Interesul ei faţă de viaţă *trebuia* sporit.

Era atît de preocupat de această necesitate, încît nu i se păru nimic ciudat, ba chiar o completare a gîndurilor sale, cînd Dua se repezi spre el, înconjurîndu-l aproape complet, fără să-i pese că nu erau singuri şi puteau fi observaţi, spunîndu-i:

- Odeen, trebuie să aflu... să aflu cît mai multe...

Îndepărtîndu-se precaut, Raţionalul încercă să adopte o poziţie mai puţin intimă, fără să dea impresia că o respingea.

- Vino, îi zise. Te aşteptam. Spune-mi ce vrei să afli. O să-ţi explic tot ce pot.

Acum mergeau grăbiţi către casă, cu Odeen adaptîndu-se atent ondulării caracteristice Emoţionalelor.

- Povesteşte-mi despre celălalt Univers, spuse Dua. De ce sînt diferiţi? Cum sînt diferiţi? Spune-mi tot ce ştii.

Dua nu se gîndea că cere prea mult. Odeen însă se gîndea. Se simţea stăpîn pe o uriaşă cantitate de cunoştinţe şi era gata să întrebe: Cum se face că ştii atîtea despre celălalt Univers, încît te interesează atît de mult?

Işi opri întrebarea pe buze. Dua venise dinspre grotele Celor Tari. Poate că-i explicase Losten, bănuind că Odeen va fi prea mîndru ca să-şi ajute mijlocala.

Nu-i aşa, se gîndi el. Totuşi n-avea s-o întrebe. Avea să-i explice. Tritt îi întîmpină cînd intrară în casă:

- Dacă vreţi să vorbiţi, mergeţi în camera Duei. Eu voi fi ocupat aici. Trebuie să am grijă de curăţenia şi educaţia copiilor. N-avem timp de

topire acum. Fără topire.

Nici Odeen, nici Dua nu se gîndiseră la topire, dar nici nu aveau de gînd să n-asculte ordinul. Casa era castelul Parentalului. Raţionalul avea grotele Celor Tari din adîncuri, iar Emoţionala, locurile de întîlnire de la suprafaţă. Parentalul avea doar casa lui.

- Bine, Tritt, încuviinţă Odeen. N-o să-ţi stăm în cale.

Iar Dua extinse o proeminenţă drăgăstoasă:

- Ce bine-mi pare să te văd, dreptule scump.

(Odeen se întrebă dacă nu cumva gestul ei se datora faptului că nu trebuia să se topească. Tritt obişnuia să fie destul de sîcîitor în privinţa respectivă; chiar mai mult decît majoritatea Parentalilor).

În camera ei, Dua îşi privi locul de hrănire. De obicei îl ignora.

Fusese ideea lui Odeen. Ştia că există asemenea lucruri şi, după cum îi explicase lui Tritt, dacă Duei nu-i plăcea să stea cu celelalte Emoţionale, era perfect posibil să aducă energia solară jos, în grotă, pentru ca ea să se poată hrăni.

Tritt fusese îngrozit. Nu trebuiau să facă aşa ceva. Ceilalţi aveau să rîdă. Triada va fi dezonorată. De ce nu se purta Dua aşa cum ar fi trebuit?

- Da, Tritt, spusese Odeen, dar dacă ea nu se poartă cum trebuie, de ce să nu ne adaptăm noi? E aşa greu? O să mănînce singură, o să cîştige substanţă, ne va face fericiţi, va deveni şi ea mai fericită şi poate că, în cele din urmă, va învăţa să se alăture celorlalte.

Tritt acceptă, şi pînă la urmă acceptă şi Dua - după cîteva discuţii - dar insistă pentru o construcţie simplă. Se compunea din două tije ce serveau drept electrozi, alimentaţi de energia solară, între care intra Dua.

Emoţionala o utiliza rar, însă acum o privi şi spuse:

- Tritt a împodobit-o... sau tu, Odeen?

- Eu? în nici un caz.

La baza fiecărui electrod se vedea un desen făcut cu argile colorate.

- Cred că-i modul lui de-a spune că vrea să-l folosesc, făcu Dua şi într-adevăr mi-e foame. În plus, dacă mănînc, Tritt nu ne va întrerupe, aşa-i?

- Exact, rosti grav Odeen. Tritt ar opri şi planeta dacă i s-ar părea că mişcarea ei te deranjează în timpul mesei.

- Ei bine, *mi-e foame*, spuse Dua.

Odeen simţi în ea o undă de vinovăţie. Să fi fost referitoare la Tritt? La foamea ei? De ce să se simtă vinovată că-i era foame? Sau făcuse ceva care consumase energie şi cum...

Alungă gîndurile acelea. Existau momente cînd un Raţional putea

fi *prea* Raţional, urmărind ramificaţiile fiecărui gînd în detrimentul problemelor importante. Acum însă, era important să-i vorbească Duei.

Ea se aşezase între electrozi, iar cînd se strînse ca să încapă, micimea îi deveni în mod dureros evidentă. Odeen era şi el înfometat; era convins de asta pentru că electrozii îi păreau mai strălucitori ca de obicei; pentru că putea gusta hrana chiar de la distanţă şi i se părea delicioasă. Cînd erai înfometat, simţeai hrana mai acut decît în alte condiţii, şi de la o distanţă mai mare... Avea însă să mănînce mai tîrziu.

- Nu tăcea, dragul meu stîng, rosti Dua. *Povesteşte-mi.* Vreau să ştiu. Adoptase (inconştientă?) forma ovoidă a unui Raţional, parcă întărind faptul că dorea să fie acceptată ca unul dintre ei.

- Nu-ţi pot explica totul, răspunse Odeen. Adică nu-ţi pot explica fundamentarea, pentru că n-ai educaţia corespunzătoare. O să încerc să-ţi simplific, iar tu ascultă. După aceea, o să-mi spui ce n-ai priceput şi voi încerca să-ţi explic mai departe. În primul rînd trebuie să ştii că totul e alcătuit din particule mititele numite atomi, iar aceştia sînt formaţi din particule şi mai mici, subatomice.

- Da, da făcu Dua. De asta ne putem topi.

- Exact. Pentru că, de fapt în cea mai mare parte noi sîntem alcătuiţi din spaţii goale. Particulele sînt foarte îndepărtate, iar particulele tale, ale mele şi ale lui Tritt se pot topi laolaltă, pentru că fiecare structură se potriveşte în spaţiile goale din jurul celeilalte structuri. Motivul pentru care totuşi materia nu se destramă este că particulele mititele izbutesc să se ţină laolaltă în ciuda distanţelor care le separă. Există forţe de atracţie ce le menţin împreună, iar cea mai puternică e forţa nucleară. Ea ţine principalele particule subatomice în grupuri *foarte* strînse, care sînt risipite peste tot şi care sînt păstrate laolaltă de forţe mai slabe. Înţelegi?

- Nu chiar totul.

- Nu-i nimic, putem reveni mai tîrziu... Materia poate exista în stări diferite. Poate fi foarte rarefiată, ca la Emoţionale; ca la tine, Dua. Poate fi mai puţin rarefiată, ca la Raţionali şi Parentali. Sau şi mai puţin în cazul rocilor. Poate fi foarte comprimată, densă ca la Tari. De asta sînt ei tari. Sînt plini de particule.

- Adică, în ei nu există spaţii goale?

- Nu, nu voiam să spun asta. Şi ei au destule spaţii goale, dar nu atîtea cît noi. Particulele au nevoie de o anumită cantitate de spaţiu liber, iar dacă n-au mai mult, alte particule nu mai pot intra acolo. Dacă totuşi sînt introduse cu forţa, apare durerea. De asta, Celor Tari

nu le place să fie atinşi de noi. Noi, Cei Moi, avem în jurul particulelor *mai mult* spaţiu decît e necesar, aşa că acolo pot intra alte particule.

Dua nu părea deloc convinsă.

- În celălalt Univers, continuă Odeen, există alte reguli. Forţele nucleare nu sînt atît de puternice ca la noi. Asta înseamnă că particulele au nevoie de mai mult spaţiu.

- De ce?

Odeen clătină din cap.

- Pentru că... pentru că... particulele îşi extind mai mult forma lor ondulatorie. N-am o explicaţie mai bună. Cu o forţă nucleară mai slabă, particulele au nevoie de mai mult spaţiu, şi două fragmente de materie nu se pot topi împreună cu uşurinţa din Universul nostru.

- Putem vedea celălalt Univers?

- A, nu. Asta nu se poate. Îi putem deduce natura din legile fundamentale. Totuşi, Cei Tari pot face multe lucruri. Le putem trimite substanţe şi putem obţine substanţe de acolo. Putem studia substanţele lor, şi putem porni Pompa de pozitroni. Ai auzit de ea, nu?

- Da, mi-ai spus că din ea obţinem energie. Nu ştiam însă că-i vorba şi de un alt Univers... Cum arată celălalt Univers? Au şi ei stele şi planete ca noi?

- Asta-i o întrebare foarte bună, Dua.

Odeen era încîntat de rolul său de profesor, cu atît mai mult cu cît avea şi aprobarea oficială să vorbească. (Înainte, încerca permanent senzaţia că tentativa lui de-a instrui o Emoţională ascunde o perversitate).

- Nu putem vedea celălalt Univers, continuă el, dar din legile lui putem calcula cam cum arată. Vezi, stelele strălucesc datorită combinării gradate a unor particule simple în altele mai complexe. Noi numim asta fuziune nucleară.

- Au şi ei aşa ceva, în celălalt Univers?

- Da, dar deoarece forţa nucleară e mai slabă, fuziunea e mai lentă. Asta înseamnă că stelele sînt mult mai mari în celălalt Univers, altfel fuziunea insuficientă nu le va putea face să strălucească. Stelele de mărimea soarelui nostru ar fi reci şi moarte. Pe de altă parte, dacă în Universul nostru stelele ar fi mai mari, datorită cantităţilor fuzionate ele ar exploda. Asta înseamnă că în Universul nostru trebuie să fie de mii de ori mai multe stele decît la ei...

- Noi avem doar şapte..., începu Dua, apoi se întrerupse. Am uitat.

Odeen zîmbi indulgent. Era uşor să uiţi nenumăratele stele ce nu puteau fi zărite decît cu instrumente speciale.

- Nu-i nimic. Sper că nu te plictisesc prea mult.

- Nu mă plictiseşti, replică Dua. Îmi *place*. Parcă şi mîncarea are un gust mai bun, insistă ea ondulîndu-se între electrozi.

Odeen, care n-o mai auzise pe Dua niciodată lăudînd hrana, se simţi încurajat.

- Desigur, reluă el, Universul nostru nu durează atît de mult ca al lor. Fuziunea e atît de rapidă încît toate particulele se combină după un milion de vieţi.

- Bine, dar mai există multe alte stele.

- Adevărat, însă toate se sting. Întregul Univers moare. În celălalt Univers, cu stele puţine şi mari, fuziunea e atît de lentă încît stelele durează de mii şi milioane de ori mai mult ca ale noastre. E greu de comparat pentru că s-ar putea ca timpul să se scurgă în mod diferit în cele două Universuri. Nu înţeleg nici eu chestiunea asta, adăugă el cu părere de rău. Face parte din teoria Estwald şi n-am ajuns aşa departe cu studiul.

- Toate astea le-a făcut Estwald?

- Majoritatea.

- Atunci e minunat că avem hrană din celălalt univers, spuse Dua. Înseamnă că nu va conta dacă soarele o să moară. Putem lua oricîtă hrană din celălalt Univers.

- Corect.

- Dar nu se întîmplă nimic rău? Am... am senzaţia că se întîmplă ceva rău.

- Mda, făcu Odeen. Prin funcţionarea Pompei de Pozitroni, noi transferăm materia dintr-o parte în alta şi asta înseamnă că Universurile se amestecă niţel. Forţa noastră nucleară devine ceva mai slabă, fuziunea din soarele nostru încetineşte şi el se răceşte mai puţin rapid... Asta-i însă puţin sesizabil.

- Nu la asta mă refeream. Dacă forţa nucleară slăbeşte, atomii ocupă mai mult spaţiu - aşa e? - şi atunci ce se va întîmpla cu topirea?

- O să fie ceva mai greu, dar vor trece milioane de vieţi pînă va deveni în mod vizibil mai greu de realizat. Chiar dacă, într-o bună zi, topirea va deveni imposibilă şi Cei Moi vor pieri, asta se va întîmpla cu mult, mult după ce cu toţii am fi murit, lipsiţi de hrană, dacă n-am utiliza celălalt Univers.

- Totuşi nu-i sentimentul meu..., Dua începuse să tărăgăneze cuvintele. Se foi între electrozi şi Odeen constată cu mulţumire că părea mai extinsă şi mai compactă. Parcă s-ar fi hrănit nu numai cu energie, ci şi cu vorbele sale.

Losten avea dreptate! Educaţia îi dădea sentimentul împlinirii;

Odeen putea simţi în Dua un fel de bucurie senzuală, pe care n-o mai observase pînă atunci.

- Eşti atît de bun că-mi explici, Odeen, rosti Dua. Eşti un stîngal foarte bun.

- Vrei să continui? întrebă el, flatat şi mai mulţumit decît credea. Mai doreşti să întrebi ceva?

- Multe, Odeen, dar... nu acum. Nu acum, Odeen. Ştii ce vreau să fac acum?

Odeen ghici imediat, dar era prea prudent ca s-o spună în mod deschis. Avansurile erotice ale Duei erau atît de rare încît trebuiau tratate cu toată grija. Se rugă cu disperare ca Tritt să nu se fi încurcat cu copii într-atît încît să nu poată profita de moment. Aşteptase la uşă, oare? Nu-i păsa. N-avea timp să se gîndească.

Dua se desprinsese dintre electrozi şi Odeen era copleşit de frumuseţea ei. Acum ajunsese între ei, şi prin ea îl zări pe Tritt pîlpîind în culori incredibile.

Nu mai fusese niciodată aşa. Niciodată.

Odeen se stăpîni cu disperare, lăsîndu-şi propria substanţă să curgă prin Dua şi prin Tritt, atom cu atom; opunîndu-se din răsputeri penetraţiei atotputernice a Duei; fără să se abandoneze extazului, ci picurîndu-l încet; agăţîndu-se de conştiinţă pînă în ultimul moment posibil; apoi, pierzîndu-se într-o bucurie finală atît de intensă, încît o simţi precum o explozie răsunînd la nesfîrşit prin el.

În toată existenţa triadei lor, niciodată nu durase atît de mult perioada aceea fără-de-timp a topirii.

3 c

Tritt era mulţumit. Topirea fusese extrem de satisfăcătoare. Toate ocaziile anterioare păreau incomplete şi fade prin comparaţie. Era realmente încîntat de cele întîmplate. Totuşi rămăsese tăcut. Simţea că-i mai bine să nu vorbească.

Odeen şi Dua erau şi ei fericiţi. Pînă şi copiii păreau că strălucesc. Evident însă, cel mai fericit era tot Tritt.

Îi asculta pe Odeen şi Dua vorbind între ei. Nu înţelegea nimic din

conversaţie, dar asta nu conta.Nu-i păsa că păreau atît de încîntaţi unul de altul. El avusese propria fericire şi se mulţumea să asculte.

- Ei încearcă într-adevăr să comunice cu noi? întrebă Dua.

(Tritt nu pricepuse niciodată prea bine cine erau "ei". Înţelesese că "a comunica" era un cuvînt tare pentru "a vorbi". Atunci, de ce nu spuneau "a vorbi"? Uneori se întreba dacă n-ar fi trebuit să-i întrerupă. Dar dacă punea o întrebare, Odeen spunea numai: "Ei, Tritt!", iar Dua se învolbura nerăbdătoare).

- Ah, da, răspunse Odeen. Cei Tari sînt siguri de asta. Uneori fac semne pe materialul ce ne este trimis şi se spune că-i perfect posibil de-a comunica prin astfel de semne. De fapt, cu mult înainte, Cei Tari au folosit şi ei semne cînd a fost necesară explicarea construcţiei Pompei.

- Mă întreb cum arată ceilalţi? Tu ce crezi?

- Din legile fizice putem deduce natura stelelor, pentru că asta e simplu. Dar cum să deducem natura fiinţelor? Nu putem şti.

- Ei nu ne pot spune cum arată?

- Dacă am înţelege ceea ce ne transmit, poate că am deduce ceva. Dar nu înţelegem.

- Cei Tari nu înţeleg? păru surprinsă Dua.

- Nu ştiu. În orice caz, nu mi-au spus. Odată, Losten mi-a zis că nu contează cum arată, atît timp cît Pompa de Pozitroni funcţionează.

- Poate că nu voia să-l plictiseşti cu întrebări.

- Nu-l plictisesc, rosti iritat Odeen.

- Ei, înţelegi ce vreau să spun. Nu dorea să intre în amănunte.

Din clipa aceea Tritt nu mai putu asculta. Continuară să discute o vreme dacă Cei Tari ar fi trebuit sau nu s-o lase pe Dua să vadă semnele. Dua spunea că, poate, ar fi putut simţi înţelesul lor.

Tritt deveni puţin nervos. La urma urmei, Dua era o Moale şi nici măcar Raţional. Începu să se întrebe dacă Odeen făcea bine spunîndu-i Duei toate astea. Îi umplea capul de idei năstruşnice...

Dua vedea că şi Odeen se enervase. La început, el rîsese. Apoi spusese că o Emoţională nu putea înţelege asemenea lucruri complicate. În cele din urmă, refuzase să mai vorbească. Dua trebui să fie foarte drăguţă cu el o vreme, pînă să-l domolească.

Odată, se enervase chiar Dua... şi se enervase rău de tot.

Începuse lent. De fapt, fusese una din ocaziile cînd cei doi copii erau cu ei. Odeen îi lăsa să se joace cu el. Ba chiar, se abandona în posturile cele mai lipsite de demnitate. Nu părea să-i pese că-şi schimba forma. Era un semn sigur că era fericit. Tritt rămăsese într-un colţ, odihnindu-se, şi era foarte mulţumit de ceea ce se

petrecea.

Dua rîdea de înfăţişarea lui Odeen. Îşi lăsă propria substanţă s-o atingă pe a lui Odeen, flirtînd. Ştia foarte bine, şi Tritt ştia, că suprafaţa stîngilor era mai sensibilă cînd nu aveau formă ovoidală.

- M-am gîndit, Odeen..., începu ea. Dacă celălalt Univers îşi introduce legile lui în ale noastre, prin Pompa de Pozitroni, n-ar trebui ca şi Universul nostru să procedeze la fel?

Odeen chicoti la atingerea Duei şi încercă să se ferească, fără a-i deranja pe copii.

- Nu-ţi pot răspunde dacă nu te opreşti, gîfîi el.

Dua se opri şi Odeen continuă:

- Asta-i o idee *foarte* bună, Dua. Eşti o fiinţă uimitoare. Desigur, ai dreptate. Schimbul se petrece în ambele direcţii...Tritt, vrei să-i iei de aici pe copii?

Aceştia plecaseră însă singuri. Nu mai erau chiar atît de mici. În curînd, Annis urma să-şi înceapă educaţia, iar Torun avea de-acum ceva din încăpăţînarea Parentalilor.

Tritt rămase şi se gîndi că Dua arăta minunat cînd Odeen îi vorbea în felul acela.

- Dacă celelalte legi încetinesc soarele nostru, reluă Dua, şi-l răcesc, legile noastre nu vor iuţi sorii lor, încălzindu-i?

- Bravo, Dua. Un Raţional nu putea judeca mai bine.

- Cît de fierbinţi devin sorii lor ?

- A, nu prea mult: doar cu puţin mai fierbinţi.

- Totuşi, de acolo provine sentimentul acela de rău.

- Vezi necazul este că sorii lor sînt aşa uriaşi. Dacă sorii noştri mici s-ar mai răci puţin, ar fi lipsit de importanţă. Chiar dacă s-ar stinge cu totul n-ar conta cît timp avem Pompa de Pozitroni. Însă cu stele mari, uriaşe, o încălzire fie şi redusă poate provoca neplăceri. În aceste stele există atît de multă substanţă încît, dacă fuziunea nucleară se iuţeşte cît de puţin, ele pot exploda.

- *Să explodeze* ! Şi ce se va întîmpla cu ei?

- Care ei?

- Cei din celălalt Univers.

O clipă, Odeen rămase surprins, apoi răspunse:

- Nu ştiu.

- Păi, ce s-ar întîmpla dacă ar exploda soarele nostru?

- Nu poate exploda.

(Tritt se întrebă ce însemna toată agitaţia aceea. Cum putea exploda un soare? Dua părea furioasă, iar Odeen zăpăcit).

- Dar *dacă* explodează? insistă Dua. Ar fi foarte fierbinte?

- Aşa cred.
- Nu ne-ar omorî pe toţi?
Odeen ezită, apoi răspunse vădit enervat:
- Ce are a face, Dua? Soarele nostru nu va exploda şi nu mai pune întrebări prosteşti.
- Odeen, tu mi-ai spus să întreb şi e important pentru că Pompa de Pozitroni lucrează în ambele direcţii. Avem nevoie de capătul lor în aceeaşi măsură în care ei au nevoie de capătul nostru.
- Nu ţi-am spus niciodată asta, o privi Odeen.
- Aşa simt.
- Simţi multe lucruri, Dua...
Dua însă striga acum. Îşi ieşise din fire; Tritt n-o mai văzuse niciodată aşa.
- Nu mai schimba subiectul, Odeen. Şi nu te retrage, încercînd să faci din mine o proastă - o Emoţională ca toate celelalte. Ai spus că semăn mult cu un Raţional şi semăn destul ca să înţeleg că Pompa de Pozitroni nu poate funcţiona fără ceilalţi. Dacă ei vor fi distruşi, Pompa se va opri, iar soarele nostru va fi mai rece ca oricînd, şi vom muri cu toţii de foame. Nu crezi că-i important?
Acum, Odeen răcnea şi el:
- Asta arată ce ştii *tu!* Avem nevoie de ajutorul lor pentru că rezervele de energie sînt reduse şi trebuie să transferăm materie. Dacă soarele din celălalt Univers explodează, o să fie un aport enorm de energie; un aflux ce va dura milioane de vieţi. Va fi atîta energie încît o vom putea capta direct, fără transfer de materie; aşa încît *n-avem nevoie* de ei şi *nu* contează ce se întîmplă...
Aproape se atingeau. Tritt era îngrozit. Trebuia să spună ceva, să-i despartă, să le vorbească. Nu ştia ce să le spună. Apoi se dovedi că nici nu era nevoie s-o facă.
Chiar lîngă grotă era un Tare. Ba nu, erau trei. Încercaseră să vorbească şi nu se făcuseră auziţi.
- Odeen! Dua! ţipă Tritt.
Apoi rămase tăcut, tremurînd. Avusese o idee îngrozitoare asupra motivului venirii Celor Tari. Hotărî să plece.
Un Tare îşi extinsese unul din apendicele permanente şi opace:
- Nu pleca.

4a

Suna aspru şi neprietenos. Tritt era mai îngrozit ca oricînd.

Dua era mînioasă; atît de mînioasă încît nici nu-i putea simţi pe Tari. Părea înăbuşită de componentele mîniei, fiecare invadînd-o în mod separat. Era ceva rău în faptul că Odeen încerca s-o mintă. Ceva rău în faptul că o întreagă lume de fiinţe avea să moară. Ceva rău în faptul că putea învăţa cu atîta uşurinţă, dar nu i se permisese.

De atunci, de la prima experienţă cu stînca, mai mersese de două ori în grotele Celor Tari. De două ori, neobservată, se îngropase în rocă şi, de fiecare dată, simţise şi *ştiuse* iar de fiecare dată cînd Odeen îi explica ceva, ştiuse dinainte despre ce era vorba.

Atunci de ce n-o puteau învăţa, aşa cum procedaseră cu Odeen? De ce îi învăţau numai pe Raţionali? Oare ea avea capacitatea de-a învăţa doar pentru că era o Em-stîngă, o mijlocală denaturată ? Atunci n-aveau decît s-o înveţe. era *rău* s-o lase ignorantă.

În cele din urmă, îi auzi pe Cei Tari. Era şi Losten, dar nu el vorbea. Cel care vorbea era un Tare mai ciudat, aflat în faţa celorlalţi. Nu-l cunoştea, dar de fapt, cunoştea prea puţini din ei.

- Care din voi, întrebă Cel Tare, aţi fost recent în grotele de jos, în grotele Celor Tari?

Dua era sfidătoare. Aflaseră despre frecatul-ei-de-stînci, dar nu-i păsa. Să le spună tuturor, altfel o făcea chiar ea.

- *Eu*, răspunse...De multe ori.

- Singură? întrebă calm Cel Tare.

- Singură. De multe ori, se răsti Dua. Fusese numai de trei ori dar nu-i păsa.

- Bineînţeles, murmură Odeen, şi eu am fost de cîteva ori.

Cel Tare păru să-l ignore. Se întoarse spre Tritt şi rosti tăios:

- Şi tu, dreptule?

- Da, domnule, tremură Tritt.

- Singur?

- Da, domnule.

- De cîte ori?

- O dată.

Dua era enervată. Sărmanul Tritt era atît de înspăimîntat pentru nimica. Ea o făcuse şi era gata de luptă.

- Lăsaţi-l în pace, rosti. Pe mine mă căutaţi.

Cel Tare se întoarse încet spre ea:

- Pentru ce ? o întrebă.

- Pentru... ce-o fi. Acum, pusă faţă în faţă cu adevărul, nu se putea hotărî să descrie ceea ce făcuse. Nu în faţa lui Odeen.

- Bine, o să ajungem şi la tine. Întîi, dreptul... Te numeşti Tritt, aşa-i? De ce te-ai dus singur în grotele de jos?

- Ca să vorbesc cu Estwald, domnule.

- *Tu* eşti Estwald? îi întrerupse brusc Dua.

- Nu, rosti scurt Cel Tare.

Odeen păru iritat, stînjenit parcă de faptul că Dua nu-l recunoscuse pe Cel Tare. Duei nu-i păsa.

- Ce-ai luat din grotele de jos? continuă Cel Tare.

Tritt tăcu.

- Ştim că ai luat ceva, rosti calm Cel Tare. Vrem să ştim dacă şi tu ştii ce este. Poate fi foarte periculos.

Tritt continua să tacă, şi Losten interveni:

- Te rog, spune-ne, Tritt. Acum ştim că tu ai fost şi nu vrem să fim aspri.

- Am luat un bulgăre de hrană, mormăi Parentalul.

- Aha, făcu primul Tare. Ce-ai făcut cu el?

- Era pentru Dua, izbucni Tritt. Nu voia să mănînce. Era pentru ea.

Dua sări, şi se coagulă de uimire.

Cel tare se întoarse către ea:

- Nu ştiai nimic de asta?

- Nu !

- Nici tu? îl întrebă pe Odeen.

- Nu, domnule, rosti Odeen parcă încremenit.

Pentru un moment, aerul se umplu de vibraţii neplăcute cînd Cei Tari vorbiră între ei, ignorînd triada.

Dacă experienţele ei cu frecatul-de-stînci o făcuseră mai sensibilă, sau dacă recenta furtună emoţională era cauza, Dua nu putea spune şi nici n-ar fi visat să încerce să analizeze; ştia doar că prindea doar frînturi - nu de cuvinte - ci de înţelesuri...

Descoperiseră lipsa de mai mult timp. Căutaseră în taină. Ajunseseră la Moi după multe ezitări. Cercetaseră şi se adresaseră triadei lui Odeen după multe şovăieli. (De ce ? Dua nu pricepuse.) Nu înţelegeau cum Odeen ar fi putut face o asemenea prostie, sau

cum Dua avea asemenea obiceiuri. Nici o clipă nu se gîndiseră la Tritt.

Apoi Cel Tare care pînă atunci nu spusese nimic îşi amintise că-l văzuse pe Tritt în grotele Celor Tari. (Bineînţeles, se gîndi Dua. Era în ziua cînd ea intrase pentru prima dată în stîncă. Îl simţise atunci, dar uitase).

Li se păruse improbabil dar, în cele din urmă, orice altă variantă fiind imposibilă şi presaţi de timp, veniseră.

Ar fi vrut să-l consulte pe Estwald dar, atunci cînd apăruse ipoteza cu Tritt, nu era de găsit.

Toate astea Dua le simţi în ansamblu, şi se răsuci spre Tritt, uluită şi revoltată.

Losten vibra, explicînd că nu se făcuse nici un rău, că Dua arăta bine şi că, de fapt, fusese un experiment folositor. Cel Tare care vorbise cu Tritt era de acord; cel de-al treilea mai radia încă îngrijorare.

Dua nu le dădu atenţie. Îl privea pe Tritt.

- Şi-acum unde-i bulgărele? întrebă primul Tare.

Tritt le arătă.

Era bine ascuns, iar conexiunile, deşi stîngace, erau corecte.

- Tu singur le-ai făcut, Tritt? întrebă Cel Tare.

- Da, domnule.

- De unde ai ştiut cum se face?

- M-am uitat cum era în grotele Celor Tari. Le-am făcut la fel.

- Nu ştiai că-i poţi cauza rău mijlocalei?

- *N-am ştiut. N-aş fi...* Tritt păru incapabil să vorbească o clipă. Apoi spuse: Nu voiam să-i fac rău. Voiam s-o hrănesc. L-am pus la aparatul ei şi l-am împodobit. Voiam să încerce şi am reuşit. A mîncat! Pentru prima dată după mult timp a mîncat bine. Ne-am topit. Se opri, apoi rosti înfrigurat: A avut destulă energie ca să iniţieze un copil-Emoţional. A luat sămînţa lui Odeen şi mi-a trecut-o mie. O am, crescînd în mine. Un copil- Emoţional creşte în mine.

Dua nu putea vorbi. Se împletici îndărăt, apoi se năpusti spre uşă atît de rapid încît Cei Tari nu se putură feri la timp. Izbi apendicele celui din faţă, intrînd adînc în el, apoi se smulse cu un sunet aspru.

Apendicele Celui Tare căzu fără vlagă şi expresia lui păru chinuită de durere. Odeen încercă să-l ocolească, s-o urmeze pe Dua, dar Cel Tare rosti cu vădită greutate:

- Las-o acum. S-a făcut destul rău. Vom avea noi grijă.

4b

Odeen se simţea trăind un coşmar. Dua plecase. Cei Tari plecaseră. Rămăsese numai Tritt, tăcut.

Cum s-a putut întîmpla, se gîndi Odeen. Cum s-a descurcat Tritt, singur, prin grotele Celor Tari? Cum a putut lua un acumulator încărcat de la Pompa de Pozitroni, conceput să radieze energie într-o formă mult mai concentrată decît lumina soarelui...

Odeen n-ar fi avut acest curaj. Cum putuse Tritt; ignorantul şi neştiutorul Tritt? Sau şi el era deosebit? Odeen, Raţionalul inteligent, Dua, Emoţionala curioasă şi Tritt, Parentalul îndrăzneţ?

- Cum ai putut face aşa ceva, Tritt?

- Ce-am făcut? replică iritat Tritt. Am hrănit-o. Am hrănit-o mai bine decît s-a hrănit ea vreodată. Acum, în sfîrşit, am iniţiat un copil-Emoţional. N-am aşteptat destul? Dacă ar fi fost după Dua, n-am fi făcut-o niciodată.

- Nu înţelegi, Tritt? Îi puteai face rău. Nu era lumină obişnuită. Era o sursă de radiaţii experimentală, care putea fi periculos de concentrată.

- Nu pricep ce spui, Odeen. Cum să-i facă rău? Eu am gustat şi mai înainte hrana făcută de Tari. Era proastă. Ai gustat-o şi tu. Era îngrozitoare şi totuşi nu ne-a făcut rău. Era atît de rea, încît Dua n-o putea atinge. Apoi am găsit bulgărele de hrană. Avea un gust *bun*. Am mîncat puţin şi era delicios. Cum poate să facă rău ceva bun? Ai văzut, Dua a mîncat. I-a plăcut. Şi a iniţiat copilul-Emoţional. Cum să fi făcut rău?

Odeen nu mai încercă să explice.

- Dua o să fie furioasă, spuse el.

- O să-i treacă.

- Nu ştiu. Tritt, ea nu e ca alte Emoţionale. De asta-i atît de greu să trăieşti cu ea, dar atît de minunat cînd *putem* trăi cu ea. S-ar putea să nu mai dorească să se topească niciodată cu noi.

Forma exterioară a lui Tritt era alcătuită din suprafeţe plane.

Şi ce-i cu asta? făcu el.

- *Ce-i cu asta? Tu* întrebi? Vrei să renunţi la topire?

- Nu, dar dacă ea nu vrea, nu vrea. Am al treilea copil şi nu-mi mai pasă. Ştiu totul despre Cei Moi din vremurile de demult. Unii aveau cîte două triade născute. Nu-mi pasă însă. Una e destul.

- Dar, Tritt, topirea nu înseamnă numai copii.

- Ce altceva? Te-am auzit odată spunînd că înveţi mai repede după ce te topeşti. N-ai decît să înveţi mai încet. Nu-mi pasă. Am cel de-al treilea copil.

Odeen se întoarse, tremurînd, şi ieşi furios din cameră. Ce rost avea să-l ironizeze pe Tritt? Tot nu putea înţelege. El însuşi nu era sigur că înţelegea totul.

După ce al treilea copil avea să se nască şi să crească, cu siguranţă urma să vină timpul plecării lor. El, Odeen, trebuia să dea semnalul; el trebuia să anunţe momentul, şi s-o facă fără teamă. Orice altceva ar fi însemnat dizgraţie, sau, mai rău, şi totuşi nu se putea descurca fără topire, chiar acum cînd toţi trei copiii fuseseră formaţi.

Într-un fel, topirea ar fi eliminat teama... Poate pentru că topirea semăna cu plecarea. Era o perioadă de timp de care nu erai conştient, şi nici nu durea. Era ca şi cum n-ai fi existat şi totuşi o doreai. Cu destulă topire, îşi putea aduna curajul necesar plecării fără teamă şi...

Oh, Soare şi toate stelele, nu era vorba de "plecare". De ce să folosească cuvîntul acela atît de solemn? Îl cunoştea pe celălalt, pe care nu-l foloseau decît copiii care doreau să şocheze pe adulţi. Era *moarte*. Trebuia să fie gata să moară fără teamă, iar Dua şi Tritt să moară odată cu el.

Dar nu ştia cum... Nu fără topire...

4 c

Tritt rămase singur în încăpere, înspăimîntat, înspăimîntat, dar decis să rămînă nemişcat. Îşi avea al treilea copil. Îl putea simţi.

Asta era important.

Numai asta era important. Atunci, de ce, în adîncul lui, avea un vag sentiment că numai *asta* era important?

5a

Dua era ruşinată, aproape de limitele suportabilului. Trecu mult pînă izbuti să se potolească; atît cît să poată gîndi. Se grăbise, îndepărtîndu-se orbeşte de oroarea grotei cămin; fără să-i pese că nu ştia încotro se îndrepta sau măcar unde se afla.

Noaptea nici un Moale decent şi nici cea mai frivolă Emoţională nu suiau la suprafaţă. Iar răsăritul era încă departe. Dua era mulţumită. Soarele însemna hrană, iar în clipa aceea ea *ura* hrana şi tot ceea ce i se făcuse.

Era şi frig, însă Dua îl percepea prea puţin. De ce să-i pese de frig, cînd fusese îndopată pentru a-şi face datoria - îndopată în trup şi în minte. După aşa ceva, frigul şi foametea îi erau aproape prieteni.

Văzuse prin Tritt. Bietul de el, era atît de uşor de citit. Acţiunile lui erau pur instinctive şi puteau fi lăudate că le îndeplinise cu atîta curaj. Venise plin de îndrăzneală cu bulgărele de hrană luat din grotele Celor Tari (şi ea, da, ea îl simţise şi ar fi ştiut ce s-a întîmplat, dar Tritt fusese atît de paralizat de ceea ce făcea, încît nu îndrăznise nici să gîndească, şi dacă *ea* n-ar fi fost paralizată de acţiunile *ei* şi de noile senzaţii, ar fi putut simţi ceea ce era cu adevărat important).

Tritt îl adusese fără să fie văzut şi aranjase mizerabila capcană, deconectîndu-i electrozii pentru a o atrage. Iar ea zăpăcită de conştiinţa subţirimii ei, venise stînjenită şi compătimindu-l pe Tritt. Mîncase, de ruşine şi de milă, şi ajutase la iniţierea copilului.

De atunci mai mîncase, dar ocazional, aşa cum obişnuia, însă niciodată la aparat. Oricum, nu mai existase nici un impuls; Tritt n-o mai forţase. Părea mulţumit (bineînţeles), deci nu exista nimic care să reactiveze ruşinea. Lăsase bulgărele de hrană tot acolo. Nu îndrăznise să-l ia înapoi; obţinuse ceea ce dorise, aşa că era mai bine şi mai uşor să-l lase acolo şi să nu se mai gîndească la el.

... Pînă cînd avea să fie prins.

Odeen cel ager ar fi trebuit să ghicească planul lui Tritt, să fi observat noile conexiuni ale electrozilor şi să-i fi înţeles scopul. Fără îndoială, nu-i spusese nimic lui Tritt; l-ar fi stînjenit şi speriat pe

sărmanul dreptal, iar Odeen avea totdeauna grijă de Tritt.

Bineînţeles, Odeen nu trebuia să spună nimic. Trebuia doar să umple fisurile planului stîngaci al lui Tritt, ca să poată funcţiona.

Dua era convinsă acum. Ar fi putut simţi gustul bulgărelui de hrană, i-ar fi sesizat tăria aparte, ar fi remarcat cum o umplea, fără să aibă senzaţia de saţietate..., dacă Odeen n-ar fi distras-o vorbind.

Fusese o conspiraţie între cei doi, indiferent dacă Tritt fusese sau nu părtaş conştient. Cum putuse să creadă că Odeen devenise brusc un profesor atent şi răbdător? Cum putuse să nu priceapă adevăratul motiv? Grija lor pentru ea era grija pentru completarea triadei, iar asta în sine era o dovadă despre cît de puţin se gîndeau la ea.

Bine...

Se opri şi, simţindu-şi oboseala, se vîrî într-o crăpătură din stîncă ce o ferea de vîntul tăios. Două din cele şapte stele îi rămăseseră în cîmpul vizual şi le privi absentă, ocupîndu-şi simţurile exterioare cu nimicuri, pentru a se putea concentra asupra gîndirii interioare.

Era deziluzionată.

- Trădată, murmură ea. Trădată!

Oare nu-şi puteau vedea decît propriul-interes?

Era convinsă că lui Tritt puţin îi păsa dacă totul era distrus, doar să-şi ştie copiii la adăpost. El însă era un instinctiv. Dar Odeen?

Odeen raţiona şi asta însemna ca ar fi sacrificat totul în scopul de a-şi exersa gîndirea? Tot ce era produs de gîndire putea fi oare de nepreţuit? Pentru că Estwald inventase Pompa de Pozitroni, trebuia să fie folosită astfel ca întreaga lume, Tari şi Moi la un loc, să fie la mila ei şi la mila celor din celălalt Univers? Dacă ceilalţi se opreau şi planeta rămînea fără Pompa de Pozitroni şi cu un soare periculos de răcit?

Nu, nu, ceilalţi n-aveau să se oprească. Fuseseră convinşi să înceapă şi aveau să fie convinşi să continue pînă la distrugerea lor - şi atunci nimeni: Raţionali, Tari sau Moi nu mai aveau nevoie de ei - aşa cum ea, Dua, avea să plece (să fie *distrusă*) acum pentru că nimeni nu avea nevoie de ea.

Ea şi cei din celălalt Univers, trădaţi împreună.

Aproape fără să-şi dea seama, se afunda tot mai mult în stîncă. Se îngropa; să n-o vadă stelele, să n-o atingă vîntul, să n-o ştie nimeni. Să devină doar gîndire pură.

Îl ura pe Estwald. El personifica tot ceea ce era egoist şi Tare. El inventase Pompa de Pozitroni şi avea să distrugă o întreagă lume, cu zeci de mii de fiinţe, fără remuşcări. Era atît de retras încît nu apărea niciodată în public, atît de puternic încît pînă şi ceilalţi Tari păreau

că se tem de el.

Ei bine, atunci se va lupta cu el. Îl va opri.

Atunci cînd instalaseră Pompa, fiinţele din celălalt Univers comunicaseră cumva cu ei. Odeen pomenise acest lucru.

Unde puteau fi mijloacele de comunicare? Cum arătau? Cum puteau fi folosite?

Era uluitor cît de limpede putea gîndi. Uluitor. Simţea o bucurie aprigă în faptul că avea să folosească gîndirea pentru a-i înfrînge pe cruzii gînditori.

N-o puteau opri, deoarece ea putea merge acolo unde nu putea nici un Tare, nici un Raţional sau Parental, şi unde nici o altă Emoţională n-ar fi îndrăznit.

Risca să fie prinsă, dar nu-i păsa. Avea să lupte... cu orice preţ... cu orice preţ... deşi asta însemna să treacă prin stîncă, să locuiască în stîncă, să-i păcălească pe Tari, să fure hrană din acumulatoarele lor de energie, sau să se amestece cu celelalte Emoţionale, hrănindu-se la soare, cînd nu putea altfel.

În cele din urmă, însă, avea să le dea o lecţie, iar apoi puteau face ce voiau. Ea era gata chiar şi să plece... dar numai atunci...

5 b

Odeen fusese prezent la naşterea copilului Emoţional, perfect din toate punctele de vedere, dar nu simţise entuziasmul. Chiar şi Tritt pentru care însemna totul, ca pentru orice Parental, păruse reţinut în manifestări.

Trecuse mult timp şi Dua parcă dispăruse. Nu plecase, un Moale nu putea pleca decît odată cu întreaga triadă, dar nici cu ei nu era.

Odeen o zărise odată, o singură dată, nu mult după fuga ei, la vestea că ea iniţiase noul copil.

Trecuse pe lîngă o ceată de Emoţionale care se însoreau, îndreptîndu-se spre suprafaţă cu ideea nebunească că o putea găsi. Ele chicotiseră înaintea evenimentului: un Raţional deplasîndu-se în vecinătatea unei cete de Emoţionale şi se subţiaseră toate, provocîndu-l, cu singurul gînd de-a sublinia faptul că erau

Emoţionale.

Simţise numai dispreţ pentru ele şi nu-şi ondulase curbele netede. Se gîndise la Dua şi cît de diferită era ea. Dua nu se subţia niciodată decît pentru nevoile proprii. Nu încerca să atragă pe nimeni şi era cu atît mai atractivă. Dacă s-ar fi alăturat unei cete de prostuţe, ar fi fost uşor de recunoscut (era sigur de asta) pentru că ea ar fi fost singura care *nu* s-ar fi subţiat, ci dimpotrivă s-ar fi îngroşat.

Gîndind aşa, Odeen privise Emoţionalele şi observase că, într-adevăr una din ele nu se subţiase.

Se opri şi se grăbi spre ea, neatent la Emoţionalele din calea lui, ignorîndu-le ţipetele în vreme ce se fereau ca un fum şi pălăvrăgeau disperate, căutînd să evite contopirile între ele, cel puţin nu în loc deschis şi cu un Raţional privindu-le.

Era *într-adevăr* Dua. Nu încercase să plece. Rămăsese locului, tăcută.

- Dua, rosti el umil, nu vii acasă?

- Eu n-am casă, Odeen, răspunsese ea. Nu furioasă, nu cu ură, şi, de aceea, cu atît mai îngrozitor.

- Cum îl poţi acuza pe Tritt pentru ceea ce a făcut? Ştii şi tu că sărmanul nu poate raţiona.

- Dar tu poţi, Odeen. Şi tu mi-ai ocupat mintea în timp ce el a aranjat să-mi hrănească trupul, nu? Gîndirea ta ţi-a spus că eu voi cădea mai uşor în cursa ta decît într-a lui.

- Dua, *nu!*

- Nu, ce? N-ai făcut un întreg spectacol din educaţia mea?

- Dar n-a fost un spectacol, a fost adevărat. Şi n-avea nici o legătură cu ce făcuse Tritt. *N-am ştiut* ce făcuse el.

- Nu te pot crede.

Plutise încetişor mai încolo şi el o urmase. Erau singuri acum cu soarele strălucind roşu deasupra lor. Ea se întoarse către Raţional.

- Vreau să te întreb doar un singur lucru, Odeen. De ce voiai să mă înveţi?

- Pentru că aşa *voiam*. Pentru că îmi *place* şi, cu excepţia învăţatului, al meu sau al altora, n-aş face nimic altceva.

- Şi al topitului, desigur... Nu-i nimic, făcuse Dua. Nu-mi spune că vorbeşti de raţiune şi nu de instinct. Dacă într-adevăr îţi place să le explici altora, dacă voi crede vreodată asta, atunci poate că şi tu vei înţelege ce am să-ţi spun.

Am învăţat multe de cînd v-am părăsit. Nu contează cum, dar am învăţat. N-a mai rămas pic de Emoţională în mine, decît fiziologic. Înăuntru, acolo unde e important, sînt o Raţională, doar că, sper, am

mai multe sentimente decît un Raţional. Şi unul din lucrurile pe care le-am învăţat este ce sîntem noi în realitate: tu, eu, Tritt, toate celelalte triade de pe planetă. Ce sîntem şi ce am fost din totdeauna.

- Ce-i asta? întrebă Odeen. Era pregătit să asculte tăcut cît era necesar, numai ca după aceea ea să se întoarcă cu el. Ar fi suportat sau ar fi făcut orice i se cerea. Numai ea să vină înapoi, şi ceva în străfundul lui îi spunea că trebuie să vină nesilită.

- Ce sîntem noi? De fapt, noi nu sîntem nimic, Odeen, rosti Dua aproape rîzînd. Nu-i ciudat? Cei Tari sînt singurele fiinţe vii de pe planetă. Nu ţi-au spus asta? Există o singură specie pentru că tu şi cu mine Cei Moi, în realitate nu sîntem vii. Sîntem maşini,Odeen. Asta trebuie să fim, pentru că numai Cei Tari sînt vii. Nu te-au învăţat toate astea, Odeen?

- Dua, astea sînt nonsensuri, rosti uluit Odeen.

- Maşini,Odeen! rosti tăios Dua. Făcute de Cei Tari! Distruse de Cei Tari ! *Ei* sînt vii, Cei Tari. Doar ei. Nu discută despre asta. N-au nevoie , ei o ştiu. Dar am învăţat să gîndesc, Odeen, şi am dedus din indiciile mărunte pe care le-am avut. Într- adevăr, trăiesc foarte mult, dar în cele din urmă mor. Nu se mai reproduc; soarele oferă prea puţină energie pentru asta. Şi pentru că mor fără să se înmulţească, numărul scade încetişor. Nu mai există tineri, cu sînge nou şi idei noi, aşa că bătrînii Tari se plictisesc. Şi atunci ce crezi că fac ei, Odeen?

- Ce? Era ceva fascinant; o fascinaţie repulsivă.

- Creează copii mecanici, pe care să-i poată învăţa. Ai spus-o chiar tu, Odeen. Cel mai mult ţi-ar place să-i înveţi pe alţii, dar mai mult îţi place să înveţi tu... şi să te topeşti, desigur. Raţionalii sînt făcuţi după imaginea mentală a Celor Tari, iar Cei Tari nu se topesc şi învăţătura e mult mai complexă pentru ei, căci cunosc deja atît de multe. Nu le-a mai rămas decît plăcerea de a-i învăţa pe alţii. Raţionalii au fost creaţi doar pentru a fi învăţaţi. Emoţionalele şi Parentalii au apărut fiind necesari maşinii auto-reproducătoare ce făcea noi Raţionali. Iar de Raţionali noi e permanent nevoie, căci cei vechi sînt consumaţi, au învăţat tot ce puteau fi învăţaţi. Cînd bătrînii Raţionali absorb tot, sînt distruşi şi sînt învăţaţi, din timp, să numească distrugerea "plecare" ca să nu se simtă frustraţi. Bineînţeles, Emoţionalele şi Parentalii pleacă odată cu ei. Nu sînt folositori decît atîta timp cît pot forma o triadă.

- Greşeşti, Dua, izbuti să spună Odeen. Nu avea argumente împotriva ipotezei ei de coşmar, dar ştia cu siguranţă că greşea. (Ori în adîncul lui, un mic sîmbure de îndoială, sugera că siguranţa aceea îi fusese implantată?... Nu, cu siguranţă nu, căci atunci şi Dua ar fi avut implantată siguranţa greşelilor ei. Sau ea era o Emoţională

imperfectă, fără implantările respective şi fără... Oh, la cc se *gîndea!* Era tot atît de nebun ca şi ea.)

- Pari tulburat, Odeen, reluă Dua. Eşti sigur că n-am dreptate? Desigur, acum au Pompa de Pozitroni şi au sau vor avea energia necesară. În curînd se vor reproduce din nou. Poate că o şi fac deja. Atunci nu vor mai avea nevoie de maşinile Moi şi vom fi distruşi cu toţii; pardon, vom pleca...

- Nu, Dua, o imploră Raţionalul. Nu ştiu de unde ai luat ideile astea, dar Cei Tari nu sînt aşa. Noi nu sîntem distruşi.

- Nu te minţi singur, Odeen. Ei sînt *chiar* aşa. Sînt gata să distrugă o lume întreagă cu alte fiinţe, în beneficiul lor; un întreg Univers dacă e nevoie. Crezi că pentru binele lor n-ar distruge cîţiva Moi?... Au făcut însă o greşeală. Nu ştiu cum, maşina s-a defectat şi o minte de Raţional a ajuns într-un trup de Emoţională. Sînt o Em-stîngă, nu? Aşa îmi spuneau cînd eram mică, şi aveau dreptate. Pot gîndi ca un Raţional şi pot simţi ca o Emoţională. Şi în combinaţia asta, voi lupta împotriva Celor Tari.

Odeen era uluit. Cu siguranţă, Dua înnebunise, dar nu îndrăznea să-i spună. Trebuia să o amăgească şi s-o aducă înapoi.

- Dua, rosti el, nu sîntem distruşi cînd plecăm.

- Nu? Atunci, ce se întîmplă?

- Nu... nu ştiu. Cred că intrăm într-o altă lume, o lume mai bună şi mai fericită, şi acolo devenim... mai buni decît sîntem acum.

- Unde ai auzit asta? izbucni în rîs Dua. Ţi-au spus-o Cei Tari?

- Nu, Dua. Sînt *sigur* că astea sînt propriile mele idei. De cînd ai plecat tu, m-am gîndit mult...

- Atunci gîndeşte-te mai puţin şi o să fii mai puţin fraier.

Sărmane Odeen! Adio! Se îndepărtă din nou, înconjurată de o aură de oboseală.

- Stai, Dua! strigă Odeen. Nu vrei să-ţi vezi copilul-mijlociu?

Ea nu răspunse.

- Cînd te întorci?

Nu-i răspunse.

N-o mai urmă, dar privi cu jale după ea.

Nu-i spuse lui Tritt că o întîlnise. Ce rost avea? Nici n-o mai văzu. Începu să cutreiere locurile favorite de însorire ale Emoţionalelor, deşi ocazional unii Parentali se ridicau să-l urmărească cu o suspiciune idioată (Tritt era un titan al gîndirii, în comparaţie cu majoritatea Parentalilor.)

Lipsa ei îl apăsa tot mai mult cu fiecare zi. Şi, cu fiecare zi, îşi dădea seama că absenţa ei îl umplea de teamă. Nu ştia de cc.

Într-o zi, întorcîndu-se acasă, îl găsi pe Losten aşteptîndu-l. Cel Tare stătea grav şi politicos în timp ce Tritt îi arăta noul copil şi se lupta cu pumnul de ceaţă care încerca să-l atingă pe Losten.

- E într-adevăr superbă, Tritt, spuse Losten . O cheamă Derala?

- Derola, îl corectă Parentalul. Nu ştiu cînd se întoarce Odeen. Se plimbă foarte mult...

- Am sosit, Losten, interveni Odeen. Tritt, ia copilul de aici, te rog.

Losten se întoarse uşurat spre Raţional:

- Trebuie să fii foarte fericit că ai completat triada.

Odeen încercă să răspundă cu o frază politicoasă, dar nu izbuti decît să menţină o tăcere jalnică. În ultima vreme, ajunsese la un fel de camaraderie cu Cei Tari, o vagă senzaţie de egalitate, ce le permitea să vorbească de la acelaşi nivel. Nebunia Duei parcă stricase totul. Odeen ştia că ea greşea şi totuşi se purta cu Losten cu aceeaşi rigiditate din zilele, de mult trecute, pe cînd se considera o creatură mult inferioară lor, o... maşină?

- Ai văzut-o pe Dua? Aceasta nu mai era o simplă politeţe, ci o întrebare adevărată.

- Doar o dată, d... (Aproape că spusese "domnule", ca un copil sau un Parental). Doar o dată, Losten. Nu voia să vină acasă.

- Trebuie să vină.

- Nu ştiu cum să fac asta.

- Ştii ce face? îl privi sumbru Losten.

Odeen nu îndrăzni să-l privească. Descoperise teoriile nebune ale Duei? Ce oare avea să facă?

Făcu un semn negativ.

- E o Emoţională neobişnuită, Odeen. Ştii asta, nu-i aşa?

- Da, suspină Odeen.

- Şi tu eşti în felul tău, şi Tritt în felul lui. Mă îndoiesc că vreun Parental ar mai avea curajul sau iniţiativa să fure o baterie de energie şi să manifeste atîta perversitate ingenuă pentru a o folosi. Voi trei sînteţi cea mai neobişnuită triadă despre care avem cunoştinţă.

- Mulţumesc.

- Există însă şi aspecte neplăcute ale triadei, lucruri pe care nu le-am luat în consideraţie. Doream ca să-i predai Duei astfel încît să o convingi să-şi îndeplinească îndatoririle. Nu ne aşteptam la acţiunea lui Tritt. Ca să-ţi spun adevărul, nu ne aşteptam nici la reacţia ei violentă în faţa distrugerii celuilalt Univers.

- Trebuia să fiu atent cînd i-am răspuns la întrebări.

- Era inutil. Avea să afle şi singură. Nu ne-am aşteptat nici la lucrul ăsta. Îmi pare rău, Odeen, dar trebuie să-ţi spun: Dua a devenit un

pericol; încearcă să oprească Pompa de Pozitroni.

- Dar cum poate? Nu poate ajunge acolo, şi chiar dacă ajunge nu va şti ce să facă.

- Da, dar poate ajunge acolo. Losten ezită, apoi adăugă: Rămîne în stîncile planetei, acolo unde nu o putem ajunge.

Trecură cîteva clipe pînă ce Odeen înţelese.

- Nici o Emoţională adultă nu poate... Dua n-ar...

- Ba poate, şi o face. N-are rost să discutăm... Poate pătrunde oriunde în grote. Nimic nu poate fi ascuns de ea. A studiat mesajele pe care le-am primit din celălalt Univers. Nu ştim asta cu siguranţă, dar altfel nu ne putem explica ce se întîmplă.

- Ah, ah, Odeen se balansă înainte şi înapoi, cu suprafaţa opacă de ruşine şi durere. Estwald ştie toate astea?

- Nu încă, dar va trebui să afle într-o zi.

- Dar ce poate face ea cu mesajele acelea?

- Le foloseşte încercînd să descopere o metodă de-a trimite propriile sale mesaje.

- Nu ştie să traducă, sau să transmită!

- Învaţă. Deja ştie despre mesaje mai multe lucruri decît însuşi Estwald. Este o persoană periculoasă; o Emoţională care poate raţiona, şi care nu mai poate fi controlată.

Odeen se cutremură. Controlată? Era o expresie din lumea maşinilor!

- Nu poate fi chiar atît de rău, spuse el.

- Ba da. A şi trimis un mesaj şi mă tem că-i sfătuieşte pe ceilalţi să oprească partea lor de Pompă. Dacă vor face asta înainte ca soarele lor să explodeze, vom fi complet neajutoraţi.

- Dar atunci...

- Trebuie oprită, Odeen.

- D... dar cum? Vreţi s-o... Glasul i se stinse. Ştia vag că Cei Tari aveau unelte pentru săpatul grotelor; unelte rar folosite de cînd populaţia planetei începuse să scadă. Aveau s-o prindă pe Dua şi s-o explodeze laolaltă cu stînca unde stătea pitită?

- Nu, rosti hotărît Losten. Nu-i putem face rău Duei.

- Estwald ar putea...

- Nici Eswald nu-i poate face nici un rău.

- Atunci ce-i de făcut?

- Tu eşti singura şansă, Odeen. Sîntem neajutoraţi, aşa că ne bazăm pe tine.

- *Pe mine?* Ce pot face eu?

- Gîndeşte-te! *Gîndeşte-te!*

- La ce să mă gîndesc?

- Nu-ţi pot spune mai mult, rosti Losten parcă disperat. Gîndeşte-te! Nu mai avem mult timp.

Se întoarse şi plecă, mişcîndu-se rapid pentru un Tare, mişcîndu-se de parcă i-ar fi fost frică să nu stea şi să spună prea multe.

Odeen privi după el îngrozit, zăpăcit,... pierdut.

5 c

Tritt avea multe de făcut. Copiii aveau nevoie de atenţie, dar nici chiar doi copii-stîngi şi doi copii-drepţi laolaltă nu egalau un singur copil-mijlociu, în special un mijlociu atît de perfect ca Derola. Trebuia să fie alintată şi mîngîiată, ferită să nu intre în tot ce atingea, linguşită ca să se condenseze şi să se odihnească.

Trecu o vreme pînă îl revăzu pe Odeen şi, de fapt, nu-i prea păsa. Derola îi ocupa tot timpul. Îl găsi însă pe Odeen în colţul propriei sale nişe, irizat de gîndire.

- Losten a fost furios pe Dua? îşi aminti Tritt.

- Losten ? tresări surprins Odeen. Da, era furios. Dua face multe prostii.

- Ar trebui să vină acasă, nu?

- Tritt, făcu Odeen, privindu-l fix, trebuie s-o convingem pe Dua să se întoarcă. Trebuie s-o găsim. Tu o poţi găsi. Cu un nou copil, sensibilitatea ta de Parental a sporit. O poţi folosi ca s-o găseşti pe Dua.

- Nu, rosti şocat Tritt. E pentru Derola şi n-ar fi bine s-o folosesc pentru Dua. În plus, dacă ea nu vrea să stea lîngă copilul-mijlociu care tînjeşte după ea - totuşi, cîndva a fost şi ea copil - poate că trebuie să învăţăm să ne descurcăm fără ea.

- Tritt, n-ai vrea să te mai topeşti?

- Triada e completă acum.

- Topirea nu se rezumă la atît.

- Bine, dar unde să mergem ca s-o găsim? Derola are nevoie de mine. E încă micuţă şi nu vreau s-o las singură.

- Cei Tari o să aranjeze ca să fie îngrijită. Noi doi trebuie să mergem la grotele lor ca s-o găsim pe Dua.

Tritt se gîndi. Nu-i păsa de Dua. Într-un fel, nu-i păsa nici de Odeen. Exista numai Derola.

- Cîndva, spuse el. Cînd Derola va fi mai mare. Pînă atunci, nu.

- Tritt, insistă Raţionalul, trebuie s-o găsim pe Dua. Altfel... altfel, ne vor lua copiii.

- Cine?

- Cei Tari.

Tritt tăcu. Nu putea spune nimic. Nu auzise niciodată de aşa ceva şi nici nu putea concepe asemenea lucru.

- Tritt, noi trebuie să plecăm, continuă Odeen. Acum ştiu de ce. Mă gîndesc la asta de cînd Losten... În fine, nu contează. Trebuie să plecaţi şi tu şi Dua. Acum, că ştiu de ce, o să simţi şi tu că trebuie şi sper - cred - că Dua va simţi şi ea la fel. Şi trebuie să plecăm *curînd*, pentru că Dua distruge planeta.

- Nu mă privi aşa, Odeen, dădu înapoi Tritt. Mă faci... Mă faci...

- Nu te fac nimic, rosti trist Odeen. Eu ştiu acum şi trebuie să ştii şi tu... Dar trebuie s-o găsim pe Dua.

- Nu, nu! Tritt agoniza încercînd să reziste. Odeen avea în el ceva groaznic de nou, iar existenţa se apropia inevitabil de sfîrşit. Tritt n-avea să mai existe, şi nici copilul-mijlociu. Toţi Parentalii îşi aveau mult timp mijlociul, dar Tritt şi l-ar fi pierdut aproape imediat.

Nu era drept. Oh, nu era drept!

- E vina Duei, încercă el. Las-o pe *ea* să plece prima.

- Nu putem decît toţi odată, rosti Odeen cu un calm îngrozitor.

Iar Tritt ştiu că era adevărat... adevărat... adevărat...

6 a

Dua se simţea subţire şi rece. Încercările ei de-a se odihni în spaţiul deschis, absorbind lumina soarelui, luaseră sfîrşit după întîlnirea cu Odeen. Hrănirea din bateriile Celor Tari nu era regulată. Nu îndrăznea să rămînă prea mult în afara siguranţei stîncilor, aşa încît înghiţea rapid şi nu se sătura niciodată.

Se simţea mereu înfometată, cu atît mai mult cu cît începuse s-o obosească statul în stîncă. Parcă ar fi fost pedepsită pentru toate

clipele cînd nu ieşea decît la apus şi mînca atît de puţin.

Dacă n-ar fi fost munca pe care o făcea, n-ar fi putut rezista oboselii şi foamei. Uneori, spera că Cei Tari o vor distruge... dar numai după ce avea să termine.

Cei Tari erau inofensivi cîtă vreme ea stătea în stîncă. Cînd şi cînd, îi simţea în afara stîncii. Erau înfricoşaţi. Uneori se gîndea că se temeau pentru *binele* ei, dar nu putea fi aşa. Cum să se teamă pentru ea; să se teamă că va pleca datorită lipsei de hrană sau a oboselii. În realitate, se temeau *de* ea; se temeau de o maşină ce nu funcţiona aşa cum o proiectaseră, uluiţi de inteligenţa ei şi pironiţi de spaimă.

Îi evita, prudentă. Ştia întotdeauna unde erau, aşa încît n-o puteau prinde sau opri.

Nu puteau păzi toate locurile simultan. Se gîndea că ea putea chiar să atenueze slabele lor percepţii.

Ieşi din rocă şi cercetă copiile înregistrărilor primite din celălalt Univers. Nimeni nu ştia ce căuta ea de fapt. Dacă ascundeau mesajele, Dua le-ar fi găsit în oricare loc. Dacă le-ar fi distrus, n-ar fi rezolvat nimic: Dua le ţinea minte.

La început, nu le înţelesese, dar pe măsură ce stătea în stîncă, simţurile i se ascuţeau într-una şi părea că înţelege dincolo de înţeles. Fără să cunoască sensul simbolurilor, ele îi declanşau anumite sentimente.

Luă mesajul şi-l puse acolo de unde avea să plece spre celălalt Univers. Mesajul era F-R-I-C-A. N-avea idee ce putea însemna, dar forma lui îi inspira teama şi se străduise să imprime mesajului această senzaţie. Poate că ceilalţi, studiindu- l, aveau să simtă şi ei frica.

Cînd sosiră răspunsurile, Dua simţi în ele emoţia. Nu primea întotdeauna răspunsuri. Uneori Cei Tari le găseau primii. Cu siguranţă, ştiau ce făcea Dua. Totuşi nu puteau citi mesajele, nu puteau nici măcar să simtă emoţiile din ele.

Aşa încît nu-i păsa. Indiferent de ce aveau să descopere Cei Tari, nu putea fi oprită pînă nu termina.

Aştepta un mesaj care să conţină o anumită senzaţie. În cele din urmă sosi: P-O-M-P-A R-E-A.

Purta în el frica şi ura dorită. Îl trimise înapoi sporit - şi mai multă frică, şi mai multă ură. Acum ceilalţi aveau să înţeleagă. Acum aveau să oprească Pompa. Cei Tari trebuiau să-şi găsească altă sursă de energie; n-o mai puteau obţine prin moartea acelor mii de fiinţe din celălalt Univers.

Se odihnise prea mult, în stîncă, copleşită de o moleşeală. Disperată, dorea hrană şi aştepta să poată ieşi. Cu şi mai multă

disperare decît hrană, dorea ca acumulatoarele să fie terminate. Voia să sugă din ele ultima picătură de energie, să știe că n-avea să mai vină alta și că sarcina ei se terminase.

În cele din urmă, ieși și rămase riscant de mult, absorbind conținutul unui acumulator. Dorea să-l golească, să-l termine, dar era o sursă infinită... infinită... infinită...

Se retrase dezgustată. Însemna că Pompa de Pozitroni continua să funcționeze. Mesajele ei nu convinseseră ființele din celălalt Univers să oprească Pompa? Nu le primiseră? Nu le înțeleseseră?

Trebuia să încerce din nou. Trebuia să le facă cît mai clare cu putință. Avea să includă toate combinațiile de semnale ce i se păreau că purtau sentimentul pericolului, toate combinațiile care-i puteau hotărî să se oprească.

Disperată, începu să topească simbolurile în metal, folosind fără rezerve energia abia absorbită, folosind-o pînă cînd se epuiză cu totul și-o cuprinse o oboseală fără margini: POMPA NU STOP NU STOP NOI NU STOP POMPA NOI NU AUDE PERICOL NU AUDE VOI STOP TREBUIE STOP VOI STOP CA NOI STOP TREBUIE VOI STOP PERICOL PERICOL PERICOL STOP STOP STOP VOI STOP POMPA.

Era tot ce putea face. În ea nu mai rămăsese decît o durere răscolitoare. Puse mesajul acolo unde se transfera și nu-i mai așteptă pe Cei Tari să-l trimită neștiutori. Printr-o pîclă de agonie, acționă comenzile așa cum îi văzuse pe ei.

Mesajul dispăru și odată cu el și grota într-un vîrtej purpuriu, strălucitor. Pleca... numai și numai... din oboseală.

Odeen... Tri...

6 b

Odeen sosise. Plutise mai repede decît o făcuse vreodată. Urmase percepțiile superioare ale lui Tritt, dar acum era destul de aproape ca să poată simți și singur prezența Duei. Îi percepea conștiința, pîlpîind și slăbind, și se năpusti înainte, în vreme ce Tritt abia se ținea după el, gîfîind:

- Mai repede... mai repede...

Odeen o găsi leşinată, mai mică decît orice Emoţională văzută vreodată.

- Tritt, porunci, adu acumulatorul. Nu, nu... nu-ncerca s-o aduci pe ea. E prea subţire. Grăbeşte-te! Dacă se afundă în podea...

Cei Tari începuseră să se strîngă. Bineînţeles, întîrziaseră datorită incapacităţii lor de-a simţi de la distanţă alte forme de viaţă. Dacă salvarea Duei ar fi depins de ei, totul ar fi fost zadarnic. Ea n-ar fi plecat; s-ar fi distrus cu adevărat şi ... şi mai mult decît bănuia ea s-ar fi distrus în acelaşi timp.

Acum, pe măsură ce-şi revenea la viaţă, Cei Tari stăteau tăcuţi lîngă ei.

Odeen se ridică; un Odeen nou care ştia exact ce se petrecuse. Le făcu un gest poruncitor şi furios... şi ei plecară.

Tăcuţi. Fără obiecţii.

Dua se mişcă.

- A scăpat? întrebă Tritt.

- Linişte, făcu Odeen. Dua?

- Odeen? şopti Dua. Credeam că am plecat.

- Nu încă, Dua. Nu încă. Întîi să mănînci şi să te odihneşti.

- E şi Tritt aici?

- Da, Dua, rosti Tritt.

- Nu încercaţi să mă aduceţi înapoi, spuse Dua, S-a terminat. Am făcut ce am dorit. Pompa de Pozitroni se va... se va opri în curînd, sînt sigură. Cei Tari vor continua să aibă nevoie de Moi şi vor avea nevoie de voi doi, sau măcar de copii.

Odeen nu spuse nimic. Îl opri şi pe Tritt să rostească ceva. Lăsă energia să picure lent în Dua. Din cînd în cînd,se oprea lăsînd-o să se odihnească, apoi pornea iarăşi.

- Destul, destul, începu ea să murmure. Substanţa i se îngroşa vizibil.

Raţionalul continua s-o hrănească.

- Dua, ai greşit, pronunţă el în cele din urmă. Noi nu sîntem maşini. Ştiu precis ce sîntem. Aş fi venit la tine mai devreme dacă mi-aş fi dat seama, dar n-am ştiut pînă cînd Losten nu m-a rugat să mă gîndesc, Şi am făcut-o; din greu; şi chiar aşa, e aproape prematur.

Dua gemu şi Odeen se opri o clipă.

- Ascultă-mă, Dua, reluă el. Într-adevăr, există o *singură* formă de viaţă. Cei Tari *sînt* singurele fiinţe vii de pe planetă. Ai dedus asta şi ai avut dreptate pînă aici. Dar asta nu înseamnă că Cei Moi nu sînt vii; ci doar că facem parte din aceeaşi singură specie. *Cei Moi sînt*

forma imatură a Celor Tari. Sîntem întîi copii, sub formă de Moi, apoi adulţi tot Moi, apoi Tari. Înţelegi?

- Ce? Ce? făcu Tritt zăpăcit.

- Nu acum, Tritt, îl opri Odeen. Nu acum. O să înţelegi şi tu, dar acum e pentru Dua.

Continua s-o privească pe Emoţionala care cîştiga în opalescenţă.

- Uite, Dua, continuă el, de cîte ori ne topim, de cîte ori triada se topeşte, devenim un Tare. Un Tare e alcătuit din trei şi de aceea e dur. În timpul pierderii conştiinţei pe durata topirii, sîntem un Tare. Dar e numai temporar şi, după aceea, nu ne putem reaminti nimic. Nu putem rămîne mult timp un Tare; trebuie să revenim la starea iniţială. Însă de-a lungul vieţii noastre, continuăm să ne dezvoltăm, în anumite etape-cheie. Fiecare copil născut este o asemenea etapă. Odată cu naşterea celui de-al treilea, Emoţionala, soseşte posibilitatea fazei finale, cînd mintea Raţionalului singură, fără ceilalţi doi, îşi poate aminti momentele de existenţă în formă de Tare. Atunci, şi numai atunci, el poate dirija o topire perfectă care va forma un Tare statornic, aşa încît triada poate trăi o viaţă nouă şi unificată. Ţi-am spus că plecarea e un fel de renaştere. Bîjbîiam pe atunci în jurul unei necunoscute, dar acum ştiu. Dua îl privea, încercînd să zîmbească.

- Cum poţi pretinde că crezi aşa ceva, Odeen? Dacă ar fi aşa Cei Tari ţi-ar fi spus-o de mult; ne-ar fi spus tuturor.

- Nu puteau, Dua. A existat o vreme cu mult, mult timp în urmă, cînd topirea însemna doar punerea laolaltă a atomilor trupurilor. Treptat, evoluţia a dus la dezvoltarea minţii. Ascultă-mă, Dua: topirea înseamnă şi împreunarea minţilor, iar asta e mult mai greu şi mai delicat. Ca să se împreune bine şi permanent, Raţionalul trebuia să atingă un anumit grad de dezvoltare. Acest grad e atins atunci cînd el descoperă, *singur*, despre ce-i vorba; atunci cînd mintea lui e suficient de ageră ca să-şi amintească ce se întîmpla în acele uniuni temporare din timpul topirilor. Dacă i s-ar spune dinainte, momentul respectiv ar fi ratat şi clipa topirii perfecte ar rămîne nedeterminată. Cel Tare se va forma imperfect. Cînd Losten m-a rugat să mă gîndesc, risca foarte mult. Chiar şi aşa se poate... deşi sper că nu...

Deoarece, în cazul nostru, e şi mai adevărat, Dua. De multe generaţii, Cei Tari au combinat grijulii triade pentru a forma alţi Tari foarte avansaţi, iar triada noastră e cea mai bună obţinută de ei vreodată. În special tu, Dua. În special tu. Losten a fost cîndva triada al cărui copil-mijlociu ai fost tu. Parte din el a fost Parentalul tău. El te ştia şi te-a adus la Tritt şi la mine.

Dua se ridică şi rosti cu un glas aproape normal:

- Odeen! Inventezi toate astea ca să mă potoleşti?

- Nu, Dua, interveni Tritt. Şi eu simt. Şi eu simt,. Nu ştiu exact ce anume, dar simt.

- Aşa-i, Dua, întrebă Odeen. O să simţi şi tu. Nu începi să-ţi aminteşti fiind un Tare în timpul topirii noastre? Nu vrei să te topeşti acum? Ultima dată? Ultima dată?

O ridică. Era agitată şi deşi se zbătea, începu să se subţieze.

- Dacă ceea ce spui e adevărat, Odeen, gîfîi ea, dacă vom fi un Tare, atunci vom fi unul *important.* Aşa-i?

- Cel mai important. Cel mai bun care a fost format vreodată. Vorbesc serios... Tritt, aici. Nu-i un adio, Tritt. Vom fi împreună, aşa cum am dorit întotdeauna. La fel şi Dua. Şi tu, Dua.

- Atunci îl putem face pe Estwald să înţeleagă că Pompa trebuie oprită, începu Dua. O să-l silim...

Topirea începuse. Unul cîte unul, Cei Tari reintrau la acest moment crucial. Odeen îi vedea neclar, căci începuse să se topească în Dua.

Nu era ca în celelalte rînduri; nu era un extaz pătrunzător, doar o mişcare lină, răcoroasă, plăcută. Se simţea cum devine parţial Dua şi întreaga lume curgea în simţurile lui/ei pătrunzătoare. Pompele de Pozitroni continuau să meargă - spunea el/ea - de ce oare?

Era de asemenea şi Tritt, şi o senzaţie amară de pierdere îi umplu mintea lui/ei/lui. Oh, copiii mei...

Şi strigă; ultimul strigăt al conştiinţei lui Odeen, deşi într-un fel era strigătul Duei:

- Nu, nu-l putem opri pe Estwald. *Noi* sîntem Estwald. *Noi...*

Strigătul care era şi nu era al Duei se opri şi nu mai există nici o Dua; şi nici n-avea să mai existe vreodată. Nici Odeen. Nici Tritt.

7 abc

Estwald păşi înainte şi, prin intermediul vibraţiilor aerului, rosti trist către Cei Tari care-l aşteptau:

- Acum sînt de-a pururi cu voi şi sînt multe de făcut...

... luptă în zadar?

1

Selene Lindstrom zîmbi larg şi păşi cu acel mers elastic, straniu la început pentru turişti dar care, incontestabil, avea graţia lui.

- E timpul prînzului, rosti ea veselă. Totul crescut aici, doamnelor şi domnilor. S-ar putea să nu fiţi obişnuiţi cu gustul, dar e foarte hrănitor ... Aici, domnule. Ştiu că n-o să vă deranjeze să staţi la un loc cu doamnele ... O clipă. Vor fi locuri pentru toţi ... Îmi pare rău, de băut puteţi alege, dar meniul este unic. Da, e viţel ... Nu, nu. Culoare şi gust artificial, dar e extrem de bun.

În cele din urmă se aşeză cu un suspin uşor.

Unul dintre turişti luă loc la masa ei.

- Îmi dai voie? o întrebă.

Îl privi rapid şi pătrunzător. Era desigur capabilă să facă o apreciere rapidă, iar bărbatul dinaintea ei nu părea o problemă.

- Bineînţeles, îi răspunse. Dar nu eşti venit cu cineva?

- Nu, clătină el din cap. Sînt singur. Chiar şi aşa, Pămîntenii nu mă încîntă.

Ea îl privi din nou. Avea vreo cinzeci de ani şi un aspect obosit, pe care numai ochii strălucitori îl mai animau. Privirea era tipică de Pămîntean, împovărată de gravitaţie.

- "Pămîntean" e o expresie lunară, spuse ea, şi nu-i prea măgulitoare.

- Sînt de pe Pămînt, rosti el, aşa încît sper că o pot utiliza fără să ofensez pe nimeni. Dacă n-ai nimic împotrivă ...

Selene ridică din umeri în semn de: nici o problemă.

Avea ochii aceia uşor orientali ai atîtor fete de pe Lună, dar părul era de culoarea mierei şi nasul proeminent. Indiscutabil era atrăgătoare, fără să aibă ceva dintr-o frumuseţe clasică.

Pămînteanul privea plăcuţa cu numele, agăţată pe bluză în partea superioară a sînului stîng, ferm şi nu prea mare. Selene decise că bărbatul privea realmente plăcuţa şi nu sînul, deşi bluza era semitransparentă cînd te uitai dintr-un anumit unghi,iar ea nu mai purta nimic dedesubt.

- Sînt multe Selene aici? întrebă bărbatul.
- Ah, da. Cred că sute. Mai sînt Cynthii, Diane şi Artemise. Selena e un pic banal. Jumătate din ele au porecla "Sely" şi cealaltă jumătate "Lena".
- Tu din care jumătate faci parte?
- Din nici una. Eu sînt Selene, din trei silabe Se-le-ne, pentru cei care mă strigă după numele mic.
O chelneriţă ajunsese la masa lor şi aşternuse tacîmurile cu mişcări iuţi şi line.
- Parcă le faci să plutească, comentă vizibil impresionat Pămînteanul.
Chelneriţa zîmbi şi se îndepărtă.
- Nu încerca să faci la fel, îl avertiză Selene. Ea e obişnuită cu gravitaţia şi se poate descurca.
- Dacă încerc, o să scap totul? Aşa-i?
- O să faci o mizerie îngrozitoare.
- Bine, n-am să încerc.
- Există multe şanse ca în curînd cineva s-o facă, şi farfuria va pluti spre podea, ei se vor repezi spre ea, dar n-o vor prinde şi vor zbura din scaune. I-aş avertiza, dar e inutil şi i-aş stînjeni. Toţi vor rîde - mă refer la turişti, pentru că noi ceilalţi am văzut-o de atîtea ori încît nu mai e caraghios şi în plus, face şi murdărie.
Pămînteanul ridică atent furculiţa.
- Înţeleg ce spui. Pînă şi cea mai simplă mişcare pare stranie.
- De fapt, te-ai obişnuit destul de repede. Cel puţin cu lucrurile mărunte, cum este mîncatul. Mai greu e să mergi. N-am văzut niciodată un Pămîntean alergînd pe aici. Oricum, nu cu eficienţă.
Un timp mîncară tăcuţi apoi el întrebă:
- De la ce vine L? Privea din nou plăcuţa pe care scria:
"Selene Lindstrom L."
- De la Lună, răspunse ea indiferentă, ca să mă distingă de imigranţi. Eu m-am născut aici.
- Chiar aşa?
- Nu-i nimic surprinzător în asta. Societatea de aici funcţionează de peste cinzeci de ani. Nu ţi se pare normal să se fi născut şi copii? Unii dintre cei născuţi aici au deja nepoţi.
- Cîţi ani ai?
- Treizeci şi doi.
Bărbatul păru surprins, apoi murmură:
- Bineînţeles.
- Pricepi? ridică din sprîncene Selene. Celor mai mulţi dintre

Pămînteni trebuie să li se explice.

- Cunosc destule, spuse Pămînteanul, ca să ştiu că cele mai multe din semnele vizibile ale bătrîneţii sînt rezultatul victoriei inevitabile a gravitaţiei asupra ţesuturilor - obrajii scofilciţi şi sînii căzuţi. Gravitaţia Lunii fiind doar o şesime din cea a Pămîntului, nu-i de mirare că oamenii continuă să arate tineri.

- Doar să *arate*, rosti Selene. Nu înseamnă că sîntem nemuritori. Durata vieţii e aproape la fel ca pe Pămînt dar bătrîneţea e mai uşoară aici.

- Nu-i puţin lucru ... Desigur, presupun că mai sînt şi neajunsuri. Abia sorbise din cafea. Trebuie să beţi asta ..., făcu el căutînd un cuvînt şi apoi renunţînd.

- Putem importa alimente şi băuturi de pe Pămînt, făcu ea amuzată, dar numai pentru o parte din noi, pentru timp scurt. N-are nici un rost, atunci cînd putem folosi spaţiul pentru lucruri mult mai importante. În plus, ne-am obişnuit mai gro ... sau voiai să foloseşti un cuvînt mai dur?

- Nu pentru cafea, răspunse el. Îl păstram pentru mîncare. Dar merge şi grosolan ... Spune-mi, domnişoară Lindstrom: pe itinerarul nostru de ce n-am văzut menţionat sincrotronul protonic?

- Sincrotronul protonic? Femeia terminase cafeaua şi începuse să privească în jurul încăperii, apreciind momentul pentru semnalul de plecare. Sincrotronul e proprietate Pămînteană şi nu-i deschis turiştilor.

- Adică nici Lunariţilor?

- A, nu! Nici gînd. Majoritatea tehnicienilor sînt Lunariţi. Deciziile aparţin însă guvernului Pămîntean. Fără turişti.

- Mi-ar plăcea să-l văd, insistă bărbatul.

- Sînt convinsă ... Mi-ai adus noroc; nici un accident cu mîncare sau turişti pe podele.

Se ridică în picioare şi anunţă:

- Doamnelor şi domnilor, plecăm peste zece minute. Vă rog, lăsaţi farfuriile acolo unde se găsesc. Există camere de odihnă pentru cei care simt nevoia, iar apoi vom vizita fabricile de hrană, unde se produc meniuri precum cel pe care tocmai l-aţi terminat.

2

Apartamentul Selenei era desigur mic şi compact, dar foarte rafinat. Ferestrele erau panoramice; scene stelare, schimbîndu-se lent şi aleator, fără legătură cu adevăratele constelaţii. Fiecare din cele trei ferestre putea fi, după dorinţă, mărită ca la un telescop adevărat.

Barron Neville le ura cu patimă. Obişnuia să le închidă furios, spunînd:

- Cum poate să-ţi placă aşa ceva? Nu mai cunosc pe nimeni care să aibă atîta prost gust. Toate stelele şi nebuloasele alea nici măcar nu există!

- Ce e existenţa? ridica nepăsătoare din umeri Selene. Cum ştii că cele de afară există într-adevăr? Şi apoi, îmi dă senzaţia libertăţii şi a mişcării. Altfel aş putea-o avea?

De obicei, Neville murmura ceva şi încerca, fără tragere de inimă, să le regleze, pînă cînd Selene spunea: "Lasă-le!"

Mobila avea curbe line, iar pereţii erau decoraţi cu desene abstracte, în culori odihnitoare. Nicăieri nu existau reprezentări de vietăţi sau plante.

- Lucrurile vii înseamnă Pămîntul, spuse Selene, nu Luna.

Acum, cînd intră, îl găsi ca aproape întotdeauna pe Neville; Barron Neville odihnindu-se pe culcuş, cu o sanda în picior. Cealaltă stătea lîngă el, acolo unde căzuse, iar pe abdomen, chiar deasupra ombilicului se zăreau cîteva linii roşii unde se scărpinase meditativ.

- Barron, vrei să faci nişte cafea! îl rugă ea şi-şi scoase hainele cu mişcări graţioase, însoţite de un suspin de uşurare, le lăsă să cadă pe jos şi apoi le lovi cu piciorul, trimiţîndu-le într-un colţ.

- Ce bine e să scapi de ele! comentă fericită. Cea mai păcătoasă latură a meseriei e să te îmbraci ca Pămîntenii.

Neville era în colţul bucătăriei. O ignora, mai auzise comentariile acelea.

- Ce-i cu rezerva ta de apă? întrebă el. E pe sfîrşite.

- Da? Se poate. Ai grijă.

- Ceva necazuri, astăzi?

- Nu, ridică Selene din umeri. Rutină. Să-i vezi cum se bîţîie, se prefac că le place mîncarea şi se întreabă dacă li se va cere să-şi scoată hainele ... N-aş fi surprinsă să o facă. Oribil!

- Eşti pudică? Neville aduse două ceşcuţe de cafea.

- În cazul ăsta, e necesar. Sînt zbîrciţi, greoi, flasci şi plini de microbi. Nu-mi pasă de carantina aia: sînt plini de microbi ... Ceva nou pe la tine?

Barron clătină din cap. Era masiv pentru un Lunarit şi obişnuia să-şi încrunte ursuz ochii, obicei ce se transformase într-un tic permanent. În rest, se gîndi Selene, avea chipul regulat şi extrem de atrăgător.

- Nimic deosebit, spuse el. Tot aşteptăm să se schimbe Comisarul. Să vedem ce-i cu Gottstein ăsta.

- Poate face greutăţi?

- Nu mai multe decît sînt deja. La urma urmei ce pot ei face? Nu se pot infiltra. Nu poţi transforma un Pămîntean într-un Lunarit, rosti el nesigur.

Selene sorbi din cafea şi-l privi vicleană.

- Unii Lunariţi pot fi Pămînteni pe dinăuntru.

- Da, şi aş vrea să ştiu care anume. Uneori am impresia că nu mă pot încrede ... Nu-i nimic ... Pierd extraordinar de mult timp cu proiectul meu de la sincrotron şi n-ajung nicăieri. N-am noroc cu priorităţile.

- Probabil că n-au încredere în tine şi nu-i acuz. Dacă nu te-ai mai strecura aşa conspirativ ...

- Nu fac aşa ceva. Mi-ar face o imensă plăcere să ies din camera sincrotronului şi să nu mă mai întorc niciodată, dar abia *atunci* vor deveni suspicioşi ... La naiba, Selene, nu mai putem bea o ceaşcă?

- Nu. De fapt şi tu m-ai ajutat să-mi consum rezerva de apă. În ultima săptămînă ai făcut două duşuri aici.

- O să-ţi dau un credit de apă. Nu ştiam că-mi numeri duşurile.

- Nu număr nimic, văd nivelul apei.

Îşi termină cafeaua şi privi gînditoare ceaşca. Apoi, continuă:

- Totdeauna se strîmbă cînd o beau ... Turiştii ... şi nu înţeleg de ce? Mi se pare foarte bună. Tu ai băut vreodată cafea Pămînteană?

- Nu, răspunse scurt Barron.

- Eu am băut. O dată. Adusese un turist prin contrabandă. Îi spunea ness. Mi-o oferea pentru ştii-tu-ce. Era convins că-i un schimb corect.

- Şi?

- Eram curioasă. Avea un gust amar şi metalic. Nu mi-a plăcut. I-am

spus că corupţia se pedepseşte aspru de către Lunariţi şi a devenit el însuşi amărui şi metalic.

- Nu mi-ai povestit niciodată. A încercat ceva?

- Ce te priveşte? Nu, n-a încercat nimic. Dacă ar fi făcut-o, cu gravitaţia asta străină lui, l-aş fi aruncat de aici pînă pe coridorul 1. Ah, da, îşi aminti ea. Azi m-a agăţat alt Pămîntean. A insistat să prînzească cu mine.

- Şi ce ţi-a oferit pentru ştii tu ce?

- Pur şi simplu a stat la masa mea.

- Zgîindu-se la sînii tăi?

- Merită să te zgîieşti la ei, dar el n-a prea făcut-o. Îmi privea plăcuţa cu numele ... Şi-apoi, ce-ţi pasă la ce visa el? Visele sînt libere şi eu nu trebuie să le îndeplinesc. Tu ce crezi că visez *eu?* Să mă culc cu un Pămîntean? Cu tot ce te poţi aştepta de la cineva neobişnuit cu gravitaţia? Nu zic că nu s-a încercat, dar eu n-am făcut-o şi nici n-am auzit să fie o reuşită prea grozavă. Ai înţeles? Pot să revin la Pămîntean? Are vreo cincizeci de ani şi, în mod vădit, nu arăta cu mult mai bine cînd avea douăzeci ...Totuşi, trebuie să recunosc, e o figură interesantă.

- Bine, mă descurc şi fără poza lui. Ce-i cu el?

- A întrebat de sincrotronul protonic!

Neville se ridică în picioare, clătinîndu-se un pic, lucru aproape inevitabil după o mişcare bruscă la gravitaţie redusă.

- *Ce* a întrebat despre sincrotron ?

- Nimic. Ce te-ai speriat aşa? Mi-ai cerut să-ţi spun tot ce mi se pare mai ciudat la turişti, şi eu ţi-am spus. Pînă acum nimeni nu a mai întrebat de sincrotron.

- *Bine.* Făcu o scurtă pauză, apoi reluă cu o voce normală: De ce-l interesa?

- N-am idee. A întrebat doar dacă-l poate vedea. Ar putea fi un turist interesat de ştiinţă. Poate că n-a fost decît un pretext, să mă atragă.

- Şi bănuiesc c-a reuşit. Cum îl cheamă?

- Nu ştiu. Nu l-am întrebat.

- De ce?

- Pentru că *nu* mă interesa. Tu ce-ai fi vrut? În plus, faptul că a întrebat arată că e turist. Dacă ar fi fost fizician n-ar fi întrebat. Ar fi fost chiar acolo.

- Draga mea Selene, făcu Neville, să-ţi repet. În situaţia de faţă oricine întreabă de sincrotronul protonic e o persoană care ne interesează. Şi de ce te-a întrebat *pe tine?* Traversă nervos încăperea.

Tu eşti experta în aiureli de-astea. *Ţie* ţi se pare interesant?

- Sexual?

- Ştii la ce mă refer. *Lasă joaca, Selene!*

- E interesant, rosti Selene fără tragere de inimă. Ba chiar tulburător. Dar nu ştiu de ce. N-a spus nimic. N-a făcut nimic.

- Interesant şi tulburător, da? Atunci o să trebuiască să-l revezi.

- Şi ce să fac?

- De unde vrei să ştiu? Asta-i treaba ta. Află cum îl cheamă şi tot ce mai poţi. Ai creier, aşa că iscodeşte puţin.

- Of, făcu ea, ordin de la superiori. Bine.

3

Dacă ar fi fost numai după dimensiuni, nu puteai deosebi apartamentul Comisarului de cel al altui Lunarit. Pe Lună nu se făcea risipă de spaţiu nici chiar pentru oficialităţile terestre; nici un fel de lux, nici măcar ca simbol al planetei-mamă. De asemenea, nici cel mai faimos Pământean din toate timpurile n-ar fi putut modifica principalele caracteristici ale aşezării de pe Lună; gravitaţia scăzută şi dispunerea subterană.

- Omul continuă să fie creaţia mediului său, suspină Luiz Montez. Am stat doi ani pe Lună şi au existat momente cînd am fost tentat să mai rămîn dar ... îmbătrînesc. Am trecut de patruzeci de ani şi dacă mai vreau să mai revin pe Pămînt,acum trebuie s-o fac. Încă puţin şi n-o să mă mai pot adapta la gravitaţia normală.

Konrad Gottstein avea doar treizeci şi patru de ani, dar arăta mai tînăr. Avea chipul rotund, cu trăsături largi, puţin obişnuit printre Lunariţi, semănînd mai degrabă cu caricaturile pe care le făceau ei Pămîntenilor. Nu era masiv - nu făcea să trimiţi Pămînteni masivi pe Lună - şi capul părea prea mare pe lîngă corp.

- Sînteţi apologetic, rosti el (vorbea planetara standard cu un accent vădit diferit de cel al lui Montez).

- Sînt, sînt. Pe lîngă chipul lui Gottstein, care inspira bunătatea, trăsăturile prelungi ale feţei lui Montez erau aproape comic de tragice. Sînt apologetic în ambele sensuri. Îmi pare rău că părăsesc

Luna, o lume atractivă, plină de plăceri. Şi-mi pare rău de această părere de rău. Mi-e ruşine că şovăi să reiau povara Pămîntului ... gravitaţia şi toate celelalte.

- Da, presupun că celelalte cinci şesimi nu vor fi uşoare, făcu Gottstein. Am sosit pe Lună doar de cîteva zile şi simt că o şesime - g e perfect.

- N-o să mai simţi aşa cînd o să înceapă constipaţia şi o să treci pe ulei mineral, suspină Montez, dar o să treacă şi asta ... Şi să nu crezi că poţi imita gazelele, doar pentru că te simţi mai uşor.

- Am înţeles asta.

- *Crezi* că ai înţeles, Gottstein. Ai văzut mersul cangurului?

- La televizor.

- Asta nu înseamnă nimic. Trebuie să-l şi faci. E modul optim de traversare a suprafeţei lunare cu viteză maximă. Picioarele se mişcă împreună înapoi şi te lansează în ceea ce, pe Pămînt, ar fi o simplă săritură. Cînd eşti în aer, ele vin în faţă; încep să se mişte înapoi *înainte* de a lovi solul iarăşi; şi aşa te propulsează într-una. Mişcarea pare lentă după normele pămîntene, cu o gravitaţie aşa mică, dar fiecare salt depăşeşte şapte metri şi cantitatea de efort muscular cerută ca să rămîi în aer - dacă există aer - e minimă. Simţi că zbori ...

- Aţi încercat? O puteţi face?

- Am încercat, dar nici un Pămîntean n-o poate face realmente. Am izbutit cinci salturi la rînd; suficient ca să capeţi senzaţia, suficient ca să doreşti mai mult, dar apoi urmează inevitabilele aprecieri greşite, o pierdere a sincronizării, încît te poate rostogoli şi aluneci cîteva sute de metri. Lunariţii sînt politicoşi şi nu rîd niciodată de tine. Desigur, pentru ei e uşor. Încep de copii şi prind totul imediat.

- E lumea lor, chicoti Gottstein. Ia gîndiţi-vă cum ar fi pe Pămînt.

- Pe Pămînt n-ar exista. Nu pot. Cred că-i în avantajul lor. Noi putem fi sau pe Lună, sau pe Pămînt. Ei pot trăi numai pe Lună. Noi tindem să uităm asta, pentru că-i confundăm pe Lunariţi cu Imii.

- Cu cine?

- Aşa le spun ei imigranţilor Pămînteni; cei care trăiesc mai mult sau mai puţin permanent pe Lună, dar s-au născut şi au crescut pe Pămînt. Bineînţeles, imigranţii se pot întoarce pe Pămînt, dar adevăraţii Lunariţi n-au nici oasele, nici muşchii pentru a suporta gravitaţia terestră. În istoria de început a Lunii, au existat cîteva asemenea tragedii.

- Da?

- Da, da. Oameni care s-au întors cu copiii lor, născuţi pe Lună. Avem tendinţa să uităm. Am avut crizele noastre şi cîţiva copii pe

moarte nu par importanţi în lumina hecatombelor de la sfîrşitul secolului douăzeci. Dar aici, pe Lună, fiecare Lunarit care a murit datorită gravitaţiei Pămîntului este ţinut minte ... Cred că-i ajută să se considere o lume aparte.

- Credeam că mi s-au spus destule pe Pămînt, dar se pare că mai am multe de învăţat.

- E imposibil să afli totul despre Lună dintr-un post de pe Pămînt, aşa că ţi-am lăsat aici un raport complet, aşa cum a făcut şi predecesorul meu pentru mine. O să constaţi că Luna e fascinantă şi, în acelaşi timp, groaznică. Mă indoiesc că pe Pămînt ai mîncat raţii lunare şi, dacă te iei numai după descrieri, n-o să fii pregătit în faţa realităţii ... Dar va trebui să înveţi să-ţi placă. E o politică proastă să aduci aici bunuri Pămîntene. Trebuie să mîncăm şi să bem producţiile locale.

- Aţi făcut-o vreme de doi ani. Cred că o să supravieţuiesc şi eu.

- N-am făcut-o mereu. Există curse periodice către Pămînt. Sînt obligatorii, fie că le vrei, fie că nu. Cred că ţi-au spus asta.

- Da, aprobă Gottstein.

- În ciuda oricăror exerciţii pe care le faci aici, din cînd în cînd va trebui să te supui gravitaţiei totale, ca să le aduci aminte oaselor şi muşchilor cum este. Iar cînd vei fi pe Pămînt, vei *mînca!* Ocazional, mai vine mîncare şi prin contrabandă.

- Bagajul mi-a fost scotocit, spuse Gottstein, dar o conservă de carne de vită a scăpat neobservată.

- Sper că n-ai de gînd să-mi propui s-o împărţim, rosti ezitînd Montez.

- Nu, făcu Gottstein, încreţindu-şi nasul lătăreţ. Voiam să spun cu un altruism măreţ: "Ia, Montez. Mănînc-o toată! Nevoia-ţi e mai mare ca a mea". Se bîlbîi un pic, dînd această replică, căci folosea rareori persoana a doua singular în Planetara Standard.

Montez zîmbi şi mai larg şi clătină din cap:

- Nu. Peste o săptămînă o să am mai multă mîncare pămîntească decît pot mînca. Tu, nu. O să te saturi de puţine ori în următorii ani şi-ţi vei petrece prea mult timp regretîndu-ţi actuala generozitate. Ţine-o. ... Insist. Altfel, îmi voi cîştiga ura ta ex post facto.

Părea serios, ţinîndu-i o mînă pe umăr şi privindu-l în ochi.

- În plus, continuă el, voiam să-ţi vorbesc despre ceva şi tot amîn pentru că nu ştiu cum să încep, iar conserva asta ar fi o scuză pentru eventualele ocoliri.

Gottstein lăsă conserva din mînă. Chipul celuilalt era realmente grav.

- Ceva ce n-aţi putut menţiona în rapoarte, Montez?

- E ceva ce am *încercat*, Gottstein, dar între neştiinţa mea de a-l comunica şi refuzul Pămîntului de-a încerca să înţeleagă, rezultatul a fost evident. Poate tu vei reuşi. Sper din toată inima. Unul din motivele pentru care n-am cerut prelungirea mandatului este că nu mai pot îndura eşecul de-a comunica.

- Am impresia că-i ceva serios.

- Aş vrea să o pot face cît mai serioasă. Cinstit vorbind, sună prosteşte. În colonia lunară există doar zece mii de oameni. Mai puţin de jumătate sînt Lunariţi. Ei sînt limitaţi de resurse, de spaţiul locuibil, de o lume aspră şi totuşi ... şi totuşi ...

- Şi totuşi? îl încurajă Gottstein.

- Se petrece ceva aici ... nu ştiu exact ce anume ... ce poate fi periculos.

- În ce fel periculos? Ce pot face ei? Să declare război Pămîntului? Gottstein zîmbi uşor.

- Nu, nu. Ceva mult mai subtil. Montez îşi frecă ochii. Să fiu deschis cu tine. Pămîntul şi-a pierdut tăria.

- Ce înseamnă asta?

- Spune-i cum vrei! Chiar în timpul înfiinţării coloniei lunare, Pămîntul a traversat Marile Crize. Nu-i nevoie să-ţi aduc aminte.

- Nu, făcu scîrbit Gottstein.

- De la vîrful de şase miliarde, populaţia a ajuns acum doar la două miliarde.

- Şi? Nu e bine?

- A, bine înţeles, deşi aş fi vrut să fi existat un mod mai bun de a ajunge aici ... Dar a lăsat în urmă o permanentă neîncredere în tehnologie, o inerţie uriaşă, o lipsă a dorinţei de a risca, datorită posibilelor efecte secundare. Proiecte măreţe, şi poate periculoase, au fost abandonate pentru că pericolul era mai de temut decît dorinţa de măreţie.

- Înţeleg că te referi la programul de inginerie genetică.

- Evident, e cazul cel mai spectaculos, dar nu singurul, spuse Montez.

- Să fiu sincer, nu mă revoltă abandonarea ingineriei genetice. A fost un lanţ de erori.

- Ne-am pierdut şansa la intuiţionism.

- N-a existat niciodată vreo dovadă că intuiţionismul este dorit, dar suficiente indicaţii asupra inoportunităţii sale ...În plus, ce-i cu colonia lunară? Asta nu înseamnă o stagnare a Pămîntului?

- Ba da, spuse hotărît Montez. Colonia lunară e un vestigiu; o ultimă

rămăşiţă a perioadei dinaintea Crizelor, ceva ca un adio trist lăsat de omenire înaintea marii retrageri.

- E prea dramatic, Montez.

- Nu cred. Pămîntul s-a retras. Omenirea s-a retras; de peste tot, cu excepţia Lunii. Colonia lunară e frontiera omului, nu numai fizică, dar şi psihologică. Aici există o lume ce nu are un păienjeniş de vieţi pe care să-l distrugă; o lume lipsită de delicata balanţă a unui mediu ambiant complex. Tot ceea ce este de folos omului de pe Lună e făcut de om. Luna e o lume construită de om. N-are trecut.

- Şi?

- Pe Pămînt ne descurajează nostalgia noastră după un trecut pastoral, care de fapt n-a existat niciodată, şi chiar dacă ar fi existat, nu mai poate exista. În multe direcţii, ecologia a fost subminată în timpul Crizelor şi acum ne descurcăm cu resturile, aşa încît sîntem înspăimîntaţi, mereu înspăimîntaţi ... Pe Lună nu există un trecut la care să tînjeşti sau să visezi. Există o singură direcţie: înainte.

Montez părea că ia foc, vorbind:

- Gottstein, eu am fost martor doi ani; tu vei fi cel puţin tot atît. Aici, pe Lună, există un foc; o ardere neîncetată. Ei se extind în toate direcţiile. Se extind fizic. În fiecare lună se sfredelesc noi coridoare, se construiesc locuinţe noi, se creează spaţiu altora. Se extind atîta vreme cît nu sînt afectate resursele. Găsesc noi materiale de construcţie, noi surse de apă, noi zăcăminte de minerale. Îşi extind bateriile de energie solară, dezvoltă uzinele electronice ... Cred că ştii că cei zece mii de oameni de aici reprezintă actualmente principala sursă de aparatură micro-electronică şi biochimică a Pămîntului.

- Ştiu că este una din surse ...

- Pămîntul se minte pe el însuşi de dragul confortului. Luna e principala sursă. La actuala viteză de dezvoltare poate deveni singura sursă în viitor ... De asemenea, cresc intelectual. Cred că pe Pămînt nu există nici un savant tînăr şi capabil care să nu viseze vag - sau poate nu chiar atît de vag - să ajungă într-o zi pe Lună. Cu Pămîntul retrăgîndu-se din faţa tehnologiei, Luna e în mijlocul atenţiei.

- Presupun că te referi la sincrotronul protonic?

- Poate fi un exemplu. Cînd s-a construit ultimul sincrotron nou pe Pămînt? De fapt, nu-i decît cea mai mare şi impunătoare instalaţie; nici singura şi nici cea mai importantă. Dacă vrei să ştii, cel mai important obiectiv ştiinţific de pe Lună ...

- Ceva secret, despre care nu mi s-a spus?

- Nu, ceva atît de evident încît nimeni nu pare să-şi dea seama. Sînt cele zece mii de creiere de aici. Cele mai bune zece mii de creiere

existente. Singurul grup strîns unit de inteligenţe umane care sînt, principial şi emoţional, orientate ştiinţific.

Gottstein se foi şi încercă să schimbe poziţia scaunului. Era fixat în podea şi nu se mişcă dar, în încercarea sa, bărbatul se pomeni zburînd din scaun. Montez întinse un braţ să-l oprească.

- Scuze, se înroşi Gottstein.

- O să te obişnuieşti.

- Nu exagerezi? întrebă Gottstein. Pămîntul nu-i chiar o planetă neştiutoare. Noi am construit Pompa de Electroni. A fost o realizare strict Terestră. Nici un Lunarit n-a avut de-a face cu ea.

Montez clătină din cap, murmurînd ceva în spaniola naturală. Nu păreau cuvinte binevoitoare. Apoi rosti:

- L-ai întîlnit vreodată pe Frederick Hallam?

- Da, zîmbi Gottstein. Tatăl Pompei de Electroni. Cred că şi-a tatuat expresia pe piept.

- Simplul fapt că zîmbeşti şi ai făcut această remarcă dovedeşte că am dreptate. Ia pune-ţi întrebarea: Ar putea un om ca Hallam să inventeze într-adevăr Pompa de Electroni? Pentru nenumăraţii care nu gîndesc, povestea ţine, dar în realitate - şi probabil că ştii, dacă te-ai gîndi puţin - nu există un părinte al Pompei de Electroni. Para-oamenii, cei din para-Univers, cine or fi sau ce or fi, au inventat-o. Hallam a fost simpla lor extensie. Tot Pămîntul este simpla lor extensie.

- Am fost destul de deştepţi ca să profităm de iniţiativa lor.

- Da, după cum şi vitele sînt destul de deştepte ca să mănînce fînul dat de noi. Pompa nu-i un semn că omul priveşte înainte. Ba chiar, dimpotrivă.

- Dacă Pompa e un pas înapoi, atunci zic bravo pentru pasul înapoi. N-aş dori să mă descurc fără ea.

- Cine ar dori-o? Chestiunea e că se potriveşte perfect actualei situaţii de pe Pămînt. Energie infinită la un cost practic nul, cu excepţia întreţinerii, şi în plus, poluare zero. Dar pe Lună nu există Pompe de Electroni.

- Presupun că nu-i nevoie de ele, făcu Gottstein. Bateriile solare asigură nevoile Lunariţilor. Energie infinită la un cost practic nul, cu excepţia întreţinerii, şi în plus, poluare zero ... Nu aşa era poezia?

- Exact, dar bateriile solare sînt opera omului. Asta vreau să subliniez. O Pompă de Electroni fusese proiectată pentru Lună; instalaţia a fost încercată.

- Şi?

- N-a funcţionat. Para-oamenii n-au acceptat tungstenul. Nu s-a

întîmplat nimic.

- N-am ştiut asta. De ce?

Montez ridică din umeri şi din sprîncene: .

- Cine poate şti? Am presupus, printre altele, că para-oamenii trăiesc pe o planetă fără satelit, că nu pot concepe lumi distincte, dar situate relativ aproape una de cealaltă, şi populate; atunci cînd au găsit-o pe una din ele, n-au mai căutat-o pe cealaltă. Cine ştie? ... Principalul este că fără para-oameni, noi n-am fi putut face nimic.

- Noi, repetă gînditor Gottstein. Prin asta îi înţelegi pe Pămînteni?

- Da.

- Şi Lunariţii?

- Ei nu erau implicaţi?

- Erau interesaţi?

- Nu ştiu. Aici e toată nesiguranţa ... şi teama mea. Lunariţii - mai ales cei nativi - nu simt ca Pămîntenii. Nu ştiu ce planuri au, sau ce intenţionează. Nu pot afla.

- Dar ce *pot* face? privi gînditor Gottstein. Ai vreun motiv să crezi că vor să ne facă rău, sau că pot face rău Pămîntului, dacă vor?

- Nu pot răspunde la întrebarea asta. Sînt oameni atrăgători şi inteligenţi. Am impresia că nu cunosc adevărata ură, sau adevărata furie, sau măcar adevărata teamă. Dar poate că mi se pare. Ce mă supără cel mai mult este că nu ştiu.

- Presupun că echipamentul ştiinţific de pe Lună e dirijat de Pămînt.

- Exact. Sincrotronul de protoni este, telescopul optic de o sută douăzeci de centimetri este, radio-telescopul de pe faţa ascunsă este ... Astea sînt instalaţiile mari, care există de cincizeci de ani.

- De atunci nu s-a mai făcut nimic?

- Pămîntenii, prea puţin.

- Dar Lunariţii?

- Nu sînt sigur. Savanţii lor lucrează cu instalaţiile mari, dar odată am încercat să verific fişele de pontaj. Există goluri.

- Goluri?

- Petrec foarte mult timp în *altă* parte. Parcă ar avea alte laboratoare.

- N-ar fi de aşteptat aşa ceva, dacă produc micro-electronică şi biochimice?

- Ba da, totuşi ... nu ştiu, Gottstein. Mi-e teamă de ignoranţa mea.

Urmă o pauză destul de lungă, după care Gottstein spuse:

- Montez, înţeleg că-mi spui toate astea ca să fiu atent; ca să încerc să descopăr ce fac Lunariţii?

- Mda, mormăi Montez.
- Dar nu ştii nici măcar dacă fac într-adevăr ceva.
- Simt că fac.
- Ciudat. Ar trebui să încerc să-ţi alung misticismul ăsta din cap, dar e ciudat ...
- Ce anume?
- Aceeaşi navă care m-a adus pe mine pe Lună a mai adus pe cineva. De fapt, un grup mai mare dar unul din chipuri îmi era cunoscut. N-am vorbit cu el - n-am avut ocazia - şi am uitat totul. Dar acum, discuţia noastră mi l-a adus brusc în minte ...
- Şi?
- Cîndva am făcut parte dintr-o comisie ce se ocupa cu probleme ale Pompei de Electroni. Chestiuni de securitate, zîmbi el scurt. Poţi spune că Pămîntul nu mai are nervii de altădată. Căutăm peste tot siguranţă - şi e bine, ce naiba, cu nervi ori fără. Îmi scapă detaliile, dar era în legătură cu audierea asta. Acolo am văzut chipul de pe navă. Sînt convins.
- Crezi că are vreo semnificaţie?
- Nu sînt sigur. Figura se asociază cu ceva neliniştitor. Dacă mă gîndesc, poate îmi aduc aminte. Oricum, mai bine fac rost de o listă a pasagerilor şi văd dacă vreun nume îmi spune ceva. Păcat, Montez, dar cred că m-ai alarmat.
- Nu-i păcat deloc, făcu Montez. Mă bucur. Iar individul acela; poate că nu-i decît un turist lipsit de importanţă care pleacă peste două săptămîni. E bine însă că te-am făcut să te gîndeşti la toate astea ...

Gottstein părea că nu-l ascultă.

- E fizician, sau cercetător în domeniu, murmură el. Sînt sigur de asta şi-l asociez pericolului ...

4

- Bună, făcu Selene voioasă.

Pămînteanul se întoarse şi o recunoscu aproape imediat:

- Selene! Aşa-i? Selene?

- Exact. Pronunţia e corectă. Te distrezi?

- Din plin, rosti grav Pămînteanul. Îmi dau seama cît de unic e secolul nostru. Cu puţin timp în urmă eram pe Pămînt, obosit de mine şi de lumea mea. Apoi m-am gîndit: Eh, dacă aş fi trăit acum o sută de ani, n-aş fi putut părăsi această lume decît murind, dar acum ... pot merge pe Lună, încheie el zîmbind trist.

- Eşti mai fericit acum, pe Lună? întrebă Selene.

- Cu puţin, răspunse şi privi în jur. N-ai cu tine o gloată de turişti, cărora să le porţi de grijă?

- Azi nu, răspunse ea veselă. E ziua mea liberă. Cine ştie, poate ar trebui să-mi iau vreo două-trei zile. E o meserie plictisitoare.

- Ce îngrozitor atunci, pentru tine, să dai peste un turist în ziua ta liberă.

- N-am dat peste tine. Te-am căutat. Şi n-a fost uşor. N-ar trebui să te plimbi atîta singur.

- De ce m-ai căutat atîta? o privi el interesat. Îţi plac Pămîntenii?

- Nu, răspunse femeia. Mi-e greaţă de ei. Nu-mi plac în principiu şi fiind permanent asociaţi cu munca mea, situaţia e şi mai neplăcută.

- Totuşi, m-ai căutat şi mi-e greu să mă conving că sînt tînăr şi frumos.

- Chiar dacă ai fi, nu ţi-ar fi de nici un ajutor. Pămîntenii nu mă interesează, aşa cum o ştiu cu toţii în afara lui Barron.

- Atunci de ce m-ai căutat?

- Pentru că există şi alte moduri de-a fi interesat, şi pentru că Barron e interesat.

- Cine e Barron? Prietenul tău?

- Barron Neville, rîse Selene. E mai mult decît un prieten. Facem dragoste cînd simţim nevoia.

- La asta mă gîndisem şi eu. Ai copii?

- Un băiat de zece ani. Îşi petrece majoritatea timpului în clădirea băieţilor. Ca să te scutesc de următoarea întrebare, nu e copilul lui Barron. Aş putea avea un copil de la Barron dacă vom mai fi împreună cînd mi se va aproba alt copil ... *dacă* mi se va aproba ... Totuşi, sînt aproape sigură că da.

- Eşti foarte deschisă.

- Cu lucrurile pe care nu le consider secrete? Bineînţeles ... Ce-ai vrea să faci?

Mergeau printr-un coridor de stîncă alburie, în a cărui suprafaţă sticloasă erau încastrate bucăţi întunecate de "geme lunare". Selene purta sandale care parcă de abia atingeau solul; el avea cizme cu tălpi groase care-i măreau greutatea, astfel încît mersul să nu i se

transforme într-o tortură.

Coridorul era cu sens unic. Din cînd în cînd, cîte un electromobil micuţ îi depăşea în tăcere.

- Ce-aş vrea eu să fac? rosti Pămînteanul. Asta-i o invitaţie echivocă. Vrei să defineşti nişte condiţii limită, încît răspunsurile mele să nu te ofenseze prin inocenţă?

- Eşti fizician?

- De ce mă întrebi? ezită el.

- Ca să văd ce-mi spui. Ştiu că eşti fizician.

- De unde ştii?

- Nimeni nu vorbeşte de "condiţii limită" dacă nu există. Mai ales atunci cînd primul obiectiv de pe Lună pe care vrea să-l vadă este sincrotronul protonic.

- De asta m-ai căutat? Pentru că par a fi fizician?

- De asta m-a trimis Barron. Pentru că *el* e fizician. Eu am venit pentru că te-am considerat destul de neobişnuit pentru un Pămîntean.

- În ce fel?

- Nimic teribil de măgulitor, dacă ceea ce vînezi sînt complimentele. Se pare doar că nu-ţi plac Pămîntenii.

- Pe ce bază afirmi asta?

- Te-am privit, urmărindu-i pe ceilalţi din grup. În plus, eu simt întotdeauna. Pămîntenilor nu le plac Pămîntenii care stau pe Lună. Şi cu asta mă întorc la întrebare ... Ce-ai vrea să faci? Eu voi formula condiţiile - limită. Cel puţin ceea ce este vizibil.

- Ciudat, Selene, o privi atent Pămînteanul. Ai o zi liberă. Munca ta e suficient de neinteresantă sau neplăcută ca să fii fericită că ai o zi liberă, şi ai vrea chiar două sau trei. Totuşi, ţi-o petreci, oferindu-te voluntară pentru mine ... Numai din cauza unui oarecare interes.

- Interesul lui Barron. Acum e ocupat şi nu-i nici un rău că stau cu tine pînă termină el ... Apoi, nu-i acelaşi lucru. Nu-ţi dai seama? În slujba mea, mîn o turmă de cîteva zeci de Pămînteni ... Nu te supără că folosesc termenul?

- Eu însumi îl folosesc.

- Pentru că eşti Pămîntean. Unii oameni de pe Pămînt îl consideră un termen de batjocură şi nu le place cînd îl foloseşte un Lunarit.

- Adică un Lunatic?

Selene roşi.

- Da, făcu ea. Asta-i.

- Bun, hai să nu ne mai plîngem de cuvinte. Dă-i drumul; îmi povesteai despre slujba ta.

- Da, există aceşti Pămînteni pe care trebuie să-i opresc să se sinucidă, pe care trebuie să-i plimb de colo-colo, să le vorbesc şi să mă asigur că mănîncă, beau şi merg ca în manual. Ei se holbează şi îşi fac chestiile lor, iar eu trebuie să fiu extrem de politicoasă şi maternă.

- Oribil, rosti Pămînteanul.

- Sper însă ca noi doi să putem face ce ne place, aşa încît îţi poţi încerca norocul, iar eu nu trebuie să-mi cenzurez spusele.

- Ţi-am spus că nu mă deranjează să-mi zici Pămîntean.

- În regulă, atunci. O să am ziua liberă a unui şofer. Ce-ai vrea să faci?

- La asta mi-e uşor să-ţi răspund. Vreau să văd sincrotronul.

- Încă nu. Poate Barron să-ţi aranjeze, după ce vă întîlniţi.

- Dacă nu pot vedea sincrotronul, nu ştiu ce ar mai fi. Ştiu că radiotelescopul e pe cealaltă faţă şi, oricum, nu cred că reprezintă o noutate ... Spune-mi tu. Ce nu vede turistul obişnuit?

- O mulţime de lucruri. Camerele cu alge, de pildă - nu fabricile antiseptice, pe care le-ai văzut - fermele însăşi. Totuşi, mirosul e destul de puternic şi nu cred că un Pămîntean l-ar găsi prea îmbietor. Cei de pe Pămînt au necazuri cu mîncarea asta.

- Te surprinde? Ai gustat vreodată mîncare Pămîntească?

- Nu tocmai. Deşi, nu ştiu dacă mi-ar place. Depinde cu ce te-ai obişnuit.

- Cred că aşa-i, suspină Pămînteanul. Dacă o să mănînci o friptură adevărată, probabil că te-ar scîrbi grăsimea, sau oasele.

- Am putea merge spre exterior, unde se forează noile coridoare, dar va trebui să porţi îmbrăcăminte protectoare specială. Sînt fabricile ...

- Alege tu, Selene.

- Bine, dacă o să-mi răspunzi cinstit la o întrebare.

- Nu-ţi promit pînă nu aud întrebarea.

- Am spus că Pămîntenii cărora nu le plac Pămîntenii tind să stea pe Lună. Nu m-ai întrerupt. Vrei să rămîi pe Lună?

Bărbatul îşi fixă vîrfurile cizmelor greoaie apoi rosti:

- Selene, am obţinut cu greu viza pentru lună. Mi-au spus că sînt prea bătrîn şi, dacă stau prea mult, reîntoarcerea pe Pămînt mi- ar fi imposibilă. Aşa încît, le-am spus că m-am decis să rămîn definitiv pe Lună.

- Nu minţeai?

- Atunci, nu eram sigur. Dar acum, cred că o să rămîn.

- În cazul ăsta, n-aş fi crezut că te vor lăsa să vii.

- De ce?

- În general, autorităţilor terestre nu le place să trimită fizicieni pe lună pentru totdeauna.
- În privinţa asta n-am necazuri, încercă să zîmbească Pămînteanul.
- Bine, atunci, dacă vei fi unul dintre noi, cred că trebuie să vizităm sala de gimnastică. Pămîntenii vor şi ei adesea, dar în general nu-i prea încurajăm - deşi nu le interzicem. Pentru imigranţi însă e altceva.
- De ce?
- În primul rînd, noi facem sport goi, sau aproape. De ce nu? Părea enervată, obosită parcă de-a repeta un drept: Temperatura e controlată, iar mediul e curat. Însă pentru cei de pe Pămînt nuditatea e tulburătoare. Unii sînt şocaţi, alţii se excită, iar alţii le fac pe amîndouă. Ei, noi n-avem de gînd să ne îmbrăcăm de dragul lor şi nici să ne înţelegem cu ei, aşa că nu-i admitem.
- Dar imigranţii?
- Trebuie să se obişnuiască. Pînă la urmă şi ei îşi scot hainele. În plus, au mai multă nevoie de exerciţii decît noi, băştinaşii.
- O să fiu cinstit cu tine, Selene. În vecinătatea nudităţii feminine şi eu mă excit. Nu sînt atît de bătrîn ca să nu mai pot.
- Excită-te, dar de unul singur, rosti ea indiferentă. De acord?
- Trebuie să ne şi dezbrăcăm? o privi el cu un interes amuzat.
- Ca spectatori? Nu. Putem, dar nu-i obligatoriu. O să te simţi prost dacă începi atît de devreme şi n-ai fi o privelişte atît de plăcută pentru noi.
- Eşti *extrem* de deschisă!
- Crezi că nu? Fii cinstit. Iar eu nu vreau să-ţi stric excitarea. Aşa încît, mai bine rămînem îmbrăcaţi.
- Vor fi obiecţii? Adică, apariţia mea ca Pămîntean necunoscut?
- Nu, dacă sînt cu tine.
- În regulă, Selene. E departe?
- Am ajuns. Pe aici.
- Aha, de la început intenţionai să venim aici.
- M-am gîndit că ar putea fi interesant.
- De ce?
- Aşa m-am gîndit, zîmbi Selene.
- Încep să cred că nu gîndeşti simplu niciodată, clătină din cap Pămînteanul. Ia să vedem ... Dacă o să rămîn pe Lună, va trebui să fac gimnastică din cînd în cînd, ca să-mi menţin în condiţie bună muşchii, oasele şi toate organele.
- Exact. Aşa facem cu toţii şi în special imigranţii de pe Pămînt. Va veni o zi cînd sala de gimnastică va fi o rutină zilnică pentru tine.
Trecură printr-o uşă şi Pămînteanul rămase uimit:

- E primul loc de aici care seamănă cu Pămîntul.
- Cum adică?
- E mare! N-am crezut că aveţi săli atît de spaţioase pe Lună. Birouri, aparatură, femei la birouri ...
- Femei cu sînii goi, rosti gravă Selene.
- Recunosc, aici nu mai seamănă cu Pămîntul.
- Avem şi un tobogan şi un lift pentru Pămînteni. Sînt mai multe nivele. ... Stai puţin.

Se apropie de o femeie aşezată la biroul cel mai apropiat şi vorbi cu ea pe un ton scăzut, în vreme ce Pămînteanul privea curios în jur.

- E în regulă, se întoarse Selene. Vom avea parte şi de un melée. Unul destul de bun: cunosc echipele.
- E un loc foarte impresionant. Realmente.
- Dacă te referi la mărime, nu-i suficient. Avem, trei săli de sport. Aceasta e cea mai mare.
- Sînt oarecum mulţumit că în condiţiile spartane ale Lunii, vă puteţi permite să irosiţi atîta spaţiu cu fleacurile.
- Fleacuri?! Selene părea ofensată. De ce crezi că sînt fleacuri?
- Melée? E un joc?
- Îi poţi spune joc. Pe Pămînt, puteţi face asemenea chestii; zece oameni fac şi zece mii privesc. Pe Lună nu-i la fel; ceea ce pentru voi e un fleac, pentru noi e ceva necesar. Pe aici; o să luăm liftul şi va trebui să aşteptăm puţin.
- N-am vrut să te ofensez.
- Nu sînt cu adevărat ofensată, dar trebuie să fii rezonabil. Voi, Pămîntenii, v-aţi adaptat la gravitaţia Pămîntului de trei sute de milioane de ani, de cînd viaţa s-a tîrît pe uscat. Trăiţi, chiar dacă nu faceţi sport. Noi însă n-am avut timp să ne adaptăm la gravitaţia Lunii.
- Arătaţi suficient de diferiţi.
- Cînd eşti născut şi crescut sub gravitaţia Lunii, oasele şi muşchii îţi sînt, evident, mai puţin masive decît ale unui Pămîntean, dar ăsta-i un aspect superficial. Nu există nici o funcţie a corpului, cît de subtilă - digestia, vitezele secreţiilor hormonale - care să nu fie prost adaptată la gravitaţie şi să nu ceară un anumit complex de exerciţii. Dacă putem face ca aceste exerciţii să fie amuzante, ca nişte jocuri, ele nu mai sînt fleacuri ... Uite şi liftul.

Pămînteanul tresări, alarmat, dar Selene interveni rapid, parcă încercînd să depăşească necesitatea apărării:

- Bănuiesc că o să-mi spui că arată ca un coş împletit din nuiele. Toţi Pămîntenii care-l folosesc spun acelaşi lucru. În condiţiile gravitaţiei

lunare nu-i nevoie de ceva mai substanţial.

Liftul cobora încet. Ei erau singurii pasageri.

- Am impresia că nu-i prea folosit, făcu Pămînteanul.

- Ai dreptate, zîmbi Selene. Puţul e mai popular şi mai distractiv.

- Ce este de fapt?

- Exact ceea ce-l arată şi numele. ... Uite că am ajuns. Nu erau decît două nivele de coborît. ... E un tub vertical prevăzut cu prize de mîini, prin care poţi coborî. Nu-i încurajăm pe Pămînteni să-l folosească.

- E riscant?

- Nu tocmai. Dacă vrei, îl poţi coborî ca pe o scară obişnuită. Totuşi, există întotdeauna tineri care coboară cu o viteză considerabilă şi Pămîntenii nu ştiu cum să se ferească. Coliziunile sînt întotdeauna neplăcute. Dar te vei obişnui cu timpul. ... De fapt, ceea ce vei vedea acum e tot un fel de puţ, mai larg, construit pentru cei mai îndrăzneţi.

Îl conduse la o balustradă circulară de care se rezemau pălăvrăgind, mai mulţi indivizi. Toţi erau mai mult, sau mai puţin, dezbrăcaţi. Sandalele erau foarte răspîndite, la fel şi genţile mici, agăţate pe umăr. Unii purtau şorturi. Un individ extrăgea dintr-un container o substanţă verzuie, pe care o mînca.

Trecînd pe lîngă el, Pămînteanul strîmbă uşor din nas.

- Problema dentară trebuie să fie acută pe Lună, rosti el.

- Nu-i grozavă, încuviinţă Selene. Dacă avem posibilitatea, optăm pentru un maxilar fără dinţi.

- Fără nici un dinte?

- Poate nu chiar total. S-ar putea să păstrăm incisivii şi caninii din motive estetice şi pentru eventualele sarcini folositoare. Se curăţă şi mai uşor. De ce să mai păstrăm însă molarii nefolositori? E doar o moştenire din trecutul Pămîntului.

- Faceţi vreun progres în direcţia asta?

- Nu, răspunse ea scurt. Pămîntul insistă că ingineria genetică e ilegală.

Se aplecă peste balustradă şi adăugă:

- Se spune că acesta e terenul de joc al Lunii.

Pămînteanul privi în jos. Era un cilindru larg, cu pereţi netezi şi roz de care erau ataşate bare metalice, dispuse aparent la întîmplare. Din loc în loc, o bară traversa o porţiune a cilindrului, cîte o dată după chiar un diametru. Avea o adîncime de vreo sută cincizeci de metri şi diametrul de cincisprezece metri.

Nimeni nu părea că acordă vreo atenţie anume terenului sau Pămînteanului. Unii îl priviseră indiferenţi, părînd că-i cîntăresc ţinuta îmbrăcată şi trăsăturile feţei, iar apoi se întoarseră cu spatele.

Alţii o salutaseră printr-un gest al mîinii pe Selene, dar se întoarseră şi ei. Oricît de atenuată, reacţia de dezinteres era ostentativă.

Pămînteanul privi din nou deschiderea cilindrică. La baza ei se vedeau siluete pitice. Unele purtau echipament roşu, iar celelalte albastru. Două echipe, pricepu el. Desigur, echipamentul avea un rol protector, căci toţi purtau mănuşi, sandale şi benzi protectoare pe genunchi şi pe coate. Unii aveau legături în jurul şoldurilor, iar alţii în jurul piepturilor.

- Aha, murmură el. Bărbaţi şi femei.

- Exact! făcu Selene. Sexele concurează împreună, dar ideea este de a preveni balansul necontrolat al părţilor ce poate influenţa controlul căderii. Există şi o diferenţă sexuală ce presupune vulnerabilitatea în faţa durerii. Nu-i o modestie.

- Cred că am citit despre asta, răspunse Pămînteanul.

- S-ar putea, deşi în afară nu ies prea multe. Nu din cauza *noastră*, dar guvernul terestru preferă să reducă la minim noutăţile de pe Lună.

- De ce, Selene?

- Tu eşti Pămîntean. Spune-mi tu ... Teoria noastră, a celor de pe Lună este că stînjenim Pămîntul. Sau cel puţin, guvernul Pămîntului.

Acum, de fiecare parte a cilindrului, doi indivizi se ridicau rapid şi se auzea un răpăit surd de tobe. La început, se părea că cei doi suiau o scară, treaptă cu treaptă,dar viteza lor creştea şi pe la jumătatea înălţimii izbeau fiecare bara pe lîngă care treceau, cu un bufnet ostentativ.

- Pe Pămînt n-ar putea-o face cu atîta graţie, îi admiră Pămînteanul şi apoi se corectă: sau chiar de loc.

- Nu-i vorba numai de gravitaţia scăzută, rosti Selene. N-ai decît să încerci. Sînt necesare multe ore de antrenamente.

Căţărătorii ajunseseră la balustradă şi suiră pe ea. Plonjară simultan înapoi.

- Pot fi rapizi atunci cînd vor, observă bărbatul.

- Mda, făcu Selene printre aplauze. Am impresia că atunci cînd Pămîntenii - adică adevăraţii Pămînteni, cei care n-au vizitat niciodată Luna - se referă la mişcarea pe Lună, ei se gîndesc la suprafaţă şi la costume spaţiale. Desigur, în felul acela e lentă. Datorită costumelor spaţiale, masa devine uriaşă şi asta înseamnă inerţie mare, în condiţiile unei gravitaţii reduse.

- Corect, rosti Pămînteanul. Am văzut filmele clasice ale primilor astronauţi, la fel ca orice şcolar, şi mişcările seamănă cu cele subacvatice. Filmul ţi se imprimă în subconştient, chiar dacă ştii cum

e corect.

- O să fii surprins cît de repede ne putem azi mişca la suprafaţă cu costume şi toate alea. Iar aici, în subteran, fără costume, ne deplasăm la fel de iute ca şi pe Pămînt. Gravitaţia mai mică duce la folosirea corespunzătoare a muşchilor.

- Dar vă puteţi mişca şi mai încet ... Îi urmărea pe acrobaţi. Terminaseră proba de viteză şi coborau cu o încetineală deliberată. Pluteau lovind barele pentru a întîrzia căderea aşa cum anterior căutau să accelereze urcarea. Atinseră solul şi alţi doi îi înlocuiră. Apoi alţi doi. Apoi alţi doi. Alternativ, din fiecare echipă, cîte o pereche se întrecea în virtuozitate.

Deplasarea se făcea în paralel, dar parcursurile erau tot mai complicate. O pereche se desprinse simultan, traversînd cilindrul într-o parabolă joasă, cu convexitatea în sus, fiecare ajungînd la bara părăsită de celălalt, trecînd unul pe lîngă altul fără să se atingă. Aplauzele sporiră.

- Cred că-mi lipseşte experienţa de-a aprecia amănuntele mai subtile, comentă Pămînteanul. Toţi aceştia sînt Lunariţi?

- Aşa presupun, răspunse Selene. Sala este deschisă tuturor cetăţenilor Lunii şi unii imigranţi sînt destul de buni. Totuşi, pentru asemenea virtuozităţi trebuie să fie vorba de copii concepuţi şi născuţi aici. Sînt cei mai adaptaţi fizic, în orice caz mai mult decît Pămîntenii, şi sînt antrenaţi din copilărie. Majoritatea concurenţilor n-au optsprezece ani.

- Bănuiesc însă că-i periculos, cu toată gravitaţia redusă.

- Fracturile nu sînt deloc rare. Nu cred că a murit cineva, dar există cel puţin un caz de coloană fracturată şi paralizie. Am şi văzut un accident îngrozitor ... ah, fii atent; acum vin figurile libere.

- Ce?

- Pînă acum au fost figuri impuse. Parcursurile se desfăşurau după o schemă stabilită.

Bătăile păreau mai line; un căţărător urcă şi se lansă brusc în aer. Prinse cu o mînă o bară, descrise un cerc în planul vertical şi-şi dădu drumul.

- Uluitor, făcu Pămînteanul, urmărindu-l atent. Se mişcă în jurul barelor exact ca un gibon.

- Un ce? întrebă Selene.

- Un gibon. O rasă de maimuţă; de fapt, singura maimuţă care mai trăieşte în sălbăticie. Sînt ... Privi spre Selene, apoi spuse: N-o considera o insultă, Selene; sînt nişte creaturi pline de graţie.

- Am văzut filme cu maimuţe, se încruntă femeia.

- Probabil că nu i-ai văzut pe giboni în acţiune. ... Îndrăznesc să spun că Pămîntenii le-ar putea spune Lunariţilor "giboni", ca formă de batjocură. Dar eu nu mă refer la asta.

Îşi rezemă ambele coate pe balustradă şi privi mişcările. Păreau un dans aerian.

- Selene, cum îi trataţi pe imigranţii Pămînteni aici, pe Lună. Mă refer la cei care doresc să se stabilească aici. Lipsindu-le adevăratele însuşiri Lunarite ...

- Asta nu contează. Imii sînt cetăţeni. Nu există nici o discriminare legal; nici o discriminare legală.

- Ce înseamnă asta? nici o discriminare *legală?*

- Ce-ai auzit. Există lucruri pe care ei nu le pot face. *Există* unele diferenţe. Problemele lor medicale sînt diferite şi de obicei au avut un trecut medical mai încărcat. Dacă vin la o vîrstă mijlocie, arată ... bătrîni.

Pămînteanul privi stînjenit într-o parte.

- Se pot căsători? Vreau să spun, imigranţii cu Lunariţii.

- Bineînţeles. Adică dacă se pot încrucişa.

- La asta mă refeream.

- Desigur. Orice imigrant poate avea unele gene valoroase. Cerule, taică-meu era imi, deşi după mamă sînt o Lunarită de generaţia a doua.

- Presupun că tatăl tău a venit pe cînd era destul de ...

Dumnezeule! Încremeni, apoi suspină înfiorat: Credeam c-o să scape bara.

- Nici gînd, făcu Selene. E Marco Foro. Îi place să facă aşa: s-o prindă în ultimul moment. De fapt, e o chestie de prost gust şi un adevărat campion o evită. Totuşi ... Tatăl meu avea douăzeci de ani cînd a sosit.

- Aşa da. Încă destul de tînăr ca să fie adaptabil; fără complicaţii sentimentale în urmă, pe Pămînt. Din punctul de vedere al unui bărbat Pămîntean, cred că-i interesant să ai o legătură sexuală cu ...

- Legătură sexuală! Veselia Selenei părea că maschează un adevărat şoc. Doar nu crezi că taică-meu s-a culcat cu mama? Dacă te-ar auzi mama, ţi-ar arăta ea!

- Atunci ...

- Însămînţare artificială, ce naiba! Sex cu un *Pămîntean?*

- Mi s-a părut că ai spus că nu există discriminări.

- Asta nu-i o discriminare. E o realitate fizică. Un Pămîntean nu se poate descurca bine în cîmpul gravitaţional. Cît de antrenat ar fi, sub imperiul pasiunii, poate greşi. N-aş risca. Prostul şi-ar putea rupe o

mînă sau un picior ... sau şi mai rău, unul de-al meu. Combinarea genelor e una; sexul cu totul altceva.

- Iartă-mă ... Dar însămînţarea artificială nu-i ilegală?

Ea privea absorbită gimnastica.

- Uite-l iarăşi pe Marco Foro. Cînd nu încearcă să fie spectaculos fără rost, e realmente bun; şi sora lui e aproape tot atît de bună. Cînd lucrează împreună, e pur şi simplu un poem de mişcare. Priveşte-i acum. Sînt împreună şi se rotesc în jurul aceleiaşi bare de parcă ar avea un singur trup. Uneori, el e prea excentric, dar controlul muşchilor este perfect ... Aşa-i, însămînţarea artificială este oprită de legea Pămîntului, dar se permite în cazul unor motive medicale. Bineînţeles, asta se întîmplă deseori.

Acrobaţii urcaseră cu toţii şi se găseau dispuşi în cerc, imediat sub balustradă; cei roşii de-o parte, cei albaştri de cealaltă parte. Ridicară braţul dinspre interior şi erau aplaudaţi.

- Ar trebui să puneţi nişte scaune, spuse Pămînteanul.

- Deloc. Ăsta nu-i un spectacol, ci un exerciţiu. Nu permitem mai mulţi spectatori decît atîţia cît pot sta confortabil în jurul balustradei. Ar trebui să fim acolo, jos, nu aici.

- Adică şi tu poţi face astfel de lucruri, Selene?

- Bineînţeles, dacă mă antrenez. Orice Lunarit poate. Eu nu sînt tot atît de bună cît ei: nu m-am alăturat niciunei echipe ... Acum urmează meleul, fiecare-pentru-el. Asta-i partea cu adevărat periculoasă. Toţi zece vor fi în aer, şi fiecare echipă va încerca să-i facă pe membrii celeilalte echipe să cadă.

- O cădere reală?

- Pe cît posibil.

- Nu se rănesc?

- Uneori. Teoretic, nu-i genul de distracţie încurajată. E considerată o aiureală, şi nici n-avem o populaţie atît de numeroasă încît să ne permitem accidente inutile. Totuşi, meleul e popular şi nu putem aduna suficiente voturi ca să-l interzicem.

- Tu pentru cine votezi, Selene?

- Nu contează, roşi Selene. Fii atent!

Ritmul de percuţie crescuse asurzitor şi toţi indivizii din fîntîna uriaşă ţîşniră înainte precum săgeţile. Urmă un vălmăşag haotic în aer, dar cînd se despărţiră fiecare era agăţat de o bară-suport. După o aşteptare tensionată, unul se lansă, îl urmă un altul şi văzduhul se umplu încă o dată de trupuri. Scena se repetă iarăşi, şi iarăşi.

- Scorul e complicat, spuse Selene. Se dă un punct pentru fiecare lansare, un punct pentru o atingere, două puncte pentru o ratare, zece

puncte pentru doborîre, şi diferite sancţiuni pentru alte greşeli.

- Cine ţine scorul?

- Există arbitrii, iar în cazul contestaţiilor se recurge la înregistrările filmate. Adesea, nici chiar ele nu pot hotărî.

Urmară cîteva strigăte aţîţate, cînd o fată în albastru ţîşni pe lîngă un băiat în roşu şi-l lovi din lateral. Băiatul eschivase, dar nu cu succes şi, prinzînd bara dezechilibrat, se izbi cu un genunchi de perete.

- Unde se uită? făcu indignată Selene. N-a văzut-o că vine?

Jocul se încinse şi Pămînteanul obosi încercînd să desluşească ceva din zborurile încrucişate. Uneori, un jucător atingea o bară, dar n-o mai putea reţine. Atunci, fiecare spectator se apleca peste balustradă, parcă gata să se lanseze în spaţiu, să-l ajute. La un moment dat, Marco Foro fu izbit peste mînă şi cineva strigă:

- Fault!

Foro rată bara şi căzu. Pentru Pămîntean, căderea era lentă sub gravitaţia lunară, totuşi trupul lui Foro se răsucea şi se zbătea, întinzîndu-se zadarnic după fiecare bară. Ceilalţi aşteptau, de parcă toate manevrele erau întrerupte în timpul unei căderi.

Foro se deplasa mai repede acum, deşi se frînase de două ori, fără să izbutească totuşi să se agaţe.

Era aproape de sol cînd, cu o mişcare de păianjen, prinse cu piciorul drept o bară transversală şi rămase suspendat, legănîndu-se cu capul în jos, la trei metri deasupra podelei. Cu braţele întinse, se opri pînă cînd aplauzele încetară, apoi se răsuci în sus şi ţîşni într-o ascensiune rapidă.

- A fost faultat? întrebă Pămînteanul.

- Dacă Jean Wong a tras încheietura lui Marco, în loc s-o împingă, atunci a fost fault. Totuşi arbitrul a decis mişcare corectă, şi nu cred că Marco va contesta. A căzut mult mai departe decît trebuia. Îi plac salvările astea în ultimul moment, dar într-o zi va greşi şi se va accidenta ... Uho, uho!

Pămînteanul o privi întrebător, dar Selene nu se uita la el.

- E cineva de la biroul Comisarului, rosti ea, şi cred că pe tine te caută.

- De ce ...

- Nu cred că ar veni aici să caute pe altcineva. Tu eşti intrusul.

- Dar ce motiv ...

Mesagerul, el însuşi cu alură Pămînteană sau imigrant, aparent stînjenit sub privirile a zeci de indivizi goi, care adăugau dispreţului şi indiferenţă, veni direct spre ei.

- Domnule, rosti, Comisarul Gottstein vă cere să mă urmaţi ...

5

Apartamentul lui Barron Neville era mai simplu decît al Selenei. Cărţile îi erau împrăştiate peste tot, terminalul calculatorului era vizibil într-un colţ, iar biroul larg era dezordonat. Ferestrele erau opace.

Selene intră, încrucişă braţele şi comentă:

- Dacă trăieşti ca un cerşetor, cum vrei să fii ordonat în gînduri?

- Mă descurc, mormăi Barron. De ce nu l-ai adus pe Pămîntean?

- L-a înhăţat Comisarul. Noul Comisar.

- Gottstein?

- Exact. De ce n-ai terminat mai devreme?

- Pentru că mi-a luat vreme. Nu puteam lucra orbeşte.

- Atunci trebuie să aşteptăm, făcu Selene.

Neville îşi muşcă o unghie, apoi inspectă preocupat rezultatul.

- Nu ştiu dacă situaţia ar trebui să-mi placă sau nu ... Tu ce crezi despre el?

- Îmi *place*, rosti hotărîtă Selene. A fost destul de plăcut, dacă ne gîndim că-i un Pămîntean. M-a lăsat să-l conduc. Era interesat. N-a judecat pe nimeni. N-a fost superior ... Iar eu n-am evitat să-l provoc.

- A mai întrebat ceva despre sincrotron?

- N-a fost nevoie.

- De ce?

- I-am spus că vrei să-l vezi şi că eşti fizician. Aşa că presupun că te va întreba pe tine ceea ce-l interesează.

- N-a considerat că-i ciudat ca tocmai ghida lui să aibă ca prieten un fizician?

- De ce? I-am spus că eşti partenerul meu sexual. Atracţia fizică n-are nici o explicaţie şi un fizician poate foarte bine să se coboare la o ghidă.

- Termină, Selene.

- Ah ... Uite, Barron, mi se pare că dacă ar fi detectat o conspiraţie, sau dacă s-ar fi apropiat de mine pentru a ajunge *astfel* la tine, ar fi fost mai crispat. Cu cît intriga e mai complicată, cu atît autorul ei e

mai nervos. În mod deliberat, eu m-am purtat normal. I-am vorbit despre toate, în afară de sincrotron. L-am dus la sala de gimnastică ...

- Şi?

- Şi l-a interesat. Era relaxat şi interesat.

- Eşti sigură? Totuşi Comisarul l-a convocat înaintea mea. Crezi că-i bine?

- De ce ar fi rău? A fost o invitaţie la o întîlnire, făcută în faţa a cîtorva zeci de Lunariţi.

Neville se lăsă pe spate cu mîinile încrucişate la ceafă.

- Selene, te rog, nu mai insista să emiţi judecăţi dacă nu te rog. E iritant. În primul rînd, tipul nu-i fizician. Ţi-a spus că ar fi?

- Eu i-am spus fizician, rosti Selene după o mică pauză. N-a negat, dar nu-mi amintesc să fi spus că într-adevăr este. Totuşi ... totuşi sînt *sigură* că-i fizician.

- E o mică eroare, Selene. Poate că e fizician în mintea lui, dar în realitate n-are pregătire ştiinţifică şi nici nu lucrează ca atare. Are pregătire de fizician, sînt de acord, dar nu lucrează în branşă. Nu poate obţine nici un post. Nici un laborator de pe Pămînt nu l-ar angaja. Întîmplător, e pe lista neagră a lui Fred Hallam şi ţine locul unu de multă vreme.

- Eşti sigur?

- Crede-mă, am verificat. Nu mi-ai spus chiar tu că mi-a luat cam mult? ... Şi-i atît de bine, încît e prea bine.

- De ce prea bine? Nu înţeleg la ce vrei să ajungi.

- Nu ţi s-a părut că am putea să ne încredem în el? La urma urmei, e pornit împotriva Pămîntului.

- Bineînţeles, poţi spune asta, dacă datele sînt corecte.

- Oho, ele sînt corecte, cel puţin în sensul că sînt ceea ce vrei, dacă le dezgropi. Ar putea fi însă *aranjate.*

- Barron, eşti dezgustător. Cum poţi vedea numai conspiraţii peste tot? Ben nu părea ...

- Ben? făcu Neville sardonic.

- Ben, repetă fermă Selene. Ben nu părea un om nedreptăţit, sau unul care încearcă să mă convingă că este nedreptăţit.

- Nu, dar te-a făcut să-l consideri interesant. Ai spus că îţi *place,* nu? Ai subliniat-o. Poate tocmai asta încerca să facă.

- Nu-s chiar atît de uşor de păcălit, o ştii şi tu.

- Bun, va trebui să aştepţi pînă-l văd *eu.*

- Să te ia naiba, Barron! M-am asociat cu mii de Pămînteni, de toate felurile. E slujba mea. Şi pentru asta n-ai nici un motiv ca să fii sarcastic, vorbind despre opiniile mele. Ai toate motivele să te încrezi

în ele.

- Bine. O să vedem. Nu te enerva. Acum, însă, trebuie să aşteptăm ... Şi atunci, se ridică el în picioare, ghici la ce m- am gîndit?

- Nu-i greu. Selene se ridică lin şi cu o mişcare aproape invizibilă a picioarelor lunecă într-o parte: Fă-o însă singur. N-am chef.

- Te-ai supărat pentru că ţi-am contestat aprecierile?

- M-am supărat pentru că ... La naiba, de ce nu-ţi ţii camera curată? se răsti ea şi ieşi.

6

- Mi-ar plăcea, spuse Gottstein, să vă ofer cîte ceva din luxul Pămîntului, doctore, dar, din principiu, n-am primit acceptul să aduc nimic. Oamenii cei buni de pe Lună sînt jigniţi de barierele impuse prin tratamentul special al celor de pe Pămînt. Mi se pare că pentru a le menaja sensibilităţile, ar fi cel mai bine să le adopţi stilul, deşi mă tem că mersul mă va da de gol. Gravitaţia lor afurisită e imposibilă.

- Aveţi dreptate, spuse Pămînteanul. Vă felicit pentru noul post ...

- Încă nu-i al meu, domnule.

- Totuşi felicitările mele. Deşi nu mă pot opri să mă întreb de ce aţi dorit să mă vedeţi.

- Am călătorit pe aceeaşi navă.

Pămînteanul aşteptă politicos.

- Iar cunoştinţa noastră e mult mai veche, continuă Gottstein. Ne-am mai întîlnit, pentru scurtă vreme, acum cîţiva ani.

- Mă tem că nu-mi amintesc, rosti încet Pămînteanul.

- Nu mă mir. N-aveţi nici un motiv să vă amintiţi. O vreme am făcut parte din echipa senatorului Burt, preşedintele Comitetului pentru Tehnologie şi Mediu. Pe timpul cînd era destul de doritor să-l înfunde pe Hallam ... Frederick Hallam.

Pămînteanul deveni brusc mai rigid.

- Îl cunoaşteţi pe Hallam?

- Sînteţi a doua persoană care mă întreabă acest lucru de la sosirea pe Lună. Da, l-am cunoscut. Nu foarte bine. Ştiu indivizi care l-au cunoscut mai bine. Curios dar, în general, opinia lor coincide cu a

mea. Pentru un personaj aparent idolatrizat pe planetă, Hallam e puțin agreat de cei care-l cunosc.

- Puțin? Cred că de loc, interveni Pămînteanul.

- Pe vremea aceea, ignoră Gottstein întreruperea, din însărcinarea senatorului mă ocupam cu investigarea Pompei de Electroni, pentru a vedea dacă nu cumva instalarea și extinderea ei erau însoțite de risipă sau profit personal. O îngrijorare normală pentru ceea ce era, în esență, un comitet de pază, dar senatorul spera să-l prindă cu ceva pe Hallam. Dorea să înlăture strangularea de moment a cercetării științifice. Acolo a eșuat.

- Evident. Acum, Hallam e mai puternic ca oricînd.

- N-a fost vorba însă de nici o ilegalitate; în mod evident nimic care să-l acuze pe Hallam. Omul este extrem de cinstit.

- De asta sînt convins. Puterea are valoarea ei specială; nu neapărat măsurabilă în bancnote.

- Ceea ce m-a interesat însă pe atunci, deși era ceva ce nu puteam urmări pînă la capăt, a fost descoperirea unei persoane care nu se plîngea de puterea lui Hallam, ci de însăși Pompa de Electroni. Am fost prezent la audiere, dar n-am condus-o. Dumneata erai acela, nu?

- Îmi amintesc episodul la care vă referiți, răspunse prudent Pămînteanul, totuși nu v-am reținut chipul.

- Mă întrebam pe atunci cum poate cineva să obiecteze împotriva Pompei, bazîndu-se pe date științifice. M-ați impresionat îndeajuns, așa încît, atunci cînd v-am zărit pe navă, s-a făcut un contact. Nu am căutat lista de pasageri, așa că voi încerca să-mi verific memoria. Nu sînteți Dr. Benjamin Andrew Denison?

- Benjamin *Allan* Denison, suspină Pămînteanul. Da. De ce a trebuit să intervină și asta acum? Adevărul e, Comisare, că nu vreau să dezgrop trecutul. Sînt aici, pe Lună, și doresc să încep din nou; dacă e nevoie, de jos. La dracu, mă gîndesc să-mi schimb numele.

- N-ar ajuta la nimic. V-am recunoscut după chip. N-am nici o obiecție pentru o nouă viață, doctore Denison. Nu voi interveni în nici un fel. Aș vrea însă să cunosc cîteva lucruri care nu vă implică în mod direct. Nu-mi mai amintesc obiecțiile dumneavoastră împotriva Pompei de Electroni. Mi le puteți reaminti?

Denison lăsă capul în jos. Tăcerea se prelungi, dar Comisarul nu încercă s-o întrerupă. Ba chiar, își suprimă o tuse.

- De fapt, nu era nimic, rosti Denison. Făcusem un fel de ipoteză și mă temeam de o schimbare a intensității forței nucleare tari. Nimic!

- Nimic? Gottstein tuși acum. Iertați-mă, dar vreau să înțeleg. V-am spus că m-ați interesat atunci. N-am izbutit să vă urmăresc și nu cred

că aş mai găsi înregistrarea audienţei. Totul e în arhive, dar pentru că senatorul a făcut nişte greşeli pe atunci, nu-l prea interesează publicitatea. Totuşi, anumite detalii îmi revin. Aţi fost cîndva coleg cu Hallam, deci nu sînteţi fizician.

- Corect. Am fost radiochimist ca şi el.

- Opriţi-mă, dacă greşesc, dar pe atunci eraţi apreciat foarte bine, aşa-i?

- Existau criterii obiective în favoarea mea. Cu toate astea, fără să mă amăgesc, mă descurcam excelent.

- Uimitor cum îmi revin amănuntele. Pe de altă parte, Hallam nu era tot atît de strălucit.

- Nu tocmai.

- Şi totuşi, mai apoi, evenimentele nu v-au favorizat. De fapt, cînd v-am audiat - la solicitarea dumneavoastră, parcă - lucraţi pentru o fabrică de jucării ...

- Cosmetice, rosti sugrumat Denison. Cosmetice pentru bărbaţi. Asta nu m-a prea ajutat la audiere.

- Nu, îmi pare rău. Eraţi un comerciant.

- Director cu vînzările. Încă mă descurcam foarte bine. Am ajuns vice-preşedinte înainte de-a demisiona şi a veni pe Lună.

- Hallam a avut vreun amestec? Mă refer la abandonarea cercetării ştiinţifice.

- Comisare, rosti Denison. Vă rog! Nu mai contează acum. Am fost acolo cînd Hallam a descoperit conversia tungstenului şi cînd a început lanţul de evenimente ce a dus la Pompa de Electroni. Ce s-ar fi întîmplat dacă n-aş fi fost acolo, nu pot şti. Poate că Hallam şi cu mine am fi murit peste o lună de iradiere, sau peste şase luni într-o explozie nucleară. Nu ştiu. Dar am fost acolo, parţial şi din cauza mea a ajuns Hallam unde a ajuns; şi din cauza rolului meu am ajuns eu aici. La naiba cu detaliile! Vă satisface? Oricum, atîta e tot ce spun.

- Cred că ajunge. Aţi avut pică pe Hallam, nu?

- În zilele acelea, nu pot spune că-l agream. De fapt, nici acum.

- Atunci, împotrivirea dumneavoastră faţă de Pompă nu era cauzată de dorinţa de a-l distruge pe Hallam?

- Mă opun acestui interogatoriu, făcu Denison.

- Cum? Nimic din ce te întreb nu va fi folosit împotriva ta. E doar pentru mine, deoarece mă interesează Pompa şi alte cîteva lucruri.

- Bun, atunci cred că poţi dezgropa o oarecare implicare emoţională. Pentru că nu-mi plăcea Hallam, eram gata să cred că popularitatea şi măreţia lui au o bază falsă. Analizam Pompa de Electroni, căutînd să găsesc o fisură.

- Şi astfel ai găsit-o?
- Nu, izbucni Denison, lovind cu pumnul în braţul fotoliului şi mişcîndu-se perceptibil în sus în urma gestului. Nu "astfel". Am găsit o fisură reală. Sau aşa mi s-a părut. În nici un caz n-am inventat-o doar ca să-l atac pe Hallam.
- Nu-i vorba de *inventat*, rosti împăciuitor Gottstein. Nu mă gîndesc la asemenea acuzaţii. Însă ştim cu toţii că încercînd să faci ceva la limitele cunoscutului, sînt necesare unele ipoteze. Acestea se referă la o zonă cenuşie de nesiguranţă, şi pot fi deplasate într-o parte sau alta în modul cel mai cinstit dar ... ăă ... sub imperiul unor sentimente de moment. Poate că ipotezele dumneavoastră au fost făcute în partea anti-Hallam a posibilului.
- Discuţia devine inutilă, domnule. Un moment, am crezut că am avut dreptate. Nu sînt însă fizician. Sînt - am fost - radiochimist.
- Şi Hallam a fost radiochimist, iar acum e cel mai faimos fizician din lume.
- E încă radiochimist. Rămas în urmă cu douăzeci şi cinci de ani.
- Dumneata însă ai muncit din greu ca să ajungi fizician.
- M-aţi investigat atent, pufni Denison.
- V-am spus: m-aţi impresionat. Extraordinar cum îţi revin amintirile! Voi trece însă acum la ceva diferit. Cunoaşteţi un fizician pe nume Peter Lamont?
- L-am întîlnit ...
- Îl consideraţi un savant strălucit?
- Nu-l cunosc chiar atît de bine şi detest să supralicitez termenul.
- Ştia însă despre ce vorbeşte, nu?
- În lipsă de probe contrarii, da.

Comisarul se lăsă încet pe spate în scaunul cu aspect fragil, care, după normele terestre, nu i-ar fi suportat greutatea.

- Aţi vrea să-mi spuneţi cum aţi ajuns să-l cunoaşteţi pe Lamont? Doar după renume? Sau v-aţi întîlnit?
- Am discutat împreună. Plănuia să scrie o istorie a Pompei de Electroni: cum a început; o relatare amănunţită a tuturor legendelor născute în jurul ei. Am fost flatat cînd a venit la mine; părea să fi descoperit ceva în legătură cu mine. La dracu, Comisare, eram flatat că ştia că trăiesc. Totuşi, nu puteam spune prea multe. Ce rost ar fi avut? N-aş fi cîştigat nimic, decît nişte sarcasme şi sînt sătul de ele, de gînduri negre şi de autocompătimire.
- Ştiţi cu ce s-a ocupat Lamont în ultimii ani?
- La ce anume vă referiţi, Comisare?
- Acum vreun an, poate ceva mai mult, Lamont a avut o discuţie cu

Burt. Nu mai fac parte din echipa senatorului, totuşi ne mai întîlnim ocazional. El mi-a povestit totul. Era preocupat. Considera că Lamont găsise într-adevăr o hibă a Pompei de Electroni, dar nu întrevedea o modalitate practică de abordare a problemei. M-a pus şi pe mine pe gînduri ...

- Obsesii la tot pasul, făcu Denison ironic.

- Acum însă mă gîndesc serios. Dacă Lamont v-a vorbit şi ...

- Stop! Opriţi-vă, Comisare! Văd că aţi pornit spre o anumită concluzie şi nu doresc să mai înaintaţi. Dacă vă aşteptaţi să vă spun că Lamont mi-a furat ideea şi că sînt nedreptăţit din nou, greşiţi. Vă repet: n-am o teorie validă. Era doar o ipoteză. Mă preocupa: am prezentat-o, n-am fost crezut şi am fost şicanat. Am renunţat pentru că nu-i puteam demonstra valoarea. N-am menţionat-o în convorbirea mea cu Lamont; de fapt, n-am discutat decît despre primele zile ale Pompei. Mai tîrziu, cînd el a emis ipoteza, ajunsese la ea pe căi independente, indiferent cît de mult semăna cu a mea. Îmi pare mult mai solidă şi bazată pe analize matematice. Nu pretind *nici o prioritate.*

- Se pare că cunoaşteţi teoria lui Lamont.

- A circulat mult în ultimele luni. N-o poate publica, şi nimeni nu o ia în serios, dar s-a răspîndit. A ajuns pînă şi la *mine.*

- Înţeleg. Eu, însă, o iau în serios. Vedeţi, pentru mine e un al doilea avertisment. Primul - raportul dumneavoastră - n-a ajuns niciodată la senator. Nu se referea la ilegalităţi financiare, şi pe atunci nu-l interesa altceva. Şeful comisiei de anchetă - nu eu - l-a considerat, iartă-mă, o idioţenie. Eu, nu. Cînd problema a reapărut, m-am neliniştit. Voiam să mă întîlnesc cu Lamont, dar mai mulţi fizicieni pe care i-am consultat ...

- Inclusiv Hallam?

- Nu, n-am discutat cu Hallam. Majoritatea celor întrebaţi, deci, mi-au spus că lucrarea lui Lamont n-are absolut nici un fundament. Doream totuşi să-l întîlnesc, dar mi s-a oferit acest post şi iată-ne acum aici *amîndoi.* De asta v-am chemat. Există vreun adevăr în teoriile doctorului Lamont şi ale dumneavoastră?

- Adică dacă folosirea în continuare a Pompei de Electroni va duce la explozia soarelui şi probabil a întregului braţ al galaxiei?

- Exact.

- Cum să vă spun? Eu n-am decît ipoteza mea, care e doar o bănuială. Cît priveşte teoria lui Lamont, n-am studiat-o în detaliu; n-a fost publicată. Chiar dacă aş vedea-o, aparatul matematic m-ar putea depăşi. ... Şi apoi, ce rost are? Lamont nu va convinge pe nimeni.

Hallam l-a distrus, aşa cum a făcut şi cu mine, şi lumea nu-l va asculta, chiar dacă va trece peste capul lui Hallam. Ei nu vor să renunţe la Pompă şi e mai uşor să refuze teoria lui Lamont, decît să încerce să facă ceva.

- Totuşi încă vă preocupă, nu?

- În sensul că eu cred că într-adevăr ne putem autodistruge şi că n-aş dori acest lucru.

- Deci aţi venit acum pe Lună pentru a face un lucru pe care Hallam, vechiul duşman, nu vi l-ar fi permis pe Pămînt.

- Şi dumneavoastră vă plac ipotezele, rosti încetişor Denison.

- Oare? făcu Gottstein indiferent. Poate că şi eu sînt strălucit. Am ghicit corect?

- Poate. N-am abandonat speranţa de-a reveni la ştiinţă. Aş fi fericit dacă aş putea face ceva care să ridice spectrul distrugerii de deasupra omenirii, fie arătînd că nu există, fie că există şi trebuie îndepărtat.

- Înţeleg. Doctore Denison, predecesorul meu, fostul Comisar, domnul Montez, mi-a spus că prima linie a cercetării ştiinţifice e aici, pe Lună. Aprecia că aici există o cantitate impresionantă din minţile şi iniţiativele omenirii.

- Se poate, făcu Denison. Nu ştiu.

- Se poate, încuviinţă Gottstein gînditor. Dacă-i aşa, nu vă daţi seama că ar putea fi contrar scopurilor dumneavoastră? Orice aţi face, oamenii pot spune şi crede că s-a realizat prin intermediul structurii ştiinţifice a Lunii. Personal, veţi cîştiga puţină recunoaştere, indiferent de valoarea rezultatelor prezentate ... Desigur, un lucru injust.

- Comisare, sînt obosit de cursa asta după afirmare. Caut altceva, în viaţă; un interes mai mare decît acela de-a fi vicepreşedintele Depilatoarelor Ultrasonice. Îl voi găsi, revenind la ştiinţă. Voi fi satisfăcut dacă realizez ceva important pentru mine însumi.

- Să zicem atunci că asta n-ar fi suficient pentru mine. Recunoaşterea obţinută trebuie s-o şi primiţi; iar pentru mine, fiind Comisar mi-e uşor să prezint comunităţii terestre meritele dumneavoastră. Cu siguranţă, doriţi ceea ce vă aparţine.

- Sînteţi foarte amabil. Ce trebuie să dau la schimb?

- Sînteţi cinic. Nu-i nimic. Am nevoie de ajutorul dumneavoastră. Fostul Comisar, domnul Montez, nu era sigur în privinţa direcţiilor cercetării ştiinţifice care se desfăşoară pe Lună. Comunicaţiile între Pămînt şi Lună nu sînt perfecte şi în mod evident o coordonare a eforturilor celor două părţi ar fi benefică. Este normal să existe suspiciuni, dar dacă le-aţi putea îndepărta, contribuţia ar fi la fel de

valoroasă ca orice descoperire ştiinţifică.

- Comisare, doar nu credeţi că sînt omul ideal care să depună mărturie înaintea Lunariţilor despre cinstea şi corectitudinea instituţiilor pămîntene.

- Doctore Denison, nu trebuie să puneţi semnul egalităţii între un savant răzbunător şi toată populaţia Pămîntului. Eu aş aprecia dacă voi fi ţinut la curent cu cercetările dumneavoastră, pentru a vă ajuta să vă cîştigaţi prestigiul meritat; iar pentru a înţelege corect natura acestor cercetări - nu uitaţi, n-am o formare ştiinţifică - ar fi extrem de folositor dacă mi le-aţi putea explica în lumina actualei situaţii a ştiinţei pe Lună. De acord?

- Îmi cereţi un lucru dificil, rosti Denison. Rezultatele preliminare dezvăluite prematur, din neatenţie sau entuziasm, pot provoca multe rele unei reputaţii. N-aş vrea să spun nimic şi nimănui pînă nu sînt sigur. Experienţa mea anterioară cu comisia din care aţi făcut parte mi-a accentuat prudenţa.

- Cred că vă înţeleg, spuse Gottstein. Vă voi lăsa să hotărîţi cînd voi putea fi informat în mod util ... ... Dar v-am reţinut şi probabil vreţi să vă culcaţi.

Denison se ridică şi ieşi, iar Gottstein privi gînditor după el.

7

Denison deschise uşa cu mîna. Exista un dispozitiv de comandă pentru deschiderea automată dar, încă somnoros, nu-l putea găsi.

Bărbatul brunet, şi parcă permanent încruntat, rosti:

- Îmi pare rău ... E prea devreme?

Denison repetă ultimul cuvînt, încercînd să se trezească:

- Devreme? ... Nu. Cred că eu ... eu am întîrziat.

- V-am sunat. Stabilisem o întîlnire ...

- A, da, îşi reaminti în sfîrşit Denison. Sînteţi Dr. Neville.

- Exact. Pot să intru?

Păşi înăuntru. Camera lui Denison era mică şi, în cea mai mare parte, ocupată de un pat cu aşternuturi mototolite. Ventilatorul fîşîia încet.

- Sper că ați dormit bine? rosti politicos Neville.

Denison își privi pijamaua și-și trecu degetele prin părul ciufulit.

- Nu, răspunse brusc. Am avut o noapte îngrozitoare. Mă scuzați pînă mă fac prezentabil?

- Bineînțeles. Vreți între timp să pregătesc micul dejun? S-ar putea să nu fiți familiarizat cu echipamentul.

- Mi-ați face o adevărată favoare.

Denison reapăru peste douăzeci de minute, spălat și bărbierit, îmbrăcat în pantaloni și maiou.

- Sper că n-am stricat dușul, făcu el. S-a întrerupt brusc și nu l-am mai putut porni.

- Apa e raționalizată. Ne aflăm pe Lună, doctore. Mi-am permis să prepar omletă și supă pentru amîndoi.

- Omletă ...

- Așa-i spunem noi. Nu și Pămîntenii?

- Oh! făcu Denison.

Se așeză fără pic de entuziasm și gustă amestecul galben și păstos, denumit de celălalt omletă. Încercă să nu se strîmbe la prima înghițitură, o dădu gata cu bărbăție și mai luă o îmbucătură.

- O să vă obișnuiți cu timpul, rosti Neville, și e extrem de hrănitoare. Vă avertizez: conținutul ridicat de proteine și gravitația scăzută vă vor tăia pofta de mîncare.

- Mai bine, tuși Denison.

- Selene mi-a spus că intenționați să rămîneți pe Lună.

- Așa intenționam, oftă Denison frecîndu-și ochii. Am avut însă o noapte teribilă, care-mi pune hotărîrea sub semnul întrebării.

- De cîte ori ați căzut din pat?

- De două ori ... Presupun că-i ceva obișnuit.

- Pentru Pămînteni e inevitabil. Treaz fiind, te poți adapta gravitației lunare. Dar în timpul somnului, te foiești în mod inconștient. Cel puțin, căderea nu-i atît de dureroasă în condițiile gravitației scăzute.

- A doua oară am dormit pe podea o vreme. Nu-mi amintesc căderea. Voi ce naiba faceți?

- Nu trebuie să vă neglijați controalele periodice: inima, tensiunea și celelalte, ca să vă asigurați că schimbarea gravitației n-a introdus un surmenaj prea mare.

- Am fost prevenit despre asta, rosti dezgustat Denison. De fapt, mi s-au stabilit controale pentru luna viitoare. Și pilule.

- În sfîrșit, făcu Neville, peste o săptămînă nu veți mai avea probabil nici un necaz ... veți avea nevoie și de haine potrivite. Pantalonii

aceştia nu vor fi buni niciodată, iar veşmîntul din partea superioară nu slujeşte nimănui.

- Presupun că există vreun loc de unde pot cumpăra haine.

- Desigur. Sînt convins că Selene vă va ajuta cu dragă inimă atunci cînd este liberă. M-a asigurat că sînteţi un tip decent, doctore.

- Mă bucur că gîndeşte aşa. Denison înghiţise o lingură de supă şi acum o privea, întrebîndu-se ce să facă cu restul. Strîmbîndu- se, continuă să o mănînce.

- V-a crezut fizician dar, desigur, s-a înşelat.

- Am pregătire de radiochimist.

- Nici în domeniul acesta n-aţi lucrat prea mult, doctore. Poate că sîntem cam departe aici, dar mai ştim unele lucruri. Sînteţi una din victimele lui Hallam.

- Aşa de multe sînt încît vorbiţi despre ele ca un grup?

- De ce nu? Întreaga Lună e una din victime.

- Luna?

- E un mod de-a vorbi.

- Nu înţeleg.

- Pe Lună nu există Staţii ale Pompei de Electroni. Nu s-au construit pentru că aici n-a existat nici o cooperare cu para- universul. N-a fost acceptată nici o mostră de tungsten.

- Doctore Neville, doar nu intenţionaţi să puneţi asta pe seama lui Hallam?

- Ba da, dar în alt mod. De ce numai para-universul să poată iniţia o Staţie de Pompare? De ce nu şi noi?

- Din cîte ştiu, nu avem suficiente cunoştinţe pentru asta.

- Şi nici nu le vom avea cît timp cercetările în această direcţie sînt interzise.

- Interzise? făcu Denison surprins.

- Da. Dacă cercetarea necesară pentru extinderea cunoştinţelor în această direcţie nu găseşte prioritătile adecvate la sincrotronul protonic, sau la altă instalaţie de proporţii - toate controlate de Pămînt şi aflate deci sub influenţa lui Hallam - atunci înseamnă că cercetarea e interzisă.

- Cred că în curînd va trebui să mă culc iarăşi, se frecă la ochi Denison. Iertaţi-mă. Nu vreau să insinuez că mă plictisiţi. Spuneţi-mi însă, Pompa de Electroni e atît de importantă pentru Lună? Cu siguranţă că bateriile solare sînt bune şi suficiente.

- Ne leagă de soare, doctore. Ne leagă de *suprafaţă.*

- Da ... De ce credeţi însă că Hallam ar proceda aşa?

- Dacă-l cunoaşteţi personal, nu ca mine, atunci poate că ştiţi.

Preferă să nu spună publicului larg că Pompa de Electroni e opera para-oamenilor, noi fiind doar servanţii lor. Şi dacă, pe Lună, ajungem în punctul unde înţelegem ceea ce facem, atunci naşterea tehnologiei adevăratei Pompe de Electroni va începe din momentul nostru, nu din al lui.

- De ce îmi spuneţi toate astea?

- Ca să nu mai pierd timpul. De obicei, încurajăm fizicienii de pe Pământ. Ne simţim izolaţi aici pe Lună, victimele unei politici terestre îndreptate deliberat împotriva noastră, iar un fizician vizitator poate fi de ajutor, chiar dacă numai pentru a ne înlătura sentimentul singurătăţii. Un fizician imigrant e şi mai de folos şi ne place să-i explicăm situaţia şi să-l încurajăm să lucreze cu noi. Îmi pare rău că nu sînteţi fizician.

- Nici n-am zis vreodată că sînt.

- Atunci de ce aţi cerut să vedeţi sincrotronul?

- Asta vă nelinişteşte de fapt? Scumpe domn, lăsaţi-mă să vă explic. Cariera mea ştiinţifică a fost ruinată la jumătatea vieţii mele. M-am decis să încerc un fel de reabilitare, o încercare de a da sens vieţii, cît mai departe posibil de Hallam - iar asta însemna aici, pe Lună. Am fost radiochimist, dar n-am ignorat celelalte domenii de activitate. Astăzi, domeniul meu cel mai important e para-fizica şi am făcut tot ce am putut ca s-o înţeleg, simţind că îmi va oferi cele mai mari şanse de reabilitare.

- Înţeleg, încuviinţă neconvins Neville.

- Apropo, pentru că aţi menţionat Pompa de Electroni ... Aţi auzit despre teoriile lui Peter Lamont?

- Nu, îşi îngustă ochii Neville. Nu cred c-am auzit de el.

- Da, încă nu-i celebru. Şi probabil nici nu va fi vreodată; din motive similare cu ale mele. L-a contrazis pe Hallam ... Numele lui a apărut recent şi m-a interesat. Cu astfel de gînduri mi-am ocupat o parte a nopţii trecute, căscă Denison.

- Ce-i cu omul acesta? făcu Neville. Cum spuneaţi că-l cheamă?

- Peter Lamont. Are cîteva idei interesante în para-teorie. Crede că prin folosirea în continuare a Pompei, interacţiunea nucleară tare va spori mult în spaţiul sistemului solar, iar soarele se va încălzi încetişor şi, la un moment dat, va ajunge în pragul exploziei.

- Prostii! Cunoaşteţi cam cîte schimbări se produc la scară cosmică, prin folosirea Pompei la scară umană? Chiar dacă sînteţi un autodidact în fizică şi tot vă puteţi da seama că Pompa nu poate face nici o transformare apreciabilă, în condiţiile generale ale universului, în timpul existenţei sistemului solar.

- Credeţi?
- Bineînţeles. Dumneavoastră nu?
- Nu sînt sigur. Lamont urmăreşte o răzbunare personală. L-am întîlnit o dată şi mi-a lăsat impresia unui tip foarte emoţional şi decis. Considerînd ce i-a făcut Hallam, este probabil animat de o ură teribilă.
- Sînteţi sigur că acestea sînt relaţiile lui cu Hallam? se încruntă Neville.
- În domeniul acesta sînt un expert.
- Nu v-aţi gîndit că răspîndirea unei asemenea bănuieli - că Pompa e periculoasă - poate fi utilizată drept pretext pentru a refuza Lunii construirea de Staţii proprii?
- Cu riscul declanşării unei panici generale? Cu siguranţă, nu. Ar fi un joc prea periculos. Nu, sînt sigur că Lamont e sincer. De fapt în felul meu personal, am avut cîndva idei similare.
- Pentru că sînteţi, de asemenea, pornit împotriva lui Hallam.
- Eu nu sînt Lamont. Presupun că nu reacţionez în acelaşi mod ca el. De fapt, am unele speranţe că voi putea cerceta chestiunea pe Lună, fără intervenţiile lui Hallam sau sentimentele lui Lamont.
- Aici, pe Lună?
- Aici, pe Lună. M-am gîndit că poate obţin accesul la sincrotron.
- De asta vă interesa?
Denison încuviinţă.
- Chiar credeţi că veţi putea folosi sincrotronul? întrebă Neville. Ştiţi pe ce perioadă este deja ocupat?
- M-am gîndit că poate voi obţine cooperarea unor cercetători de pe Lună.
Neville rîse şi clătină din cap.
- Avem tot atît de puţine şanse ca şi dumneavoastră .... Totuşi, să vă spun ce putem face. Ne-am înfiinţat laboratoare separate. Vă putem acorda spaţiu; poate chiar şi ceva echipament ştiinţific. Nu pot spune cît de folositoare vă vor fi, dar reprezintă un început.
- Credeţi că voi găsi mijloace pentru observaţii privind para- teoria?
- Presupun că va depinde, parţial, şi de ingeniozitatea personală. Vă aşteptaţi să dovediţi teoriile individului acela, Lamont?
- Sau să le infirm.
- Sînt absolut convins că aşa va fi.
- E destul de clar, nu-i aşa, rosti Denison, că n-am pregătirea unui fizician. De ce sînteţi gata să-mi oferiţi un loc de muncă?
- Pentru că veniţi de pe Pămînt. V-am spus că preţuim asta, şi poate că autoinstruirea ca fizician se va dovedi valoroasă. Selene vă ţine

partea, şi eu atribui intuiţiilor ei o importanţă poate prea mare decît ar trebui. În plus, sîntem tovarăşi de suferinţă în mîinile lui Hallam. Dacă doriţi să vă reabilitaţi, vă vom ajuta.

- Scuzaţi-mă, dacă sînt cinic. Ce vă aşteptaţi să obţineţi?

- Ajutorul dumneavoastră. Există anumite neînţelegeri între savanţii de pe Lună şi cei de pe Pămînt. Sînteţi un Pămîntean care a venit în mod voluntar pe Lună, şi puteţi fi o punte între noi, spre beneficiul simultan. Aţi luat deja legătura cu noul Comisar şi s-ar putea ca, reabilitîndu-vă dumneavoastră, să ne reabilitaţi şi pe noi.

8

- Cred, rosti Gottstein, că oricît de neplăcută a fost poziţia ta aici, o părăseşti cu un pic de regret.

- Cu multe regrete, se scutură Montez, cînd mă gîndesc la întoarcerea la gravitaţia normală. Dificultăţile respiraţiei ... durerile de picioare ... transpiraţia. Voi fi mereu leoarcă de transpiraţie.

- Îmi va veni şi mie rîndul, cîndva.

- Ascultă-mă pe mine. Nu sta niciodată mai mult de două luni la rînd. Nu-mi pasă ce ţi-au spus doctorii sau la ce exerciţii izometrice te vor pune ... întoarce-te pe Pămînt la fiecare şaizeci de zile şi stai cel puţin o săptămînă. Trebuie să-ţi păstrezi senzaţiile acelea.

- O să ţin minte ... Ah, mi-am văzut prietenul.

- Care prieten?

- Cel care a sosit în aceeaşi navă cu mine. M-am gîndit că o să mi-l amintesc şi aşa s-a şi întîmplat. Se numeşte Denison şi e radiochimist. Amintirile mele despre el au fost destul de corecte.

- Anume?

- Îmi aminteam o anume lipsă de raţiune interesantă şi am încercat să i-o sondez. Mi-a rezistat destul de viclean. Părea raţional; de fapt atît de raţional încît am devenit bănuitor. Unele tipuri de ţicniţi dezvoltă o raţiune interesantă; un fel de mecanism de apărare.

- Doamne, făcu Montez. Nu sînt sigur că te-am înţeles. Dacă nu te deranjează, am să mă aşez. Încercînd să-mi amintesc dacă totul a fost împachetat şi gîndindu-mă la gravitaţia Pămîntului, îmi pierd

respiraţia ... Ce era cu lipsa de raţiune?

- Odată a încercat să ne explice că folosirea Pompei cu Electroni e periculoasă. Credea că poate duce la explozia Universului.

- Da? Aşa va fi?

- Sper că nu. Atunci a fost îndepărtat destul de brusc. Ştii, cînd savanţii lucrează cu subiecte situate la limita înţelegerii, ei devin cam sensibili. Am cunoscut cîndva un psihiatru care denumea fenomenul "Cine ştie?" Dacă nu obţii cunoştinţele de care ai nevoie, termini prin a spune: "Cine ştie ce se va întîmpla?" şi imaginaţia îţi lucrează.

- Da, dar dacă fizicienii răspîndesc asemenea lucruri ...

- Nu o fac însă. Nu oficial. Există o anumită responsabilitate ştiinţifică, iar ziarele au grijă să nu tipărească prostii ... Sau ceea ce consideră ele prostii. De fapt, subiectul a revenit. Un fizician, pe nume Lamont, a vorbit cu senatorul Burt, cu profetul ăla autodeclarat al naturii, Chen, şi cu alţi cîţiva. Şi el insistă asupra posibilităţii unei explozii cosmice. Nu-l crede nimeni, dar povestea se răspîndeşte treptat şi devine tot mai înflorită.

- Iar individul care a venit pe Lună o crede.

- Aşa bănuiesc, zîmbi Gottstein. La naiba, în mijlocul nopţii cînd am probleme cu somnul - ştii, cad într-una din pat - o cred chiar eu. Probabil că el speră ca aici să poată verifica Teoria experimental.

- Şi?

- Şi o să-l las. Am făcut aluzie la faptul că l-aş putea ajuta.

- E riscant, clătină din cap Montez. Nu-mi place încurajarea oficială a unor ipoteze ţicnite.

- Ştii, există posibilitatea să nu fie chiar atît de ţicnite, dar nu ăsta e scopul. Dacă tipul se stabileşte pe Lună, prin intermediul lui am putea afla ce se petrece aici. E dornic de reabilitare şi i-am sugerat că în cazul unei cooperări, reabilitarea ar putea veni prin noi ... Voi avea grijă să fii informat în mod discret. Ştii, ca între prieteni.

- Mulţumesc, spuse Montez. Şi la revedere.

9

- Nu, pufni Neville. Nu-mi place.
- De ce? Pentru că-i Pămîntean? Selene scutură o scamă de pe sînul drept, apoi o prinse şi o examină critic: Asta nu-i de la bluza mea, rosti ea. Îţi repet că recircularea aerului e îngrozitoare.
- Acest Denison e lipsit de valoare. Nu-i un para-fizician. El spune că s-a autoinstruit în domeniul ăsta şi o dovedeşte venind aici cu tot felul de idei tîmpite.
- Ca de pildă?
- Crede că Pompa de Electroni va duce la explozia universului.
- A spus-o el?
- Ştiu că aşa crede ... Ah, cunosc argumentele. Le-am auzit de suficiente ori. Dar nu-i aşa.
- Poate că, ridică Selene sprîncenele, poate că tu nu vrei să fie.
- Nu mai începe *iar!*

Urmă o pauză, după care Selene rosti:

- Şi ce o să faci cu el?
- O să-i dau un loc să lucreze. Poate că-i inutil ca savant, dar are şi alte întrebuinţări. O să-mi dau în curînd seama; Comisarul a vorbit deja cu el.
- Ştiu.
- Are şi o poveste romantică: cariera i-a fost distrusă şi acum încearcă să se reabiliteze.
- Adevărat?
- Da. Sînt sigur că o să-ţi placă. Dacă-l întrebi, o să-ţi povestească. Şi asta-i bine. Un Pămîntean romantic care lucrează pe Lună la o cercetare aiurită va fi un subiect perfect pentru preocupările Comisarului. O s-o ia pe o pistă falsă. Şi s-ar putea ca prin el, cine ştie, să înţelegem mai bine ce se întîmplă pe Pămînt ... Ar fi bine să continui prietenia cu el.

10

Selene rîse şi sunetul se reverberă metalic în casca lui Denison. Figura nu i se distingea în costumul spaţial.

- Hei, Ben, rosti ea, nu-i nici un motiv să te temi. Eşti veteran de acum ... ai o lună vechime.

- Douăzeci şi opt de zile, bolborosi Denison care simţea că se sufocă.

- O lună, insistă Selene. Pămîntul era trecut de jumătate cînd ai venit, iar acum e la fel, încheie ea arătînd curba strălucitoare a Pămîntului în cerul sudic.

- Bine, dar aşteaptă-mă. Nu sînt la fel de curajos aici ca în subteran. Dacă o să cad?

- Şi ce dacă? Gravitaţia e slabă, panta e lină şi costumul e rezistent. Dacă vei cădea, lasă-te să aluneci şi să te rostogoleşti. Oricum, e ceva distractiv.

Denison privi nesigur în jur. Luna era minunată în lumina rece a Pămîntului. Alb şi negru; un alb delicat şi blînd în comparaţie cu zonele expuse luminii solare pe care le văzuse, cu o săptămînă în urmă, cînd mersese să vadă bateriile solare ce acopereau întreaga suprafaţă a Mării Imbrium. Chiar şi negrul părea cumva mai moale, datorită lipsei contrastului puternic al zilei adevărate. Stelele străluceau incredibil, iar Pămîntul ... Pămîntul era nespus de atrăgător, cu învolburările albe pe fond albastru şi scurtele întrezăriri cafenii.

- Hei, făcu el, te deranjează dacă mă agăţ de tine?

- Sigur că nu. În plus n-o să mergem pînă sus. Începem cu panta începătorului. Încearcă să ţii pasul cu mine. O să merg încetişor.

Paşii ei erau lungi, lenţi şi balansaţi, şi Denison încercă s-o imite. Panta de sub ei era prăfoasă şi cu fiecare pas ridicau o pulbere fină ce rămînea suspendată. Străduindu-se, izbuti să se ţină după femeie.

- Bravo, rosti Selene. Eşti foarte bun pentru un Pămîntean ... nu, ar trebui să spun Imi ...

- Mulţumesc.

- Nu cred că ai motiv. Imi de la Imigrant e tot atît de insultător ca şi Pămîntean. Mai bine zic că eşti foarte bun pentru vîrsta ta.

- *Nu!* Asta-i mult mai rău. Denison gîfîia puţin şi-şi simţea fruntea umedă.

- Cu o fracţiune înainte de-a lăsa piciorul jos, explică Selene, împinge-te puţin cu celălalt picior. Asta îţi va lungi pasul şi- ţi va fi mai uşor. Nu, nu ... uită-te la mine.

Denison se opri recunoscător şi o privi pe Selene, zveltă şi graţioasă în ciuda costumului grotesc, înaintînd prin salturi joase. Ea se întoarse şi îngenunche la picioarele lui.

- Acum, Ben, fă un pas încetişor şi eu o să-ţi lovesc piciorul atunci cînd trebuie.

Încercă de cîteva ori, după care Denison rosti:

- E mai rău decît alergatul pe Pămînt. Vreau să mă odihnesc.

- În regulă. Adevărul e că muşchii tăi nu ştiu încă să se coordoneze optim. De fapt, te lupţi cu tine însuţi, nu cu gravitaţia. ... Bine, aşează-te şi trage-ţi suflarea. Nu te duc mai departe.

- Se strică ceva dacă mă întind pe spate? întrebă Denison.

- Nu, bineînţeles că nu, dar nu-i o idee prea grozavă. Nu pe solul gol. Are numai 120 grade absolute, adică 150 grade sub zero, şi e preferabil ca suprafaţa de contact să fie cît mai mică.

- Bine, gemu Denison şi se aşcză intenţionat cu faţa către nord, în direcţia opusă Pămîntului. Priveşte stelele!

Selene se aşează în unghi drept faţă de el. Cînd lumina Pămîntului cădea sub un anumit unghi, bărbatul îi putea zări chipul prin cască.

- Pe Pămînt nu vedeţi stelele? întrebă ea.

- Nu aşa. Chiar cînd nu sînt nori, aerul absoarbe o parte din lumină. Diferenţele de temperatură din atmosferă le fac să clipească, iar luminile oraşelor, chiar a celor depărtate, le acoperă.

- Pare îngrozitor.

- Ţie îţi place aici, Selene? la suprafaţă?

- Nu pot spune că mă înebunesc după ea, dar uneori îmi face plăcere. Bineînţeles, face parte din meseria mea să aduc turiştii aici.

- Iar acum trebuie s-o faci pentru mine.

- Nu te pot convinge că nu-i acelaşi lucru, Ben? Pentru turişti avem un traseu anume. Foarte lin şi neinteresant. Doar nu crezi că-i aducem aici ca să cadă, nu? Aici e pentru Lunariţi ... şi Imi. De fapt, mai mult pentru Imi.

- Nu pare prea popular. În afară de noi nu mai e nimeni.

- Ei! Există anumite zile pentru locurile astea. Să vezi ce-i aici într-o zi de curse! Deşi, atunci nu ţi-ar plăcea.

- Nici *acum* nu mă omor. Doar Imii schiază?
- Cam aşa ceva. În general, Lunariţii nu prea vin la suprafaţă.
- Dar Dr. Neville?
- Adică, ce părere are el despre suprafaţă?
- Da.
- Să fiu sinceră, nu cred că a fost vreodată aici. E un orăşean pursînge. Dar de ce m-ai întrebat?
- Cînd i-am cerut permisiunea să parcurg reţeaua de baterii solare n-a avut nimic împotrivă, dar el n-a vrut să vină. Cred că l-am şi rugat să vină, ca să-mi explice cineva, dar degeaba.
- Sper că totuşi te-a însoţit cineva.
- A, da. Dacă stau să mă gîndesc, era tot un Imi. Poate că asta explică şi atitudinea lui Neville faţă de Pompa de Electroni.
- Cum adică?
- Vezi tu ... Denison se lăsă şi-şi ridică picioarele alternativ, urmărindu-le cu plăcere leneşă cum coborau. Hei, nu-i rău de loc! Uite, Selene ... Mă refer la faptul că Neville e extrem de dornic să înfiinţeze o Staţie de Pompare pe Lună, deşi bateriile solare sînt perfect adecvate. Pe Pămînt ele nu se pot folosi pentru că Soarele nu-i niciodată atît de strălucitor, continuu şi radiant pe toate lungimile de unde. În întregul sistem solar nu există nici o planetă sau alt corp astronomic, care să fie mai potrivit decît Luna pentru utilizarea bateriilor solare. Pînă şi Mercur e prea fierbinte. ... Însă utilizarea lor te leagă de suprafaţă, şi dacă nu-ţi place suprafaţa ...

Selene se ridică brusc în picioare rostind:

- Gata, Ben,te-ai odihnit destul. Sus! Sus!

Chinuindu-se să se ridice, Denison continuă:

- Pe cînd o Staţie de Pompare, ar însemna că nici un Lunarit să nu mai trebuiască să iasă vreodată la suprafaţă.
- Mergem sus, Ben. Pînă la muchia aceea. O vezi, acolo unde bate lumina Pămîntului?

Urcară în tăcere. Denison îşi dădea seama de zona mai lunecoasă din lateral; o porţiune mare de pantă lipsită de praf.

- E cam alunecoasă pentru un începător, rosti Selene citindu-i gîndurile. Nu fii prea ambiţios; după aceea o să vrei să te învăţ săritura cangurului.

Chiar în timp ce vorbea, făcu săritura, se întoarse cu faţa spre el înainte de-a ateriza şi spuse:

- Aici. Stai jos ca să-ţi potrivesc...

Denison se aşeză cu faţa către coborîş, privindu-l nesigur:

- Chiar se poate aluneca?

- Bineînţeles. Gravitatea pe Lună e mai slabă decît pe Pămînt, aşa încît apeşi mai puţin solul şi deci frecarea e mai mică. Totul e mai alunecos pe Lună. Ăsta-i motivul pentru care toate podelele de la noi par nefinisate. Vrei să-mi auzi lecţia pe care o debitez turiştilor?

- Nu.

- Şi apoi, bineînţeles, vom folosi schiuri. Ţinea în mînă un fel de cutiuţă, prevăzută cu cleme şi două tuburi subţiri.

- Asta ce-i?

- O butelie cu gaz lichefiat. Va lansa un jet de vapori chiar sub cizme. Stratul subţire de gaz dintre tălpi şi sol reduce frecarea aproape la zero. Te mişti ca în vid.

- Nu sînt de acord, făcu nesigur Denison. E o risipă să irosim aşa gazul, aici, pe Lună.

- Ei, nu zău? Ce gaz crezi că folosim? Bioxid de carbon? Oxigen? Întîi şi întîi că-i un reziduu. Argonul. Îl extragem cu tonele din solul lunar, unde s-a format de-a lungul a miliarde de ani prin descompunerea potasiului - 40. ... Asta face parte din prelegerea care o ţin turiştilor. ... Argonul are doar cîteva întrebuinţări pe Lună. Îl putem folosi la schiat un milion de ani şi tot nu se termină. ... Bun. Ţi-am pus schiurile. Aşteaptă acum să mi le pun şi eu.

- Cum funcţionează?

- Automat. Cînd începi să aluneci, contactul se închide şi declanşează vapori. Rezervorul e doar pentru cîteva minute, dar nici n-ai nevoie de mai mult.

Se ridică şi-l ajută pe bărbat.

- Cu faţa spre coborîre ... Haide, Ben, e o pantă lină. Ia uită- te. E aproape orizontală.

- Nici gînd, făcu ursuz Denison. Mie mi se pare ca o trambulină.

- Prostii. Acum ascultă-mă şi ţine minte ce-ţi spun. Ţine tălpile depărtate la vreo cincisprezece centimetri, cu una puţin mai în faţă. Nu contează care din ele. Genunchii să fie îndoiţi. Nu te gîndi la curentul de aer pentru că nu există aşa ceva. Nu încerca să priveşti în sus sau înapoi, dar dacă trebuie, poţi privi lateral. În mod deosebit: cînd, în cele din urmă, ajungi pe loc drept nu încerca să te opreşti prea devreme; o să accelerezi fără să-ţi dai seama. Lasă-te în voia schiurilor şi frecarea te va opri încetişor.

- N-o să pot ţine minte atîtea lucruri.

- Ba da. Oricum, voi fi lîngă tine. Iar dacă o să cazi şi nu te prind, nu încerca să faci nimic. Relaxează-te şi lasă-te să aluneci sau să te rostogoleşti. Nu există nici un bolovan de care să te loveşti.

Denison înghiţi un nod şi privi înainte. Panta sudică strălucea în

lumina Pămîntului. Mici denivelări creau pete de umbră, împestriţînd-o. Chiar în faţă, jumătatea de Pămînt vizibilă domina cerul negru.

- Gata? întrebă Selene şi-i puse mîna înmănuşată între umeri.

- Gata, şopti Denison.

- I-am dat drumul, făcu ea.

Îl împinse şi Denison simţi cum începe să se mişte, la început destul de încetişor. Se răsuci, clătinîndu-se, spre ea.

- Nu te teme, rosti Selene. Sînt lîngă tine.

Putea simţi solul de sub tălpi ... apoi, deodată, nu-l mai simţi. Schiurile începuseră să funcţioneze.

Un moment avu senzaţia că stătea nemişcat. Nu exista nici un curent de aer care să-l apese şi nu simţea nimic alunecîndu-i pe sub tălpi. Dar, cînd se întoarse iarăşi spre Selene, observă că luminile şi umbrele din lateral se mişcau tot mai repede către înapoi.

- Privirea fixată pe Pămînt, se auzi vocea femeii, pînă capeţi viteză. Cu cît mergi mai repede, cu atît vei fi mai stabil. Ţine genunchii îndoiţi. ... Te descurci foarte bine, Ben.

- Pentru un Imi, gîfîi Denison.

- Cum te simţi?

- Parcă zbor.

Luminile şi umbrele din lateral deveniseră o ceaţă neclară. Privi iute în stînga, apoi în dreapta, căutînd să transforme senzaţia de zbor înapoi a peisajului într-una de zbor înaintea sa. Apoi, de îndată ce reuşi, descoperi că trebuia să privească înainte, spre Pămînt, ca să-şi regăsească echilibrul.

- Cred că nu-i o comparaţie tocmai strălucită, adăugă. Pe Lună n-aţi putut încerca experienţa zborului.

- Totuşi, acum ştiu. Zborul trebuie să fie ca schiatul ... iar pe *el* îl cunosc.

Îl urma cu uşurinţă.

Denison se mişca acum suficient de repede ca să aibă senzaţia deplasării, chiar cînd privea înainte. Peisajul lunar se deschidea în faţa lui şi curgea în lateral.

- La ce viteză se poate ajunge? întrebă el.

- O cursă bună, răspunse Selene, a fost cronometrată la peste a sută şasezeci de kilometri pe oră ... bineînţeles pe pante mai abrupte. Probabil că vei ajunge la cinzeci şi cinci.

- Mi se pare mult mai rapid.

- Nu e. Ajungem acum la teren drept, Ben, şi n-ai căzut. Stai pe loc; alunecarea se va termina şi o să simţi frecarea. Nu încerca absolut

nimic.

Selene abia terminase de vorbit, cînd Denison începu să simtă o apăsare sub cizme. Urmă brusc o senzaţie copleşitoare de viteză şi încleştă pumnii, încercînd să-şi oprească braţele să se ridice într-un gest reflex. Ştia că dacă le ridica, avea să cadă pe spate.

Strînse ochii şi-şi ţinu răsuflarea pînă cînd simţi că plămînii îi vor exploda, apoi o auzi pe Selene:

- Perfect, Ben, perfect. Încă n-am cunoscut un Imi care să nu cadă la primul schiat, aşa încît dacă o să cazi, nu-i nimic.

- Nu vreau să cad, şopti Denison.

Respiră adînc şi deschise ochii. Pămîntul era la fel de senin, de nepăsător. El însă încetinise ... tot mai mult ... tot mai mult ...

- M-am oprit, Selene? întrebă. Nu sînt sigur.

- Te-ai oprit. Să nu te mişti. Trebuie să te odihneşti înainte de-a ne întoarce în oraş ... La naiba, am lăsat-o undeva pe aici cînd am suit.

Denison o privi uluit. Urcaseră împreună, apoi schiaseră împreună. Totuşi, el era pe jumătate frînt de oboseală şi încordare, pe cînd ea sălta prin aer. Părea la o sută de metri depărtare, cînd o auzi:

- Uite-o!

Se întoarse cu o foaie de plastic împăturită sub braţ.

- Ţii minte, îi spuse, cînd m-ai întrebat ce era şi eu ţi-am răspuns c-o vom folosi înainte de coborîre?

O despături şi o întinse pe solul prăfos.

- Se numeşte Fotoliu Lunar, continuă ea, dar noi îi spunem doar fotoliu. Aici, adjectivul e de la sine înţeles.

Fixă un tub rezervor şi acţionă un mîner.

Începu să se umfle. Denison se aşteptase la un fîşîit dar, desigur, nu exista aer care să transmită zgomotul.

- Înainte de-a mă întreba despre politica de raţionalizare, chicoti Selene, trebuie să-ţi spun că şi ăsta-i tot argon.

Apăruse un fel de saltea pe şase picioare scurte.

- O să te ţină. Suprafaţa de contact cu solul e foarte mică şi vidul din jur va păstra căldura.

- Să nu-mi spui că-i fierbinte, rosti Denison neîncrezător.

- În timp ce curge înăuntru, argonul se încălzeşte, dar relativ. Se opreşte la 270 grade absolute, aproape suficient de cald ca să topească gheaţa, şi destul de cald ca să împiedice izolaţia costumului să piardă căldura mai repede decît o produce corpul. Dă-i drumul. Intinde-te.

Denison se conformă, cu o extraordinară senzaţie de lux.

- Grozav! suspină el adînc.

- Mama Selene se gîndeşte la toate, chicoti femeia.

Apăru dinapoia lui, lunecă pe lîngă el, cu călcîiele lipite de parcă era pe patine, apoi le ridică brusc şi plonjă graţios pe un şold şi un umăr pe sol.

- Cum ai făcut asta? fluieră apreciativ Denison.

- Cu multe antrenamente! Nu cumva să vrei să încerci şi tu. O să-ţi rupi cotul. În plus, trebuie să te previn că dacă mi se face prea frig, o să trebuiască să te înghesui pe fotoliu.

- Cîtă vreme sîntem în costume, n-am nici o teamă.

- I-auzi pe bravul meu crai ... Cum te simţi?

- Cred că în regulă. Ce mai experienţă!

- Ce experienţă? Ai stabilit un record pentru nici o căzătură. Te deranjează dacă le povestesc şi celor din oraş?

- Nu. Întotdeauna mi-a plăcut să fiu apreciat ... Sper că nu te aştepţi să mai repet chestia asta.

- Chiar acum? Bineînţeles că nu. Nici eu n-aş încerca. O să ne odihnim puţin, ne asigurăm că activitatea inimii ţi-a revenit la normal, apoi ne întoarcem. Dacă îţi intinzi picioarele spre mine o să-ţi scot schiurile. Data viitoare o să-ţi arăt cum se fixează.

- Nu cred că va mai exista o dată viitoare.

- Ba bine că nu! Nu ţi-a plăcut?

- Puţin. Între valurile de spaimă.

- Data viitoare o să-ţi fie mai puţin frică, apoi şi mai puţină pînă cînd o să-ţi placă şi o să fac din tine un alergător la curse.

- Nu cred. Sînt prea bătrîn.

- Nu şi pe Lună. Doar *pari* bătrîn.

Denison putea simţi cum îl pătrundea liniştea absolută a Lunii. Acum era îndreptat cu faţa spre Pămînt. În timpul coborîrii prezenţa lui nemişcată pe cer îi dăduse, mai mult decît orice altceva, senzaţia stabilităţii şi se simţea recunoscător pentru asta.

- Vii des pe-aici, Selene? întrebă el. Adică, tu singură, sau cu alţi doi-trei? Mă refer la perioadele cînd nu sînt curse.

- Practic, niciodată. Dacă nu-i nimeni pe aici, nu rezist. Faptul că acum rezist, pur şi simplu mă uimeşte.

- Aha, făcu neutru Denison.

- Nu te surprinde?

- De ce? Cred că fiecare face ceea ce face ori pentru că vrea, ori pentru că trebuie şi în ambele cazuri e treaba lui, nu a mea.

- Mulţumesc, Ben. Vorbesc serios; mi-a plăcut să aud asta. Unul din lucrurile plăcute la tine e că pentru un Imi, tu ne laşi să fim aşa cum sîntem. Noi, Lunariţii, sîntem oameni ai subteranului, ai grotelor şi

coridoarelor. Ce-i rău în asta?

- Nimic.

- Nu i-ai auzit pe Pămînteni cum vorbesc. Eu sînt ghid şi trebuie să-i ascult. Tot ceea ce spun ei am auzit de un milion de ori şi în special ... Selene trecu la tipicul accent al Pămîntenilor care vorbeau Planetara Standard, ... " Dar, scumpo, cum puteţi voi trăi tot timpul în *peşteri?* Nu vă dă senzaţie de *claustrofobie?* Nu doriţi niciodată să vedeţi cerul albastru şi copacii şi marea, să simţiţi vîntul şi să mirosiţi florile ..."

Oho, pot continua mult timp aşa. Apoi, mai spun: " Dar cred că nu ştii cum arată cerul albastru, marea şi copacii aşa încît nu-ţi lipsesc ". ... De parcă n-am recepţiona televiziunea pămînteană şi n-am avea acces la literatura pămînteană vizuală şi auditivă - şi uneori chiar olfactivă.

- Şi care-i răspunsul oficial la astfel de întrebări?

- Nimic deosebit. Spun doar: " Ne-am obişnuit aşa, doamnă". Sau "domnule", dacă-i bărbat. De obicei e o femeie. Bărbaţii sînt prea interesaţi să ne studieze bluzele şi presupun că se întreabă cînd o să ni le scoatem. Ştii ce mi-ar place să le zic tîmpiţilor?

- Spune-mi. Atîta vreme cît trebuie să-ţi ţii bluza pe tine, fiind în costum, cel puţin ridică-ţi greutatea asta de pe piept.

- Ce joc de cuvinte nostim! ... Mi-ar place să le spun: " Ascultă cucoană, de ce dracu să ne intereseze blestemata voastră de planetă? Nu vrem să ne agăţăm de suprafaţa niciunei planete, gata să cădem. Nu vrem să ne lovească aerul impur şi să ne cadă în cap apă murdară. Nu vă vrem microbii nenorociţi, iarba puturoasă, cerul ăla palid şi norii ăia mohorîţi. Atunci cînd vrem, putem vedea Pămîntul pe propriul nostru cer, dar nu ne omorîm nici după asta. Căminul nostru este Luna şi e aşa cum o facem noi. E a noastră şi noi ne construim propria ecologie, fără să avem nevoie de părerile voastre de rău că nu sîntem ca voi. Întoarceţi-vă pe lumea voastră şi lăsaţi gravitaţia să vă tragă sînii pînă la genunchi ". Aşa le-aş spune.

- Bine, făcu Denison. Cînd simţi că eşti gata să răbufneşti în faţa unui Pămîntean, vino, spune-mi mie şi o să te simţi mai bine.

- Ştii ce? Cu regularitate, din cînd în cînd, vreun Imi propune să construim pe Lună un parc terestru, un colţişor cu plante pămînteşti aduse ca seminţe sau răsaduri; poate cîteva animale. O amintire de acasă ... asta-i expresia uzuală.

- Înţeleg că eşti contra.

- Bineînţeles. O amintire a căror case? *Luna* e casa noastră. Un Imi care vrea o amintire de acasă n-are decît să se întoarcă la casa *lui.* Uneori Imii pot fi mai răi decît Pămîntenii.

- O să ţin minte asta, zise Denison.

- Nu şi tu ... deocamdată.

Tăcură pentru o clipă, şi bărbatul se întrebă dacă Selene avea să propună întoarcerea în subteran. Pe de o parte, nu peste mult timp, avea să simtă o nevoie imperioasă de a vizita un dormitor. Pe de altă parte, nu se simţise niciodată atît de relaxat. Se gîndi cam cît putea ţine rezerva de oxigen.

- Ben, rosti Selene, pot să te întreb ceva?

- Bineînţeles. Dacă te interesează viaţa mea particulară, n-am nici un secret. Am un metru şaptezeci şi cinci, pe Lună cîntăresc paisprezece kilograme, am avut o soţie de care am divorţat, am o fată care e măritată, am absolvit universitatea ...

- Nu, Ben. Sînt serioasă. Te pot întreba despre munca ta?

- Desigur, Selene. Nu ştiu cîte îţi pot explica.

- Bun... Ştii că Barron şi cu mine...

- Da, ştiu.

- Vorbim împreună. Uneori, îmi spune unele lucruri. Spunea că tu crezi că Pompa de Electroni poate duce la explozia universului.

- A părţii noastre de univers. Mai precis, o parte din braţul galactic în care ne aflăm se poate transforma într-un quasar.

- Adevărat? Chiar aşa crezi?

- Cînd am venit pe Lună, spuse Denison, nu eram sigur. Acuma sînt convins că aşa se va întîmpla.

- Şi cînd o să aibă loc?

- Asta nu pot spune exact. Poate peste cîţiva ani. Poate cîteva decenii.

Urmă o tăcere scurtă, apoi Selene rosti preocupată:

- Barron nu crede asta.

- Ştiu şi nu încerc să-l conving. Atacul frontal e cel mai puţin convingător. Asta-i greşeala lui Lamont.

- Cine e Lamont?

- Iartă-mă, Selene. Vorbesc de unul singur.

- Nu, Ben. Spune-mi, te rog. Mă interesează. Te rog.

Denison se răsuci pe o parte, cu faţa spre ea.

- Bine, încuviinţă el. N-am de ce să nu-ţi spun. Lamont a fost un fizician de pe Pămînt, care a încercat, în felul lui, să prevină lumea de pericolul Pompei. N-a reuşit. Pămîntenii voiau Pompa, voiau energia gratuită şi o voiau într-atît, încît refuzau să creadă că n-o pot avea.

- Dar de ce s-o fi vrut, dacă însemna moartea?

- Tot ce au de făcut e să refuze să creadă că înseamnă moarte. Cel mai uşor mod de-a rezolva o problemă e de a-i nega existenţa.

Prietenul tău, Neville, face acelaşi lucru. Urăşte suprafaţa, aşa încît se străduieşte să creadă că bateriile solare nu sînt bune ... deşi oricărui observator imparţial ele îi par sursa energetică perfectă pentru Lună. El vrea Pompa ca să poată rămîne în subteran, şi de aceea refuză să creadă că poate fi periculoasă.

- Nu cred că Barron va refuza să creadă ceva pentru care există dovezi, rosti Selene. Ai într-adevăr aceste dovezi?

- Cred că da. E incredibil, dar adevărat, Selene. Totul depinde de nişte factori subtili ai interacţiunilor quark-quark. Ştii ce înseamnă asta?

- Nu trebuie să-mi explici. Am vorbit atîta cu Barron despre tot felul de lucruri, încît te pot urmări.

- Bun! Am crezut că voi avea nevoie de sincrotronul de protoni lunar. Are o întindere de treizeci şi cinci de kilometri, magneţi superconductori şi poate dispune de energii de 20.000 de Bev şi mai mult. S-a dovedit însă că aveţi un aparat, denumit Pionizer, de dimensiunile unei încăperi obişnuite, care face aceleaşi lucruri ca şi sincrotronul. Luna e de felicitat pentru această realizare extraordinară.

- Mulţumesc, făcu Selene. Mulţumesc în numele Lunii.

- Aşa ; rezultatele Pionizerului meu pot arăta viteza de creştere a intensităţii interacţiunilor nucleare tari, iar această creştere e aşa cum spune Lamont şi nu cum ar trebui să fie după teoria ortodoxă.

- I-ai arătat lui Barron?

- Nu. Chiar dacă o fac, mă aştept să nege, spunînd că rezultatele sînt la limită. Va spune că am făcut o eroare, că n-am luat toţi factorii în consideraţie sau că am folosit un echipament defect...

În realitate, va spune că vrea Pompa de Electroni şi că nu va renunţa la ea.

- Adică nu există ieşire?

- Ba da, dar nu în mod direct. Nu ca Lamont.

- Cum adică?

- Soluţia lui Lamont e abandonarea Pompei. Totuşi, nu putem reveni la trecut. Nu poţi împinge puiul înapoi în găoace, vinul în struguri, sau pruncul în pîntece. Dacă vrei ca un copilaş să- ţi lase ceasul în pace, nu te mulţumeşti să-i explici că ar trebui s-o facă ... îi oferi altceva ispititor.

- Ce ar putea fi asta?

- Aici nu sînt prea sigur. Am o idee, o idee simplă - poate prea simplă ca să dea roade - bazată pe faptul evident că numărul doi e ridicol şi nu poate exista.

Urmă o tăcere care dură un minut sau două apoi Selene, la fel de preocupată ca şi el, rosti:

- Lasă-mă să ghicesc ce înseamnă.

- Nu cred că înseamnă ceva, făcu Denison.

- Oricum, lasă-mă să încerc. Ar fi logic să presupun că propriul nostru univers e singurul care poate exista, sau care există, fiind singurul în care trăim şi experimentăm în mod direct. Totuşi, apare o dovadă că există şi un al doilea univers, cel căruia îi spunem para-univers, şi atunci e absolut ridicol să presupunem că există două şi numai două universuri. Dacă poate exista un al doilea univers, atunci poate exista un număr infinit de universuri. În acest caz, între unu şi infinit nu există valori sensibile. Nu numai doi, dar orice număr finit, e ridicol şi nu poate exista.

- Asta-i exact raţio ..., începu Denison apoi tăcu.

Se ridică în capul oaselor şi privi către femeie.

- Cred că-i timpul să ne întoarcem, spuse el.

- Mă jucam de-a ghicitul, rosti Selene.

- Nu, nu-i aşa. Orice ar fi fost, nu era *numai* ghicit.

11

Barron Neville o privi. amuţit. Ea îi întoarse calmă privirea. Pe fereastră, peisajul se schimbase iarăşi. Acum arăta un Pământ, mai mult de jumătate.

- De ce? întrebă el în cele din urmă.

- De fapt a fost un accident, răspunse Selene. Am ajuns la acest subiect şi eram prea entuziastă ca să nu vorbesc. Ţi-aş fi spus acum cîteva zile, dar mi-a fost teamă că vei reacţiona exact aşa cum ai făcut-o.

- Deci ştie. *Proasto*!

- Ce ştie? Doar ceea ce ar fi putut ghici mai devreme sau mai tîrziu-că de fapt nu sînt ghid - că sînt Intuiţionista ta. La naiba, o Intuiţionistă care nu se pricepe la matematică. Şi ce dacă ştie? Ce contează că am intuiţie? De cîte ori nu mi-ai spus că intuiţia mea n-are nici o valoare dacă nu-i dublată de exactitate matematică şi

cercetarea experimentală? De cîte ori nu mi-ai spus că cea mai ascuţită intuiţie poate fi greşită? Ei, atunci ce valoare va acorda el simplilor Intuiţionişti?

Neville păli, dar Selene nu-şi dădu seama dacă de mînie sau nelinişte.

- Tu eşti diferită, spuse el. Nu s-a dovedit întotdeauna exactă intuiţia ta, atunci cînd erai sigură pe ea?

- Da, dar el nu ştie asta.

- O să bănuiască. O să se întîlnească cu Gottstein.

- Şi ce-i va spune lui Gottstein? Încă nu ştie ce urmărim noi.

- Nu ştie?

- Nu. Se ridică, făcu cîţiva paşi, apoi se întoarse şi strigă:

Nu! Nimic mai simplu decît să spui că te voi trăda pe tine şi pe ceilalţi. Dacă nu-mi accepţi integritatea, atunci acceptă-mi bunul simţ. N-are nici un rost să le spunem. La ce le foloseşte lor, sau nouă, dacă vom fi distruşi cu toţii?

- Te rog, Selene! flutură din mînă Neville plictisit. Lasă astea!

- Ba da. Ascultă-mă. Mi-a vorbit şi mi-a povestit ce face. Mă ascunzi ca pe o armă secretă. Îmi spui că sînt mai valoroasă decît orice aparat sau orice cercetător obişnuit. Continui să-ţi urzeşti conspiraţiile, insistînd ca toţi să creadă că sînt un ghid şi nimic mai mult, aşa încît talentele mele să rămînă numai Lunariţilor. Adică *ţie.* Dar ce realizaţi?

- Te avem pe tine, nu-i aşa? Cît crezi că ai mai fi rămas liberă, dacă ei ...

- Spui într-una aceleaşi lucruri. Dar cine-i întemniţat? Cine-i oprit? Unde sînt dovezile uriaşei conspiraţii pe care o vezi în jurul tău? Pămîntenii nu te lasă pe tine şi echipa ta să aveţi acces la aparatură mai degrabă pentru că îi întărîtaţi într-una. Şi totuşi, asta a fost spre binele nostru, căci ne-a obligat să inventăm alte instrumente, mai subtile.

- Bazate pe intuiţiile *tale* teoretice.

- Ştiu, zîmbi Selene. Ben a fost foarte încîntat de ele.

- Tu şi Ben al tău. Ce *dracu* vrei cu mizerabilul ăsta de Pămîntean?

- E un Imigrant. Şi vreau informaţii. Tu-mi dai? Ţi-e atît de teamă că voi fi prinsă, încît nu mă laşi să vorbesc cu nici un fizician; doar tu, iar tu îmi eşti ... Probabil, ăsta-i motivul.

- Eh, Selene, încercă el s-o calmeze, dar era prea iritat.

- Nu, de fapt nu-mi pasă de asta. Mi-ai spus că am această unică sarcină, şi am încercat să mă concentrez asupra ei, iar uneori cred că am reuşit, cu matematică sau fără. O pot vizualiza; ceea ce trebuie

făcut apoi îmi scapă. Dar la ce bun cînd, oricum, Pompa ne va distruge pe toţi ? ... Nu ţi-am spus că n-am încredere în schimbul de intensităţi al cîmpurilor?

- Te întreb încă o dată, făcu Neville. Eşti gata să-mi spui că Pompa *ne va* distruge? Nu "poate", nu "probabil", ci "sigur"?

- Nu pot, clătină Selene furioasă din cap. E foarte la limită. Nu pot spune "sigur". Dar un "probabil" n-ajunge în asemenea cazuri?

- Dumnezeule!

- Nu-ţi da ochii peste cap şi nu *pufni.* N-ai încercat niciodată problema. Ţi-am spus cum poate fi testată.

- Nu erai atît de îngrijorată pînă cînd n-ai început să-l asculţi pe Pămînteanul ăsta al tău.

- E un Imigrant. N-ai de gînd s-o testezi?

- Nu ! Ţi-am spus că sugestiile tale erau inaplicabile. Nu ai un spirit practic, şi ceea ce-ţi pare ţie corect nu dă întotdeauna rezultate în lumea reală a instrumentelor, a nesiguranţei şi întîmplării.

- Aşa-zisa lume reală a *laboratorului* tău. Selene se înroşi la faţă şi stătea cu pumnii strînşi: Pierzi prea multă vreme încercînd să obţii un vid suficient de bun ... Pe Lună există vid, *sus* la suprafaţă, şi temperaturi care, uneori, tind spre zero absolut. De ce nu încerci să experimentezi la suprafaţă?

- Ar fi inutil.

- De unde *ştii?* Nu vrei să încerci. Ben Denison a încercat. S-a chinuit să inventeze un sistem ce poate fi folosit la suprafaţă şi l-a instalat cînd s-a dus să inspecteze bateriile solare. A dorit să mergi cu el, dar tu n-ai vrut. Îţi aminteşti? Era ceva foarte simplu, pe care l-am înţeles pînă şi eu. L-a experimentat la temperatura din timpul zilei, apoi la cea din timpul nopţii şi asta i-a fost de ajuns să-l conducă spre o nouă direcţie de cercetare cu Pionizerul.

- Ce simplu îţi pare totul!

- Aşa şi *este.* Odată ce a descoperit că sînt o Intuiţionistă, mi-a vorbit aşa cum tu n-ai făcut-o niciodată. Şi-a explicat motivele care l-au condus la concluzia că întărirea interacţiunilor nucleare tari se acumulează, realmente, în mod îngrijorător în vecinătatea Pămîntului. Vor trece numai cîţiva ani pînă cînd soarele va exploda şi ...

- Nu, nu, nu, *nu!* strigă Neville. I-am văzut rezultatele şi nu sînt convins.

- Le-ai *văzut?*

- Da, desigur. Crezi că-l las să lucreze în laboratoarele noastre fără să mă asigur că ştiu ce face? I-am văzut rezultatele şi nu valorează

nimic. Se ocupă de abateri infime, care intră în limitele de eroare. Dacă el vrea să le considere semnificative şi tu vrei să-l crezi, n-ai decît. Dar oricît de mult ai crede în ele, nu le poţi conferi o semnificaţie pe care n-o au.

- *Tu* ce vrei să crezi, Barron?

- Adevărul.

- Dar nu cumva te-ai decis dinainte că adevărul e aşa cum îl vrei tu? Vrei o Staţie de Pompare pe Lună, pentru ca să n-ai de-a face cu suprafaţa; şi orice ar putea împiedica asta nu-i adevărul ... prin definiţie.

- N-o să mă cert cu tine. Vreau Staţia de Pompare şi chiar mai mult ... vreau şi celălalt lucru. Una nu-i bună fără cealaltă. Eşti sigură că n-ai ...

- *Nu.*

- Dar o s-o faci?

Selene se răsuci din nou spre el, cu picioarele lovindu-i rapid podeaua astfel încît plutea în ritmul ţăcănitului furios.

- N-o să-i spun nimic, rosti ea, dar îmi trebuie mai multe informaţii. Tu n-ai informaţii pentru mine, dar el poate avea; sau le poate obţine prin experienţe pe care tu nu vrei să le faci. Trebuie să vorbesc cu el şi să aflu ce va descoperi. Dacă te bagi între noi, nu vei obţine niciodată ceea ce vrei. Şi nu trebuie să te temi că va ajunge înaintea mea la soluţie. E prea obişnuit cu gîndirea Pămînteană; nu va face acel ultim pas, pe cînd eu o să-l fac.

- Bine. Dar nici să nu uiţi diferenţa dintre Pămînt şi Lună. Asta e lumea ta; nu ai alta. Omul ăsta, Ben, *Imigrantul* ăsta, venind de pe Pămînt pe Lună, poate, dacă doreşte, să se întoarcă pe Pămînt. Tu niciodată nu vei putea merge pe Pămînt. Eşti o Lunarită pe vecie.

- Fecioara Lunii, rosti ironică Selene.

- Fără fecioară. Deşi s-ar putea să aştepţi mult timp înainte de a-ţi reconfirma chestiunea.

Femeia nici nu clipi.

- Iar în legătură cu marele pericol al exploziei, dacă riscul schimbării constantelor de bază ale unui Univers e atît de mare, de ce para-oamenii, care sînt mult mai avansaţi în tehnologie, n-au oprit Pompatul?

Ieşi din odaie.

Strîngînd din maxilare, Selene privi după el şi rosti:

- Pentru că sînt alte condiţii la noi, imbecil nenorocit!

Vorbea singură; el plecase.

Izbi maneta care cobora patul, şi se aruncă pe el, gîndindu-se. Oare

se apropiase de adevăratul obiectiv pe care-l căutau de ani de zile, Barron şi ceilalţi?

Nu.

Energia! Toţi căutau energia! Cuvîntul magic! Cornul abundenţei! Cheia bogăţiei universale ! ... Totuşi, ea nu însemna totul.

Dacă cineva descoperea energia, atunci putea descoperi şi lucrul celălalt. Dacă găsea cheia energiei, cealaltă cheie ar fi fost evidentă. Ea *ştia* că cealaltă cheie devenea evidentă, dacă ar fi putut intui un amănunt subtil, care devenea evident doar după ce era intuit. (Dumnezeule, se molipsise de suspiciunea cronică a lui Barron, încît chiar şi în gîndurile ei îi spunea "lucrul celălalt").

Nici un Pămîntean nu putea intui amănuntul celălalt, subtil, pentru că nici un Pămîntean n-avea nici un motiv să-l caute.

Aşa încît Ben Denison avea să-l găsească pentru ea, fără s-o ştie. Doar dacă ... Dacă Universul avea să fie distrus, ce mai conta?

12

Denison încercă să-şi învingă conştiinţa de sine. Iarăşi şi iarăşi, bîjbîi în mod reflex, parcă încercînd să-şi ridice pantalonii pe care nu-i purta. Avea doar sandale şi un slip minuscul, neplăcut de strîns. Şi, desigur, îşi ducea pătura.

Selene, care era îmbrăcată identic, chicoti:

- Să ştii că, exceptînd burtica, arăţi destul de bine dezbrăcat. Aici aşa se poartă. Poţi să-ţi scoţi şi slipul, dacă simţi că te incomodează.

- Nu! bolborosi Denison. Aşeză pătura astfel încît să-i acopere abdomenul, dar Selene i-o smulse.

- Ia dă-o încoace. Ce Lunarit o să fii, dacă îţi aduci aici puritanismul Pămîntean ? *Ştii* doar că sfiala nu-i decît cealaltă faţă a senzualităţii. Termenii se găsesc chiar pe aceeaşi pagină în dicţionar.

- Am nevoie de timp ca să mă obişnuiesc.

- Ai putea începe uitîndu-te la mine fără să-ţi lunece privirea într-o parte, de parcă aş fi unsă cu ulei. Am observat că la celelalte femei te uiţi destul de atent.

- Dacă mă uit la tine ...

- Atunci vei părea prea interesat şi vei fi stînjenit. Dar dacă te uiţi mult, o să te obişnuieşti şi n-o să mai observi amănuntele. Uite, o să stau nemişcată şi tu te uiţi. O să-mi scot slipul.

- Selene, mormăi Denison, sînt atîţia oameni în jur şi tu le amplifici amuzamentul. Te rog, continuă să mergi şi lasă-mă să mă obişnuiesc cu situaţia.

- Bine, dar sper că observi că nu se uită nimeni la noi.

- Nu se uită la *tine!* La mine se uită într-una. Probabil că n-au mai văzut un individ atît de bătrîn şi cu un corp aşa urît.

- Se poate, aprobă Selene, dar vor trebui să se obişnuiască.

Denison merse mai departe, nefericit, conştient de fiecare fir sur de pe piept şi de fiecare tresăltare a abdomenului. Începu să se simtă uşurat abia cînd ajunseră într-o porţiune mai puţin aglomerată a tunelului.

Acum se uită curios în jur, mai puţin conştient de sînii conici ai Selenei şi de coapsele ei netede. Coridorul părea nesfîrşit.

- Cît de departe am ajuns ? întrebă.

- Ai obosit ? Puteam lua un scuter. Am uitat că eşti Pămîntean.

- Aş vrea eu. Nu-i ăsta idealul fiecărui Imigrant? Nu sînt de loc obosit. Absolut deloc. Mi-e doar puţin frig.

- Asta-i doar imaginaţia ta, Ben, rosti fermă Selene. Crezi că ar trebui să-ţi fie frig, pentru că eşti atît de dezbrăcat. Scoate-ţi asta din cap.

- Uşor de zis, suspină el. Sper, totuşi, că merg bine.

- Foarte bine. În curînd o să trecem la săritura cangurului.

- Şi la cursele de coborîre de pe pantele de la suprafaţă. Aminteşte-ţi, sînt uşor avansat ca vîrstă. Serios vorbind, cît de departe am ajuns?

- Cred că am făcut vreo trei kilometri.

- Dumnezeule! Cîţi kilometri de coridoare există?

- Mă tem că nu ştiu. Totuşi, coridoarele cu locuinţe nu reprezintă decît o mică parte din total. Pe lîngă ele, mai sînt tunele miniere, geologice, industriale, micologice ... Cu totul, cred că trebuie să fie cîteva sute de kilometri.

- Aveţi hărţi?

- Bineînţeles. Nu putem lucra orbeşte.

- Le ai şi acum la tine?

- Nu, dar n-am nevoie pentru zona asta; mi-e extrem de familiară. Cînd eram mică, mă jucam pe aici. Astea sînt coridoare vechi. Majoritatea celor noi - şi mi se pare că anual se formează trei- patru kilometri - se află în nord. Prin ele nu m-aş putea descurca fără hartă.

Poate nici chiar cu hartă ...

- Acum încotro mergem?

- Ţi-am promis ceva deosebit - nu, nu pe mine dezbrăcată, aşa că nu-i nevoie s-o spui. Este mina cea mai neobişnuită a Lunii şi nu-i cuprinsă în nici un itinerar turistic.

- Să nu-mi spui că aveţi diamante pe Lună!

- Ba chiar ceva mai bun.

În zona respectivă, pereţii erau nefinisaţi - stîncă cenuşie luminată slab, dar suficient, de baterii electroluminiscente. Temperatura era potrivită, cu o ventilaţie atît de blîndă încît nu se simţea nici o adiere. Era greu de presupus că la vreo sută de metri deasupra exista o suprafaţă supusă alternativ pîrjolului şi îngheţului, după cum soarele se deplasa pe uriaşul său semicerc bilunar de la un orizont la celălalt, apoi pe dedesubt, şi iarăşi înapoi.

- E etanş? întrebă Denison, brusc neliniştit de faptul că se afla atît de aproape de fundul unui ocean de vid care se extindea la infinit în sus.

- Sigur că da. Pereţii sînt impermeabili şi, în plus, împînziţi de aparate. Dacă presiunea aerului scade cu numai zece la sută într-o secţiune oarecare, se stîrneşte un vacarm infernal de sirene şi sonerii, dublate de atîtea săgeţi şi indicatoare luminoase cîte n-ai văzut în toată viaţa.

- Şi cît de des se întîmplă lucrul ăsta?

- Nu prea des. Nu cred că în ultimii cinci ani a existat vreo victimă datorită vreunei scăpări de aer. Şi voi, pe Pămînt, aveţi catastrofe naturale. Un cutremur sau un uragan pot ucide mii de oameni.

- Aşa-i, Selene. Mă predau.

- În regulă. N-am făcut-o cu intenţie ... Auzi? se opri ea, ascultînd cu atenţie.

Denison ascultă, apoi clătină din cap. Brusc, privi în jur:

- Ce linişte e! Şi nu-i nici un om. Eşti sigură că nu ne-am rătăcit?

- Asta nu-i o peşteră naturală cu coridoare necunoscute. Aşa sînt pe Pămînt, nu? Am văzut fotografii.

- Da, cele mai multe peşteri sînt din calcar, săpate de apă. Evident, nu poate fi şi cazul Lunii, aşa-i?

- Deci nu ne putem rătăci, zîmbi Selene. Dacă sîntem singuri e din cauza superstiţiilor.

- Ce anume? se încruntă neîncrezător Denison.

- Nu mai face aşa, rosti ea. Eşti plin de riduri. Aşa, descreţeşte-ţi fruntea. Ştii, arăţi mult mai bine decît în prima zi a sosirii aici. Asta e datorită gravitaţiei reduse şi a exerciţiilor.

- Şi pentru că încerc să ţin pasul cu tinere doamne dezbracăte, care au neaşteptat de mult timp liber şi neaşteptat de mult chef să şi-l piardă cu Pămîntenii.

- Acum iar mă tratezi ca pe un ghid, şi în plus nu sînt dezbrăcată.

- Eu aş spune că nuditatea e mai puţin înspăimîntătoare decît Intuiţionismul ... Dar ce era chestia aceea cu superstiţiile?

- De fapt, nu cred că sînt tocmai superstiţii, dar majoritatea celor din oraş evită să se plimbe prin părţile astea.

- De ce?

- Din motive pe care o să le vezi imediat. ... Auzi?

Se opri din nou şi Denison ascultă atent.

- Te referi la zgomotele astea? Tap ... Tap ... Da?

Selene alergă, cu salturile lente şi joase specifice Lunariţilor. El o urma încercînd s-o imite.

- Aici ... aici ...

Bărbatul urmări cu privirea degetul Selenei:

- Dumnezeule, exclamă el. De unde vine?

Văzu picurînd un lichid care putea fi numai apă. Picături lente izbeau un micuţ jgheab ceramic ce dispărea în perete .

- Din stînci. Vezi, avem apă pe Lună. În principal o obţinem prin deshidratarea gipsului; suficient pentru nevoile noastre, pentru că o economisim destul de bine.

- Ştiu, ştiu. Încă n-am reuşit să-mi fac un duş ca lumea. Nu-mi dau seama cum izbutiţi să rămîneţi curaţi.

- Ţi-am *spus* întîi te umezeşti. Apoi închizi apa şi te ungi cu puţin detergent. Freci ... Oh, Ben, n-o să mai repet iarăşi totul. Oricum, pe Lună nu există nimic care să înlăture toată mizeria. ... Dar nu despre asta vorbeam. Într-unul sau două locuri există realmente apă, de obicei sub formă de gheaţă în apropierea suprafeţei. Cînd o străpungem, începe să picure. Asta picură de cînd a fost forat coridorul, acum opt ani.

- Ce-i însă cu superstiţia?

- Ei, evident, apa e cea mai importantă resursă de care depinde Luna. O bem, ne spălăm, ne creştem hrana cu ea, ne obţinem oxigenul. Apa gratuită e privită cu cel mai mare respect. Cînd a fost descoperit izvoraşul ăsta, planurile de extindere a tunelului au fost abandonate pînă la epuizarea apei. Nici măcar pereţii n-au fost terminaţi.

- Cu adevărat pare o superstiţie.

- Mai degrabă o veneraţie ... Nimeni nu se aştepta să dureze mai mult de cîteva luni. După ce a trecut un an, a început să pară un izvor

veşnic. Aşa a şi fost botezat: "Veşnicul". Sub numele ăsta o să-l găseşti pe hărţi. Bineînţeles, oamenii au început să-i atribuie importanţă; sentimentul că oprirea lui înseamnă ghinion.

Denison rîse.

- Nimeni nu crede *cu adevărat*, continuă Selene, dar fiecare crede măcar un pic. Bineînţeles, de fapt nu-i veşnic şi cîndva se va opri. De fapt, acum curge de trei ori mai încet decît la început, deci seacă lent. Bănuiesc că oamenii simt că dacă se va opri cînd ei sînt chiar aici, vor împărtăşi nenorocul. Cel puţin asta-i o explicaţie raţională a reţinerii de a veni aici.

- Deci tu nu prea crezi ...

- Nu contează dacă cred sau nu. Ştii, sînt sigură că nu se va opri într-atît de brusc încît cineva să-şi asume toată vina. Va curge tot mai încet şi nimeni nu va reuşi să determine momentul exact cînd s-a oprit. Aşa că, de ce să-ţi faci griji?

- Sînt de aceeaşi părere.

- Totuşi, eu am unele griji, reluă Selene, şi aş vrea să le discut cu tine cîtă vreme sîntem singuri.

Întinse pătura şi se aşeză pe ea cu picioarele încrucişate.

- De astă m-ai adus aici? Se întinse pe o parte, cu faţa spre ea.

- Vezi, acum mă priveşti mai liniştit. Te-ai obişnuit. ... Cu siguranţă că şi pe Pămînt au existat epoci cînd nuditatea nu era ceva neobişnuit.

- Epoci şi locuri, încuviinţă Denison, dar nu şi după Criză. În viaţa mea ...

- Pe lună sfatul cel mai bun este: fă aşa cum fac şi Lunariţii.

- Îmi spui totuşi de ce m-ai adus aici? Sau să bănuiesc că urmăreşti o scenă de seducţie?

- Mulţumesc, dar să ştii că seducţia o puteam face şi acasă. Aici e altceva. Cel mai bine ar fi fost la suprafaţă, dar pregătirile ar fi atras prea mult atenţia. Aici însă nu-i cazul şi, în plus, e singurul loc din oraş unde nu ne poate întrerupe nimeni.

- Deci?

- Barron e furios. De fapt, foarte furios.

- Nu mă miră. Te-am prevenit că aşa se va întîmpla dacă îi spui că eu ştiu că eşti Intuiţionistă. De ce ţi s-a părut atît de necesar să-i spui?

- Pentru că-i greu să-i ascund ceva ... partenerului meu. Deşi, probabil, el nu mă consideră aşa.

- Îmi pare rău.

- Eh, oricum nu mai era ca la început. A durat suficient de mult. Ce mă deranjează mai mult - cel mai mult - e că refuză cu încăpăţînare să accepte interpretările tale referitoare la experienţele Pionizer pe

care le-ai făcut la suprafaţă.
- Ţi-am zis că aşa se va întîmpla.
- Mi-a spus că ţi-a văzut rezultatele.
- S-a uitat la ele şi a bufnit.
- E decepţionat. Oare toţi cred numai ceea ce doresc?
- Cît mai mult timp posibil.
- Dar tu?
- Adică dacă sînt uman? Bineînţeles. Nu cred că sînt realmente bătrîn. Cred că sînt destul de atrăgător. Cred că-mi cauţi compania pentru asta ... chiar cînd insişti să discutăm despre fizică.
- Nu! Mă interesează!
- Ei bine, presupun că Neville ţi-a spus că datele adunate nu sînt semnificative, fiind la limita admisibilă de erori, ceea ce le face nesigure, şi asta-i adevărat ... Totuşi eu prefer să cred că ele au înţelesul acela pe care-l aştept.
- Doar pentru că vrei să crezi aşa?
- Nu *doar* de asta. Ascultă altă variantă. Să presupunem că Pompa nu-i periculoasă, dar că eu *insist* s-o cred aşa. În acest caz mă voi dovedi un ţicnit, iar reputaţia mea ştiinţifică va fi puternic şţirbită. Dar eu deja *sînt* un ţicnit pentru cei care au un cuvînt de spus şi n-am nici un fel de reputaţie ştiinţifică.
- De ce, Ben? Ai mai spus de cîteva ori lucrul ăsta. Nu-mi poţi spune întreaga poveste?
- O să fii surprinsă cît de scurtă este. La douăzeci şi cinci de ani eram atît de copilăros încît am vrut să mă distrez insultînd un prost pentru simplul motiv că era prost. Deoarece prostia nu era vina lui, prostul mai mare am fost eu. Insultele mele l-au ridicat pe nişte înălţimi pe care altfel nu le-ar fi atins niciodată ...
- Vorbeşti de Hallam?
- Bineînţeles. Înălţarea lui a însemnat căderea mea. Şi , în cele din urmă, prăbuşirea mea ... pe Lună.
- E ceva rău în asta?
- Nu, dimpotrivă. Aşa că, putem spune, mi-a făcut chiar un serviciu ... Să revenim la subiectul anterior. Ţi-am explicat că, dacă afirm că Pompa e periculoasă şi n-am dreptate, nu pierd nimic. Pe de altă parte, dacă cred că Pompa nu-i periculoasă şi greşesc, voi ajuta la distrugerea lumii. Mi-am trăit cea mai mare parte a vieţii şi cred că mă pot autoconvinge că n-am motive să iubesc omenirea. Totuşi, doar cîţiva oameni mi-au făcut rău, şi a mă răzbuna pe toţi e o prostie.

Sau, dacă e să luăm un motiv mai puţin nobil, s-o considerăm pe fiică-mea. Înainte ca să plec spre Lună, ea a solicitat permisiunea

de-a avea un copil. Probabil că o să i se aprobe şi nu peste mult timp voi fi - chiar dacă te deranjează asta - bunic. Mi-ar place ca nepotul meu să trăiască o viaţă de lungime normală. Aşa încît prefer să cred că Pompa e periculoasă, şi să acţionez ca atare.

- Să te întreb şi eu ceva, făcu Selene. Pompa este sau nu este periculoasă? Vreau adevărul, şi nu ce vrea să creadă unul sau altul.

- *Eu* ar trebui să te întreb asta. Tu eşti Intuiţionista. Ce-ţi spune intuiţia ta?

- Asta-i ceea ce mă nelinişteşte, Ben. Nu pot fi sigură. Tind să simt că Pompa e periculoasă, dar poate că aşa vreau eu să cred.

- Bine. Poate că aşa-i. De ce?

Selene zîmbi şi ridică din umeri.

- Ar fi amuzant ca Barron să greşească. Cînd se consideră sigur de el, e *insultător* de sigur.

- Ştiu. Vrei să-l vezi cînd e forţat să dea înapoi. Îmi dau seama cît de puternică poate fi dorinţa asta. De pildă, dacă Pompa *ar fi* periculoasă şi eu aş putea dovedi asta, aş fi canonizat ca mîntuitorul omenirii şi totuşi, îţi jur, aş fi mai interesat de chipul lui Hallam. Nu sînt mîndru de sentimentul ăsta, de aceea bănuiesc că voi insista asupra împărţirii meritelor cu Lamont, care, la urma urmei, o merită şi să-mi limitez plăcerea de-a urmări chipul lui Lamont, atunci cînd îl priveşte pe Hallam. Atunci o să-mi treacă toată ura ... Dar am început să vorbesc prostii ... Selene?

- Da, Ben?

- Cînd ţi-ai dat seama că eşti o Intuiţionistă?

- Nu ştiu prea exact.

- Presupun că ai făcut fizică la colegiu.

- Ah, da. Şi matematică, dar n-am fost niciodată strălucită. Ba, dacă stau să mă gîndesc bine, nici la fizică nu eram prea grozavă. Cînd eram disperată, obişnuiam să ghicesc răspunsurile; ştii, ghiceam ce trebuia să fac ca să obţin răspunsurile exacte. Adesea reuşeam şi eram pusă să explic de ce am făcut aşa şi nu altfel, iar eu habar n-aveam. Mă suspectau de copiat, dar n-au putut-o devedi niciodată.

- N-au bănuit Intuiţionismul?

- Nu cred. Nici eu n-aveam habar. Pînă cînd ... ei bine, unul din primii mei parteneri sexuali a fost fizician. De fapt, a fost chiar tatăl copilului meu, presupunînd că într-adevăr el a furnizat sperma. Lucra la o problemă de fizică şi mi-a expus-o pe cînd stăteam în pat, după ce făcusem dragoste; presupun că mi-a povestit de ea mai mult ca să avem despre ce vorbi. Iar eu i-am zis: "Ştii cum mi se pare?" şi i-am explicat. A încercat soluţia doar ca să se amuze, şi a reuşit. De fapt,

ăsta a fost primul meu pas către Pionizer, pe care tu-l consideri mai bun decît sincrotronul de protoni.

- Deci a fost ideea *ta?* Denison puse degetul sub firicelul de apă dar se opri înainte de a-l duce la gură: E potabilă?

- E complet sterilă şi e dirijată în rezervorul general pentru tratare. O saturează cu sulfaţi, carbonaţi şi alte chestii. N-o să-ţi placă gustul.

Denison îşi şterse degetul de slip.

- *Tu* ai inventat Pionizerul?

- Nu l-am inventat. Eu am avut ideea, A necesitat o grămadă de muncă, majoritatea din partea lui Barron.

- Ştii Selene, clătină Denison din cap, eşti un fenomen uimitor. Ar trebui să intri sub observaţia biologilor moleculari.

- Oare? Nu prea mă încîntă.

- Acum vreo cincizeci de ani, a fost apogeul tendinţei spre ingineria genetică ...

- Ştiu. A dat greş şi-a fost repudiată. Acum, orice cercetare de acest fel e ilegală. Cunosc totuşi oameni care continuă fără să le pese.

- Îndrăzneţi ... Prin Intuiţionism?

- Nu. Nu cred.

- În sfîrşit, iată ce vreau să spun: în momentele acelea de vîrf, s-a încercat stimularea Intuiţionismului. Bineînţeles, aproape toţi marii savanţi aveau abilitate intuitivă şi exista părerea că aceasta era singura cheie a creativităţii. Se putea argumenta că această capacitate superioară pentru intuiţie era produsul unei combinaţii speciale de gene şi au existat nenumărate speculaţii referitor la combinaţia respectivă.

- Presupun că există mai multe posibilităţi satisfăcătoare.

- Dacă aici te bizui pe intuiţia ta, ai dreptate. Existau însă alţii care insistau că o genă, sau un grup mic de gene înrudite, era factorul principal al combinaţiei, aşa încît se putea vorbi despre Gena Intuiţici ... Apoi totul s-a prăbuşit.

- Cum am spus şi eu.

- Dar înainte de a se prăbuşi, continuă Denison, au existat încercări de modificare a genelor pentru a creşte intensitatea Intuiţionismului, şi există oameni care insistă că s-au obţinut anumite succese. Genele modificate au intrat în banca de gene, sînt sigur de asta, şi dacă cumva ai moştenit ... Ai avut vreun bunic implicat în direcţia asta?

- N-am habar, dar ideea nu-i de neglijat. Poate să fi fost vreunul ... Dar, dacă n-ai nimic împotrivă, n-am să caut să aflu. Nu vreau să ştiu.

- Poate că nu. Întregul domeniu a devenit nepopular pentru marele public şi oricine poate fi considerat produs al inginerici genetice s-ar

putea să nu fie prea bine primit ... De pildă, ei spun că Intuiţionismul era strîns legat de anumite caracteristici nedorite.

- Mulţumesc foarte mult.

- Aşa spun *ei.* Faptul că ai intuiţie trezeşte invidie şi duşmănie. Chiar şi un Intuiţionist blajin şi sfînt ca Michael Faraday a trezit invidia şi ura lui Humphry Davy. Cine poate spune că nu-ţi trebuie o anumită lipsă de caracter ca să stîrneşti invidie? Iar în cazul tău ...

- Eşti sigur că nu trezesc invidia şi ura ta?

- Aşa cred. Dar Neville?

Selene tăcu.

- Presupun că atunci cînd ai ajuns la Neville, erai bine cunoscută ca Intuiţionistă, continuă Denison.

- N-aş zice *bine* cunoscută. Sînt sigură însă că unii fizicieni bănuiau ceva. Totuşi, nu le plăcea să-şi piardă reputaţia, ca şi pe Pămînt de altfel, şi presupun că s-au auto-convins că ceea ce le spuneam erau doar bănuieli lipsite de sens. Bineînţeles însă că Barron ştia.

- Înţeleg, făcu Denison.

Selene strînse din buze.

- Uneori mi se pare că vrei să spui: "Mda, *de asta* stă cu tine".

- Nu, Selene, nici vorbă. Eşti destul de atrăgătoare ca să fii dorită.

- Şi eu cred la fel, dar uneori cazi pe gînduri, şi Barron era extrem de interesat de Intuiţionismul meu. De ce n-ar fi fost? A insistat doar ca să păstrez slujba de ghid. Spunea că eu sînt una din importantele resurse naturale ale Lunii şi nu voia ca Pămîntul să mă monopolizeze, aşa cum făcuse cu sincrotronul.

- O idee ciudată. Dar poate că, cu cît mai puţini ştiau de Intuiţionismul tău, cu atît mai puţini ţi-ar fi bănuit contribuţia în ceva ce i se putea atribui exclusiv lui.

- Acum vorbeşti chiar ca Barron!

- Da? Şi poate că se nelinişteşte atunci cînd Intuiţionismul îţi funcţionează în mod deosebit.

- Barron e suspicios de felul lui, ridică din umeri Selene. Cu toţii avem lipsuri.

- Atunci e înţelept să fii singură cu mine?

- Hei, nu te simţi rănit pentru că-l apăr. Realmente, el nu suspectează posibilitatea unei relaţii sexuale între noi. Tu eşti de pe Pămînt. De fapt, ţi-aş putea spune că încurajează legătura noastră. Crede că pot învăţa de la tine.

- Şi ai învăţat ceva? întrebă rece Denison.

- Da... Dar dacă ăsta-i motivul *lui* pentru a ne încuraja prietenia, nu înseamnă că este şi al meu.

- Şi care-i al tău?
- După cum ştii şi după cum vrei să mă auzi spunînd, îmi place să fiu cu tine. Altfel, aş putea obţine ceea ce vreau mult mai repede.
- Bine, Selene. Prieteni?
- Prieteni! Absolut!
- Pot să ştiu acum ce ai învăţat de la mine?
- Mi-ar lua timp să explic. Cunoşti motivul pentru care nu putem instala oriunde o Staţie de Pompare: noi nu putem găsi para-universul, deşi ei ne găsesc. Poate că ei sînt mult mai inteligenţi, sau mai avansaţi tehnologic decît noi...
- Nu-i acelaşi lucru, murmură bărbatul.
- Ştiu. De asta am zis "sau". Se poate însă ca nici noi să nu fim atît de proşti, sau înapoiaţi. Poate să fie simplul fapt că ei reprezintă obiectivul cel mai greu de atins. Dacă forţa nucleară tare e mai puternică în para-univers, sorii lor, şi deci şi planetele, vor fi mai mici. Planeta lor va fi atunci mai greu de localizat decît a noastră.

Sau să presupunem că ei detectează cîmpul electromagnetic. Cîmpul electromagnetic al unei planete e mult mai întins decît planeta însăşi, şi mai uşor de depistat. Asta ar însemna că în timp ce ei pot localiza Pămîntul, nu pot găsi Luna, care nici nu are cîmp electromagnetic. Poate de asta n-am reuşit să instalăm o Staţie de Pompare pe Lună. Iar dacă planetele lor mici n-au un cîmp electromagnetic semnificativ, noi nu le putem localiza.

- E o idee atractivă, încuviinţă Denison.
- Apoi să considerăm schimbul dintre universuri, care pentru ei duce la slăbirea forţei nucleare tari, răcindu-le sorii, în vreme ce la noi forţele sporesc, sorii se încălzesc şi explodează. Ce ar însemna asta? Să presupunem că ei pot colecta energie în mod unilateral, fără ajutorul nostru, dar cu o eficienţă extrem de mică. În condiţii normale, operaţiunea n-ar fi deloc practică. Vor avea nevoie de noi ca să-i ajutăm, să concentrăm energia către ei, dîndu-le tungsten - 186 şi acceptînd în schimb plutoniu - 186. Dar să presupunem că braţul acesta al galaxiei se transformă într-un quasar. Asta ar produce o concentraţie de energie cu mult mai mare decît cea existentă acum şi care ar putea persista peste un milion de ani în vecinătatea sistemului solar.

Odată quasarul format, chiar şi o eficienţă minimă devine suficientă. Deci, pentru ei nu contează dacă noi vom fi sau nu distruşi. Ba chiar se poate spune că ar fi mai bine dacă noi am exploda. Altfel, am putea opri Pompa din cine ştie ce motiv şi ei n-ar mai putea s-o pornească iarăşi. După explozie, însă, ar fi liberi; nimeni nu va mai

putea interveni...De asta cei care spun: " Dacă Pompa e periculoasă, de ce n-o opresc para-oamenii ăia atît de inteligenţi?" nu ştiu despre ce vorbesc.

- Neville ţi-a spus asta?

- Da.

- Însă para-soarele ar continua să se răcească, nu?

- Ce contează asta? făcu nerăbdătoare Selene. Cu Pompa, ei nu vor mai depinde de soarele lor.

Denison inspiră adînc.

- Nu cred că ştii, Selene, dar pe Pămînt a circulat un zvon potrivit căruia Lamont a primit un mesaj de la para-oameni, în care se spunea că Pompa e periculoasă, dar ei n-o pot opri. Evident, nimeni nu l-a luat în serios, dar presupune că e adevărat. Presupune că Lamont a primit într-adevăr un asemenea mesaj. S-ar putea ca unii para-oameni să fie suficient de umanitari ca să nu dorească distrugerea unei lumi populate cu inteligenţă, dar să fie opriţi de opoziţia unei majorităţi atît- de-practice.

- Mi se pare posibil ..., încuviinţă Selene. Am ştiut toate astea, de fapt le-am intuit, încă înainte de a sosi tu. Apoi însă ai spus că orice se găseşte între unu şi infinit n-are sens. Îţi aminteşti?

- Bineînţeles.

- Perfect. Diferenţele între universul nostru şi para-univers sînt atît de vizibile în forţa nucleară tare, încît doar ea a fost studiată. Există nu numai o forţă, ci patru. Pe lîngă cea nucleară tare, mai e cea electromagnetică, cea nucleară slabă şi cea gravitaţională cu intensităţile exprimate prin rapoartele 130: $1:10^{-10}$: 10^{-42}. Dar dacă există patru, de ce n- ar exista o infinitate, restul fiind prea slabe pentru a fi detectate sau pentru a putea influenţa universul nostru?

- Dacă o forţă e prea slabă pentru a fi detectată, spuse Denison, sau pentru a exercita orice fel de influenţă, atunci, prin definiţie, ea nu există.

- În *acest* univers, replică Selene. Cine ştie ce există sau ce nu există în para-Univers? Cu un număr infinit de forţe posibile, fiecare putînd varia în mod infinit în intensitate, numărul universurilor diferite ce pot exista este infinit.

- E posibilă infinitatea continuumului; alfa-unu mai degrabă decît alfa-zero.

- Ce înseamnă asta? se încruntă Selene.

- Nu-i important. Continuă.

- Atunci în loc să încercăm să lucrăm cu un para-Univers care ni s-a autoimpus şi care s-ar putea să nu se potrivească nevoilor noastre,

de ce nu încercăm să aflăm care univers, din infinitatea existentă, ni se potriveşte cel mai bine şi e mai uşor de depistat? Să *concepem* un univers, căci indiferent ce am plănui trebuie să existe, şi să-l căutăm.

- Selene, zîmbi Denison, m-am gîndit exact la acelaşi lucru. Şi pentru că nu există nici o lege care să spună că n-am dreptate, e foarte puţin probabil ca o persoană atît de inteligentă ca mine să greşească atunci cînd altă persoană atît de inteligentă ca tine ajunge, în mod independent, la aceeaşi concluzie...Ştii ce ?

- Ce ? întrebă Selene.

- A început să-mi placă blestemata asta de mîncare de pe Lună. Sau, mă rog, să mă obişnuiesc cu ea. Hai să ne întoarcem acasă şi să mîncăm, şi apoi ne putem face planurile... Şi mai ştii ceva?

- Ce?

- Dacă tot lucrăm împreună, ce-ai zice de un sărut - ca de la experimentator la intuiţionist?

Selene căzu pe gînduri apoi spuse:

- Presupun că amîndoi am sărutat şi am fost sărutaţi de multe ori. Ce-ar fi s-o facem ca de la bărbat la femeie?

- Cred că mă pot descurca. Dar ce să fac ca să nu fiu stîngaci? Care sînt regulile pentru sărutat pe Lună?

- Urmează-ţi instinctul, rosti Selene.

Prudent, Denison îşi puse mîinile la spate şi se aplecă spre Selene. Apoi, după un timp, puse braţele în jurul ei.

13

- Şi apoi l-am sărutat şi eu, spuse gînditoare Selene.

- Da? mormăi Barron Neville. Ei, ţi-ai cam depăşit atribuţiile slujbei.

- Nu ştiu. N-a fost chiar aşa rău. De fapt, zîmbi ea, el era chiar simpatic. Îi era teamă să nu fie stîngaci, şi la început şi-a pus mîinile la spate, cred ca să nu mă strivească.

- Scuteşte-mă de amănunte.

- De ce, ce dracu îţi pasă ţie? explodă ea brusc. Tu eşti Domnul Platonic, nu?

- Vrei altfel? Acum?
- Nu trebuie aşa ceva ca să porunceşti.
- Pe cînd *tu* te distrezi. Cînd o să ne dai ceea ce avem nevoie?
- Cînd o să pot.
- Fără ca el să ştie?
- Îl interesează doar energia.
- Şi salvarea lumii, chicoti Neville. Şi să fie un erou. Şi s-o arate tuturor, Şi să te sărute pe tine.
- El le recunoaşte pe toate. Tu ce recunoşti?
- Nerăbdarea, rosti Neville furios. Multă nerăbdare.

14

- Mă bucur, spuse Denison, că s-a terminat ziua. Întinse braţul drept şi-l studie: Soarele Lunar e un lucru cu care nu pot şi nu vreau să mă obişnuiesc. În comparaţie cu el, pînă şi costumul ăsta mi se pare mai natural.
- Ce nu-ţi place la soare, Ben? întrebă Selene.
- Să nu-mi spui că ţie îţi place ceva la el!
- Nu, bineînţeles. Îl urăsc. Dar eu nu-l văd niciodată, pe cînd tu eşti un .... Tu eşti obişnuit cu soarele.
- Nu aşa cum e aici pe Lună. Aici străluceşte pe un cer negru. Amplifică strălucirea stelelor în loc s-o diminueze. E fierbinte, dur şi periculos. E un duşman şi cîtă vreme e pe cer mă face să simt că niciuna din încercările noastre de-a reduce intensitatea cîmpului nu va reuşi.
- Asta-i superstiţie, Ben, rosti Selene uşor exasperată. Soarele n-are nimic de-a face cu asta. Oricum, stăteam în umbra craterului şi era ca noaptea; stele şi totul ...
- Nu tocmai. De cîte ori priveam spre nord, vedeam dunga aceea de lumină strălucind. Detestam să privesc într-acolo şi totuşi eram atras. De cîte ori mă uitam, simţeam ultravioletele dure izbindu-se de vizorul căştii.
- Asta-i imaginaţie. În primul rînd nu se poate vorbi de ultraviolete în lumina reflectată; în al doilea rînd costumul protejează împotriva

radiaţiilor.

- Nu şi împotriva căldurii. Nu prea mult.

- Dar acum e noapte.

- Da, rosti Denison mulţumit, şi aşa îmi place.

Privi în jur. Pămîntul era, desigur, pe cer, în locul său obişnuit; o seceră lată, acum, atîrnînd înspre sud. Deasupra lui se zărea constelaţia Orion: un vînător ridicîndu-se din scaunul strălucitor al Pămîntului. Orizontul sclipea în lumina slabă a planetei.

- E minunat, rosti bărbatul şi continuă: Pionizer arată ceva? Selene, care privea tăcută cerul, păşi către labirintul de echipament şi instrumente, asamblat acolo, în umbra craterului, în ultimele trei alternări zi-noapte.

- Nu încă, spuse ea, totuşi cîteva ştiri bune. Intensitatea cîmpului se menţine cu puţin peste cincizeci.

- Nu-i suficient de joasă.

- Poate fi scăzută în continuare. Sînt sigură că toţi parametrii se potrivesc.

- Şi cîmpul magnetic?

- De el nu sînt prea convinsă.

- Dacă-l întărim, totul devine instabil.

- N-ar trebui. Ştiu că n-ar trebui.

- Selene, mă încred în intuiţia ta doar pînă la proba concretă. *Realmente* devine instabil. Doar am încercat.

- Ştiu, Ben. Dar nu chiar cu geometria asta. S-a păstrat la cincizeci şi doi extraordinar de mult timp. Bineînţeles, dacă începem, împreună, s-o menţinem ore întregi şi nu doar cîteva minute, am putea mări de zece ori cîmpul magnetic pentru o perioadă de cîteva minute, nu secunde ... Să încercăm.

- Nu încă, făcu Denison.

Selene ezită, apoi păşi înapoi şi se întoarse:

- Încă n-a început să ţi se facă dor de Pămînt, Ben?

- Nu; curios, dar nu. Aş fi crezut că voi duce lipsa cerului albastru, a pămîntului înverzit, a apei curgînd ... toate clişeele acelea specifice Pămîntului. Şi totuşi nu-i aşa; nici măcar nu le visez.

- Uneori, aşa se întîmplă, încuviinţă Selene. Mai sînt Imi care afirmă că nu duc dorul casei. Bineînţeles, reprezintă doar o minoritate, şi nimeni n-a reuşit încă să decidă ce anume au ei în comun. S-au emis mai multe ipoteze, începînd cu deficienţe emoţionale grave, lipsa capacităţii de-a simţi, şi pînă la excese emoţionale grave şi teama de-a admite dorul de casă, care ar putea duce la o prăbuşire psihică.

- În cazul meu cred că-i destul de simplu. Timp de peste douăzeci de ani, viaţa pe Pământ n-a fost prea grozavă, în vreme ce aici lucrez într-un domeniu care îmi place. Mai e şi ajutorul tău ... Ba mai mult, compania ta.

- Eşti foarte drăguţ, rosti gravă Selene, să pui egal între ajutor şi companie. Nu pare că ai avea nevoie de ajutor. Nu cumva te prefaci că-l cauţi de dragul companiei mele?

Denison rîse încet.

- Nu ştiu care răspuns te-ar flata mai mult.

- Încearcă adevărul.

- Adevărul nu-i prea uşor de determinat, cînd le apreciez pe ambele. Se întoarse către Pionizer.

- Intensitatea cîmpului rămîne constantă, Selene.

Vizorul femeii scînteia în lumina Pământului.

- Barron spune, rosti ea, că absenţa dorului de casă e normală şi e semnul unei minţi sănătoase. Deşi corpul omenesc era adaptat suprafeţei Pământului şi are nevoie de o adaptare la condiţiile Lunii, nu acelaşi lucru se poate spune şi despre creierul omenesc. Creierul omului este atît de diferit, calitativ vorbesc, de toate celelalte creiere, încît poate fi considerat un nou fenomen. N-a avut timp să fie fixat de suprafaţa Pământului şi poate, fără alte acomodări, să se adapteze altor medii. Barron spune că viaţa în subteranele Lunii poate fi cea mai potrivită, deoarece nu-i altceva decît o variantă, la scară mai mare, a spaţiului închis din interiorul capului.

- Şi tu-l crezi? întrebă Denison amuzat.

- Cînd vorbeşte, Barron te poate convinge de orice.

- Cred că la fel de plauzibilă este ipoteza potrivit căreia confortul din subteranele Lunii e cauzat de dorinţa revenirii în uterul matern. De fapt, adăugă el gînditor, considerînd temperatura şi presiunea permanent controlate, natura şi digerabilitatea hranei, aş putea emite o teorie interesantă potrivit căreia colonia lunară - iartă-mă, Selene - oraşul lunar, este o reconstrucţie deliberată a mediului fetal.

- Nu cred că Barron ar fi de acord cu tine, nici pentru un minut.

- Sînt convins, făcu Denison. Privi secera Pământului, urmărind norii îndepărtaţi de pe margine. Rămase tăcut şi nu se mişcă, deşi Selene se întoarse la Pionizer.

Privea Pământul în cuibul său de stele, apoi îşi coborî ochii către orizontul serat unde, din cînd în cînd, i se părea că vede un norişor de praf, marcînd locul de impact al unui meteorit.

Cu o noapte în urmă, uşor alarmat, îi arătase Selenei un fenomen asemănător. Ea rămase netulburată.

- Pămîntul se mişcă uşor pe cer, îi explicase, datorită librafiei Lunii şi, la răstimpuri, o rază de lumină pămîntească, întîlnind o ridicătură de teren, apare înapoia acesteia precum un norişor de praf. E ceva obişnuit. Nu-i dăm nici o atenţie.

- Dar uneori poate fi chiar un meteorit, spuse Denison. Meteoriţii nu lovesc niciodată?

- Cum să nu? Probabil ai şi fost lovit de cîteva ori pe cînd erai afară. Costumul te protejează.

- Nu mă refer la particulele de dimensiuni microscopice, ci la meteoriţi mari care realmente ar putea ridica praful. Meteoriţi care te-ar putea ucide ...

- Da, cad şi din ăştia, dar sînt puţini şi Luna e mare. Nimeni încă n-a fost lovit.

Denison privea cerul, amintindu-şi toate astea cînd văzu ceea ce, furat de gînduri, luă drept un meteorit. Cu toate acestea, o lumină străbătînd cerul ar fi putut să fie un meteorit doar pe Pămînt, nu şi pe Luna lipsită de atmosferă.

Lumina de pe cer era opera omului şi Denison încă nu-şi clarificase impresiile cînd deveni, destul de clar, o mini-navetă ce coborî rapid lîngă ei.

Dinăuntru ieşi o singură persoană în costum spaţial, în timp ce pilotul rămase înăuntru, abia zărindu-se ca o pată întunecată.

Denison aşteptă. Uzanţele costumului spaţial cereau ca un nou venit să se prezinte primul.

- Sînt Comisarul Gottstein, se auzi vocea necunoscutului, cum probabil v-aţi dat seama după clătinat.

- Ben Denison, rosti Denison.

- Da. Bănuisem.

- Mă căutaţi?

- Exact.

- Cu o navetă? Aţi fi putut ...

- Aş fi putut, rosti Gottstein, să folosesc ieşirea P-4, care se găseşte la mai puţin de un kilometru de aici. Da, aşa e. Dar nu vă căutăm numai pe dumneavostră.

- N-o să vă întreb ce înseamnă asta.

- N-am nici un motiv să mă ascund. Bineînţeles, nu vă aşteptaţi să nu mă interesez faptul că desfăşuraţi experimente la suprafaţa Lunii.

- Nu-i un secret şi oricine poate fi interesat.

- Totuşi, nimeni nu pare a cunoaşte detaliile experienţelor. Bineînţeles, cu excepţia faptului că e ceva în legătură cu Pompa de Electroni.

- E o presupunere rezonabilă.

- Oare? Mi se părea că pentru a avea cît de cît valoare, asemenea experimente necesită enorm de mult echipament. Bineînţeles, nu sînt opiniile mele. M-am consultat cu experţii. Este destul de evident că nu lucraţi în asemenea condiţii. De aceea, m-am gîndit că s-ar putea să nu reprezentaţi adevăratul focar al interesului meu. În timp ce atenţia mi-era atrasă aici, alţii puteau realiza lucruri mai importante.

- De ce să fi fost folosit pentru a vă distrage atenţia?

- Nu ştiu. Dacă aş şti, aş fi mai puţin îngrijorat.

- Deci am fost pus sub observaţie.

- Da, chicoti Gottstein. Încă de la venire. În timp ce lucraţi aici, la suprafaţă, am supravegheat întreaga regiune pe o rază de cîţiva kilometri. Ciudat, dar dumneavoastră, domnule doctor, şi tovarăşa dumneavoastră sînteţi singurii de pe suprafaţă care nu îndeplinesc misiuni de rutină.

- De ce-i ciudat?

- Deoarece înseamnă că realmente credeţi că faceţi ceva în toată încîlceala asta de aici. Nu pot crede că sînteţi incompetent, de aceea consider că merită să vă ascult, dacă îmi spuneţi ce faceţi.

- Experimentez în para-fizică, Comisare, exact aşa cum circulă şi zvonurile. Mai pot adăuga că, deocamdată, experienţele au fost doar parţial încununate de succes.

- Însoţitoarea dumneavoastră este ghidul Selene Lindstrom L.?

- Da.

- O alegere neobişnuită.

- E inteligentă, pasionată, energică şi foarte atrăgătoare.

- Şi doritoare să lucreze cu un Pămîntean?

- Şi destul de doritoare să lucreze cu un Imigrant care va fi cetăţean Lunar de îndată ce va fi acceptat.

Selene se apropie. Glasul ei le răsună în căşti:

- Bună ziua, Comisare. N-aş fi dorit să aud şi să intervin într-o discuţie particulară dar, într-un costum spaţial, n-ai ce face dacă nu te afli sub orizont.

- Bună ziua domnişoară Lindstrom, se întoarse Gottstein. N-am nici un fel de secrete. Sînteţi interesată de para-fizică?

- Oh, da.

- Nu păreţi dezamăgită de eşecurile experienţelor.

- Nu sînt pe de-a întregul eşecuri, rosti ea. În momentul de faţă, succesul e mai mare decît bănuieşte doctorul Denison.

- Ce? Denison se întoarse brusc, aproape pierzîndu-şi echilibrul şi ridicînd un norişor de praf.

Toţi trei priveau acum Pionizerul, deasupra căruia, la vreun metru şi jumătate, strălucea o lumină aidoma unei stele.

- Am mărit intensitatea cîmpului magnetic, spuse Selene, şi cîmpul nuclear a rămas stabil ... apoi s-a micşorat mereu şi mereu, şi ...

- A trecut! rosti Denison. La dracu! N-am văzut cînd s-a întîmplat.

- Îmi pare rău, Ben, făcu Selene. La început, erai cufundat în gînduri, apoi a venit Comisarul şi n-am putut rezista ocaziei de a încerca singură.

- De fapt, ce este aceea? întrebă Gottstein.

- Energie eliberată spontan de materie la trecerea din alt univers într-al nostru, explică Denison.

Chiar în timp ce vorbea, luminiţa se stinse şi la cîţiva metri mai încolo apăru brusc o steluţă mai palidă.

Denison se repezi spre Pionizer, dar cu graţia ei Lunarită, Selene se mişcă mai eficient şi ajunse prima. Întrerupse structura de cîmp şi steluţa dispăru.

- Vezi, spuse ea, punctul de trecere nu-i stabil.

- La scară mică nu este, răspunse Denison, dar considerînd că teoretic un salt de un an - lumină este tot atît de posibil cît şi un salt de o sută de metri, atunci saltul de numai o sută de metri e de o stabilitate miraculoasă.

- Nu suficient de miraculoasă.

- Lăsaţi-mă să ghicesc despre ce vorbiţi, îi întrerupse Gottstein. Adică materia poate trece pe aici, sau pe acolo, sau oriunde în universul nostru ... la întîmplare?

- Nu chiar la întîmplare, Comisare, făcu Denison. Probabilitatea trecerii scade cu distanţa de Pionizer ... destul de puternic, aş spune. Ea depinde de mai mulţi factori, şi cred că am încadrat-o foarte bine. Chiar şi în aceste condiţii, un salt de cîteva sute de metri e destul de probabil şi, de fapt, l-aţi şi văzut.

- Dar putea nimeri undeva în oraş, sau în costumele noastre ...

- Nu, nu, interveni Denison. Trecerea, cel puţin cu tehnica folosită de noi, depinde mult de densitatea materiei deja existentă în acest univers. Practic nu există şanse ca poziţia transferului să treacă din vid într-un loc, chiar cu atmosfera de o sută de ori mai puţin densă decît în oraş sau în costumele noastre. În primul rînd n-ar fi practic ca transferul să nu se petreacă în vid şi de aceea am fost nevoiţi să facem experienţele aici, la suprafaţă.

- Atunci, nu-i ceva asemănător Pompei de Electroni?

- Absolut deloc ... În Pompa de Electroni are loc un transfer de materie într-o direcţie şi în cealaltă, aici e doar o trecere

unidirecţională. Nici interacţiunea între universuri nu e aceeaşi.

- Mă întreb dacă aţi accepta să cinaţi cu mine diseară, doctore Denison? rosti Gottstein.

- Doar eu? ezită Denison.

Gottstein încercă o plecăciune în direcţia Selenei, dar reuşi numai o parodie grotescă datorită costumului spaţial.

- Aş fi încîntat în oricare altă ocazie de compania domnişoarei Lindstrom dar, acum, trebuie să vă vorbesc în particular, doctore.

- E perfect, spuse repede Selene, pe cînd Denison ezita încă. Oricum, mîine am un program încărcat şi-o să ai nevoie de timp ca să te gîndeşti la instabilitatea punctului de transfer.

- Bine, rosti nesigur Denison, atunci ... Selene, mă anunţi cînd e următoarea ta zi liberă?

- Nu fac aşa întotdeauna? Oricum, mai vorbim pînă atunci ... Puteţi pleca; mă ocup eu de aparate.

15

Barron Neville îşi trecu greutatea de pe un picior, pe celălalt, în modul cerut de spaţiile strîmte şi de gravitaţia Lunii. Într-o cameră mai mare şi sub o gravitaţie mai puternică, s-ar fi plimbat agitat înainte şi înapoi. Aici, se legăna dintr-o parte în alta.

- Deci eşti sigură că funcţionează. Da, Selene? Eşti sigură?

- Sînt sigură, răspunse femeia. Cred că ţi-am spus de vreo cinci ori.

Neville nu părea c-o ascultă. Rosti pe un ton scăzut:

- Atunci nu contează că Gottstein era acolo? N-a încercat să oprească experimentul?

- Nu. Bineînţeles că nu.

- N-a lăsat să-i scape că va încerca să-şi exercite autoritatea ...

- Barron, ce fel de autoritate poate el exercita? Va trimite Pămîntul o forţă poliţienească? În plus ... oh, ştii şi tu că nu ne pot opri.

Neville se opri şi rămase nemişcat.

- Ei nu ştiu? Ei nu ştiu încă?

- Bineînţeles că nu. Ben privea stelele şi atunci a venit Gottstein. Aşa că am căutat trecerea de cîmp, am găsit-o şi aproape o obţinusem

şi pe cealaltă. Instalaţia lui Ben ...

- Nu mai spune " instalaţia *lui* ". N-a fost ideea ta?

- Eu am făcut doar nişte sugestii vagi, clătină Selene din cap. Detaliile au fost ale lui.

- Dar acum o poţi reproduce. De dragul Lunii, acum nu va trebui să ne ducem la Pământeni după ea, nu?

- Cred că acum pot reproduce suficient din ea pentru ca oamenii noştri s-o completeze.

- Bun, atunci. Să-i dăm drumul.

- Nu încă. La dracu, Barron, nu încă.

- De ce nu încă?

- Ne trebuie şi energie.

- O avem.

- Nu *destulă*. Punctul de transfer e instabil; neplăcut de instabil.

- Asta se poate rezolva. Ai spus chiar tu.

- Am spus că *cred* că se poate rezolva.

- Îmi ajunge.

- Mai bine să-l lăsăm pe Ben să stabilească amănuntele şi să-l stabilizeze.

Urmă o tăcere. Chipul ascuţit al lui Neville se strîmbă încetişor:

- Crezi că eu n-o pot face? Aşa-i?

- Vrei să vii cu mine la suprafaţă ca să lucrăm? făcu Selene.

O altă tăcere, după care bărbatul rosti nesigur:

- Nu-ţi apreciez sarcasmul. Şi nu vreau să aştept prea mult.

- Eu nu pot comanda legilor naturii. Dar cred că nu va mai dura mult ... Acum, dacă nu te superi, trebuie să mă culc. Mîine am turişti de condus.

O clipă, Neville păru gata să arate spre propriul său pat, cu un gest de ospitalitate, dar se opri înainte de-a începe, iar Selene nu făcu vreo dovadă de înţelegere sau anticipare. Încuviinţă obosită din cap şi plecă.

16

- Să fiu sincer, speram, rosti Gottstein zîmbind deasupra aşazisului desert - o fiertură dulce şi lipicioasă -, să ne fi întîlnit mai des.

- Sînteţi amabil, replică Denison, că manifestaţi atîta interes faţă de munca mea. Dacă instabilitatea transferului poate fi corectată, cred într-adevăr că realizarea mea - şi a domnişoarei Lindstrom - va fi extrem de importantă.

- Vorbiţi prudent, ca un savant ... Nu vă voi insulta oferindu-vă echivalentul lunar al unui lichior; e una din realizările pămîntene pe care nu îndrăznesc să le înlocuiesc. Îmi puteţi spune, într-un limbaj mai simplu, în ce constă importanţa acestei realizări?

- O să încerc. Să presupunem că luăm para-universul. Are o forţă nucleară tare mult mai puternică decît în universul nostru, aşa încît mase relativ mici de protoni din para-univers pot trece prin reacţia de fuziune care întreţine o stea. Mase echivalente cu ale stelelor noastre ar exploda violent în para-univers, care are mai multe stele decît noi, dar mult mai mici.

Să presupunem, acum, că ar exista o forţă nucleară tare mai redusă decît cea predominantă în universul nostru. În acest caz, mase uriaşe de protoni ar avea o tendinţă de fuzionare atît de mică încît pentru întreţinerea unei stele ar fi nevoie de o masă foarte mare de hidrogen. Un astfel de anti-para-univers, altfel zis unul opus para-universului, ar consta din stele mai puţine decît în universul nostru, însă cu mult mai mari. De fapt, dacă forţa nucleară tare ar fi suficient de mică, ar putea exista un univers care să fie alcătuit dintr-o singură stea care să cuprindă toată masa din acel univers. Ar fi o stea foarte densă, dar aproape non-reactivă şi poate că n-ar emite mai multă radiaţie decît soarele nostru.

- Mă înşel eu, rosti Gottstein, sau e chiar o situaţie asemănătoare celei din universul nostru, înainte de momentul big-bangului - un corp imens, conţinînd toată masa universului?

- Exact, anti-para-universul pe care-l descriu constă din ceea ce unii numesc un ou cosmic sau, pe scurt, "cosmou" . Un univers - cosmou e

ceea ce ne trebuie dacă dorim să căutăm un transfer unidirecţional. Para-universul pe care-l folosim acum cu steluţele lui, este practic spaţiul gol. Putem încerca şi iar încerca, fără să găsim nimic.

- Totuşi, para-oamenii ne-au găsit pe noi.

- Da, probabil urmărind cîmpurile magnetice. Există motive să credem că în para-univers nu există cîmpuri magnetice planetare importante, ceea ce ne lipseşte de avantajul pe care-l au ei. Pe de altă parte, căutînd în universul - cosmou nu putem da greş. Cosmoul este, el însuşi, întregul univers şi oriunde vom încerca vom găsi materie.

- Şi cum încercaţi?

- Partea asta, ezită Denison, mi se pare mai dificil de explicat. Particulele ce mijlocesc forţele nucleare tari poartă numele de pioni. Intensitatea forţei depinde de masa pionilor şi această masă se poate schimba, în anumite condiţii. Fizicienii Lunari au realizat un aparat pe care l-au denumit Pionizer, care poate face tocmai aşa ceva. Odată ce masa pionului a scăzut, sau a crescut, el este, efectiv, parte a altui univers, devine o poartă, un punct de intersecţie. Dacă descreşte suficient poate deveni parte a unui univers - cosmou şi asta dorim noi.

- Şi se poate absorbi materie din ... din ... universul - cosmou?

- Asta-i uşor. Odată ce se formează poarta, influxul e spontan. Materia intră cu propriile ei legi şi e stabilă la intrare. Treptat, legile universului nostru sînt absorbite, forţa tare devine şi mai tare, materia fuzionează şi începe să elibereze energie.

- Dar dacă e super-densă, de ce nu se extinde ca un nor de fum.

- Şi atunci s-ar produce energie, dar depinde de cîmpul electromagnetic şi, în acest caz particular, forţa tare are prioritate, pentru că noi controlăm cîmpul electromagnetic. Mi-ar trebui cam mult să explic toate astea.

- Şi atunci globul luminos pe care l-am văzut la suprafaţă era material de fuziune din cosmou?

- Da, Comisare.

- Şi energia aceea poate fi îndreptată spre scopuri utile?

- Exact. Şi în orice cantitate. Ceea ce aţi zărit era sosirea în universul nostru a unor mase din cosmou de ordinul micro-micro-gramelor. Teoretic, nimic nu ne poate opri, s-o aducem cu tonele.

- Înseamnă că ar putea fi folosită în locul Pompei de Electroni.

- Nu, clătină Denison din cap. Folosirea energiei cosmoului alternează, de asemenea, proprietăţile universului respectiv. Treptat, forţa tare devine tot mai puternică în universul - cosmou, scăzînd în universul nostru pe măsură ce se transferă legile naturale. Asta

înseamnă că cosmoul creşte lent viteza fuziunii şi se încălzeşte. În cele din urmă ...

- În cele din urmă, rosti Gottstein, încrucişîndu-şi braţele pe piept şi îngustîndu-şi gînditor ochii, explodează într-un big- bang.

- Cam aşa bănuiesc.

- Credeţi că asta s-a întîmplat şi cu universul nostru acum zece miliarde de ani?

- Poate. Cosmogoniştii s-au întrebat de ce oul cosmic original a explodat într-un anumit moment şi nu în altul. O soluţie a fost imaginarea unui univers oscilant în care se forma oul cosmic şi apoi exploda *imediat.* Acest univers oscilant a fost însă eliminat ca posibilitate şi concluzia este că oul cosmic trebuie să existe o perioadă îndelungată de timp şi apoi să treacă printr-o criză de instabilitate datorată unor motive necunoscute.

- Dar care pot fi rezultatele scurgerii de energie către alt univers.

- Posibil, dar nu neapărat necesar. Poate că ocazional există pierderi spontane de energie.

- Iar atunci cînd are loc big-bangul, întrebă Gottstein, vom mai putea prelua energie din universul-cosmou?

- Nu sînt sigur, dar ăsta nu-i un motiv de îngrijorare. Transferul cîmpului nostru de forţe tari în universul-cosmou poate continua foarte bine milioane de ani pînă să ajungă la punctul critic. Şi, evident, trebuie să existe şi alte universuri-cosmou; poate chiar o infinitate.

- Dar schimbările ce vor apare în universul nostru?

- Forţele tari slăbesc. Lent, foarte lent, Soarele se va stinge.

- Putem folosi energia cosmoului ca să nu se întîmple aşa?

- Nu va fi nevoie, Comisare, răspunse Denison sincer.În vreme ce forţa tare din universul nostru slăbeşte ca rezultat al pompei cosmou, ca se întăreşte prin acţiunea Pompei de Electroni obişnuite. Atunci, dacă reglăm debitele energetice ale celor două, deşi legile fizice se schimbă în universul-cosmou şi în para-univers, ele nu se vor schimba la noi. Sîntem ca o şosea, şi nu un punct terminus.

Nici nu trebuie să ne îngrijorăm de soarta punctelor terminus. La rîndul lor, para-oamenii s-au putut adapta răcirii soarelui lor, care şi aşa era mai rece. Iar în universul-cosmou nu există nici un motiv ca să suspectăm existenţa vieţii. Ba chiar, stabilind condiţiile cerute de big-bang, se poate spune că noi concepem un tip nou de univers, care, în cele din urmă va deveni favorabil apariţiei vieţii.

Un timp, Gottstein nu zise nimic. Chipul său plinuţ părea lipsit de orice gînduri. Uneori, însă, încuviinţa ca pentru sine urmărindu-şi propriile gînduri. În cele din urmă, rosti :

- Ştiţi, Denison, cred că asta va zgudui lumea. Acum, ar trebui să dispară orice dificultate de-a convinge personalităţile ştiinţifice că Pompa de Electroni distruge lumea.

- Deja nu mai există o rezistenţă emoţională spuse Denison. Va fi posibil să prezint simultan atît problema, cît şi soluţia ei.

- Cît de repede puteţi redacta o lucrare în direcţia asta, dacă vă garantez publicarea imediată ?

- Îmi puteţi garanta asta ?

- Într-un pamflet publicat de guvern, dacă nu altfel.

- Aş prefera mai întîi să neutralizez instabilitatea transferului.

- Bineînţeles.

- Şi cred că ar fi bine, continuă Denison, să aranjăm ca Dr. Peter Lamont să fie coautor. El poate contribui cu aparatul matematic; ceea ce eu nu pot. În plus, datorită muncii lui am ajuns la aceste rezultate. Şi încă un lucru, Comisare ...

- Da.

- Aş sugera să fie implicaţi şi fizicienii Lunari. Unul dintre ei, Dr. Barron Neville ar putea foarte bine să fie al treilea autor.

- De ce? Nu vi se pare că introduceţi complicaţii inutile.

- Totul a devenit posibil graţie Pionizerului lor.

- Se poate menţiona ... Dar dr. Barron chiar a lucrat efectiv la proiect alături de dumneata ?

- Nu direct.

- Atunci ?

Denison privi în jos şi-şi netezi pantalonii cu mîna.

- Ar fi o rezolvare diplomatică, spuse el. Pompa cosmoului va trebui instalată pe Lună.

- De ce nu pe Pămînt ?

- În primul rînd, avem nevoie de vid. E vorba de un transfer unidirecţional, nu bidirecţional ca la Pompa de Electroni, şi condiţiile necesare funcţionării nu sînt aceleaşi. La suprafaţa Lunii, vidul există deja, şi în cantităţi uriaşe, pe cînd obţinerea lui pe Pămînt implică eforturi enorme.

- Totuşi poate fi obţinut, nu ?

- În al doilea rînd, continuă Denison, dacă propriul nostru univers ar fi situat între două mari surse energetice opuse, s-ar putea petrece ceva asemănător unui scurtcircuit, dacă supapele de ieşire ar fi prea apropiate. Ar fi ideală - ba chiar necesară - separarea lor printr-un vid de patru sute de mii de kilometri, cu Pompa de Electroni operînd numai pe Pămînt, iar pompa cosmoului funcţionînd doar pe Lună. Iar dacă vom lucra pe Lună, ar fi înţelept, chiar decent, să considerăm şi

sensibilităţile fizicienilor Lunari. Trebuie să le dăm şi lor ceva.

- Acesta e sfatul domnişoarei Lindstrom ? zîmbi Gottstein.

- Sînt sigur că ar putea fi , dar ideea e destul de rezonabilă ca s-o fi avut pe cont propriu.

Gottstein se ridică, se întinse, apoi sări de două - trei ori pe loc în stilul acela lent şi ciudat impus de gravitaţia Lunară. Îşi flexă genunchii de fiecare dată. Se aşeză din nou jos şi spuse :

- Aţi încercat vreodată aşa ceva, Dr. Denison?

Denison clătină din cap.

- Se pare că ajută circulaţia în extremităţile inferioare. O fac de cîte ori simt că-mi amorţesc picioarele. Nu peste mult timp, plec pentru o scurtă vizită pe Pămînt şi încerc să nu mă obişnuiesc prea mult cu gravitaţia Lunii ... Putem vorbi despre domnişoara Lindstrom, doctore Denison ?

- Ce-i cu ea ? rosti Denison pe un ton schimbat.

- E ghid turistic.

- Da. Aţi mai spus-o.

- Am mai spus şi că este o asistentă neobişnuită pentru un fizician.

- De fapt, sînt doar un fizician amator, şi presupun că şi ea este o asistentă - amatoare.

Gottstein nu mai zîmbea.

- Să lăsăm joaca, doctore. M-am chinuit să aflu tot ce pot despre ea. Datele sînt destul de interesante sau, mai degrabă, ar fi fost, dacă s-ar fi deranjat cineva să le răscolească. Cred că e o Intuiţionistă.

- Mulţi dintre noi sîntem, rosti Denison. Fără îndoială că şi dumneavoastră sînteţi, într-un anumit fel. Ştiu precis că într-un fel sînt şi eu.

- Există o diferenţă, doctore. Sînteţi un savant afirmat iar eu, sper, sînt un administrator afirmat ... În vreme ce domnişoara Lindstrom e o Intuiţionistă care vă poate fi de folos în fizica teoretică de avangardă şi care rămîne, totuşi, un ghid turistic.

- Pregătirea ei de specialitate este redusă, ezită Denison. Are Intuiţionismul de un nivel neaşteptat de ridicat, dar foarte puţin controlat conştient.

- E cumva produsul unui program de inginerie genetică ?

- Nu ştiu, însă nu m-ar surprinde dacă ar fi aşa.

- Aveţi încredere în ea ?

- În ce sens ? M-a ajutat.

- Ştiţi că este nevasta doctorului Barron Neville?

- Mi se pare că există doar o legătură emoţională; nimic legalizat.

- Aici, pe Lună , nici o legătură nu este legalizată. E vorba de acelaşi

Neville pe care doriţi să-l puneţi coautor ?

- Da.

- E o simplă coincidenţă ?

- Nu. Neville a fost interesat de sosirea mea şi cred că i-a cerut Selenei să mă ajute.

- Ea v-a spus asta ?

- Mi-a spus că-l interesează persoana mea. Presupun că era ceva normal.

- Nu vi s-a părut, doctore Denison, că s-ar putea ca ea să acţioneze în direcţia intereselor ei şi ale lui Neville ?

- Şi cum anume ar fi diferite interesele lor de ale noastre ? M-a ajutat fără nici o rezervă.

Gottstein îşi schimbă poziţia şi-şi mişcă umerii:

- Dr. Neville, spuse el, trebuie să ştie că o femeie care-i este atît de apropiată e o Intuiţionistă. De ce n-ar folosi-o? De ce ar fi rămas o simplă ghidă, dacă nu pentru a-şi masca abilitatea ... într-un anumit scop?

- Înţeleg că Dr. Neville acţionează în mod frecvent în acest fel. Îmi vine greu să bănuiesc conspiraţii inutile.

- De unde ştiţi că sînt inutile ? ... Cînd am sosit cu naveta, înainte de formarea globului de radiaţie deasupra echipamentului, v-am zărit. Nu eraţi lîngă Pionizer.

- Nu, într-adevăr, îşi reaminti Denison. Priveam stelele; e un obicei al meu cînd mă găsesc la suprafaţă.

- Ce făcea domnişoara Lindstrom ?

- Nu ştiu. Mi-a spus că a crescut cîmpul magnetic şi în cele din urmă a apărut transferul.

- Obişnuia să umble singură la aparate ?

- Nu. Dar îi pot înţelege impulsul.

- Trebuie să apară ceva similar unei ejecţii ?

- Nu înţeleg.

- Nici eu nu prea înţeleg. A apărut o scînteie palidă în lumina Pămîntului, de parcă ceva ar fi zburat prin aer. Nu ştiu ce anume.

- Nici eu nu ştiu.

- Nu aveţi nici o idee dacă putea fi ceva în mod normal asociat experimentului, şi care ...

- Nu.

- Atunci ce făcea domnişoara Lindstrom ?

- Tot nu-mi dau seama.

Pentru o clipă, tăcerea se lăsă apăsătoare apoi Comisarul spuse :

- Înţeleg că veţi încerca să corectaţi instabilitatea transferului şi să

vă gîndiţi şi la lucrarea aceea. Eu voi pune roţile în mişcare, şi cu ocazia vizitei mele pe Pămînt o să aranjez publicarea şi voi preveni guvernul.

Întrevederea luase sfîrşit. Denison se ridică, iar Comisarul adăugă:

- Mai gîndiţi-vă la Dr. Neville şi domnişoara Lindstrom.

17

Era o steluţă mai mare de radiaţie, mai plină şi mai strălucitoare. Denison îi simţea căldura pe vizor şi se retrase. Radiaţia avea o componentă X distinctă şi, deşi costumul lui avea proprietăţi izolante, nu era cazul să se expună în mod exagerat.

- Cred că-i clar, murmură el. Punctul de transfer e stabil.

- Sînt sigură, rosti Selene.

- Atunci să stingem şi să ne întoarcem în oraş.

Se mişcau încet şi, în mod ciudat, Denison se simţea dezamăgit. Nu mai exista nesiguranţă; nici aţîţare. De acum încolo nu mai putea greşi. Guvernul era interesat; din ce în ce mai mult, avea să-i scape din mîini.

- Cred că acum pot începe articolul, spuse el.

- Da, încuviinţă sec Selene.

- Ai mai discutat cu Barron?

- Da.

- A apărut ceva nou în atitudinea lui ?

- Nimic. Nu vrea să colaboreze. Ben ...

- Da?

- Nu cred că are vreun rost să discuţi cu el. Nu va participa în nici un proiect al guvernului terestru.

- Nu i-ai explicat situaţia ?

- Ba da.

- Şi totuşi nu vrea ...

- A solicitat o audienţă la Gottstein, şi i s-a aprobat, după revenirea Comisarului de pe Pămînt. Trebuie să aşteptăm pînă atunci. Poate Gottstein îl va convinge, deşi mă îndoiesc.

Denison ridică din umeri, o manevră inutilă în costumul spaţial.

- Nu-l pot înţelege.
- Eu pot, spuse încet Selene.
Denison nu-i răspunse. Mută Pionizerul şi echipamentul auxiliar în adăpostul de stîncă, apoi rosti :
- Gata ?
- Gata.
Intrară prin ecluza de suprafaţă P-4, menţinînd tăcerea şi Denison coborî scara. Selene trecu pe lîngă el, frînînd prin agăţări scurte de trepte. Denison învăţase şi el s-o facă, dar era abătut şi coborî într-un fel de refuz rebel de-a accepta aclimatizarea.
Îşi scoaseră costumele în vestiarc şi le puseră în dulapuri.
- Prînzeşti cu mine, Selene ? întrebă Denison.
- Pari necăjit, rosti stînjenită Selene. S-a întîmplat ceva ?
- O post-reacţie, cred. Prînzim ?
- Da, bineînţeles.
Mîncară în apartamentul lui Selene. Ea insistase, spunînd :
- Vreau să discutăm, şi nu se poate într-un loc public.
Pe cînd Denison mesteca răbdător ceva ce aducea vag cu carnea de viţel împănată cu arahide, ea deschisese discuţia :
- Ben, n-ai scos un cuvînt, şi eşti aşa de o săptămînă.
- Nu-i adevărat, se încruntă Denison.
- Ba da. Îl privi preocupată: Nu ştiu exact cît de bună mi-e intuiţia în alt domeniu decît fizica, dar cred că-i ceva despre care nu vrei să vorbeşti.
- Pe Pămînt a ieşit un tărăboi grozav, ridică Denison din umeri. Gottstein a tras nişte sfori teribile încă înainte de plecare. Dr. Lamont e ridicat în slăvi şi toţi vor să mă întorc imediat ce redactez lucrarea.
- Înapoi pe Pămînt ?
- Da; s-ar părea că am ajuns şi eu un erou.
- Aşa ar şi trebui.
- Reabilitare completă, rosti Denison gînditor, asta îmi oferă. E clar că aş putea obţine un post în orice universitate sau laborator guvernamental de pe Pămînt.
- Şi nu asta doreai ?
- Asta bănuiesc că voia Lamont şi se va bucura teribil cînd o va obţine. Eu însă n-o doresc.
- Dar *ce* doreşti ?
- Vreau să rămîn pe Lună.
- De ce ?
- Pentru că e lama de cuţit a omenirii, şi vreau să fac parte din ea. Vreau să lucrez la instalarea pompelor cosmou şi asta se va petrece

numai pe Lună. Vreau să lucrez în para-teoretic cu tipul de instrumente pe care le poţi visa tu, Selene ... Vreau să fiu cu tine, Selene. Dar tu vei rămîne cu mine?

- Para-teoria mă interesează în aceeaşi măsură ca şi pe tine.

- Dar nu te va obliga Neville să renunţi?

- Să mă oblige? Vrei să mă insulţi, Ben?

- Cîtuşi de puţin.

- Atunci, te-am înţeles eu greşit? Sugerezi că eu lucrez cu tine, pentru că Barron mi-a ordonat asta?

- Nu-i aşa?

- Ba da. Dar nu de asta mă aflu aici, ci pentru că aşa am ales *eu*. El poate crede că-mi ordonă, dar o poate face numai atunci cînd ordinele lui coincid cu dorinţele mele, aşa cum a fost cazul tău. Îl dispreţuiesc dacă crede altfel, şi te dispreţuiesc şi pe tine dacă gîndeşti aşa.

- Sînteţi parteneri sexuali?

- Am fost, da, şi ce-i cu asta? Dacă ăsta-i un motiv, atunci şi eu îi pot ordona lui la fel de bine.

- Atunci, *poţi* lucra cu mine, Selene?

- Bineînţeles, rosti ea rece. Dacă vreau.

- Dar vrei, nu?

- Deocamdată, da.

Denison zîmbi.

- Ceea ce m-a îngrijorat realmente toată săptămîna a fost posibilitatea să nu vrei, sau chiar să nu poţi. Mi-era teamă de sfîrşitul proiectului, dacă avea să fie sfîrşitul tău. Iartă-mă, Selene, n-aş vrea să te plictisesc cu ataşamentul sentimental al unui bătrîn Pămîntean...

- Nu-i nimic bătrîn şi Pămîntean în mintea ta, Ben. Există şi alte ataşamente decît cele sexuale. Îmi place alături de tine.

Urmă o pauză şi zîmbetul lui Denison se şterse, apoi reapăru, parcă forţat:

- Mă bucur pentru mintea mea.

Privi în lateral, clătină încet din cap, apoi se întoarse. Ea îl privi scrutătoare, aproape neliniştită.

- Selene, rosti el, în transferurile dintre universuri nu-i implicată numai energia. Presupun că te-ai gîndit la această problemă.

Tăcerea se aşternu acum apăsătoare şi în cele din urmă Selene îngăimă:

- Ah, problema aceea ...

Un moment cei doi se priviră: Denison stînjenit; Selene aproape pe furiş.

18

- Încă nu mi-am revenit la condiţia de Lună, spuse Gottstein, dar nici nu poţi bănui ce m-a costat să-mi revină condiţia de Pămînt. Denison, ar fi bine să nu mai visaţi la întoarcere. N-o să fiţi în stare.

- Nici n-am intenţia să mă întorc, Comisare, răspunse Denison.

- Într-un fel, e păcat. Aţi putea fi purtat pe braţe. Iar Hallam ...

- Mi-ar fi plăcut să-i văd mutra, dar asta-i o ambiţie minoră.

- Bineînţeles, Lamont are partea leului. E în centrul atenţiei.

- Foarte bine. O merită ... Credeţi cu adevărat că Nevillc ni se va alătura?

- Fără îndoială. Trebuie să sosească în curînd ... Auziţi, coborî el glasul, conspirativ. Pînă vine, nu vreţi o tabletă de ciocolată?

- Ce?

- O ciocolată. Cu alune. *Una.* Am cîteva.

De la confuzia iniţială, chipul lui Denison se lumină a înţelegere.

- Ciocolată *adevărată?*

- Da.

- Sig ... Se înăspri la faţă: Nu, Comisare.

- Nu?

- Nu! Dacă o să gust ciocolată adevărată, atunci, pentru cele cîteva minute cît o să mă bucur de ea, mi se va face dor de Pămînt; mi se va face dor de toate. Nu-mi pot permite aşa ceva. Nu vreau ... Nici măcar să nu mi-o arătaţi. Nu mă lăsaţi s-o miros, sau s-o văd.

- Aveţi dreptate, îl privi jenat Comisarul şi schimbă subiectul. Pe Pămînt s-a declanşat o agitaţie teribilă. Bineînţeles, ne-am căznit să-l salvăm pe Hallam. Va continua să deţină o poziţie importantă, dar fără să aibă putere de decizie.

- Oricum, are mai mult decît a dat el altora, făcu Denison resemnat.

- Nu am făcut asta de dragul lui. Nu se poate distruge o imagine care a ajuns atît de sus; ar avea repercusiuni asupra ştiinţei însăşi. Ştiinţa e mai importantă decît Hallam.

- În principiu, nu sînt de acord, interveni cu pasiune Denison. Ştiinţa trebuie să primească loviturile pe care le merită.

- Toate la timpul ... Iată-l şi pe Dr. Neville.

Gottstein redeveni sobru. Denison se întoarse către intrare.

Barron Neville intră solemn. Chipul său purta mai puţin ca oricînd delicateţea Lunară. Îi salută politicos pe cei doi, se aşeză şi îşi încrucişă picioarele. În mod evident, îl aştepta pe Gottstein să înceapă discuţia.

- Mă bucur că aţi venit, Dr. Neville, rosti Comisarul. Dr. Denison mi-a spus că aţi refuzat să vă adăugaţi numele pe ceea ce va fi, sînt convins, o lucrare clasică asupra pompei cosmou.

- Nu-i nevoie, răspunse Neville. Nu mă interesează ce se întîmplă pe Pămînt.

- Cunoaşteţi experimentele şi implicaţiile pompei cosmou?

- Da. Cunosc situaţia la fel de bine ca şi dumneavoastră.

- Atunci n-o să mai pierd timpul cu introduceri. M-am înapoiat de pe Pămînt, Dr. Neville, unde s-a decis care va fi cursul viitoarelor evenimente. Pe suprafaţa Lunii, în trei locuri diferite, se vor instala staţii pentru pompe cosmou, în aşa fel încît una să se găsească permanent în zona întunecată. Oricum, două pompe se vor găsi acolo cincizeci la sută din timp. Ele vor genera în mod constant energie, din care cea mai mare parte se va pierde pur şi simplu în spaţiu. Scopul va fi nu atît de a folosi energia în scopuri practice, cît de a contracara schimbările în intensităţile cîmpului introduse de Pompa de Electroni.

- Timp de cîţiva ani, îl întrerupse Denison, va trebui să depăşim acţiunea Pompei de Electroni, pentru a readuce partea noastră din univers la situaţia existentă înaintea de apariţia Pompei.

- Luna City va fi înzestrată cu aşa ceva? întrebă Neville.

- Dacă va fi nevoie. Considerăm că bateriile solare vor acoperi probabil necesarul vostru, dar nu există nici o obiecţie împotriva suplimentării.

- Amabil din partea voastră, rosti sarcastic Neville. Şi cine va construi şi va întreţine staţiile de pompare cosmou?

- Sperăm că muncitorii Lunari, răspunse Gottstein.

- Ştiţi precis lucrul ăsta, zise Neville. Pămîntenii n-ar putea lucra efectiv aici.

- Sîntem de acord, încuviinţă Gottstein. Ne încredem în cooperarea celor de pe Lună.

- Şi cine va decide cîtă energie se va genera, cît se va opri pentru scopuri locale şi cît se va irosi? Cine anume?

- Guvernul, răspunse Gottstein. E o chestiune de decizie planetară.

- Deci cei de pe Lună vor munci, iar Pămîntenii vor dirija totul ...

- Nu, interveni calm Gottstein. Vor lucra cei mai buni şi, similar, vor conduce cei care pot aprecia cel mai bine ansamblul problemelor.

- Înţeleg toate astea, dar ceea ce rămîne este că noi muncim, iar vor hotărîţi. ... Nu, Comisare. Răspunsul este nu.

- Adică nu veţi construi staţiile de pompare?

- Ba da, dar vor fi ale noastre. Noi vom decide cîtă energie se va produce şi ce se va face cu ea.

- N-ar fi prea eficient. Va trebui să vă consultaţi permanent cu guvernul Pămîntean, deoarece energia pompelor cosmou trebuie să echilibreze energia Pompelor de Electroni.

- Aşa va fi, mai mult sau mai puţin, dar ne gîndim şi la alte lucruri. Acum, le puteţi şti. Energia nu-i singura mărime conservabilă care devine nelimitată la trecerea în alt univers.

- Există cîteva legi de conservare, îl întrerupse Denison. Ştim asta.

- Mă bucur, îl privi Neville cu ostilitate. Între ele se includ cele ale momentului liniar şi unghiular. Atîta vreme cît un obiect răspunde cîmpului gravitaţional în care se află, şi numai acestuia, el se află în cădere liberă şi-şi poate menţine masa. Pentru a se deplasa în orice altă direcţie decît cea a căderii libere, trebuie să accelereze în direcţia non-gravitaţională şi pentru asta o parte din el suferă o schimbare opusă.

- Ca într-o rachetă, interveni Denison, care trebuie să ejecteze masă într-o direcţie, pentru ca să poată accelera în direcţia opusă.

- Sînt convins că înţelegeţi, Dr. Denison, rosti Neville, dar eu explic şi pentru Comisar. Pierderea masei poate fi minimalizată dacă viteza ei creşte foarte mult, deoarece momentul este produsul masă x viteză. Totuşi, oricît de mare ar fi viteza, o masă trebuie azvîrlită. Dacă şi masa care trebuie accelerată e imensă, atunci masa de îndepărtat e de asemenea imensă. Dacă, Luna, de pildă ...

- *Luna!* explodă Gottstein.

- Da, Luna, făcu Neville calm. Dacă Luna ar fi scoasă de pe orbită şi trimisă în afara sistemului solar, conservarea momentului ar reprezenta o sarcină colosală şi probabil imposibilă. Dacă însă momentul ar putea fi transferat cosmoului, în alt univers, Luna ar putea accelera în mod convenabil fără nici o pierdere de masă. Ar fi, folosind o imagine dintr-o carte pămînteană, ca remorcarea unei bărci în susul curentului.

- Dar de ce? Adică, de ce aţi vrea să mutaţi Luna?

- Mi se pare evident. De ce am avea nevoie de prezenţa sufocantă a Pămîntului? Avem energia necesară, avem un corp ceresc confortabil prin care ne putem extinde cel puţin încă cîteva secole.

De ce să nu mergem pe drumul nostru? Oricum, o vom face. Am venit să vă spun că nu ne puteţi opri, şi să vă previn să nu încercaţi vreo intervenţie. Vom transfera momentul şi vom porni. Noi, cei de pe Lună, ştim precis cum să construim staţiile de pompe cosmou. Vom folosi atîta energie cîtă avem nevoie şi vom produce un exces pentru a neutraliza schimbările introduse de staţiile voastre de energie.

- Amabil din partea voastră să produceţi în exces de dragul nostru, făcu Denison sardonic, dar, desigur, nu-i de dragul nostru. Dacă Pompa noastră de Electroni va exploda soarele, asta se va întîmpla cu mult înainte ca să depăşiţi măcar ultima planetă a sistemului solar şi vă veţi vaporiza acolo, pe loc.

- Poate, răspunse Neville, dar, oricum, vom produce un exces pentru ca acest lucru să nu se întîmple.

- Dar nu puteţi face una ca asta, rosti Gottstein agitat. Nu puteţi pleca. Dacă vă îndepărtaţi prea mult, pompa cosmou nu va mai neutraliza Pompa de Electroni, aşa-i, Denison?

- Odată ce-au ajuns în vecinătatea lui Saturn, s-ar putea să se ivească nişte necazuri, dacă mă pot încrede în nişte calcule mentale. Oricum, pînă atunci vor trece destui ani şi vom avea timp să construim staţii cosmice pe locul fostei orbite a Lunii, şi să instalăm pompe cosmou pe ele. De fapt, n-avem nevoie de Lună. N-au decît să plece ... deşi nu cred.

- Ce vă face să gîndiţi aşa? zîmbi scurt Neville. Nu putem fi opriţi. Pămîntenii nu-şi pot impune în nici un fel voinţa lor.

- Nu veţi pleca deoarece n-are nici un rost. De ce să trageţi toată Luna? Datorită masei ei, veţi avea nevoie de ani întregi pînă să ajungeţi la o acceleraţie convenabilă. Abia o să vă tîrîţi. Mai bine, construiţi rachete interstelare; nave lungi de kilometri, alimentate de energia cosmoului şi cu ecologii independente. Cu momentul pus în mişcare de cosmou, puteţi face minuni. Dacă pentru construcţia navelor veţi avea nevoie de vreo douăzeci de ani, ele vor putea accelera astfel încît, într-un an, să depăşească poziţia Lunii, chiar dacă Luna începe să accelereze azi. Navele îşi vor putea modifica traiectoria într-o fracţiune din timpul necesar Lunii.

- Şi pompele cosmou care nu sînt contrabalansate? Care va fi influenţa lor asupra universului?

- Energia cerută de o navă, sau de mai multe, va fi cu mult mai mică decît cea necesară unei planete şi va fi distribuită în zone întinse ale universului. Vor trece milioane de ani pînă să aibă loc vreo schimbare semnificativă. În plus, cîştigaţi manevrabilitate. Luna se va mişca atît de încet, încît, la fel de bine, ar putea fi abandonată.

- Nu ne grăbim să ajungem undeva, decît ... cît mai departe de Pămînt, pufni disprețuitor Neville.

- Vecinătatea Pămîntului prezintă unele avantaje, continuă Denison. Aveți afluxul de Imigranți. Există schimburi culturale. Aveți o planetă cu peste două miliarde de locuitori cu puțin deasupra orizontului. Vreți să renunțați la toate astea?

- Cu plăcere.

- Este adevărat pentru toți cei de pe Lună? Sau numai pentru tine? Ești oarecum ciudat, Neville. Nu vrei să ieși la suprafață. Alți Lunarițiî o fac. Nu se dau în vînt după ea, dar o fac. Interiorul Lunii nu este pentru ei un pîntece, un uter, așa cum e pentru tine. Nu e închisoarea lor, așa cum e pentru tine. Există în tine o trăsătură nevropată ce lipsește la majoritatea Lunariților, sau cel puțin e mult mai slabă. Dacă îndepărtezi Luna de Pămînt, o transformi într-o închisoare pentru toți. Va deveni un corp ceresc - închisoare din care nici un om - nu numai tu - nu va putea ieși, nici măcar pentru a vedea pe cer o altă lume populată. Poate că asta dorești.

- Vreau independență; o lume liberă și neatinsă de exterior.

- Poți construi nave, oricît de multe. Poți zbura la viteze apropiate de cele ale luminii, odată ce transferi momentul cosmoulul. Poți explora întregul univers, în decursul vieții. Nu ți-ar place să mergi cu o asemenea navă?

- Nu, rosti Neville vădit dezgustat.

- Nu vrei? Sau nu poți? Trebuie să iei Luna cu tine oriunde vei merge? De ce toți ceilalți trebuie să-ți accepte nevoile tale?

- Pentru că așa va fi, spuse Neville.

Tonul lui Denison rămase constant, deși obrajii i se înroșiseră.

- Cine îți dă dreptul să spui asta? In Luna City există mulți locuitori care poate că nu gîndesc ca tine.

- Nu-i treaba ta.

- Ba este *chiar* treaba mea. Sînt un Imigrant care, în curînd va solicita cetățenia. Nu vreau ca pentru mine să hotărască cineva care nu poate ieși la suprafață și care vrea să-și transforme propria închisoare într-o închisoare pentru toți ceilalți. Am părăsit Pămîntul pentru totdeauna, dar numai ca să vin pe Lună, ca să rămîn la patru sute de milioane de kilometri de planeta - mamă. Nu m-am decis să plec pe veeie și la o distanță necunoscută.

- Atunci, întoarce-te pe Pămînt, rosti Neville indiferent. Mai ai timp.

- Și ceilalți locuitori ai Lunii? Ceilalți Imigranți?

- Decizia e luată.

- Nu e luată. ... Selene!

Selene intră, cu chipul solemn şi cu ochii puţin sfidători. Neville îşi schimbă poziţia picioarelor. Amîndoi pantofii coborîră pe podea.

- De cîtă vreme aşteptai alături, Selene? întrebă Neville.

- Dinainte de a sosi tu, Barron, răspunse femeia.

Neville privi de la Selene la Denison şi înapoi:

- Voi doi ... , începu el mişcînd degetul de la unul la celălalt.

- Nu ştiu ce înţelegi prin "voi doi", spuse Selene, dar Ben a descoperit de mai multă vreme problema cu momentul.

- N-a fost vina Selenei, interveni Denison. Comisarul a zărit ceva zburînd într-un moment cînd nimeni n-ar fi putut şti că el observa totul. Am crezut că poate Selene testase ceva la care eu nu mă gîndisem şi în cele din urmă am ajuns şi la transferul de moment. După aceea ...

- Bine, atunci ştii, făcu Neville. N-are nici o importanţă.

- Ba are, Barron, rosti Selene. Am discutat despre asta cu Ben. Mi-ani dat sema că nu trebuie întotdeauna să accept ceea ce spui tu. Poate că nu voi putea merge niciodată pe Pămînt. Poate că nici nu vreau. Dar mi-am dat seama că-mi place acolo, pe cer, unde-l pot vedea dacă doresc. Nu vreau un cer gol. Apoi, am vorbit cu ceilalţi din Grup. Nu toţi doresc să plece. Majoritatea ar dori să construiască nave şi să-i lase să plece pe cei care vor, dar cei care vor să rămînă să poată rămîne.

- Ai *discutat* despre asta? gîfîi Neville. Cine ţi-a dat dreptul să ...

- Eu *mi-am luat* dreptul ăsta, Barron. Oricum, nu mai contează. Voturile împotrivă vor fi majoritare.

- Datorită ... Neville se ridică în două picioare şi se îndreptă ameninţător spre Denison.

- Vă rog calmaţi-vă, Dr. Neville, interveni Comisarul. Puteţi fi de pe Lună, dar nu cred că ne ţineţi piept la amîndoi.

- Ba la toţi trei, făcu Selene, iar eu sînt tot de pe Lună. Eu am făcut-o, Barron; nu ei.

- Uite, Neville ... , începu Denison. Din partea Pămîntului, Luna n-are decît să plece. Pămîntul îşi poate construi propriile staţii spaţiale. Cetăţenilor din Luna City le pasă însă. Selenei îi pasă, mie îmi pasă şi tuturor celorlalţi. Nu ţi se opreşte accesul în spaţiu, către libertate şi evadare. În cel mult douăzeci de ani, toţi cei care vor să plece o vor face, inclusiv tu, dacă îţi vei putea părăsi cripta în care te-ai închis. Iar cei care doresc să rămînă, vor rămîne.

Încet, Neville se aşeză la loc. Pe chip i se citea înfrîngerea.

19

În apartamentul Selenei, Pământul apărea acum în toate ferestrele.

- Ştii, Ben, votul a fost împotriva lui, rosti ea. Într-o majoritate covîrşitoare.

- Totuşi, mă îndoiesc că va renunţa. Dacă în timpul construirii staţiilor vor fi fricţiuni cu Pământul, opinia publică de pe Lună s-ar putea să revină asupra hotărîrii.

- Nu trebuie să existe fricţiuni.

- Nu, nu trebuie. Oricum, în istorie nu există finaluri fericite, ci numai momente de criză care sînt depăşite. Cred că pe aceasta am depăşit-o şi ne vom preocupa de celelalte atunci cînd vor apare. Însă, odată ce navele vor fi construite, cu siguranţă că tensiunea va slăbi considerabil.

- Sînt sigură că vom trăi să vedem toate astea.

- *Tu* vei trăi, Selene.

- Şi tu, Ben. Nu mai dramatiza atîta. Ai numai patruzeci şi opt de ani.

- Vei pleca şi tu pe o navă, Selene?

- Nu. O să fiu prea bătrînă şi nu vreau să pierd Pămîntul de pe cer. Fiul meu s-ar putea să meargă ... Ben!

- Da, Selene.

- Am făcut cerere pentru un al doilea copil. Mi-a fost acceptată. Ai vrea să contribui?

Denison îşi ridică ochii şi o fixă. Ea nu-şi feri privirea.

- Însămînţare artificială? întrebă el.

- Desigur ... Combinaţia de gene ar fi interesantă.

Bărbatul coborî privirea.

- Aş fi încîntat, Selene.

- E chestie de bun simţ, Ben, se apără ea. Este important să existe combinaţii genetice bune. Nu-i nimic rău într-o inginerie genetică *naturală*.

- Da, aşa-i.

- Nu înseamnă însă că n-o vreau şi pentru alte motive ... Pentru că

te plac.
Denison încuviință și rămase tăcut.
- Ei bine, rosti furioasă Selene, dragostea nu înseamnă numai sex.
- Sînt de acord cu asta. Cel puțin eu te iubesc și în absența sexului.
- Și de fapt, continuă ea, sexul nu înseamnă numai acrobație.
- Și cu asta sînt de acord, încuviință Denison.
- În plus ... Oh, la naiba, ai putea încerca să înveți.
- Dacă tu ai încerca să mă înveți, rosti el încet.
Ezitînd, înaintă spre Selene. Femeia nu se clinti.
Denison încetă să mai ezite.

Teora - Cartea prin poştă

Vă oferă posibilitatea să primiţi la domiciliu cărţile dorite de dumneavoastră. Solicitaţi buletinul informativ al editurii noastre printr-o simplă scrisoare. Precizaţi numele şi adresa dumneavoastră. Veţi avea astfel prilejul să fiţi informaţi asupra titlurilor în curs de apariţie, pe care le veţi putea solicita în scris. Plata se face ramburs, la primirea coletului.

Nu ezitaţi!

Expediaţi scrisoarea chiar astăzi, pe adresa:

Editura Teora - Cartea prin poştă
C.P. 7-54, cod 75300 BUCUREŞTI

Editura Teora
ISBN 973-601-052-0
Lei: 1990